

II SHREE VITRAAGAAYA NAMAH II

UPPANEIVĀ
VIGAMEIVĀ
DHUVEIVĀ

ठाणांग सुत्तं
ṬHĀṆĀNGA SŪTRA

पंचम गणधर सिरि सुहम्मसामी विरइयं

ठाणं

ठाणांग सुत्तं

ṬHĀṆĀNGA SŪTRA

मूल पाठ

Ardhamāgadhī Aphorisms

अंग आगम – ३

3RD AṆGA ĀGAMA

Bhagwan Mahāvīra's Precepts

Sūtra First Composed By Fifth Gaṇadhara

ŚRĪ SUDHARMĀ SWĀMĪ

Vallabhi Council (Synod) Chair

DEVARDDHIGAṆĪ KṢAMAŚRAMANA

Published By

GLOBAL JAIN AAGAM MISSION

ઠાણં
ઠાણાંગ સુત્રં
ṬHĀṆĀNGA SŪTRA

First eBook Edition (PDF) – 2012

Source of Ardhamāgadhī Aphorisms:
GURUPRAN AAGAM BATRISI (Aagam Series)
(Gujarati 2nd Edition, 2009)
Published on the Occasion of 100th Birth Anniversary of
SAURASHTRA KESHARI GURUDEV
PUJYA SHREE PRANLALJI M. S.

Text in “Mangal (Unicode)” Font

Published By:
GLOBAL JAIN AAGAM MISSION
C/o. Pawandham, Mahavir Nagar,
Kandivali (W), Mumbai - 400 067
Tel.: +91 92233 14335, e-mail : info@jainaagam.org
www.jainaagam.org / www.parasdham.org

GLOBAL JAIN AAGAM MISSION

Promoting Compassionate and Nonviolent Living

MISSION:

Global Jain Aagam Mission promotes the eternal truths of Jain *Āgama* (precepts of Lord Mahāvīra) to build a compassionate and nonviolent lifestyle in the world.

GOALS AND OBJECTIVES:

- Translate all Jain *Āgamas* (scriptures) into English and other world languages
- Make *Āgamas* available in all electronic forms
- Promote awareness of *Āgama* throughout the world
- Educate and uphold Jain way of life using expertise of social media
- Promote a compassionate and nonviolent lifestyle throughout the world
- Encourage and promote research on *Āgamas* to develop approaches to the world challenges (ecology & environment, global warming, world peace, psychology, health, scientific principles, etc.)
- Hold periodic conventions to promote exchanges among world's scholars
- Interface with interreligious organizations and other guiding institutions
- Be a resource for information and referral
- Work co-operatively with local, regional, national, and global organizations

TRANSLATION OF JAIN AAGAMAS INTO ENGLISH:

The Global Jain Aagam Mission has embarked on a project to translate and publish all Jain *Āgamas* into English. The English translation of the *Āgama* will help youth of today in India and abroad to learn and understand Lord Mahāvīra's preachings. The goal is to reach every household and every person in the world to impart the wisdom of the *Āgamas*. In a non-sectarian way, this Mission will endeavor to deliver the Lord Mahāvīra's message to hearts of the people. The translated *Āgamas* will be distributed to various libraries, universities and Jain institutions within our country and abroad. In addition, it will be made available on the Internet and in electronic forms of eBooks, etc. Many learned intellectuals from different countries and cultures have supported this project of translating the *Āgamas* into English. The work is being performed in cities of Mumbai, Ahmedabad, Bangalore, Shravanbelgola, Delhi, Jaipur, Chennai, Kolkata, Banaras, Ladnu, Dubai, and USA. In addition, this mission is receiving guidance and blessings from spiritual leaders of various religious traditions.

INVITATION TO PARTICIPATE:

We invite scholars, spiritual aspirants and *shrāvakas* to join us in making this mission a success. Your contribution of knowledge, time, and money will be appreciated.

Please contact by email at info@jainaagam.org or by phone to:

Girish Shah at Tel. +91-92233-14335 or Gunvant Barvalia at Tel. +91-98202-15542

Table of Content - વિષય સૂચી

પઢમં ઠાણં.....	1
બીઅં ઠાણં.....	5
પઢમો ઉદ્દેસો.....	5
બીઓ ઉદ્દેસો.....	11
તણ્ણો ઉદ્દેસો.....	14
ચણ્ણો ઉદ્દેસો.....	24
તણ્ણં ઠાણં.....	28
પઢમો ઉદ્દેસો.....	28
બીઓ ઉદ્દેસો.....	36
તણ્ણો ઉદ્દેસો.....	40
ચણ્ણો ઉદ્દેસો.....	46
ચણ્ણં ઠાણં.....	54
પઢમો ઉદ્દેસો.....	54
બીઓ ઉદ્દેસો.....	64
તણ્ણો ઉદ્દેસો.....	78
ચણ્ણો ઉદ્દેસો.....	89
પંચમ ઠાણં.....	101
પઢમો ઉદ્દેસો.....	101
બીઓ ઉદ્દેસો.....	108
તણ્ણો ઉદ્દેસો.....	115
છઠ્ઠં ઠાણં.....	120
સત્તમં ઠાણં.....	130
અઢ્ઢમ ઠાણં.....	144
ળવમં ઠાણં.....	156
દસમં ઠાણં.....	166
॥ ઠાણાંગં સુત્તં સમત્તં ॥.....	183

पढमं ठाणं

- १ सुयं मे आउसं ! तेणं भगवया एवमक्खायं ।
- २ एगे आया ।
- ३ एगे दंडे ।
- ४ एगा किरिया ।
- ५ एगे लोए । एगे अलोए । एगे धम्मे । एगे अधम्मे ।
- ६ एगे बंधे । एगे मोक्खे । एगे पुण्णे । एगे पावे । एगे आसवे । एगे संवरे । एगा वेयणा ।
एगा णिज्जरा ।
- ७ एगे जीवे पाडिक्कएणं सरीरणं ।
- ८ एगा जीवाणं अपरियाइत्ता विगुव्वणा ।
- ९ एगे मणे । एगा वई । एगे काय-वायामे ।
- १० एगा उप्पा । एगा विगई ।
- ११ एगा वियच्चा ।
- १२ एगा गई । एगा आगई । एगे चयणे । एगे उववाए ।
- १३ एगा तक्का । एगा सण्णा । एगा मण्णा । एगा विण्णू ।
- १४ एगा वेयणा ।
- १५ एगे छेयणे । एगे भेयणे ।
- १६ एगे मरणे अंतिमसारीरियाणं । एगे संसुद्धे अहाभूए पत्ते ।
- १७ एगे दुक्खे जीवाणं एगभूए ।
- १८ एगा अहम्मपडिमा, जं से आया परिकिलेसइ । एगा धम्मपडिमा, जं से आया पज्जवजाए ।
- १९ एगे मणे देवासुरमणुयाणं तंसि तंसि समयंसि । एगा वई देवासुरमणुयाणं तंसि तंसि
समयंसि । एगे काय-वायामे देवासुरमणुयाणं तंसि तंसि समयंसि ।
एगे उट्ठाण-कम्म-बल-वीरिय-पुरिसकार-परक्कमे देवासुरमणुयाणं तंसि तंसि समयंसि ।
- २० एगे णाणे । एगे दंसणे । एगे चरित्ते ।

- २१ एगे समए । एगे पएसे । एगे परमाणू ।
- २२ एगा सिद्धी । एगे सिद्धे । एगे परिणिट्वाणे । एगे परिणिव्वुए ।
- २३ एगे सद्धे । एगे रूवे । एगे गंधे । एगे रसे । एगे फासे । एगे सुब्भिसद्धे । एगे दुब्भिसद्धे । एगे सुरूवे । एगे दुरूवे । एगे दीहे । एगे हस्से । एगे वट्ठे । एगे तंसे । एगे चउरंसे । एगे पिहुले । एगे परिमंडले । एगे किण्हे । एगे णीले । एगे लोहिए । एगे हालिद्धे । एगे सुक्किले । एगे सुब्भिगंधे । एगे दुब्भिगंधे । एगे तित्ते । एगे कडुए । एगे कसाए । एगे अंबिले । एगे महुरे । एगे कक्खडे । एगे मउए । एगे गरुए । एगे लहुए । एगे सीए । एगे उसिणे । एगे णिद्धे । एगे लुक्खे ।
- २४ एगे पाणाइवाए । एगे मुसावाए । एगे अदिण्णादाणे । एगे मेहुणे । एगे परिग्गहे । एगे कोहे । एगे माणे । एगा माया । एगे लोभे । एगे पेज्जे । एगे दोसे । एगे कलहे । एगे अब्भक्खाणे । एगे पेसुण्णे । एगे परपरिवाए । एगा अरईरई । एगे मायामोसे । एगे मिच्छादंसणसल्ले ।
- २५ एगे पाणाइवाय वेरमणे । एगे मुसावाय वेरमणे । एगे अदिण्णादाण वेरमणे । एगे मेहुण वेरमणे । एगे परिग्गह वेरमणे । एगे कोह विवेगे । एगे माण विवेगे । एगे माया विवेगे । एगे लोभ विवेगे । एगे पेज्ज विवेगे । एगे दोस विवेगे । एगे कलह विवेगे । एगे अब्भक्खाण विवेगे । एगे पेसुण्ण विवेगे । एगे परपरिवाय विवेगे । एगे अरइरइ विवेगे । एगे मायामोस विवेगे । एगे मिच्छादंसणसल्ल विवेगे ।
- २६ एगा ओसप्पिणी । एगा सुसम सुसमा । एगा सुसमा । एगा सुसम दुसमा । एगा दुसम सुसमा । एगा दुसमा । एगा दुसम दुसमा ।
एगा उस्सप्पिणी । एगा दुसम दुसमा । एगा दुसमा । एगा दुसम सुसमा । एगा सुसम-दुसमा । एगा सुसमा । एगा सुसम-सुसमा ।
- २७ एगा णेरइयाणं वग्गणा । एगा असुरकुमाराणं वग्गणा । एगा णागकुमाराणं वग्गणा । एगा सुवण्णकुमाराणं वग्गणा । एगा विज्जुकुमाराणं वग्गणा । एगा अग्गिकुमाराणं वग्गणा । एगा दीवकुमाराणं वग्गणा । एगा उदहिकुमाराणं वग्गणा । एगा दिसाकुमाराणं वग्गणा । एगा वायुकुमाराणं वग्गणा । एगा थणियकुमाराणं वग्गणा । एगा पुढविकाइयाणं वग्गणा । एगा आउकाइयाणं वग्गणा । एगा तेउकाइयाणं वग्गणा । एगा वाउकाइयाणं वग्गणा । एगा वणस्सइकाइयाणं वग्गणा । एगा बेइंदियाणं वग्गणा । एगा तेइंदियाणं वग्गणा । एगा चउरिंदियाणं वग्गणा । एगा पंचिंदियतिरिक्खजोणियाणं वग्गणा । एगा मणुस्साणं वग्गणा । एगा वाणमंतराणं वग्गणा । एगा जोइसियाणं वग्गणा । एगा वेमाणियाणं वग्गणा ।

૨૮ એગા ભવસિદ્ધિયાણં વગ્ગણા । એગા અભવસિદ્ધિયાણં વગ્ગણા । એગા ભવસિદ્ધિયાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એગા અભવસિદ્ધિયાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એવં જાવ એગા ભવસિદ્ધિયાણં વેમાણિયાણં વગ્ગણા, એગા અભવ- સિદ્ધિયાણં વેમાણિયાણં વગ્ગણા ।

૨૯ એગા સમ્મદિદ્ધિયાણં વગ્ગણા । એગા મિચ્છદિદ્ધિયાણં વગ્ગણા । એગા સમ્મા- મિચ્છદિદ્ધિયાણં વગ્ગણા ।

એગા સમ્મદિદ્ધિયાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એગા મિચ્છ દિદ્ધિયાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એગા સમ્મામિચ્છદિદ્ધિયાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એવં જાવ થણિયકુમારાણં વગ્ગણા ।

એગા મિચ્છદિદ્ધિયાણં પુઢવિક્કાડયાણં વગ્ગણા । એવં જાવ વણસ્સડ- કાડયાણં વગ્ગણા । એગા સમ્મદિદ્ધિયાણં બેઙ્ગદિયાણં વગ્ગણા । એગા મિચ્છદિદ્ધિયાણં બેઙ્ગદિયાણં વગ્ગણા । એગા સમ્મદિદ્ધિયાણં તેઙ્ગદિયાણં વગ્ગણા । એગા મિચ્છદિદ્ધિયાણં તેઙ્ગદિયાણં વગ્ગણા । એગા સમ્મદિદ્ધિયાણં ચઠરિંદિયાણં વગ્ગણા । એગા મિચ્છદિદ્ધિયાણં ચઠ- રિંદિયાણં વગ્ગણા । સેસા જહા ણેરડયા જાવ એગા સમ્મામિચ્છદિદ્ધિયાણં વેમાણિયાણં વગ્ગણા ।

૩૦ એગા કણ્હપક્ખિયાણં વગ્ગણા । એગા સુક્કપક્ખિયાણં વગ્ગણા । એગા કણ્હપક્ખિયાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એગા સુક્કપક્ખિયાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એવં ચઠવીસદંડઓ ભાણિયવ્વો ।

૩૧ એગા કણ્હલેસાણં વગ્ગણા । એગા ણીલલેસાણં વગ્ગણા । એગા કાઠલે- સાણં વગ્ગણા । એગા તેઠલેસાણં વગ્ગણા । એગા પમ્હલેસાણં વગ્ગણા । એગા સુક્કલેસાણં વગ્ગણા ।

એગા કણ્હલેસાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એગા ણીલલેસાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એગા કાઠલેસાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એવં જસ્સ જડ લેસાઓ । ભવણવડ-વાળમંતર-પુઢવિ-આઠ- વણસ્સડકાડયાણં ચ ચત્તારિ લેસાઓ, તેઠ વાઠ બેઙ્ગદિય તેઙ્ગદિય ચઠરિંદિયાણં તિણ્ણિ લેસાઓ, પંચિંદિયતિરિક્ખ જોણિયાણં મણુસ્સાણં છલ્લેસાઓ, જોડસિયાણં એગા તેઠલેસા, વેમાણિયાણં તિણ્ણિ ઠવરિમ લેસાઓ ।

૩૨ એગા કણ્હલેસાણં ભવસિદ્ધિયાણં વગ્ગણા । એગા કણ્હલેસાણં અભવસિદ્ધિયાણં વગ્ગણા । એવં છસુવિ લેસાસુ દો દો પયાણિ ભાણિયવ્વાણિ ।

એગા કણ્હલેસાણં ભવસિદ્ધિયાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એગા કણ્હલેસાણં અભવસિદ્ધિયાણં ણેરડયાણં વગ્ગણા । એવં જસ્સ જડ લેસાઓ તસ્સ તડયાઓ ભાણિયવ્વાઓ જાવ વેમાણિયાણં ।

૩૩ એગા કણ્હલેસાણં સમ્મદિદ્ધિયાણં વગ્ગણા । એગા કણ્હલેસાણં મિચ્છદિદ્ધિયાણં વગ્ગણા । એગા કણ્હલેસાણં સમ્મામિચ્છદિદ્ધિયાણં વગ્ગણા । એવં છસુવિ લેસાસુ જાવ વેમાણિયાણં, જેસિં જડ દિઢીઓ ।

૩૪ એગા કણ્હલેસાણં કણ્હપક્ખિયાણં વગ્ગણા । એગા કણ્હલેસાણં સુક્ક-પક્ખિયાણં વગ્ગણા । એવં જાવ વેમાણિયાણં, જસ્સ જડ લેસાઓ । એ અઢ ચઠવીસ દંડયા ।

- ३५ एगा तित्थसिद्धाणं वग्गणा । एगा अतित्थसिद्धाणं वग्गणा । एगा तित्थयर- सिद्धाणं वग्गणा । एगा अतित्थयरसिद्धाणं वग्गणा । एगा सयंबुद्धसिद्धाणं वग्गणा । एगा पत्तेयबुद्धसिद्धाणं वग्गणा । एगा बुद्धबोहियसिद्धाणं वग्गणा । एगा इत्थीलिंगसिद्धाणं वग्गणा । एगा पुरिसलिंगसिद्धाणं वग्गणा । एगा णपुंसक-लिंग सिद्धाणं वग्गणा । एगा सलिंगसिद्धाणं वग्गणा । एगा अण्णलिंगसिद्धाणं वग्गणा । एगा गिहिलिंग सिद्धाणं वग्गणा । एगा एक सिद्धाणं वग्गणा । एगा अणिककसिद्धाणं वग्गणा । एगा अपढमसमयसिद्धाणं वग्गणा, एवं जाव अणंतसमय सिद्धाणं वग्गणा ।
- ३६ एगा परमाणुपोग्गलाणं वग्गणा, एवं जाव एगा अणंतपएसियाणं खंधाणं वग्गणा । एगा एगपएसोगाढाणं पोग्गलाणं वग्गणा जाव एगा असंखेज्जपएसोगाढाणं पोग्गलाणं वग्गणा । एगा एगसमयठिइयाणं पोग्गलाणं वग्गणा जाव एगा असंखेज्जसमयठिइयाणं पोग्गलाणं वग्गणा । एगा एगगुणकालगाणं पोग्गलाणं वग्गणा जाव एगा असंखेज्ज-गुणकालगाणं पोग्गलाणं वग्गणा, एगा अणंतगुणकाल गाणं पोग्गलाणं वग्गणा । एवं वण्णा गंधा रसा फासा भाणियच्चा जाव एगा अणंतगुणलुक्खाणं पोग्गलाणं वग्गणा ।
- ३७ एगा जहण्णपएसियाणं खंधाणं वग्गणा । एगा उक्कोस्सपएसियाणं खंधाणं वग्गणा । एगा अजहण्णुक्कोस्स पएसियाणं खंधाणं वग्गणा । एगा जहण्णोगाहणगाणं खंधाणं वग्गणा । एगा उक्कोसोगाहणगाणं खंधाणं वग्गणा । एगा अजहण्णुक्को- सोगाहणगाणं खंधाणं वग्गणा । एगा जहण्णठिइयाणं खंधाणं वग्गणा । एगा उक्कोस्सठिइयाणं खंधाणं वग्गणा । एगा अजहण्णुक्कोसठिइयाणं खंधाणं वग्गणा । एगा जहण्णगुणकालगाणं खंधाणं वग्गणा । एगा उक्कोस्स गुणकालगाणं खंधाणं वग्गणा । एगा अजहण्णुक्कोस्सगुणकालगाणं खंधाणं वग्गणा । एवं वण्ण गंध रस फासाणं वग्गणा भाणियच्चा जाव एगा अजहण्णुक्कोस्स गुणलुक्खाणं पोग्गलाणं (खंधाणं) वग्गणा ।
- ३८ एगे जंबुद्धीवे दीवे सव्वदीवसमुद्दाणं सव्वब्भंतराए सव्वखुड्डाए, वट्टे तेल्लापूयसंठाणसंठिए, वट्टे रहचक्कवालसंठाणसंठिए, वट्टे पुक्खरकणिया संठाण- संठिए, वट्टे पडिपुण्णचंदसंठाणसंठिए, एगं जोयणसयसहस्सं आयाम विक्खंभेणं, तिण्णि जोयणसयसहस्साइं सोलस सहस्साइं दोण्णि य सत्तावीसे जोयणसए तिण्णि य कोसे अट्ठावीसं च धणुसयं तेरसअंगुलाइं अद्धंगुलगं च किंचिविसेसाहिए परिकखेवेणं ।
- ३९ एगे समणे भगवं महावीरे इमीसे ओसप्पिणीए चउव्वीसाए तित्थयराणं चरमतित्थयरे सिद्धे बुद्धे मुत्ते अंतगडे परिणिवुडे सव्वदुक्खप्पहीणे ।
- ४० अणुत्तरोववाइया णं देवा एगं रयणिं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- ४१ अट्ठाणक्खत्ते एगतारे पण्णत्ते । चित्ताणक्खत्ते एगतारे पण्णत्ते । सातिणक्खत्ते एगतारे पण्णत्ते ।

४२

एगपएसोगाढा पोग्गला अणंता पण्णत्ता । एगसमयठिइया पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।
एगगुणकालगा पोग्गला अणंता पण्णत्ता जाव एगगुणलुक्खा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।

॥ पढमं ठाणं समत्तं ॥

बीअं ठाणं

पढमो उद्देशो

१

जदत्थि णं लोगे तं सव्वं दुपडोयारं, तं जहा- जीवच्चेव अजीवच्चेव । तसच्चेव थावरच्चेव ।
सजोणियच्चेव, अजोणियच्चेव । साउयच्चेव अणाउयच्चेव सइंदियच्चेव अणिंदियच्चेव ।
सवेयगा चेव अवेयगा चेव । सरूवी चेव अरूवी चेव । सपोग्गला चेव अपोग्गला चेव ।
संसारसमावण्णगा चेव असंसारसमावण्णगा चेव । सासया चेव असासया चेव । आगासे चेव
णोआगासे चेव । धम्मे चेव अधम्मे चेव । बंधे चेव मोक्खे चेव । पुण्णे चेव पावे चेव ।
आसवे चेव संवरे चेव । वेयणा चेव णिज्जरा चेव ।

२

दो किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- जीवकिरिया चेव, अजीवकिरिया चेव । जीवकिरिया
दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- सम्मत्तकिरिया चेव, मिच्छत्तकिरिया चेव । अजीवकिरिया दुविहा
पण्णत्ता, तं जहा- इरियावहिया चेव, संपराइया चेव ।

३

दो किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- काइया चेव, आहिगरणिया चेव । काइया किरिया दुविहा
पण्णत्ता, तं जहा- अणुवरयकायकिरिया चेव, दुप्पउत्तकाय किरिया चेव । अहिगरणिया
किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- संजोयणाहिगरणिया चेव, णिव्वत्तणाहिगरणिया चेव ।

४

दो किरियाओ पण्णत्ताओ तं जहा- पाओसिया चेव, परियावणिया चेव । पाओसिया किरिया
दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- जीव पाओसिया चेव, अजीवपाओसिया चेव । पारियावणिया
किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- सहत्थपरियावणिया चेव, परहत्थपरियावणिया चेव ।

५

दो किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पाणाइवायकिरिया चेव, अपच्चक्खाण किरिया चेव ।
पाणाइवायकिरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- सहत्थपाणाइवाय किरिया चेव,
परहत्थपाणाइवायकिरिया चेव । अपच्चक्खाणकिरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा-
जीवअपच्चक्खाणकिरिया चेव, अजीवअपच्चक्खाणकिरिया चेव ।

- ६ दो किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- आरंभिया चेव परिग्गहिया चेव । आरंभिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- जीव आरंभिया चेव अजीवआरंभिया चेव । परिग्गहियाकिरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- जीवपरिग्गहिया चेव अजीव- परिग्गहिया चेव ।
- ७ दो किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- मायावत्तिया चेव मिच्छादंसण- वत्तिया चेव । मायावत्तियाकिरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- आयभाववंकणता चेव पर- भाव वंकणता चेव । मिच्छादंसणवत्तियाकिरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- ऊणाइ- रियमिच्छादंसणवत्तिया चेव, तत्त्वइरित्तमिच्छादंसणवत्तिया चेव ।
- ८ दो किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- दिट्ठिया चेव, पुट्ठिया चेव । दिट्ठिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- जीवदिट्ठिया चेव, अजीवदिट्ठिया चेव । पुट्ठिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- जीवपुट्ठिया चेव, अजीवपुट्ठिया चेव ।
- ९ दो किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पाडुच्चिया चेव सामंतोवणिवाइया चेव । पाडुच्चिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- जीवपाडुच्चिया चेव, अजीव पाडुच्चिया चेव । सामंतोवणिवाइया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- जीवसामंतो-वणिवाइया चेव, अजीवसामंतोवणिवाइया चेव ।
- १० दो किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- साहत्थिया चेव, णेसत्थिया चेव । साहत्थिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- जीव साहत्थिया चेव, अजीव साहत्थिया चेव । णेसत्थिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- जीव णेसत्थिया चेव, अजीव णेसत्थिया चेव ।
- ११ दो किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- आणवणिया चेव, वेयारणिया चेव । आणवणिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- जीवआणवणिया चेव, अजीव आणवणिया चेव । वेयारणिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- जीव वेयारणिया चेव, अजीव वेयारणिया चेव ।
- १२ दो किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- अणाभोगवत्तिया चेव, अणवकंखवत्तिया चेव । अणाभोगवत्तिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- अणाउत्तआयाणया चेव, अणाउत्तपमज्जणया चेव । अणव- कंखवत्तिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- आयसरीर- अणवकंखवत्तिया चेव, परसरीरअणवकंखवत्तिया चेव ।
- १३ दो किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पेज्जवत्तिया चेव, दोसवत्तिया चेव । पेज्जवत्तिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- मायावत्तिया चेव, लोभवत्तिया चेव । दोसवत्तिया किरिया दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- कोहे चेव, माणे चेव ।
- १४ दुविहा गरहा पण्णत्ता, तं जहा- मणसा वेगे गरहइ, वयसा वेगे गरहइ । अहवा-गरहा दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- दीहं वेगे अद्धं गरहइ, रहस्सं वेगे अद्धं गरहइ ।

- १५ दुविहे पच्चक्खाणे पण्णत्ते, तं जहा- मणसा वेगे पच्चक्खाइ, वयसा वेगे पच्चक्खाइ । अहवा पच्चक्खाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- दीहं वेगे अद्धं पच्चक्खाइ, रहस्सं वेगे अद्धं पच्चक्खाइ ।
- १६ दोहिं ठाणेहिं संपण्णे अणगारे अणादीयं अणवदग्गं दीहमद्धं चाउरंतं संसारं कंतारं वीईवएज्जा, तं जहा- विज्जाए चेव चरणेणचेव ।
- १७ दो ठाणाइं अपरियाणेतता आया णो केवलिपण्णत्तं धम्मं लभेज्ज सवणयाए, तं जहा- आरंभे चेव, परिग्गहे चेव।
दो ठाणाइं अपरियाणेतता आया णो केवलं बोहिं बुज्जेज्जा, तं जहा- आरंभे चेव, परिग्गहे चेव।
दो ठाणाइं अपरियाणेतता आया णो केवलं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वएज्जा, तं जहा- आरंभे चेव, परिग्गहे चेव।
एवं णो केवलं बंभचेरवासमावसेज्जा । णो केवलेणं संजमेणं संजमेज्जा । णो केवलेणं संवरेणं संवरेज्जा । णो केवलमाभिणिबोहियणाणं उप्पाडेज्जा । णो केवलं सुयणाणं उप्पाडेज्जा। णो केवलं ओहिणाणं उप्पाडेज्जा । णो केवलं मण पज्जवणाणं उप्पाडेज्जा । णो केवलं केवलणाणं उप्पाडेज्जा ।
- १८ दो ठाणाइं परियाणेतता आया केवलिपण्णत्तं धम्मं लभेज्ज सवणयाए, तं जहा- आरंभे चेव, परिग्गहे चेव । एवं जाव केवलणाणमुप्पाडेज्जा ।
- १९ दोहिं ठाणेहिं आया केवलिपण्णत्तं धम्मं लभेज्ज सवणयाए, तं जहा- सोच्या चेव, अभिसमेच्या चेव । एवं जाव केवलणाणमुप्पाडेज्जा ।
- २० दो समाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- ओसप्पिणी समा चेव, उस्सप्पिणी समा चेव ।
- २१ दुविहे उम्माए पण्णत्ते, तं जहा- जक्खाएसे चेव, मोहणिज्जस्स चेव कम्मस्स उदएणं ।
तत्थ णं जे से जक्खाएसे- से णं सुहवेयतराए चेव, सुहविमोयतराए चेव। तत्थ णं जे से मोहणिज्जस्स कम्मस्स उदएणं- से णं दुहवेयतराए चेव, दुहविमोयतराए चेव ।
- २२ दो दंडा पण्णत्ता, तं जहा- अट्ठादंडे चेव, अणट्ठादंडे चेव । णेरइयाणं दो दंडा पण्णत्ता, तं जहा- अट्ठादंडे य, अणट्ठादंडे य । एवं चउवीसं दंडओ जाव वेमाणियाणं ।
- २३ दुविहे दंसणे पण्णत्ते, तं जहा- सम्मदंसणे चेव मिच्छादंसणे चेव । सम्मदंसणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- णिसग्गसम्मदंसणे चेव अभिगमसम्मदंसणे चेव । णिसग्ग- सम्मदंसणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- पडिवाइ चेव अपडिवाइ चेव । अभिगम- सम्मदंसणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- पडिवाइ चेव अपडिवाइ चेव ।

मिच्छादंसणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- अभिग्गहियमिच्छादंसणे चेव अणभिग्ग-
हियमिच्छादंसणे चेव। अभिग्गहियमिच्छादंसणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- सपज्जव-सिए चेव,
अपज्जवसिए चेव। अणभिग्गहियमिच्छादंसणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- सपज्जवसिए चेव,
अपज्जवसिए चेव ।

२४ दुविहे णाणे पण्णत्ते, तं जहा- पच्चक्खे चेव, परोक्खे चेव । पच्चक्खे णाणे दुविहे पण्णत्ते,
तं जहा- केवलणाणे चेव, णोकेवलणाणे चेव ।

केवलणाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- भवत्थकेवलणाणे चेव, सिद्धकेवलणाणे चेव । भवत्थ
केवलणाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- सजोगिभवत्थकेवलणाणे चेव, अजोगिभवत्थ केवलणाणे
चेव ।

सजोगिभवत्थकेवलणाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- पढमसमयसजोगिभवत्थ केवलणाणे चेव,
अपढमसमयसजोगिभवत्थकेवलणाणे चेव । अहवाचरिमसमय-सजोगिभवत्थकेवलणाणे चेव,
अचरिमसमयसजोगिभवत्थकेवलणाणे चेव ।

अजोगिभवत्थकेवलणाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- पढमसमयअजोगिभवत्थ केवलणाणे चेव,
अपढमसमयअजोगिभवत्थकेवलणाणे चेव । अहवा चरिमसमय अजोगिभवत्थकेवलणाणे चेव,
अचरिमसमयअजोगिभवत्थकेवलणाणे चेव ।

२५ सिद्धकेवलणाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- अणंतरसिद्धकेवलणाणे चेव परंपर- सिद्धकेवलणाणे
चेव । अणंतरसिद्धकेवलणाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- एक्का- णंतरसिद्धकेवलणाणे चेव
अणेक्काणंतरसिद्धकेवलणाणे चेव । परंपरसिद्धकेवल- णाणे दुविहे पण्णत्ते तं जहा-
एक्कपरंपरसिद्धकेवलणाणे चेव, अणेक्कपरंपर- सिद्धकेवलणाणे चेव ।

२६ णोकेवलणाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- ओहिणाणे चेव, मणपज्जवणाणे चेव । ओहिणाणे
दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- भवपच्चइए चेव, खओवसमिए चेव । दोण्हं भवपच्चइए पण्णत्ते, तं
जहा- देवाणं चेव, णेरइयाणं चेव । दोण्हं खओव- समिए पण्णत्ते, तं जहा- मणुस्साणं चेव,
पंचिंदियतिरिक्ख जोणियाणं चेव । मणपज्जवणाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- उज्जुमई चेव,
विउलमई चेव ।

२७ परोक्खे णाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- आभिणिबोहियणाणे चेव सुयणाणे चेव ।
आभिणिबोहियणाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- सुयणिस्सिए चेव असुय- णिस्सिए चेव ।
सुयणिस्सिए दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- अत्थोग्गहे चेव वंजणोग्गहे चेव । असुयणिस्सिए दुविहे
पण्णत्ते, तं जहा- अत्थोग्गहे चेव वंजणोग्गहे चेव । सुयणाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा-
अंगपविट्ठे चेव अंगबाहिरे चेव । अंग-बाहिरे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- आवस्सए चेव
आवस्सयवइरित्ते चेव । आवस्सय-वइरित्ते दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- कालिए चेव उक्कालिए
चेव ।

२८ दुविहे धम्मं पण्णत्ते तं जहा- सुयधम्मं चेव, चरित्तधम्मं चेव । सुयधम्मं दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- सुत्तसुयधम्मं चेव, अत्थसुयधम्मं चेव । चरित्तधम्मं दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- अगारचरित्तधम्मं चेव, अणगारचरित्तधम्मं चेव ।

२९ दुविहे संजमे पण्णत्ते, तं जहा- सरागसंजमे चेव, वीयरगसंजमे चेव । सरागसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- सुहुमसंपराय सरागसंजमे चेव, बादरसंपराय सरागसंजमे चेव ।

सुहुमसंपरायसरागसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- पढमसमय सुहुमसंपराय सरागसंजमे चेव, अपढमसमय सुहुमसंपराय सरागसंजमे चेव । अहवा चरिमसमय सुहुमसंपराय सरागसंजमे चेव, अचरिमसमय सुहुमसंपराय सरागसंजमे चेव । अहवा-सुहुमसंपराय सरागसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- संकिलेसमाणे चेव, विसुज्झमाणे चेव ।

बादरसंपराय सरागसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- पढमसमय बादरसंपराय सरागसंजमे चेव, अपढमसमय बादरसंपराय सरागसंजमे चेव । अहवा चरिमसमय बादरसंपराय सरागसंजमे चेव, अचरिमसमय बादरसंपराय सरागसंजमे चेव । अहवा बादरसंपराय सरागसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- पडिवाइए चेव, अपडिवाइए चेव ।

३० वीयरगसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- उवसंतकसायवीयरगसंजमे चेव, खीणकसायवीयरगसंजमे चेव ।

उवसंतकसायवीयरगसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- पढमसमयउवसंतकसाय-वीयरगसंजमे चेव, अपढमसमय उवसंतकसाय-वीयरगसंजमे चेव । अहवा चरिम समय उवसंतकसायवीयरगसंजमे चेव, अचरिमसमय उवसंतकसायवीयरगसंजमे चेव ।

खीणकसाय वीयरगसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- छउमत्थ खीणकसाय वीयरगसंजमे चेव, केवलि खीणकसाय वीयरगसंजमे चेव ।

छउमत्थखीणकसाय वीयरगसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- सयंबुद्ध छउमत्थ खीणकसाय वीयरगसंजमे चेव, बुद्धबोहिय छउमत्थखीणकसाय वीयरगसंजमे चेव ।

सयंबुद्ध छउमत्थखीणकसायवीयरगसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- पढम समय सयंबुद्धछउमत्थ खीणकसाय वीयरगसंजमे चेव, अपढमसमय सयंबुद्ध- छउमत्थ खीणकसाय वीयरगसंजमे चेव । अहवा चरिमसमय सयंबुद्धछउमत्थ-खीण- कसाय वीयरगसंजमे चेव, अचरिमसमय सयंबुद्धछउमत्थखीणकसाय वीयरग संजमे चेव ।

बुद्धबोहियछउमत्थखीणकसायवीयरगसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- पढम समय बुद्धबोहियछउमत्थखीणकसाय वीयरगसंजमे चेव, अपढमसमय बुद्धबोहिय छउमत्थखीणकसाय वीयरगसंजमे चेव । अहवाचरिमसमय बुद्धबोहिय छउमत्थ- खीणकसाय वीयरगसंजमे चेव, अचरिमसमय बुद्धबोहियछउमत्थखीणकसाय वीय- रागसंजमे चेव ।

३१ केवलिखीणकसायवीयरगसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- सजोगि केवलि- खीणकसायवीयरगसंजमे चेव, अजोगि केवलिखीणकसायवीयरग संजमे चेव ।

सजोगिकेवलिखीणकसायवीयरगसंजमे दुविहे,पण्णत्ते, तं जहा-पढमसमय-
सजोगिकेवलिखीणकसायवीयरगसंजमे चेव, अपढम-समयसजोगिकेवलिखीण-
कसायवीयरगसंजमे चेव । अहवाचरिमसमयस-जोगिकेवलि खीणकसायवीयरग- संजमे चेव,
अचरिमसमयस- जोगिकेवलिखीणकसायवीयरगसंजमे चेव । अजोगि-केवलिखीणकसाय-
वीयरगसंजमे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- पढमसमयअजोगि-केवलिखीणकसाय-वीयरगसंजमे
चेव, अपढमसमयअजोगिकेवलिखीणकसाय-वीयरगसंजमे चेव । अहवा
चरिमसमयअजोगिकेवलिखीणकसायवीयरग संजमे चेव,
अचरिमसमयअजोगिकेवलिखीणकसायवीयरगसंजमे चेव ।

- ३२ दुविहा पुढविकाइया पण्णत्ता, तं जहा- सुहुमा चेव, बायरा चेव । एवं जाव वणस्सइकाइया ।
दुविहा पुढविकाइया पण्णत्ता, तं जहा- पज्जत्तगा चेव, अपज्जत्तगा चेव । एवं जाव
वणस्सकाइया ।
दुविहा पुढविकाइया पण्णत्ता, तं जहा- परिणया चेव, अपरिणया चेव । एवं जाव
वणस्सकाइया।
- ३३ दुविहा दव्वा पण्णत्ता, तं जहा- परिणया चेव, अपरिणया चेव ।
- ३४ दुविहा पुढविकाइया पण्णत्ता, तं जहा- गतिसमावण्णगा चेव, अगतिसमा- वण्णगा चेव जाव
दुविहा वणस्सइकाइया पण्णत्ता, तं जहा- गतिसमावण्णगा चेव, अगतिसमावण्णगा चेव ।
- ३५ दुविहा दव्वा पण्णत्ता, तं जहा- गतिसमावण्णगा चेव, अगतिसमावण्णगा चेव ।
- ३६ दुविहा पुढविकाइया पण्णत्ता, तं जहा- अणंतरोगाढा चेव, परंपरोगाढा चेव जाव दुविहा
वणस्सइकाइया पण्णत्ता, तं जहा- अणंतरोगाढा चेव, परंपरोगाढा चेव ।
- ३७ दुविहा दव्वा पण्णत्ता, तं जहा- अणंतरोगाढा चेव, परंपरोगाढा चेव ।
- ३८ दुविहे काले पण्णत्ते, तं जहा- ओसप्पिणीकाले चेव, उस्सप्पिणीकाले चेव ।
- ३९ दुविहे आगासे पण्णत्ते, तं जहा- लोगागासे चेव, अलोगागासे चेव ।
- ४० णेरइयाणं दो सरीरगा पण्णत्ता, तं जहा- अब्भंतरए चेव, बाहिरए चेव । अब्भंतरए कम्मए,
बाहिरए वेउव्विए । देवाणं वि एवं चेव भाणियव्वं ।
पुढविकाइयाणं दो सरीरगा पण्णत्ता, तं जहा- अब्भंतरए चेव, बाहिरए चेव । अब्भंतरगे
कम्मए, बाहिरए ओरालिए एवं जाव वणस्सइकाइयाणं ।
बेइंदियाणं दो सरीरा पण्णत्ता, तं जहा- अब्भंतरए चेव, बाहिरए चेव । अब्भंतरए कम्मए,
अट्ठिमंससोणियबद्धे बाहिरए ओरालिए । एवं जाव चउरिंदियाणं।
पंचिंदियतिरिक्खजोणियाणं दो सरीरगा पण्णत्ता, तं जहा- अब्भंतरए चेव बाहिरए चेव ।
अब्भंतरए कम्मए, अट्ठिमंससोणियण्हारुछिराबद्धे बाहिरए ओरालिए । मणुस्साण वि एवं चेव ।

- ४१ विग्गहगइसमावण्णगाणं णेरइयाणं दो सरीरगा पण्णत्ता, तं जहा- तेयए चेव, कम्मए चेव । णिरंतरं जाव वेमाणियाणं ।
- ४२ णेरइयाणं दोहिं ठाणेहिं सरीरुप्पत्ती सिया, तं जहा- रागेण चेव, दोसेण चेव जाव वेमाणियाणं। णेरइयाणं दुट्ठाणणिव्वत्तिए सरीरगे पण्णत्ते, तं जहा- रागणिव्वत्तिए चेव, दोसणिव्वत्तिए चेव जाव वेमाणियाणं ।
- ४३ दो काया पण्णत्ता, तं जहा- तसकाए चेव, थावरकाए चेव । तसकाए दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- भवसिद्धिए चेव, अभवसिद्धिए चेव । थावरकाए दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- भवसिद्धिए चेव, अभवसिद्धिए चेव ।
- ४४ दो दिसाओ अभिगिज्झ कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा पव्वावित्तए- पाईणं चेव, उदीणं चेव । एवं मुंडावित्तए, सिक्खावित्तए, उवट्ठावित्तए, संभुंजित्तए संवासित्तए, सज्झायमुद्धिसित्तए, सज्झायं समुद्धिसित्तए, सज्झाय- मणुजाणित्तए, आलोइत्तए, पडिक्कमित्तए, णिंदित्तए, गरहित्तए, विउट्ठित्तए, विसोहित्तए, अकरणयाए अब्भुट्ठित्तए अहारिहं पायच्छित्तं तवोकम्मं पडिवज्जित्तए ।
- दो दिसाओ अभिगिज्झ कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण अपच्छिम- मारणंतिय संलेहणाझूसणा झूसियाणं भत्तपाणपडियाइक्खियाणं पाओवगयाणं कालं अणवकंख- माणाणं विहरित्तए, तं जहा- पाईणं चेव, उदीणं चेव।

॥ पढमो उद्देसो समत्तो ॥

बीओ उद्देसो

- १ जे देवा उड्ढोववण्णगा कप्पोववण्णगा विमाणोववण्णगा चारोववण्णगा चारट्ठिइया गइरइया गइसमावण्णगा, तेसि णं देवाणं सया समियं जे पावे कम्मे कज्जइ, तत्थगयावि एगइया वेयणं वेदेंति, अण्णत्थगयावि एगइया वेयणं वेदेंति ।
- णेरइयाणं सया समियं जे पावे कम्मे कज्जइ, तत्थगयावि एगइया वेयणं वेदेंति, अण्णत्थगयावि एगइया वेदणं वेदेंति जाव पंचिंदियतिरिक्खजोणियाणं ।
- मणुस्साणं सया समियं जे पावे कम्मे कज्जइ, इहगयावि एगइया वेयणं वेदेंति, अण्णत्थगयावि एगइया वेयणं वेदेंति । मणुस्सवज्जा सेसा एक्कगमा ।
- २ णेरइया दुगइया दुआगइया पण्णत्ता, तं जहा- णेरइए णेरइएसु उववज्जमाणे मणुस्सेहिंतो वा पंचिंदियतिरिक्खजोणिएहिंतो वा उववज्जेज्जा । से चेव णं से णेरइए णेरइयत्तं विप्पजहमाणे मणुस्सत्ताए वा पंचिंदियतिरिक्खजोणियत्ताए वा गच्छेज्जा ।

एवं असुरकुमारा वि, णवरं से चेव णं से असुरकुमारे असुरकुमारत्तं विप्प- जहमाणे मणुस्सत्ताए वा तिरिक्खजोणियत्ताए, वा गच्छेज्जा । एवं सव्वदेवा ।

पुढविकाइया दुगइया दुआगइया पण्णत्ता तं जहा- पुढविकाइए पुढविकाइएसु उववज्जमाणे पुढविकाइएहिंतो वा णो पुढविकाइएहिंतो वा उववज्जेज्जा । से चेव णं से पुढविकाइए पुढविकाइयत्तं विप्पज्जहमाणे पुढविकाइयत्ताए वा णो पुढविकाइयत्ताए वा गच्छेज्जा । एवं जाव मणुस्सा ।

- ३ दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- भवसिद्धिया चेव, अभवसिद्धिया चेव । एवं जाव वेमाणिया ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- अणंतरोववण्णगा चेव, परंपरोववण्णगा चेव । एवं जाव वेमाणिया ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- गइसमावण्णगा चेव, अगइसमावण्णगा चेव । एवं जाव वेमाणिया ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- पढमसमयोववण्णगा चेव, अपढमसमयो-ववण्णगा चेव । एवं जाव वेमाणिया ।

- ४ दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- आहारगा चेव, अणाहारगा चेव । एवं जाव वेमाणिया ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- उस्सासगा चेव, णोउस्सासगा चेव । एवं जाव वेमाणिया ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- सइंदिया चेव, अणिंदिया चेव । एवं जाव वेमाणिया ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- पज्जत्तगा चेव, अपज्जत्तगा चेव । एवं जाव वेमाणिया ।

- ५ दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- सण्णी चेव, असण्णी चेव । एवं एगिंदिय- विगलिंदियवज्जा जाव वाणमंतरा ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- भासगा चेव, अभ्रासगा चेव । एवं एगिंदियवज्जा सव्वे ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- सम्मद्धिद्विया चेव, मिच्छद्धिद्विया चेव । एवं एगिंदियवज्जा सव्वे ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- परित्तसंसारिया चेव, अणंतसंसारिया चेव । एवं जाव वेमाणिया ।

- ६ दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- संखेज्जकालसमयद्विइया चेव, असंखेज्ज- कालसमयद्विइया चेव । एवं एगिंदियविगलिंदियवज्जा जाव वाणमंतरा ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- सुलभबोहिया चेव, दुलभबोहिया चेव एवं जाव वेमाणिया ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- कण्हपक्खिया चेव, सुक्कपक्खिया चेव एवं जाव वेमाणिया ।
दुविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- चरिमा चेव, अचरिमा चेव एवं जाव वेमाणिया ।

- [illegible]

दोहिं ठाणेहिं आया रूवाइं पासइ, तं जहा- देसेण वि आया रूवाइं पासइ, सव्वेण वि आया रूवाइं पासइ ।

दोहिं ठाणेहिं आया गंधाइं अग्घाइ, तं जहा- देसेण वि आया गंधाइं अग्घाइ, सव्वेण वि आया गंधाइं अग्घाइ ।

दोहिं ठाणेहिं आया रसाइं आसादेइ, तं जहा- देसेण वि आया रसाइं आसादेइ, सव्वेण वि आया रसाइं आसादेइ ।

दोहिं ठाणेहिं आया फासाइं पडिसंवेदेइ, तं जहा- देसेण वि आया फासाइं पडिसंवेदेइ, सव्वेण वि आया फासाइं पडिसंवेदेइ ।

१६ दोहिं ठाणेहिं आया ओभासइ, तं जहा- देसेण वि आया ओभासइ, सव्वेण वि आया ओभासइ ।
एवं पभासइ, विकुव्वइ, परियारेइ, भासं भासइ, आहारेइ, परिणामेइ, वेदेइ, णिज्जरेइ ।

१७ दोहिं ठाणेहिं देवे सद्दाइं सुणेइ, तं जहा- देसेण वि देवे सद्दाइं सुणेइ, सव्वेण वि देवे सद्दाइं सुणेइ जाव णिज्जरेइ ।

१८ मरुया देवा दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- एगसरीरी चेव दुसरीरी चेव । एवं किण्णरा किंपुरिसा गंधव्वा णागकुमारा सुवण्णकुमारा अग्गिकुमारा वायुकुमारा देवा दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- एगसरीरी चेव, दुसरीरी चेव ।

॥ बीओ उद्देसो समत्तो ॥

तइओ उद्देसो

१ दुविहे सद्दे पण्णत्ते, तं जहा- भासासद्दे चेव, णोभासासद्दे चेव । भासासद्दे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- अक्खरसंबद्धे चेव, णोअक्खरसंबद्धे चेव ।

णोभासासद्दे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- आउज्जसद्दे चेव णोआउज्जसद्दे चेव । आउज्जसद्दे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- तते चेव, वितते चेव । तते दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- घणे चेव सुसिरे चेव । वितते दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- घणे चेव सुसिरे चेव ।

णोआउज्जसद्दे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- भूसणसद्दे चेव, णोभूसणसद्दे चेव । णोभूसणसद्दे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- तालसद्दे चेव, लत्तियासद्दे चेव ।

दोहि ठाणेहिं सद्दुप्पाए सिया, तं जहा- साहण्णंताणं चेव पोग्गलाणं सद्दुप्पाए सिया, भिज्जंताणं चेव पोग्गलाणं सद्दुप्पाए सिया ।

- २ दोहिं ठाणेहिं पोग्गला साहण्णंति, तं जहा- सयं(सइं) वा पोग्गला साहण्णंति, परेण वा पोग्गला साहण्णंति ।
 दोहिं ठाणेहिं पोग्गला भिज्जंति, तं जहा- सयं वा पोग्गला भिज्जंति, परेण वा पोग्गला भिज्जंति ।
 दोहिं ठाणेहिं परिपडंति, तं जहा- सयं वा पोग्गला परिपडंति, परेण वा पोग्गला परिपडंति ।
 दोहिं ठाणेहिं पोग्गला परिसडंति, तं जहा- सयं वा पोग्गला परिसडंति, परेण वा पोग्गला परिसडंति ।
 दोहिं ठाणेहिं पोग्गला विद्धंसंति, तं जहा- सयं वा पोग्गला विद्धंसंति, परेण वा पोग्गला विद्धंसंति ।
- ३ दुविहा पोग्गला पण्णत्ता, तं जहा- भिण्णा चेव, अभिण्णा चेव । दुविहा पोग्गला पण्णत्ता, तं जहा- भेउरधम्मा चेव, णोभेउरधम्मा चेव । दुविहा पोग्गला पण्णत्ता, तं जहा- परमाणुपोग्गला चेव, णोपरमाणुपोग्गला चेव ।
 दुविहा पोग्गला पण्णत्ता, तं जहा- सुहुमा चेव, बायरा चेव । दुविहा पोग्गला पण्णत्ता, तं जहा- बद्धपासपुट्ठा चेव, णोबद्धपासपुट्ठा चेव । दुविहा पोग्गला पण्णत्ता, तं जहा- परियादियच्चेव, अपरियादियच्चेव । दुविहा पोग्गला पण्णत्ता, तं जहा- अत्ता चेव, अणत्ता चेव ।
 दुविहा पोग्गला पण्णत्ता, तं जहा- इट्ठा चेव, अणिट्ठा चेव । एवं कंता चेव, अकंता चेव । पिया चेव, अपिया चेव । मणुण्णा चेव, अमणुण्णा चेव । मणामा चेव, अमणामा चेव ।
- ४ दुविहा सद्धा पण्णत्ता, तं जहा- अत्ता चेव अणत्ता चेव । एवं इट्ठा जाव मणामा । दुविहा रूवा पण्णत्ता, तं जहा- अत्ता चेव, अणत्ता चेव । एवं इट्ठा जाव मणामा । एवं गंधा, रसा, फासा, इक्केक्के छ छ अलावगा भाणियच्चा ।
- ५ दुविहे आयारे पण्णत्ते, तं जहा- णाणायारे चेव, णोणाणायारेचेव । णोणाणायारे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- दंसणायारे चेव, णोदंसणायारे चेव । णोदंसणायारे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- चरित्तायारे चेव, णोचरित्तायारे चेव । णोचरित्तायारे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- तवायारे चेव, वीरियायारे चेव ।
- ६ दो पडिमाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- समाहिपडिमा चेव, उवहाणपडिमा चेव । दो पडिमाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- विवेगपडिमा चेव, विउसग्गपडिमा चेव । दो पडिमाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- भद्धा चेव, सुभद्धा चेव । दो पडिमाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- महाभद्धा चेव, सव्वत्तोभद्धा चेव । दो पडिमाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- खुइडिया चेव मोयपडिमा, महल्लिया चेव मोयपडिमा । दो पडिमाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- जवमज्झा चेव चंदपडिमा, वइरमज्झा चेव चंदपडिमा ।

- ७ दुविहे सामाइए पण्णत्ते, तं जहा- अगारसामाइए चेव, अणगारसामाइए चेव ।
- ८ दोण्हं उववाए पण्णत्ते, तं जहा- देवाणं चेव, णेरइयाणं चेव ।
 दोण्हं उव्वट्ठणा पण्णत्ता, तं जहा- णेरइयाणं चेव, भवणवासीणं चेव ।
 दोण्हं चयणे पण्णत्ते, तं जहा- जोइसियाणं चेव, वेमाणियाणं चेव ।
 दोण्हं गब्भवक्कंती पण्णत्ता, तं जहा- मणुस्साणं चेव, पंचेदियतिरिक्ख- जोणियाणं चेव ।
- ९ दोण्हं गब्भत्थाणं आहारे पण्णत्ते, तं जहा- मणुस्साणं चेव, पंचेदियतिरिक्ख- जोणियाणं चेव ।
 दोण्हं गब्भत्थाणं वुड्ढी पण्णत्ता, तं जहा- मणुस्साणं चेव, पंचेदियतिरिक्ख- जोणियाणं चेव ।
 दोण्हं गब्भत्थाणं णिवुड्ढी विगुव्वणा गतिपरियाए समुग्घाए कालसंजोगे आयाई मरणे पण्णत्ते, तं जहा- मणुस्साणं चेव, पंचेदियतिरिक्खजोणियाणं चेव ।
 दोण्हं छविपव्वा पण्णत्ता, तं जहा- मणुस्साणं चेव, पंचेदियति- रिक्खजोणि- याणं चेव ।
 दो सुक्कसोणियसंभवा पण्णत्ता, तं जहा- मणुस्सा चेव, पंचेदियतिरिक्ख- जोणिया चेव ।
- १० दुविहा ठिई पण्णत्ता, तं जहा- कायट्ठिई चेव, भवट्ठिई चेव । दोण्हं कायट्ठिई पण्णत्ता, तं जहा- मणुस्साणं चेव, पंचेदियतिरिक्खजोणियाणं चेव । दोण्हं भवट्ठिई पण्णत्ता, तं जहा- देवाणं चेव, णेरइयाणं चेव ।
- ११ दुविहे आउए पण्णत्ते, तं जहा- अद्धाउए चेव, भवाउए चेव । दोण्हं अद्धाउए पण्णत्ते, तं जहा- मणुस्साणं चेव, पंचेदियतिरिक्खजोणियाणं चेव । दोण्हं भवाउए पण्णत्ते, तं जहा- देवाणं चेव, णेरइयाणं चेव ।
- १२ दुविहे कम्मं पण्णत्ते, तं जहा- पएसकम्मं चेव, अणुभावकम्मं चेव । दो अहाउयं पालेंति, तं जहा- देवच्चेव, णेरइयच्चेव । दोण्हं आउय-संवट्ठए पण्णत्ते, तं जहा- मणुस्साणं चेव, पंचेदियतिरिक्खजोणियाणं चेव ।
- १३ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरदाहिणेणं दो वासा पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला अविसेसमणाणत्ता अण्णमण्णं णाइवट्ठंति आयाम-विक्खंभ-संठाणपरिणाहेणं, तं जहा- भरहे चेव एरवए चेव । एवं एणं अभिलावेणं हेमवए चेव, हेरण्णवए चेव । हरिवासे चेव, रम्मयवासे चेव ।
- १४ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिम-पच्चत्थिमेणं दो खेत्ता पण्णत्ता- बहुसमतुल्ला अविसेसमणाणत्ता अण्णमण्णं णाइवट्ठंति आयाम-विक्खंभ-संठाण-परिणाहेणं, तं जहा- पुव्वविदेहे चेव, अवरविदेहे चेव ।
- १५ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तर-दाहिणेणं दो कुराओ पण्णत्ताओ- बहुसमतुल्लाओ जाव परिणाहेणं तं जहा- देवकुरा चेव, उत्तरकुरा चेव ।

तत्थ णं दो महतिमहालया महादुमा पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा-कूडसामली चेव, जंबू चेव सुदंसणा ।

तत्थ णं दो देवा महिड्ढिया महज्जुइया महाणुभागा महायसा महाबला महा-सोक्खा पलिओवमड्ढिइया परिवसंति, तं जहा-गरुले चेव वेणुदेवे अणाढिए चेव जंबुद्धीवाहिवई ।

१६ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरदाहिणेणं दो वासहरपव्वया पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा-चुल्लहिमवंते चेव, सिहरिच्चेव ।

एवं महाहिमवंते चेव, रूप्पिच्चेव । एवं णिसढे चेव, णीलवंते चेव ।

१७ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरदाहिणेणं हेमवय-हेरणवएसु वासेसु दो वट्टवेयड्ढपव्वया पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा-सद्दावाई चेव, वियडावाई चेव ।

तत्थ णं दो देवा महिड्ढिया जाव पलिओवमड्ढिइया परिवसंति, तं जहा-साई चेव, पभासे चेव ।

१८ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरदाहिणेणं हरिवास-रम्मएसु वासेसु दो वट्टवेयड्ढपव्वया पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा-गंधावाई चेव, मालवंतपरियाए चेव ।

तत्थ णं दो देवा महिड्ढिया जाव पलिओवमड्ढिइया परिवसंति, तं जहा-अरुणे चेव, पउमे चेव ।

१९ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं देवकुराए कुराए पुव्वावरे पासे, एत्थ णं आसक्खंधगसरिसा अद्धचंदसंठाणसंठिया दो वक्खारपव्वया पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा-सोमणसे चेव, विज्जुप्पभे चेव ।

२० जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरेणं उत्तरकुराए कुराए पुव्वावरे पासे, एत्थ णं आसक्खंधसरिसा अद्धचंद-संठाण-संठिया दो वक्खारपव्वया पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा-गंधमायणे चेव, मालवंते चेव ।

२१ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरदाहिणेणं दो दीहवेयड्ढपव्वया पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा-भारहे चेव दीहवेयड्ढे, एरवए चेव दीहवेयड्ढे ।

२२ भारहएणं दीहवेयड्ढे दो गुहाओ पण्णत्ताओ बहुसमतुल्लाओ जाव परिणाहेणं, तं जहा-तिमिसगुहा चेव, खंडगप्पवायगुहा चेव । तत्थ णं दो देवा महिड्ढिया जाव पलिओवमड्ढिइया परिवसंति, तं जहा-कयमालए चेव, णट्टमालए चेव । एवं एरवएणं दीहवेयड्ढे तं चेव भाणियव्वं जाव णट्टमालए चेव ।

२३ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणे णं चुल्लहिमवंते वासहरपव्वए दो कूडा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा-चुल्लहिमवंतकूडे चेव, वेसमणकूडे चेव । जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणे णं महाहिमवंते वासहरपव्वए दो कूडा पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा-महाहिमवंतकूडे चेव, वेरुलियकूडे चेव ।

एवं णिसढे वासहरपव्वए दो कूडा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- णिसढकूडे चेव, रुयगप्पभकूडे चेव ।

जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं णीलवंते वासहरपव्वए दो कूडा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- णीलवंतकूडे चेव, उवदंसणकूडे चेव ।

एवं रुप्पिम्मि वासहरपव्वए दो कूडा पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- रुप्पिकूडे चेव । मणिकंचणकूडे चेव ।

एवं सिहरिम्मि वासहरपव्वए दो कूडा पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- सिहरिकूडे चेव, तिगिंछकूडे चेव ।

२४ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरदाहिणेणं चुल्लहिमवंत-सिहरीसु वासहरपव्वएसु दो महद्धहा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- पउमद्धहे चेव, पौंडरीयद्धहे चेव । तत्थ णं दो देवयाओ महिड्डियाओ जाव पलिओवमड्डिईयाओ परिवसंति तं जहा- सिरी चेव, लच्छी चेव ।

२५ एवं महाहिमवंत-रूपीसु वासहरपव्वएसु दो महद्धहा पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- महापउमद्धहे चेव, महापौंडरीयद्धहे चेव । तत्थ णं दो देवयाओ हिरिच्चेव, बुद्धिच्चेव ।

२६ एवं णिसढ णीलवंतेसु तिगिंछद्धहे चेव, केसरिद्धहे चेव । तत्थ णं दो देवयाओ धिई चेव, कित्ती चेव ।

२७ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्सदाहिणेणं महाहिमवंताओ वासहरपव्वयाओ महापउमद्धहाओ दहाओ दो महाणईओ पवहंति, तं जहा- रोहियच्चेव, हरिकंताच्चेव ।

२८ एवं णिसढाओ वासहरपव्वयाओ तिगिंछद्धहाओ दहाओ दो महाणईओ पवहंति, तं जहा- हरिच्चेव, सीतोदच्चेव ।

२९ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं णीलवंताओ वासहरपव्वयाओ केसरिद्धहाओ दहाओ दो महाणईओ पवहंति, तं जहा- सीता चेव, णारिकंता चेव ।

३० एवं रूप्पीओ वासहरपव्वयाओ महापौंडरीयद्धहाओ दहाओ दो महाणईओ पवहंति, तं जहा- णरकंता चेव, रूप्पकूला चेव ।

३१ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं भरहे वासे दो पवायद्धहा पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- गंगप्पवायद्धहे चेव, सिंधुप्पवायद्धहे चेव ।

३२ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं हेमवए वासे दो पवायद्धहा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- रोहियप्पवाय द्दहे चेव, रोहियंस- प्पवायद्धहे चेव ।

- ३३ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं हरिवासे वासे दो पवायद्धा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- हरिप्पवायद्धे चेव, हरिकंतप्पवाय द्दहे चेव ।
- ३४ जंबुद्वीव दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरदाहिणेणं महाविदेहे वासे दो पवायद्धा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- सीतप्पवायद्धे चेव, सीतोदप्पवाय द्दहे चेव ।
- ३५ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरेणं रम्मएवासे दो पवायद्धा पण्णत्ता-बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- णरकंतप्पवायद्धे चेव, णारिकंतप्पवायद्धे चेव ।
- ३६ एवं हेरण्णवए वासे दो पवायद्धा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- सुवण्णकूलप्पवायद्धे चेव, रूप्पकूलप्पवायद्धे चेव ।
- ३७ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरेणं एरवए वासे दो पवायद्धा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- रत्तप्पवायद्धे चेव, रत्तावईपवायद्धे चेव ।
- ३८ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं भरहे वासे दो महाणईओ पण्णत्ताओ बहुसमतुल्लाओ जाव परिणाहेणं, तं जहा- गंगा चेव, सिंधू चेव ।
एवं जहा पवायद्धा तहा णईओ भाणियव्वाओ जाव एरवए वासे दो महाणईओ पण्णत्ताओ बहुसमतुल्लाओ जाव परिणाहेणं, तं जहा- रत्ता चेव, रत्तवती चेव ।
- ३९ जंबुद्वीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु तीयाए उस्सप्पिणीए सुसमदूसमाए समाए दो सागरोवम-कोडाकोडीओ काले होत्था ।
जंबुद्वीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु इमीसे ओसप्पिणीए सुसमदूसमाए समाए दो सागरोवमकोडाकोडीओ काले पण्णत्ते ।
जंबूद्वीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु आगमिस्साए उस्सप्पिणीए सुसमदूसमाए समाए दो सागरोवमकोडाकोडीओ काले भविस्सइ ।
- ४० जंबुद्वीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु तीयाए उस्सप्पिणीए सुसमाए समाए मणुया दो गाउयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं होत्था, दोण्णि य पलिओवमाइं परमाउं पालइत्था । एवं इमीसे ओसप्पिणीए जाव पालइत्था । एवं आगमेस्साए उस्सप्पिणीए जाव पालयिस्संति ।
- ४१ जंबुद्वीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु एगसमये एगजुगे दो अरहंतवंसा उप्पज्जिंसु वा उप्पज्जंति वा उप्पज्जिस्संति वा ।
जंबुद्वीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु एगसमये एगजुगे दो चक्कवट्ठिवंसा उप्पज्जिंसु वा उप्पज्जंति वा उप्पज्जिस्संति वा ।
जंबुद्वीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु एगसमये एगजुगे दो दसारवंसा उप्पज्जिंसु वा उप्पज्जंति वा उप्पज्जिस्संति वा ।

- ३२ जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु एगसमये एगजुगे दो अरहंता उप्पज्जिंसु वा उप्पज्जंति वा उप्पज्जिस्संति वा ।
जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु एगसमये एगजुगे दो चक्कवट्ठी उप्पज्जिंसु वा उप्पज्जंति वा उप्पज्जिस्संति वा ।
जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु एगसमये एगजुगे दो बलदेवा उप्पज्जिंसु वा उप्पज्जंति वा उप्पज्जिस्संति वा ।
जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु एगसमये एगजुगे दो वासुदेवा उप्पज्जिंसु वा उप्पज्जंति वा उप्पज्जिस्संति वा ।
- ४३ जंबुद्धीवे दीवे दोसु कुरासु मणुया सया सुसमसुसममुत्तमं इड्ढिं पत्ता पच्चणु भवमाणा विहरंति, तं जहा- देवकुराए चेव, उत्तरकुराए चेव ।
जंबुद्धीवे दीवे दोसु वासेसु मणुया सया सुसममुत्तमं इड्ढिं पत्ता पच्चणुभवमाणा विहरंति, तं जहा- हरिवासे चेव, रम्मगवासे चेव ।
जंबुद्धीवे दीवे दोसु वासेसु मणुया सया सुसमदूसममुत्तमं इड्ढिं पत्ता पच्चणु-भवमाणा विहरंति, तं जहा- हेमवए चेव, हेरण्णवए चेव ।
जंबुद्धीवे दीवे दोसु खेत्तेसु मणुया सया दूसमसुसममुत्तमं इड्ढिं पत्ता पच्चणु-भवमाणा विहरंति, तं जहा- पुव्वविदेहे चेव, अवरविदेहे चेव ।
जंबुद्धीवे दीवे दोसु वासेसु मणुया छव्विहंपि कालं पच्चणुभवमाणा विहरंति, तं जहा- भरहे चेव, एरवए चेव ।
- ४४ जंबुद्धीवे दीवे दो चंदा पभासिंसु वा पभासेंति वा पभासिस्संति वा दो सूरिआ तविंसु वा तवेति वा तविस्संति वा ।
- ४५ जंबुद्धीवे दीवे दो कित्तियाओ, दो रोहिणीओ, दो मग्गसिराओ, दो अद्दाओ, दो पुणव्वसू, दो पूसा, दो अस्सलेसाओ, दो महाओ, दो पुव्वाफग्गुणीओ, दो उत्तराफग्गुणीओ, दो हत्था, दो चित्ताओ, दो साईओ, दो विसाहाओ, दो अणुराहाओ, दो जेद्धाओ, दो मूला, दो पुव्वासाढाओ, दो उत्तरासाढाओ, दो अभिईओ, दो सवणा, दो धणिद्धाओ, दो सयभिसया, दो पुव्वाभद्दवयाओ, दो उत्तराभद्दवयाओ, दो रेवईओ, दो अस्सिणीओ, दो भरणीओ जोयं जोएसु वा जोएंति वा जोइस्संति वा ।
- ४६ दो अग्गी, दो पयावती, दो सोमा, दो रुद्धा, दो अदिती, दो बहस्सई, दो सप्पा, दो पिती, दो भगा, दो अज्जमा, दो सविता, दो तद्धा, दो वाऊ, दो इंदग्गी, दो मित्ता, दो इंदा, दो णिरती, दो आऊ, दो विस्सा, दो बम्हा, दो विण्हू, दो वसू, दो वरुणा, दो अया, दो विविद्धी, दो पुस्सा, दो अस्सा, दो यमा ।

४७ जंबुद्धीवे दीवे दो इंगालगा, दो वियालगा, दो लोहितक्खा, दो सणिच्चरा, दो आहुणिया, दो पाहुणिया, दो कणा, दो कणगा, दो कणकणगा, दो कणगविताणगा, दो कणगसंताणगा, दो सोमा, दो सहिया, दो आसासणा, दो कज्जोवगा, दो कब्बडगा, दो अयकरगा, दो दुंदुभगा, दो संखा, दो संखवण्णा, दो संखवण्णाभा, दो कंसा, दो कंसवण्णा, दो कंसवण्णाभा, दो रुप्पी, दो रुप्पाभासा, दो णीला, दो णीलोभासा, दो भासा, दो भासरासी, दो तिला, दो तिलपुप्फवण्णा, दो दगा, दो दगपंचवण्णा, दो काका, दो कक्कंधा, दो इंदग्गी, दो धूमकेऊ, दो हरी, दो पिंगला, दो बुद्धा, दो सुक्का, दो बहस्सई, दो राहू, दो अगत्थी, दो माणवगा, दो कासा, दो फासा, दो धुरा, दो पमुहा, दो विगडा, दो विसंधी, दो णियल्ला, दो पइल्ला, दो जडियाइलगा, दो अरुणा, दो अग्गिल्ला, दो काला, दो महाकालगा, दो सोत्थिया, दो सोवत्थिया, दो वद्धमाणगा, दो पलंबा, दो णिच्चालोगा, दो णिच्चुज्जोया, दो सयंपभा, दो ओभासा, दो सेयंकरा, दो खेमंकरा, दो आभंकरा, दो पभंकरा, दो अपराजिया, दो अरया, दो असोगा, दो विगयसोगा, दो विमला, दो वितता, दो वितत्था, दो विसाला, दो साला, दो सुव्वया, दो अणियट्ठी, दो एग- जडी, जो दुजडी, दो करकरिगा, दो रायग्गला, दो पुप्फकेतू, दो भावकेऊ चारं चरिंसु वा चरंति वा चरिस्संति वा ।

४८ जंबुद्धीवस्स णं दीवस्स वेइया दो गाउयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।

४९ लवणे णं समुद्धे दो जोयणसयसहस्साइं चक्कवालविकखंभेणं पण्णत्ते । लवणस्स णं समुद्धस्स वेइया दो गाउयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।

५० धायइसंडे दीवे पुरत्थिमद्धेणं मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरदाहिणेणं दो वासा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं तं जहा- भरहे चेव, एरवए चेव ।

एवं जहा जंबुद्धीवे तहा एत्थवि भाणियव्वं जाव दोसु वासेसु मणुया छव्विहंपि कालं पच्चणुभवमाणा विहरंति, तं जहा- भरहे चेव, एरवए चेव, णवरं कूडसामली चेव, धायइरुक्खे चेव । देवा गरुले चेव वेणुदेवे, सुदंसणे चेव ।

५१ धायइसंडे दीवे पच्चत्थिमद्धे णं मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरदाहिणेणं दो वासा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं तं जहा- भरहे चेव, एरवए चेव ।

एवं जहा जंबुद्धीवे तहा एत्थवि भाणियव्वं जाव छव्विहंपि कालं पच्चुभवमाणा विहरंति, तं जहा- भरहे चेव, एरवए चेव, णवरं कूडसामली चेव, महाधायइरुक्खे चेव । देवा गरुले चेव वेणुदेवे, पियदंसणे चेव ।

५२ धायइसंडे णं दीवे दो भरहाइं, दो एरवयाइं, दो हेमवयाइं, दो हेरण्णवयाइं, दो हरिवासाइं, दो रम्मगवासाइं, दो पुव्वविदेहाइं, दो अवरविदेहाइं, दो देवकुराओ, दो देवकुरुमहद्दुमा, दो देवकुरुमहद्दुमवासी देवा, दो उत्तरकुराओ, दो उत्तरकुरुमहद्दुमा, दो उत्तरकुरुमहद्दुमवासी देवा । दो चुल्लहिमवंता, दो महाहिमवंता, दो णिसढा, दो णीलवंता, दो रुप्पी, दो सिहरी ।

दो सद्दावाई, दो सद्दावाईवासी साई देवा, दो वियडावाई, दो वियडावाईवासी पभासा देवा, दो गंधावाई, दो गंधावाईवासी अरुणा देवा, दो मालवंतपरियागा, दो मालवंतपरियागवासी पउमा देवा ।

५३ दो मालवंता, दो चित्तकूडा, दो पम्हकूडा, दो णलिणकूडा, दो एगसेला, दो तिकूडा, दो वेसमणकूडा, दो अंजणा, दो मातंजणा, दो सोमसणा, दो विज्जुप्पभा, दो अंकावती, दो पम्हावती, दो आसीविसा, दो सुहावहा, दो चंदपव्वया, दो सुरपव्वया, दो णागपव्वया, दो देवपव्वया, दो गंधमायणा, दो उसुयारपव्वया, दो चुल्लहिमवंतकूडा, दो वेसमणकूडा, दो महाहिमवंतकूडा, दो वेरुलियकूडा, दो णिसढकूडा, दो रुयगकूडा दो णीलवंतकूडा, दो उवदंसण-कूडा, दो रुप्पिकूडा, दो मणिकंचणकूडा, दो सिहरिकूडा, दो तिगिंछकूडा ।

५४ दो पउमद्दहा, दो पउमद्दहवासिणीओ सिरीओ देवीओ, दो महापउमद्दहा, दो महापउमद्दहवासिणीओ हिरीओ जाव दो पुंडरीयद्दहा, दो पोंडरीय-द्दहवासिणीओ लच्छीओ देवीओ ।

५५ दो गंगप्पवायद्दहा जाव दो रत्तवतीप्पवायद्दहा ।

५६ दो रोहियाओ जाव दो रुप्पकूलाओ, दो गाहवईओ, दो दहवईओ, दो, पंकवईओ, दो तत्तजलाओ, दो मत्तजलाओ, दो उम्मत्तजलाओ, दो खीरोयाओ, दो सीहसोयाओ, दो अंतोवाहिणीओ, दो उम्मिमालिणीओ, दो फेणमालिणीओ, दो गंभीरमालिणीओ ।

५७ दो कच्छा, दो सुकच्छा, दो महाकच्छा, दो कच्छावती, दो आवत्ता, दो मंगलावत्ता, दो पुक्खला, दो पुक्खलावई, दो वच्छा, दो सुवच्छा, दो महावच्छा, दो वच्छगावती, दो रम्मा, दो रम्मगा, दो रमणिज्जा, दो मंगलावती, दो पम्हा, दो सुपम्हा, दो महापम्हा, दो पम्हागावती, दो संखा, दो णलिणा दो कुमुया, दो सलिलावती, दो वप्पा, दो सुवप्पा, दो महावप्पा, दो वप्पगावती, दो वग्गू, दो सुवग्गू, दो गंधिला, दो गंधिलावती ।

५८ दो खेमाओ, दो खेमपुरीओ, दो रिद्धाओ, दो रिद्धपुरीओ, दो खग्गीओ, दो मंजुसाओ, दो ओसधीओ, दो पोंडरिणिणीओ, दो सुसीमाओ, दो कुंडलाओ, दो अपराजियाओ, दो पभंकराओ, दो अंकावईओ, दो पम्हावईओ, दो सुभाओ, दो रयणसंचयाओ, दो आसपुराओ, दो सीहपुराओ, दो महापुराओ, दो विजयपुराओ, दो अवराजियाओ, दो अवराओ, दो असोयाओ, दो विगयसोगाओ दो विजयाओ दो वेजयंतीओ, दो जयंतीओ, दो अपराजियाओ, दो चक्कपुराओ, दो खग्गपुराओ, दो अवज्झाओ, दो अउज्झाओ ।

५९ दो भद्दसालवणा, दो णंदणवणा, दो सोमणसवणा, दो पंडगवणाइं । दो पंडुकंबलसिलाओ, दो अतिपंडुकंबलसिलाओ, दो रत्तकंबलसिलाओ, दो अइरत्त-कंबलसिलाओ । दो मंदरा, दो मंदरचूलिआओ ।

- ६० धायइसंडस्स णं दीवस्स वेइया दो गाउयाइं उड्ढमुच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- ६१ कालोदस्स णं समुद्धस्स वेइया दो गाउयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- ६२ पुक्खरवरदीवड्ढपुरत्थिमद्धे णं मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरदाहिणेणं दो वासा पण्णत्ता बहुसमतुल्ला जाव परिणाहेणं, तं जहा- भरहे चेव, एरवए चेव ।
तहेव जहा जंबुद्धीवे जाव दो कुराओ पण्णत्ताओ, तं जहा- देवकुरा चेव उत्तरकुरा चेव । तत्थ णं महइमहालया महद्दुमा पण्णत्ता, तं जहा- कूडसामली चेव, पउमरुक्खे चेव । देवा- गरुले चेव वेणुदेवे, पउमे चेव । सेसं तं चेव जाव छव्विहंपि कालं पच्चणुभवमाणा विहरंति ।
- ६३ पुक्खरवरदीवड्ढपच्चत्थिमद्धे णं मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरदाहिणेणं दो वासा पण्णत्ता । तहेव णाणत्तं-कूडसामली चेव, महापउमरुक्खे चेव । देवा- गरुले चेव वेणुदेवे, पुंडरीए चेव ।
- ६४ पुक्खरवरदीवड्ढे णं दीवे दो भरहाइं, दो एरवयाइं जाव दो मंदरा, दो मंदर चूलियाओ ।
- ६५ पुक्खरवरस्स णं दीवस्स वेइया दो गाउयाइं उड्ढमुच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- ६६ सव्वेसिं पि णं दीवसमुद्धानं वेइयाओ दो गाउयाइं उड्ढमुच्चत्तेणं पण्णत्ताओ ।
- ६७ दो असुरकुमारिंदा पण्णत्ता, तं जहा- चमरे चेव, बली चेव । दो णागकुमारिंदा पण्णत्ता, तं जहा- धरणे चेव, भूयाणंदे चेव । दो सुवण्णकुमारिंदा पण्णत्ता, तं जहा- वेणुदेवे चेव, वेणुदाली चेव । दो विज्जुकुमारिंदा पण्णत्ता, तं जहा- हरिच्चेव, हरिस्सहे चेव । दो अग्गिकुमारिंदा पण्णत्ता, तं जहा- अग्गिसिहे चेव, अग्गिमाणवे चेव । दो दीवकुमारिंदा पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णे चेव, विसिद्धे चेव । दो उदहिकुमारिंदा पण्णत्ता, तं जहा- जलकंते चेव, जलप्पभे चेव । दो दिसाकुमारिंदा पण्णत्ता, तं जहा- अमियगति चेव, अमितवाहणे चेव । दो वायु- कुमारिंदा पण्णत्ता, तं जहा- वेलंबे चेव, पभंजणे चेव । दो थणियकुमारिंदा पण्णत्ता, तं जहा- घोसे चेव, महाघोसे चेव ।
- ६८ दो पिसाइंदा पण्णत्ता, तं जहा- काले चेव, महाकाले चेव । दो भूइंदा पण्णत्ता तं जहा- सुरूवे चेव, पडिरूवे चेव । दो जक्खिंदा पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णभद्धे चेव, माणिभद्धे चेव । दो रक्खसिंदा पण्णत्ता, तं जहा- भीमे चेव, महाभीमे चेव । दो किण्णरिंदा पण्णत्ता, तं जहा- किण्णरे चेव, किंपुरिसे चेव । दो किंपुरिसिंदा पण्णत्ता तं जहा- सप्पुरिसे चेव, महापुरिसे चेव । दो महोरगिंदा पण्णत्ता, तं जहा- अइकाए चेव, महाकाए चेव । दो गंधव्विंदा पण्णत्ता, तं जहा- गीयरती चेव, गीयजसे चेव ।
- ६९ दो अणपण्णिंदा पण्णत्ता, तं जहा- सण्णिहिं चेव, सामण्णे चेव । दो पणपण्णिंदा पण्णत्ता, तं जहा- धाए चेव, विहाए चेव । दो इसिवाइंदा पण्णत्ता, तं जहा- इसिच्चेव इसिवाले चेव । दो भूतवाइंदा पण्णत्ता, तं जहा- इस्सरे चेव, महिस्सरे चेव । दो कंदिंदा पण्णत्ता, तं जहा- सुवच्छे चेव, विसाले चेव । दो महाकंदिंदा पण्णत्ता, तं जहा- हस्से चेव हस्सरई चेव ।

दोकुभंडिंदा पण्णत्ता, तं जहा- सेए चेव, महासेए चेव । दो पयंगिंदा पण्णत्ता, तं जहा- पत्तए चेव, पतयवई चेव ।

७० जोइसियाणं देवाणं दो इंदा पण्णत्ता, तं जहा- चंदे चेव, सूरे चेव ।

७१ सोहम्मीसाणेसु णं कप्पेसु दो इंदा पण्णत्ता, तं जहा- सक्के चेव, ईसाणे चेव । सणंकुमार माहिंदेसु कप्पेसु दो इंदा पण्णत्ता, तं जहा- सणंकुमारे चेव, माहिंदे चेव । बंभलोग लंतएसु णं कप्पेसु दो इंदा पण्णत्ता, तं जहा- बंभे चेव, लंतए चेव । महासुक्क सहस्सारेसु णं कप्पेसु दो इंदा पण्णत्ता, तं जहा- महासुक्के चेव, सहस्सारे चेव । आणय-पाणय-आरण- अच्चुएसु णं कप्पेसु दो इंदा पण्णत्ता, तं जहा- पाणए चेव अच्चुए चेव ।

७२ महासुक्कसहस्सारेसु णं कप्पेसु विमाणा दुवण्णा पण्णत्ता, तं जहा- हालिद्धा चेव, सुक्किल्ला चेव ।

७३ गेविज्जगा णं देवा दो रयणीओ उड्ढमुच्चत्तेणं पण्णत्ता ।स्थान-र

॥ तइओ उद्देसो समत्तो ॥

चउत्थो उद्देसो

१ समयाइ वा आवलियाइ वा जीवाइ या अजीवाइ या पवुच्चइ । आणापाणूइ वा थोवेइ वा जीवाइ या अजीवाइ या पवुच्चइ । खणाइ वा लवाइ वा जीवाइ या अजीवाइ या पवुच्चइ ।

एवं मुहुत्ताइ वा अहोरत्ताइ वा पक्खाइ वा मासाइ वा उउइ वा अयणाइ वा संवच्छराइ वा जुगाइ वा वाससयाइ वा वाससहस्साइ वा वाससयसहस्साइ वा वासकोडीइ वा ।

पुव्वंगाइ वा पुव्वाइ वा तुडियंगाइ वा तुडियाइ वा अडडंगाइ वा अडडाइ वा अववंगाइ वा अववाइ वा हूहूअंगाइ वा हूहूयाइ वा उप्पलंगाइ वा उप्पलाइ वा पउमंगाइ वा पउमाइ वा णलिंगाइ वा णलिणाइ वा अत्थणिउरंगाइ वा अत्थणिउराइ वा अयुतंगाइ वा अयुताइ वा णउतंगाइ वा णउताइ वा पउतंगाइ वा पउताइ वा चूलियंगाइ वा चूलियाइ वा सीसपहेलियंगाइ वा सीसपहेलियाइ वा पलिओवमाइ वा सागरोवमाइ वा ओसप्पिणीइ वा उस्सप्पिणीइ वा- जीवाइ या अजीवाइ या पवुच्चइ ।

२ गामाइ वा णगराइ वा णिगमाइ वा रायहाणीइ वा खेडाइ वा कब्बडाइ वा मंडबाइ वा दोणमुहाइ वा पट्टणाइ वा आगराइ वा आसमाइ वा संबाहाइ वा सण्णिवेसाइ वा घोसाइ वा आरामाइ वा उज्जाणाइ वा वणाइ वा वणसंडाइ वा वावीइ वा पुक्खरणीइ वा सराइ वा सरपंतीइ वा अगडाइ वा तलागाइ वा दहाइ वा णदीइ वा पुढवीइ वा उदहीइ वा वातखंधाइ वा उवासंतराइ वा वलयाइ वा विग्गहाइ वा दीवाइ वा समुद्धाइ वा वेलाइ वा वेइयाइ वा दाराइ वा तोरणाइ वा णेरइयाइ वा णेरइयावासाइ वा जाव वेमाणियाइ वा वेमाणियावासाइ वा कप्पाइ वा

कप्पविमाणावासाइ वा वासाइ वा वासधरपव्वयाइ वा कूडाइ वा कूडागाराइ वा विजयाइ वा रायहाणीइ वा; जीवाइ या अजीवाइ या पवुच्चइ ।

३ छायाइ वा आयवाइ वा दोसिणाइ वा अंधकाराइ वा ओमाणाइ वा उम्माणाइ वा अइयाणगिहाइ वा उज्जाणगिहाइ वा अवलिंबाइ वा सणिप्पवाताइ वा जीवाइ वा अजीवाइ वा पवुच्चइ ।

४ दो रासी पण्णत्ता, तं जहा- जीवरासी चेव, अजीवरासी चेव ।

५ दुविहे बंधे पण्णत्ते, तं जहा- पेज्जबंधे चेव, दोसबंधे चेव । जीवा णं दोहिं ठाणेहिं पावं कम्मं बंधंति, तं जहा- रागेण चेव, दोसेण चेव ।

जीवा णं दोहिं ठाणेहिं पावं कम्मं उदीरेंति, तं जहा- अब्भोवगमियाए चेव वेयणाए, उवक्कमियाए चेव वेयणाए। एवं वेदेंति णिज्जरेंति ।

६ दोहिं ठाणेहिं आया सरीरं फुसित्ताणं णिज्जाइ, तं जहा- देसेणवि आया सरीरं फुसित्ता णं णिज्जाइ, सव्वेणवि आया सरीरं फुसित्ता णं णिज्जाइ । एवं फुरित्ताणं, फुडित्ताणं, सवट्ठित्ताणं णिव्वट्ठित्ताणं ।

७ दोहिं ठाणेहिं आया केवलिपण्णत्तं धम्मं लभेज्जा सवणयाए, तं जहा- खएण चेव उवसमेण चेव।

दोहिं ठाणेहिं आया केवलं बोहिं बुज्जेज्जा, केवलं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वएज्जा, केवलं बंभचेरवासमावसेज्जा, केवलेणं संजमेणं संजमेज्जा, केवलेणं संवरेणं संवरेज्जा, केवलमाभिणिबोहियणाणं उप्पाडेज्जा, केवलं सुयणाणं उप्पाडेज्जा, केवलं ओहिणाणं उप्पाडेज्जा, केवलं मणपज्जवणाणं उप्पाडेज्जा, तं जहा- खएण चेव, उवसमेण चेव ।

८ दुविहे अद्धोवमिए पण्णत्ते तं जहा- पलिओवमे चेव, सागरोवमे चेव । से किं तं पलिओवमे ? पलिओवमे-

जं जोयणविच्छिण्णं, पल्लं एगाहियप्परूढाणं ।

होज्ज णिरंतरणिचियं, भरियं वालग्गकोडीणं ॥ १ ॥

वाससए वाससए, एक्केक्के अवहडंम्मि जो कालो ।

सो कालो बोद्धव्वो, उवमा एगस्स पल्लस्स ॥ २ ॥

एएसिं पल्लाणं, कोडाकोडी हवेज्ज दस गुणिया ।

तं सागरोवमस्स उ, एगस्स भवे परिमाणं ॥ ३ ॥

९ दुविहे कोहे पण्णत्ते, तं जहा- आयपइट्ठिए चेव, परपइट्ठिए चेव । एवं जाव मिच्छादंसणसल्ले। एवं णेरइयाणं जाव वेमाणियाणं ।

१० दुविहा संसारसमावण्णगा जीवा पण्णत्ता, तं जहा- तसा चेव, थावरा चेव।

दुविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- सिद्धा चेव, असिद्धा चेव । दुविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- सइंदिया चेव अण्णिंदिया चेव । एवं सकायच्चेव अकायच्चेव । सजोगी चेव अजोगी चेव । सवेया चेव अवेया चेव । सकसाया चेव अकसाया चेव । सलेसा चेव अलेसा चेव । णाणी चेव अणाणी चेव । सागारोवउत्ता चेव अणागारोवउत्ता चेव । आहारगा चेव अणाहारगा चेव । भासगा चेव अभासगा चेव । चरिमा चेव अचरिमा चेव । ससरीरी चेव असरीरी चेव ।

सिद्ध सइंदियाकाए, जोगे वेए लेसा य ।

णाणुवओगाहारे, भासग चरिमे य ससरीरी ।

११ दो मरणाइं समणेणं भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णो णिच्चं वण्णियाइं, णो णिच्चं कित्तियाइं, णो णिच्चं बुइयाइं, णो णिच्चं पसत्थाइं, णो णिच्चं अब्भणुण्णायाइं भवंति, तं जहा- वलयमरणे चेव, वसट्टमरणे चेव ।

एवं णियाणमरणे चेव तब्भवमरणे चेव, गिरिपडणे चेव तरुपडणे चेव, जलपवेसे चेव जलणपवेसे चेव, विसभक्खणे चेव सत्थोवाडणे चेव ।

दो मरणाइं समणेणं भगवया महावीरेणं जाव णो णिच्चं अब्भणुण्णायाइं भवंति । कारणे पुण अप्पडिक्कुइं, तं जहा- वेहाणसे चेव गिद्धपुट्टे चेव ।

दो मरणाइं समणेण भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णिच्चं वण्णियाइं जाव णिच्चं अब्भणुण्णायाइं, भवंति, तं जहा- पाओवगमणे चेव, भत्तपच्चक्खाणे चेव ।

पाओवगमणे दुविहे पण्णत्ते तं जहा- णीहारिमे चेव, अणीहारिमे चेव । णियमं अपडिकम्मे ।

भत्तपच्चक्खाणे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- णीहारिमे चेव, अणीहारिमे चेव । णियमं सपडिकम्मे ।

१२ के अयं लोगे ? जीवच्चेव, अजीवच्चेव । के अणंता लोगे ? जीवच्चेव अजीवच्चेव । के सासया लोगे ? जीवच्चेव अजीवच्चेव ।

१३ दुविहा बोही पण्णत्ता, तं जहा- णाणबोही चेव, दंसणबोही चेव । दुविहा बुद्धा पण्णत्ता, तं जहा- णाणबुद्धा चेव, दंसणबुद्धा चेव ।

१४ दुविहे मोहे पण्णत्ते, तं जहा- णाणमोहे चेव, दंसणमोहे चेव । दुविहा मूढा पण्णत्ता, तं जहा- णाणमूढा चेव, दंसणमूढा चेव ।

१५ णाणावरणिज्जे कम्मे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- देसणाणावरणिज्जे चेव सव्वणाणावरणिज्जे चेव । दरिसणावरणिज्जे कम्मे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- देसदरिसणावरणिज्जे चेव, सव्वदरिसणावरणिज्जे चेव । वेयणिज्जे कम्मे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- सायावेयणिज्जे चेव, असायावेयणिज्जे चेव । मोहणिज्जे कम्मे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- दंसणमोहणिज्जे चेव, चरित्तमोहणिज्जे चेव ।

आउए कम्मे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- अद्धाउए चेव, भवाउए चेव । णामे कम्मे दुविहे पण्णत्ते तं जहा- सुभणामे चेव, असुभणामे चेव । गोत्ते कम्मे दुविहे पण्णत्ते, तं जहा- उच्चागोए चेव, णीयागोए चेव । अंतराइए कम्मे दुविहे पण्णत्ते तं जहा- पडुप्पण्णविणासिए चेव, पिहितआगामिपहं चेव ।

१६ दुविहा मुच्छा पण्णत्ता, तं जहा- पेज्जवत्तिया चेव, दोसवत्तिया चेव । पेज्जवत्तिया मुच्छा दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- माया चेव, लोभे चेव । दोसवत्तिया मुच्छा दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- कोहे चेव, माणे चेव ।

१७ दुविहा आराहणा पण्णत्ता, तं जहा- धम्मियाराहणा चेव, केवलिआराहणा चेव । धम्मियाराहणा दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- सुयधम्माराहणा चेव, चरित्तधम्मा-राहणा चेव । केवलिआराहणा दुविहा पण्णत्ता, तं जहा- अंतकिरिया चेव, कप्पविमाणो- ववत्तिया चेव ।

१८ दो तित्थयरा णीलुप्पलसमा वण्णेणं पण्णत्ता, तं जहा- मुणिसुव्वए चेव, अरिद्वणेमी चेव । दो तित्थयरा पियंगुसमा वण्णेणं पण्णत्ता, तं जहा- मल्ली चेव, पासे चेव । दो तित्थयरा पउमगोरा वण्णेणं पण्णत्ता, तं जहा- पउमप्पहे चेव, वासुपुज्जे चेव । दो तित्थयरा चंदगोरा वण्णेणं पण्णत्ता, तं जहा- चंदप्पभे चेव, पुप्फदंते चेव ।

१९ सच्चप्पवायपुव्वस्स णं दुवे वत्थू पण्णत्ता ।

२० पुव्वाभद्दवया णक्खत्ते दुतारे पण्णत्ते । उत्तराभद्दवया णक्खत्ते दुतारे पण्णत्ते । पुव्वफग्गुणी णक्खत्ते दुतारे पण्णत्ते । उत्तराफग्गुणी णक्खत्ते दुतारे पण्णत्ते ।

२१ अंतो णं मणुस्सखेत्तस्स दो समुद्धा पण्णत्ता, तं जहा- लवणे चेव, कालोदे चेव ।

२२ दो चक्कवट्ठी अपरिचत्तकामभोगा कालमासे कालं किच्चा अहेसत्तमाए पुढवीए अपइद्वाणे णरए णेरइयत्ताए उववण्णा, तं जहा- सुभूमे चेव, बंभदत्ते चेव ।

२३ असुरिंदवज्जियाणं भवणवासीणं देवाणं उक्कोसेणं देसूणाइं दो पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता । सोहम्मे कप्पे देवाणं उक्कोसेणं दो सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता । ईसाणे कप्पे देवाणं उक्कोसेणं साइरेगाइं दो सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता । सणंकुमारे कप्पे देवाणं जहण्णेणं दो सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता । माहिंदे कप्पे देवाणं जहण्णेणं साइरेगाइं दो सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता ।

दोसु कप्पेसु कप्पित्थियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- सोहम्मे चेव, ईसाणे चेव । दोसु कप्पेसु देवा तेउलेस्सा पण्णत्ता, तं जहा- सोहम्मे चेव, ईसाणे चेव ।

दोसु कप्पेसु देवा कायपरियारगा पण्णत्ता, तं जहा- सोहम्मे चेव, ईसाणे चेव । दोसु कप्पेसु देवा फासपरियारगा पण्णत्ता, तं जहा- सणंकुमारे चेव, माहिंदे चेव । दोसु कप्पेसु देवा रूपपरियारगा पण्णत्ता, तं जहा- बंभलोगे चेव, लंतगे चेव । दोसु कप्पेसु देवा सदपरियारगा

पण्णत्ता, तं जहा- महासुक्के चेव, सहस्सारे चेव । दो इंदा मणपरियारगा पण्णत्ता, तं जहा- पाणए चेव, अच्चुए चेव ।

२४ जीवाणं दुद्धाणणिव्वत्तिए पोग्गले पावकम्मत्ताए चिणिंसु वा चिणंति वा चिणिस्संति वा, तं जहा- तसकायणिव्वत्तिए चेव, थावरकायणिव्वत्तिए चेव ।

२५ जीवा णं दुद्धाणणिव्वत्तिए पोग्गले पावकम्मत्ताए उवचिणिंसु वा उवचिणंति वा, उवचिणिस्संति वा, बंधिसु वा बंधेंति वा बंधिस्संति वा, उदीरिंसु वा उदीरेंति वा उदीरिस्संति वा, वेदेसु वा वेदेति वा वेदिस्संति वा, णिज्जरिंसु वा णिज्जरेंति वा णिज्जरिस्संति वा, तं जहा- तसकायणिव्वत्तिए चेव, थावरकायणिव्वत्तिए चेव ।

२६ दुपएसिया खंधा अणंता पण्णत्ता । दुपएसोगाढा पोग्गला अणंता पण्णत्ता । एवं जाव दुगुणलुक्खा पोग्गला अणंता पण्णता ।

॥ चउत्थो उद्देसो समत्तो ॥

॥ बीअं ठाणं समत्तं ॥

तइअं ठाणं

पढमो उद्देसो

१ तओ इंदा पण्णत्ता, तं जहा- णामिंदे, ठवणिंदे, दव्विंदे । तओ इंदा पण्णत्ता, तं जहा- णाणिंदे, दंसणिंदे, चरित्तिंदे । तओ इंदा पण्णत्ता, तं जहा- देविंदे, असुरिंदे, मणुस्सिंदे ।

२ तिविहा विकुव्वणा पण्णत्ता, तं जहा- बाहिरए पोग्गलए परियाइत्ता एगा विकुव्वणा, बाहिरए पोग्गले अपरियाइत्ता एगा विकुव्वणा, बाहिरए पोग्गले परियाइत्ता वि अपरियाइत्ता वि एगा विकुव्वणा ।

तिविहा विकुव्वणा, पण्णत्ता, तं जहा- अब्भंतरए पोग्गले परियाइत्ता एगा विकुव्वणा, अब्भंतरए पोग्गले अपरियाइत्ता एगा विकुव्वणा, अब्भंतरए पोग्गले परियाइत्ता वि अपरियाइत्ता वि एगा विकुव्वणा ।

तिविहा विकुव्वणा पण्णत्ता, तं जहा- बाहिरब्भंतरए पोग्गले परियाइत्ता- एगा विकुव्वणा, बाहिरब्भंतरए पोग्गले अपरियाइत्ता एगा विकुव्वणा, बाहिरब्भंतरए पोग्गले परियाइत्ता वि अपरियाइत्ता वि एगा विकुव्वणा ।

३ तिविहा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- कतिसंचिया, अकतिसंचिया, अवत्तव्वग- संचिया । एवमेगिंदियवज्जा जाव वेमाणिया ।

- ४ तिविहा परियारणा पण्णत्ता, तं जहा- एगे देवे(अण्णे देवे)अण्णेसिं देवाणं देवीओ अभिजुंजिय अभिजुंजिय परियारेइ, अप्पाणमेव अप्पणा विउव्विय विउव्विय परियारेइ । अप्पणिज्जिआओ देवीओ अभिजुंजिय अभिजुंजिय परियारेइ ।
एगे देवे, णो अण्णेसिं देवाणं देवीओ अभिजुंजिय अभिजुंजिय परियारेइ, अप्पाणमेव अप्पणा विउव्विय विउव्विय परियारेइ अप्पणिज्जिआओ देवीओ अभिजुंजिय अभिजुंजिय परियारेइ ।
एगे देवे, णो अण्णेसिं देवाणं देवीओ अभिजुंजिय अभिजुंजिय परियारेइ, णो अप्पाणमेव अप्पाणं विउव्विय विउव्विय परियारेइ अप्पणिज्जिआओ देवीओ अभिजुंजिय अभिजुंजिय परियारेइ ।
- ५ तिविहे मेहुणे पण्णत्ते, तं जहा- दिव्वे, माणुस्सए, तिरिक्खजोणिए । तओ मेहुणं गच्छंति, तं जहा- देवा, मणुस्सा, तिरिक्खजोणिया । तओ मेहुणं सेवन्ति, तं जहा- इत्थी, पुरिसा, णपुंसगा।
- ६ तिविहे जोगे पण्णत्ते, तं जहा- मणजोगे, वइजोगे, कायजोगे । एवं विगलिनंदियवज्जाणं णेरइयाणं जाव वेमाणियाणं ।
- ७ तिविहे पओगे पण्णत्ते, तं जहा- मणपओगे, वइपओगे, कायपओगे । एवं जहा जोगो विगलिनंदियवज्जाणं तथा पओगो वि जाव वेमाणियाणं ।
- ८ तिविहे करणे पण्णत्ते, तं जहा- मणकरणे, वइकरणे, कायकरणे । एवं विगलिनंदियवज्जं जाव वेमाणियाणं ।
तिविहे करणे पण्णत्ते, तं जहा- संरंभकरणे, समारंभकरणे, आरंभकरणे । णिरंतरं जाव वेमाणियाणं ।
- ९ तिहिं ठाणेहिं जीवा अप्पाउयत्ताए कम्मं पगरेंति, तं जहा- पाणे अइवाइत्ता भवइ, मुसं वइत्ता भवइ, तहारूवं समणं वा माहणं वा अफासुएणं अणेसणिज्जेणं असणपाणखाइमसाइमेणं पडिलाभेत्ता भवइ; इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं जीवा अप्पाउयत्ताए कम्मं पगरेंति ।
- १० तिहिं ठाणेहिं जीवा दीहाउयत्ताए कम्मं पगरेंति, तं जहा- णो पाणे अइवाइत्ता भवइ, णो मुसं वइत्ता भवइ, तहारूवं समणं वा माहणं वा फासुएणं एसणिज्जेणं असणपाणखाइमसाइमेणं पडिलाभेत्ता भवइ; इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं जीवा दीहाउयत्ताए कम्मं पगरेंति।
- ११ तिहिं ठाणेहिं जीवा असुभदीहाउयत्ताए कम्मं पगरेंति, तं जहा- पाणे अइवाइत्ता भवइ, मुसं वइत्ता भवइ, तहारूवं समणं वा माहणं वा हीलित्ता णिंदित्ता खिंसित्ता गरहित्ता अवमाणित्ता अण्णयरेणं अमणुण्णेणं अपीइकारेणं असणपाण खाइमसाइमेणं पडिलाभेत्ता भवइ; इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं जीवा असुभदीहाउयत्ताए कम्मं पगरेंति।

- १२ तिहिं ठाणेहिं जीवा सुभदीहाउयत्ताए कम्मं पगरेंति, तं जहा- णो पाणे अइ- वाइत्ता भवइ, णो मुसं वइत्ता भवइ, तहारुवं समणं वा माहणं वा वंदित्ता णमंसित्ता सक्कारित्ता सम्माणित्ता कल्लाणं मंगलं देवयं चेइयं पज्जुवासेत्ता मणुण्णेणं पीइकारणं असणपाणखाइमसाइमेणं पडिलाभेत्ता भवइ; इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं जीवा सुहदीहाउयत्ताए कम्मं पगरेंति ।
- १३ तओ गुत्तीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- मणगुत्ती, वइगुत्ती, कायगुत्ती । संजय- मणुस्साणं तओ गुत्तीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- मणगुत्ती, वइगुत्ती, कायगुत्ती ।
तओ अगुत्तीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- मणअगुत्ती, वइअगुत्ती, कायअगुत्ती । एवं णेरइयाणं जाव थणियकुमाराणं पंचिंदियतिरिक्खजोणियाणं असंजयमणुस्साणं वाणमंतराणं जोइसियाणं वेमाणियाणं ।
- १४ तओ दंडा पण्णत्ता, तं जहा- मणदंडे, वइदंडे, कायदंडे ।
णेरइयाणं तओ दंडा पण्णत्ता, तं जहा- मणदंडे, वइदंडे, कायदंडे । विगलिंदियवज्जं जाव वेमाणियाणं ।
- १५ तिविहा गरहा पण्णत्ता, तं जहा- मणसा वेगे गरहइ, वयसा वेगे गरहइ, कायसा वेगे गरहइ पावाणं कम्माणं अकरणयाए ।
अहवा गरहा तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- दीहंपेगे अद्धं गरहइ, रहस्संपेगे अद्धं गरहइ, कायंपेगे पडिसाहरइ पावाणं कम्माणं अकरणयाए ।
- १६ तिविहे पच्चक्खाणे पण्णत्ते, तं जहा- मणसा वेगे पच्चक्खाइ, वयसा वेगे पच्चक्खाइ, कायसा वेगे पच्चक्खाइ पावाणं कम्माणं अकरणयाए ।
अहवा पच्चक्खाणे तिविहे पण्णत्ते, तं जहा- दीहंपेगे अद्धं पच्चक्खाइ, रहस्संपेगे अद्धं पच्चक्खाइ, कायंपेगे पडिसाहरइ पावाणं कम्माणं अकरणयाए ।
- १७ तओ रुक्खा पण्णत्ता, तं जहा- पत्तोवगे, पुप्फोवगे, फलोवगे ।
एवामेव तओ पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- पत्तोवारुक्खसमाणे, पुप्फोवा- रुक्खसमाणे, फलोवारुक्खसमाणे।
- १८ तओ पुरिसज्जाया पण्णत्ता, तं जहा- णामपुरिसे, ठवणपुरिसे, दव्वपुरिसे । तओ पुरिसज्जाया पण्णत्ता, तं जहा- णाणपुरिसे, दंसणपुरिसे, चरित्तपुरिसे। तओ पुरिसज्जाया पण्णत्ता, तं जहा- वेदपुरिसे, चिंधपुरिसे, अभिलाव पुरिसे ।
तिविहा पुरिसा पण्णत्ता, तं जहा- उत्तमपुरिसा, मज्झिमपुरिसा, जहण्ण- पुरिसा । उत्तमपुरिसा तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- धम्मपुरिसा, भोगपुरिसा, कम्म- पुरिसा । धम्मपुरिसा अरहंता, भोगपुरिसा चक्कवट्ठी, कम्मपुरिसा वासुदेवा । मज्झिमपुरिसा तिविहा

पण्णत्ता, तं जहा- उग्गा, भोगा, राइण्णा । जहण्णपुरिसा तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- दासा, भयगा, भाइल्लगा ।

१९ तिविहा मच्छा पण्णत्ता, तं जहा- अंडया, पोयया, संमुच्छिमा । अंडया मच्छा तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- इत्थी, पुरिसा, णपुंसगा । पोयया मच्छा तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- इत्थी, पुरिसा, णपुंसगा ।

२० तिविहा पक्खी पण्णत्ता, तं जहा- अंडया, पोयया, संमुच्छिमा । अंडया पक्खी तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- इत्थी, पुरिसा, णपुंसगा । पोयया पक्खी तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- इत्थी, पुरिसा, णपुंसगा ।

एवं एएणं अभिलावेणं उरपरिसप्पा वि भाणियच्चा । भुजपरिसप्पा वि एवं चेव ।

२१ तिविहाओ इत्थीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- तिरिक्खजोणित्थीओ, मणुस्सित्थीओ देवित्थीओ । तिरिक्खजोणीओ इत्थीओ तिविहाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- जलयरीओ थलयरीओ, खहयरीओ । मणुस्सित्थीओ तिविहाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कम्मभूमियाओ, अकम्मभूमियाओ अंतरदीविगाओ ।

२२ तिविहा पुरिसा पण्णत्ता, तं जहा- तिरिक्खजोणियपुरिसा, मणुस्सपुरिसा, देवपुरिसा । तिरिक्खजोणियपुरिसा तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- जलयरा, थलयरा, खहयरा । मणुस्सपुरिसा तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- कम्मभूमिया, अकम्मभूमिया, अंतरदीवगा ।

२३ तिविहा णपुंसगा पण्णत्ता, तं जहा- णेरइय णपुंसगा, तिरिक्खजोणिय णपुंसगा, मणुस्स णपुंसगा । तिरिक्खजोणिय णपुंसगा तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- जलयरा, थलयरा, खहयरा । मणुस्स णपुंसगा तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- कम्मभूमिया, अकम्मभूमिया, अंतरदीवगा ।

२४ तिविहा तिरिक्खजोणिया पण्णत्ता, तं जहा- इत्थी, पुरिसा, णपुंसगा ।

२५ णेरइयाणं तओ लेसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कण्हलेसा, णीललेसा, काउलेसा । असुरकुमाराणं तओ लेसाओ संकिलिद्धाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कण्हलेसा, णीललेसा, काउलेसा । एवं जाव थणियकुमाराणं । एवं पुढविकाइयाणं आउ- वणस्सइकाइयाणवि । तेउकाइयाणं वाउकाइयाणं बेइंदियाणं तेइंदियाणं चउरिंदियाण वि तओ लेस्सा, जहा णेरइयाणं । पंचिदियतिरिक्खजोणियाणं तओ लेसाओ संकिलिद्धाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कण्हलेसा, णीललेसा, काउलेसा ।

पंचिंदियतिरिक्खजोणियाणं तओ लेसाओ असंकिलिद्धाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- तेउलेसा, पम्हलेसा, सुक्कलेसा। एवं मणुस्साण वि । वाणमंतराणं जहा असुरकुमाराणं । वेमाणियाणं तओ लेस्साओ पण्णत्ताओ, तं जहा- तेउलेसा, पम्हलेसा सुक्कलेसा।

२६ तिहिं ठाणेहिं तारारूवे चलेज्जा, तं जहा- विकुव्वमाणे वा, परियारेमाणे वा, ठाणाओ वा ठाणं संकममाणे तारारूवे चलेज्जा।

२७ तिहिं ठाणेहिं देवे विज्जुयारं करेज्जा, तं जहा- विकुव्वमाणे वा, परियारेमाणे वा, तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स वा इड्ढिं जुइं जसं बलं वीरियं पुरिस- क्कारपरक्कमं उवदंसेमाणे देवे विज्जुयारं करेज्जा ।

तिहिं ठाणेहिं देवे थणियसद्वं करेज्जा, तं जहा- विकुव्वमाणे वा, एवं जहा विज्जुयारे तहेव थणियसद्वं पि ।

२८ तिहिं ठाणेहिं लोगंधयारे सिया, तं जहा- अरहंतेहिं वोच्छिज्जमाणेहिं, अरहंतपण्णत्ते धम्मो वोच्छिज्जमाणे, पुव्वगए वोच्छिज्जमाणे ।

तिहिं ठाणेहिं लोगुज्जोए सिया, तं जहा- अरहंतेहिं जायमाणेहिं, अरहंतेहिं पव्वयमाणेहिं, अरहंताणं णाणुप्पायमहिमासु ।

२९ तिहिं ठाणेहिं देवंधयारे सिया, तं जहा- अरहंतेहिं वोच्छिज्जमाणेहिं, अरहंत- पण्णत्ते धम्मो वोच्छिज्जमाणे, पुव्वगए वोच्छिज्जमाणे ।

तिहिं ठाणेहिं देवुज्जोए सिया, तं जहा अरहंतेहिं जायमाणेहिं, अरहंतेहिं पव्वयमाणेहिं, अरहंताणं णाणुप्पायमहिमासु ।

३० तिहिं ठाणेहिं देवसण्णिवाए सिया, तं जहा- अरहंतेहिं जायमाणेहिं, अरहंतेहिं पव्वयमाणेहिं, अरहंताणं णाणुप्पायमहिमासु । एवं देवुककलिया, देवकहकहए ।

३१ तिहिं ठाणेहिं देविंदा माणुसं लोगं हव्वमागच्छंति, तं जहा- अरहंतेहिं जायमाणेहिं, अरहंतेहिं पव्वयमाणेहिं, अरहंताणं णाणुप्पायमहिमासु । एवं सामाणिया, तायत्तीसगा, लोगपाला देवा, अग्गमहिसीओ देवीओ, परिसोव- वण्णगा देवा, अणियाहिवई देवा, आयरक्खा देवा माणुसं लोगं हव्वमागच्छंति ।

३२ तिहिं ठाणेहिं देवा अब्भुद्धिज्जा, तं जहा- अरहंतेहिं जायमाणेहिं जाव तं चेव । एवं आसणाइं चलेज्जा, सीहणायं करेज्जा, चेलुक्खेवं करेज्जा, चेइयरुक्खा चलेज्जा ।

३३ तिहिं ठाणेहिं लोगंतिया देवा माणुसं लोगं हव्वमागच्छेज्जा, तं जहा- अरहंतेहिं जायमाणेहिं, अरहंतेहिं पव्वयमाणेहिं, अरहंताणं णाणुप्पायमहिमासु ।

३४ तिण्हं दुप्पडियारं समणाउसो ! तं जहा- अम्मापिउणो, भट्टिस्स, धम्मायरियस्स ।

संपाओ वि य णं केइ पुरिसे अम्मापियरं सयपागसहस्सपागेहिं तेल्लेहिं अब्भंगेत्ता, सुरभिणा गंधद्वएणं उव्वट्ठित्ता, तिहिं उदगेहिं मज्जावेत्ता, सव्वालंकार विभूसियं करेत्ता, मणुण्णं थालीपागसुद्धं अट्टारसवंजणाउलं भोयणं भोयावेत्ता जाव- ज्जीवं पिट्ठिवडेंसियाए परिवहेज्जा, तेणावि तस्स अम्मापिउस्स दुप्पडियारं भवइ।

अहे णं से तं अम्मापियरं केवलिपण्णत्ते धम्मे आघवइत्ता पण्णवइत्ता परूवइत्ता ठावइत्ता भवइ, तेणामेव तस्स अम्मापिउस्स सुप्पडियारं भवइ समणाउसो ॥१॥

केइ महच्चे दरिद्वं समुक्कसेज्जा । तए णं से दरिद्वे समुक्किद्वे समाणे पच्छा पुरं च णं विउलभोगसमितिसमण्णागते यावि विहरेज्जा । तए णं से महच्चे अण्णया कयाइ दरिद्वीभूए समाणे तस्स दरिद्वस्स अंतिए हव्वमागच्छेज्जा । तए णं से दरिद्वे तस्स भट्ठिस्स सव्वस्समवि दलयमाणे तेणावि तस्स दुप्पडियारं भवइ ।

अहे णं से तं भट्ठिं केवलिपण्णत्ते धम्मे आघवइत्ता पण्णवइत्ता परूवइत्ता ठावइत्ता भवइ, तेणामेव तस्स भट्ठिस्स सुप्पडियारं भवइ समणाउसो ॥२॥

केइ तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स वा अंतिए एगमवि आरियं धम्मियं सुवयणं सोच्चा णिसम्म कालमासे कालं किच्चा अण्णयरेसु देवलोएसु देवत्ताए उववण्णे । तए णं से देवे तं धम्मायरियं दुब्भिक्खाओ वा देसाओ सुभिक्खं देसं साहरेज्जा, कंताराओ वा णिककंतारं करेज्जा, दीहकालिएणं वा रोगातंकेणं वा अभिभूयं समाणं विमोएज्जा, तेणावि तस्स धम्मायरियस्स दुप्पडियारं भवइ ।

अहे णं से तं धम्मायरियं केवलिपण्णत्ताओ धम्माओ भट्ठं समाणं भुज्जोवि केवलिपण्णत्ते धम्मे आघवइत्ता पण्णवइत्ता परूवइत्ता ठावइत्ता भवइ, तेणामेव तस्स धम्मायरियस्स सुप्पडियारं भवइ समणाउसो ॥३॥

३५ तिहिं ठाणेहिं संपण्णे अणगारे अणादीयं अणवदग्गं दीहमद्धं चाउरंत संसार- कंतारं वीईवएज्जा, तं जहा- अणिदाणयाए, दिट्ठिसंपण्णयाए, जोगवाहियाए ।

३६ तिविहा ओसप्पिणी पण्णत्ता, तं जहा- उक्कोसा, मज्झिमा, जहण्णा । एवं छप्पि समाओ भाणियव्वाओ जाव दूसमदूसमा ।

तिविहा उस्सप्पिणी पण्णत्ता, तं जहा- उक्कोसा, मज्झिमा, जहण्णा । एवं छप्पि समाओ भाणियव्वाओ जाव सुसमसुसमा ।

३७ तिहिं ठाणेहिं अच्छिण्णे पोग्गले चलेज्जा, तं जहा- आहारिज्जमाणे वा पोग्गले चलेज्जा, विकुव्वमाणे वा पोग्गले चलेज्जा, ठाणाओ वा ठाणं संकामिज्ज- माणे पोग्गले चलेज्जा ।

३८ तिविहे उवही पण्णत्ते, तं जहा- कम्मोवही, सरीरोवही, बाहिरभंडमत्तोवही। एवं असुरकुमाराणं भाणियव्वं । एवं एगिंदियणेरइयवज्जं जाव वेमाणियाणं।

अहवा तिविहे उवही पण्णत्ते, तं जहा- सचित्ते, अचित्ते, मीसए । एवं णेरइयाणं णिरंतरं जाव वेमाणियाणं ।

- ३९ तिविहे परिग्गहे पण्णत्ते, तं जहा- कम्मपरिग्गहे, सरीरपरिग्गहे, बाहिरभंडमत्त परिग्गहे । एवं असुरकुमाराणं । एवं एगिंदियाणेरइवज्जं जाव वेमाणियाणं ।
अहवा तिविहे परिग्गहे पण्णत्ते, तं जहा- सचित्ते, अचित्ते, मीसए । एवं णेरइयाणं णिरंतरं जाव वेमाणियाणं ।
- ४० तिविहे पणिहाणे पण्णत्ते, तं जहा- मणपणिहाणे, वयपणिहाणे, कायपणिहाणे एवं पंचिंदियाणं जाव वेमाणियाणं।
- ४१ तिविहे सुप्पणिहाणे पण्णत्ते, तं जहा- मणसुप्पणिहाणे, वयसुप्पणिहाणे कायसुप्पणिहाणे । संजयमणुस्साणं तिविहे सुप्पणिहाणे पण्णत्ते, तं जहा- मणसुप्पणिहाणे, वयसुप्पणिहाणे, कायसुप्पणिहाणे ।
- ४२ तिविहे दुप्पणिहाणे पण्णत्ते, तं जहा- मणदुप्पणिहाणे, वयदुप्पणिहाणे, कायपुप्पणिहाणे । एवं पंचिंदियाणं जाव वेमाणियाणं ।
- ४३ तिविहा जोणी पण्णत्ता, तं जहा- सीया, उसिणा, सीओसिणा । एवं एगिंदियाणं विगलिंदियाणं तेउकाइयवज्जाणं संमुच्छिमपंचिंदियतिरिक्ख- जोणियाणं संमुच्छिममणुस्साण य ।
- ४४ तिविहा जोणी पण्णत्ता, तं जहा- सचित्ता, अचित्ता, मीसिया । एवं एगिंदियाणं विगलिंदियाणं संमुच्छिम पंचिंदिय तिरिक्ख जोणियाणं संमुच्छिम मणुस्साण य ।
- ४५ तिविहा जोणी पण्णत्ता, तं जहा-संवुडा, वियडा, संवुडवियडा ।
- ४६ तिविहा जोणी पण्णत्ता, तं जहा- कुम्मुण्णया, संखावत्ता, वंसीपत्तिया ।
कुम्मुण्णया णं जोणी उत्तमपुरिसमारुणं । कुम्मुण्णयाए णं जोणिए तिविहा उत्तमपुरिसा गब्भं वक्कमंति, तं जहा- अरहंता, चक्कवट्ठी, बलदेववासुदेवा ।
संखावत्ता णं जोणी इत्थीरयणस्स । संखावत्ताए णं जोणीए बहवे जीवा य पोग्गला वक्कमंति, विउक्कमंति, चयंति, उववज्जंति णो चेव णं णिप्फज्जंति ।
वंसीपत्तिया णं जोणी पिहुज्जणस्स । वंसीपत्तियाए णं जोणिए बहवे पिहुज्जणा गब्भंवक्कमंति ।
- ४७ तिविहा तणवणस्सइकाइया पण्णत्ता, तं जहा- संखेज्जजीविया, असंखेज्ज- जीविया, अणंतजीविया ।
- ४८ जंबुद्धीवे दीवे भारहे वासे तओ तित्था पण्णत्ता, तं जहा- मागहे, वरदामे, पभासे । एवं एरवए वि ।
जंबुद्धीवे दीवे महाविदेहे वासे एगमेगे चक्कवट्ठिविजये तओ तित्था पण्णत्ता, तं जहा- मागहे, वरदामे, पभासे ।

एवं धायइसंडे दीवे पुरत्थिमद्धे वि पच्चत्थिमद्धे वि । पुक्खरवरदीवद्धे पुरत्थिमद्धे वि, पच्चत्थिमद्धे वि ।

४९ जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु तीताए उस्सप्पिणीए सुसमाए समाए तिण्णि सागरोवमकोडाकोडीओ काले होत्था ।

एवं इमीसे ओसप्पिणीए जाव काले पण्णत्ते । एवं आगमिस्साए उस्सप्पिणीए जाव काले भविस्सइ ।

एवं धायइसंडे पुरत्थिमद्धे पच्चत्थिमद्धे वि । एवं पुक्खरवरदीवद्धे पुरत्थिमद्धे पच्चत्थिमद्धे वि कालो भाणियव्वो ।

५० जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु तीयाए उस्सप्पिणीए सुसमसुसमाए समाए मणुया तिण्णि गाउयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं होत्था । तिण्णि पलिओवमाइं परमाउं पालइत्था । एवं इमीसे ओसप्पिणीए, आगमिस्साए उस्सप्पिणीए ।

जंबुद्धीवे दीवे देवकुरुउत्तरकुरासु मणुया तिण्णि गाउयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता । तिण्णि पलिओवमाइं परमाउं पालयंति । एवं जाव पुक्खरवरदीवद्ध- पच्चत्थिमद्धे ।

५१ जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु एगमेगाए ओसप्पिणि उस्सप्पिणीए तओ वंसाओ उप्पज्जिंसु वा उप्पज्जंति वा उप्पज्जिस्संति वा, तं जहा- अरहंतवंसे, चक्कवट्ठिवंसे, दसारवंसे । एवं जाव पुक्खरवरदीवद्धपच्चत्थिमद्धे ।

५२ जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु एगमेगाए ओसप्पिणी उस्सप्पिणीए तओ उत्तम पुरिसा उप्पज्जिंसु वा उप्पज्जंति वा उप्पज्जिस्संति वा, तं जहा- अरहंता, चक्कवट्ठी, बलदेववासुदेवा । एवं जाव पुक्खरवरदीवद्धपच्चत्थिमद्धे ।

५३ तओ अहाउयं पालयंति, तं जहा- अरहंता, चक्कवट्ठी, बलदेववासुदेवा । तओ मज्झिममाउयं पालयंति, तं जहा- अरहंता, चक्कवट्ठी, बलदेववासुदेवा ।

५४ बायरतेउकाइयाणं उक्कोसेणं तिण्णि राइंदियाइं ठिई पण्णत्ता । बायरवाउ-काइयाणं उक्कोसेणं तिण्णि वाससहस्साइं ठिई पण्णत्ता ।

५५ अह भंते ! सालीणं वीहीणं गोधूमाणं जवाणं जवजवाणं, एएसि णं धण्णाणं कोट्ठाउत्ताणं पल्लाउत्ताणं मंचाउत्ताणं मालाउत्ताणं ओलित्ताणं लित्ताणं लंछियाणं मुद्धियाणं पिहियाणं केवइयं कालं जोणी संचिड्डइ ?

जहण्णेणं अंतोमुहुत्तं, उक्कोसेणं तिण्णि संवच्छराइं । तेण परं जोणी पमिलायइ । तेण परं जोणी पविद्धंसइ । तेण परं जोणी विद्धंसइ । तेण परं बीए अबीए भवइ, तेण परं जोणीवोच्छेए पण्णत्ते ।

५६ दोच्चाए णं सक्करप्पभाए पुढवीए णेरइयाणं उक्कोसेणं तिण्णि सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता । तच्चाए णं वालुयप्पभाए पुढवीए णेरइयाणं जहण्णेणं तिण्णि सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता ।

पंचमाए णं धूमप्पभाए पुढवीए तिण्णि णिरयावाससयसहस्सा पण्णत्ता ।

तिसु णं पुढवीसु णेरइयाणं उसिणवेयणा पण्णत्ता, तं जहा- पढमाए, दोच्चाए तच्चाए । तिसु णं पुढवीसु णेरइया उसिणवेयणं पच्चणुभवमाणा विहरंति, तंजहा- पढमाए, दोच्चाए, तच्चाए ।

५७ तओ लोगे समा सपक्खिं सपडिदिसिं पण्णत्ता, तं जहा- अप्पइद्वाणे णरए, जंबुद्दीवे दीवे, सव्वट्ठसिद्धे विमाणे ।

५८ तओ लोगे समा सपक्खिं सपडिदिसिं पण्णत्ता, तं जहा- सीमंतए णं णरए, समयक्खेत्ते, ईसीपब्भारा पुढवी ।

५९ तओ समुद्धा पगईए उदगरसा पण्णत्ता, तं जहा- कालोदे, पुक्खरोदे, सयंभु- रमणे । तओ समुद्धा बहुमच्छकच्छभाइण्णा पण्णत्ता, तं जहा- लवणे, कालोदे, सयंभुरमणे ।

६० तओ लोगे णिस्सीला णिव्वया णिग्गुणा णिम्मैरा णिप्पच्चाक्खाणपोसहो- ववासा काल मासे कालं किच्चा अहेसत्तमाए पुढवीए अप्पइद्वाणे णरए णेरइयत्ताए उववज्जंति, तं जहा- रायाणो, मंडलीया, जे य महारंभा कोडुंबी ।

६१ तओ लोए सुसीला सुव्वया सग्गुणा समैरा सपच्चक्खाण पोसहोववासा कालमासे कालं किच्चा सव्वट्ठसिद्धे विमाणे देवत्ताए उववत्तारो भवंति, तं जहा- रायाणो परिचत्तकामभोगा, सेणावई, पसत्थारो ।

६२ बंभलोग-लंतएसु णं कप्पेसु विमाणा तिवण्णा पण्णत्ता, तं जहा- किण्हा, णीला, लोहिया ।

६३ आणयपाणयारणच्चुएसु णं कप्पेसु देवाणं भवधारणिज्जसरीरगा उक्कोसेणं तिण्णि रयणीओ उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।

६४ तओ पण्णत्तीओ कालेणं अहिज्जंति, तं जहा- चंदपण्णत्ती, सूरपण्णत्ती, दीवसागरपण्णत्ती ।

॥ पढमो उद्देशो समत्तो ॥

बीओ उद्देशो

१ तिविहे लोए पण्णत्ते, तं जहा- णामलोए, ठवणलोए, दव्वलोए । तिविहे लोए पण्णत्ते, तं जहा- णाणलोए, दंसणलोए, चरित्तलोए । तिविहे लोए पण्णत्ते, तं जहा- उड्ढलोए, अहोलोए, तिरियलोए ।

२ चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो तओ परिसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- समिया, चंडा, जाया । अब्भित्तारिया समिया, मज्झिमिया चंडा, बाहिरिया जाया ।

चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो सामाणियाणं देवाणं तओ परिसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- समिया, चंडा, जाया जहेव चमरस्स । एवं तायत्तीसगाण वि । लोगपालाणं- तुंबा, तुडिया, पव्वा । एवं अग्गमहिसीण वि । बलिस्स वि एवं चेव जाव अग्गमहिसीणं ।
धरणस्स य सामाणिय तायत्तीसगाणं च- समिया, चंडा, जाया । लोगपालाणं अग्गमहिसीणं- ईसा, तुडिया, दढरहा । जहा धरणस्स तहा सेसाणं भवणवासीणं।

३ कालस्स णं पिसाइंदस्स पिसायरण्णो तओ परिसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- ईसा तुडिया दढरहा। एवं सामाणिय अग्गमहिसीणं । एवं जाव गीयरइ गीय- जसाणं ।

४ चंदस्स णं जोइसिंदस्स जोइसरण्णो तओ परिसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- तुंबा तुडिया पव्वा । एवं सामाणिय अग्गमहिसीणं । एवं सूरस्स वि ।

५ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो तओ परिसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- समिया, चंडा जाया । एवं जहा चमरस्स जाव अग्गमहिसीणं । एवं जाव अच्चुयस्स लोगपालाणं ।

६ तओ जामा पण्णत्ता, तं जहा- पढमे जामे, मज्झिमे जामे, पच्छिमे जामे ।
तिहिं जामेहिं आया केवलिपण्णत्तं धम्मं लभेज्ज सवणयाए, तं जहा- पढमे जामे, मज्झिमे जामे, पच्छिमे जामे ।

एवं तिहिं जामेहिं आया केवलं बोहिं बुज्झेज्जा, केवलं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वएज्जा, केवलं बंभचेरवासमावसेज्जा, केवलेणं संजमेणं संजमेज्जा, केवलेणं संवरेणं संवरेज्जा, केवलमाभिणिबोहियणाणं उप्पाडेज्जा, केवलं सुयणाणं उप्पाडेज्जा, केवलं ओहिणाणं उप्पाडेज्जा, केवलं मणपज्जवणाणं उप्पाडेज्जा, केवलं केवलणाणं उप्पाडेज्जा, तं जहा- पढमे जामे, मज्झिमे जामे, पच्छिमे जामे ।

७ तओ वया पण्णत्ता, तं जहा- पढमे वए, मज्झिमे वए, पच्छिमे वए ।
तिहिं वएहिं आया केवलिपण्णत्तं धम्मं लभेज्ज सवणयाए, तं जहा- पढमे वए, मज्झिमे वए, पच्छिमे वए । एसो चेव गमो णेयव्वो जाव केवलणाणंति ।

८ तिविहा बोही पण्णत्ता, तं जहा- णाणबोही, दंसणबोही, चरित्तबोही । तिविहा बुद्धा पण्णत्ता, तं जहा- णाणबुद्धा, दंसणबुद्धा, चरित्तबुद्धा ।

९ तिविहे मोहे पण्णत्ते, तं जहा- णाणमोहे, दंसणमोहे, चरित्तमोहे । तिविहा मूढा पण्णत्ता, तं जहा-णाणमूढा, दंसणमूढा चरित्तमूढा ।

१० तिविहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- इहलोगपडिबद्धा, परलोगपडिबद्धा, दुहओ लोग पडिबद्धा ।

११ तिविहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- पुरओ पडिबद्धा, मग्गओ पडिबद्धा, दुहओ पडिबद्धा ।

१२ तिविहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- तुयावइत्ता, पुयावइत्ता, बुआवइत्ता ।

- १३ तिविहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- ओवायपव्वज्जा, अक्खायपव्वज्जा, संगारपव्वज्जा ।
- १४ तओ णियंठा णोसण्णोवउत्ता पण्णत्ता, तं जहा- पुलाए, णियंठे, सिणाए ।
तओ णियंठा सण्णोवउत्ता य णोसण्णोवउत्ता य पण्णत्ता, तं जहा- बउसे, पडिसेवणाकुसीले, कसायकुसीले ।
- १५ तओ सेहभूमीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- उक्कोसा, मज्झिमा, जहण्णा । उक्कोसा छम्मासा, मज्झिमा चउमासा, जहण्णा सत्तराइंदिया ।
- १६ तओ थेर भूमीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- जाइथेरे, सुयथेरे, परियायथेरे । सट्ठिवासजाए समणे णिग्गंथे जाइथेरे, ठाणसमवायधरे णं समणे णिग्गंथे सुयथेरे, वीसवासपरियाए णं समणे णिग्गंथे परियायथेरे ।
- १७ तओ पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- सुमणे, दुम्मणे, णोसुमणे णोदुम्मणे ।
- १८ तओ पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- गंता णामेगे सुमणे भवइ, गंता णामेगे दुम्मणे भवइ, गंता णामेगे णोसुमणे णोदुम्मणे भवइ ।
तओ पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जामीतेगे सुमणे भवइ, जामीतेगे दुम्मणे भवइ, जामीतेगे णोसुमणे णोदुम्मणे भवइ ।
एवं तओ पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जाइस्सामीतेगे सुमणे भवइ, जाइस्सामीतेगे दुम्मणे भवइ, जाइस्सामीतेगे णोसुमणे णोदुम्मणे भवइ ।
- १९ तओ पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अगंता णामेगे सुमणे भवइ, अगंता णामेगे दुम्मणे भवइ, अगंता णामेगे णोसुमणे णोदुम्मणे भवइ ।
तओ पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- ण जामि एगे सुमणे भवइ, ण जामि एगे दुम्मणे भवइ, ण जामि एगे णोसुमणे णोदुम्मणे भवइ ।
तओ पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- ण जाइस्सामि एगे सुमणे भवइ ण जाइस्सामि एगे दुम्मणे भवइ, ण जाइस्सामि एगे णोसुमणे णोदुम्मणे भवइ । एवं एएणं अभिलावेणं-
गंता य अगंता य, आगंता खलु तहा अणागंता ।
चिद्धित्तमचिद्धित्ता, णिसिइत्ता चेव णो चेव ॥ १ ॥
हंता य अहंता य, छिंदित्ता खलु तहा अछिंदित्ता ।
बूइत्ता अबूइत्ता, भासित्ता चेव णो चेव ॥ २ ॥
दच्चा य अदच्चा य, भुंजित्ता खलु तहा अभुंजित्ता ।
लंभित्ता अलंभित्ता, पिबइत्ता चेव णो चेव ॥ ३ ॥
सुइत्ता असुइत्ता, बुज्झित्ता खलु तहा अबुज्झित्ता ।

जइत्ता अजइत्ता, पराजिणित्ता चेव णो चेव ॥ ४ ॥

सद्धा रूवा गंधा, रसा य फासा तहेव ठाणा य ।

णिस्सीलस्स गरहिया, पसत्था पुण सीलवंतस्स ॥ ५ ॥

एवमिक्केक्के तिण्णि उ तिण्णि उ आलावगा भाणियच्चा ।

२० तओ ठाणा णिस्सीलस्स णिव्वयस्स णिग्गुणस्स णिम्मेरस्स णिप्पच्चक्खाण- पोसहोववासस्स गरहिया भवंति, तं जहा- अस्सिं लोगे गरहिए भवइ, उववाए गरहिए भवइ, आजार्इ गरहिया भवइ ।

२१ तओ ठाणा सुसीलस्स सुव्वयस्स सगुणस्स समेरस्स सपच्चक्खाणपोसेहोव- वासस्स पसत्था भवंति, तं जहा-अस्सिं लोए पसत्थे भवइ, उववाए पसत्थे भवइ, आजार्इ पसत्था भवइ ।

२२ तिविहा संसारमावण्णगा जीवा पण्णत्ता, तं जहा- इत्थी, पुरिसा णपुंसगा ।
तिविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- सम्मद्धिद्धी, मिच्छाद्धिद्धी, सम्मामिच्छा- द्धिद्धी । अहवा तिविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- पज्जत्तगा, अपज्जत्तगा, णोपज्जत्तगा णोअपज्जत्तगा । एवं परित्ता-अपरित्ता, णोपरित्ता- णोअपरित्ता । सुहुमा- बायरा, णोसुहुमा- णोबायरा । सण्णी- असण्णी, णोसण्णी-णोअसण्णी । भवी- अभवी, णोभवी-णोअभवी ।

२३ तिविहा लोग्गिइ पण्णत्ता, तं जहा- आगासपइट्ठिए वाए, वायपइट्ठिए उदही, उदहीपइट्ठिया पुढवी ।

२४ तओ दिसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- उड्ढा, अहा, तिरिया ।
तिहिं दिसाहिं जीवाणं गइ पवत्तइ- उड्ढाए, अहाए, तिरियाए ।
तिहिं दिसाहिं जीवाणं आगइ, वक्कंती, आहारे, वुड्ढी, णिवुड्ढी, गइपरियाएसमुग्घाए, कालसंजोगे, दंसणाभिगमे, णाणाभिगमे, जीवाभिगमे पण्णत्ते, तं जहा- उड्ढाए, अहाए, तिरियाए ।
तिहिं दिसाहि जीवाणं अजीवाभिगमे पण्णत्ते, तं जहा- उड्ढाए, अहाए, तिरियाए । एवं पंचिंदियतिरिक्खजोणियाणं । एवं मणुस्साण वि ।

२५ तिविहा तसा पण्णत्ता, तं जहा- तेउकाइया, वाउकाइया, उराला तसा पाणा । तिविहा थावरा पण्णत्ता, तं जहा- पुढविकाइया, आउकाइया, वणस्सइ- काइया ।

२६ तओ अच्छेज्जा पण्णत्ता, तं जहा- समए, पएसे, परमाणू । एवमभेज्जा, अडज्झा, अगिज्झा, अणइढा, अमज्झा, अपएसा, अविभाइमा वि ।

२७ अज्जोत्ति ! समणे भगवं महावीरे गोयमाई समणे णिग्गंथे आमंतेत्ता एवं वयासी- किंभया पाणा समणाउसो ?

गोयमाई समणा णिग्गंथा समणं भगवं महावीरं उवसंकमंति, उवसंकमित्ता वंदंति णमंसंति, वंदित्ता णमंसित्ता एवं वयासी- णो खलु वयं देवाणुप्पिया ! एयमद्वं जाणामो वा पासामो वा। तं जइ णं देवाणुप्पिया ! एयमद्वं णो गिलायंति परिकहित्तए, तमिच्छामो णं देवाणुप्पियाणं अंतिए एयमद्वं जाणित्तए ।

अज्जो ! त्ति समणे भगवं महावीरे गोयमाई समणे णिग्गंथे आमंतेत्ता एवं वयासी- दुक्खभया पाणा समणाउसो!

से णं भंते ! दुक्खे केण कडे ? जीवेणं कडे पमाएणं । से णं भंते ! दुक्खे कहां वेइज्जइ ? अप्पमाएणं ।

२८ अण्णउत्थिया णं भंते ! एवं आइक्खंति, एवं भासंति, एवं पण्णवेंति, एवं परूवेंति- कहण्णं समणाणं णिग्गंथाणं किरिया कज्जइ ?

तत्थ जा सा कडा कज्जइ, णो तं पुच्छंति । तत्थ जा सा कडा णो कज्जइ तं पुच्छंति । तत्थ जा सा अकडा णो कज्जइ, णो तं पुच्छंति । तत्थ जा सा अकडा कज्जइ, तं पुच्छंति । से एवं वत्तव्वं सिया- अकिच्चं दुक्खं, अफुसं दुक्खं, अकज्जमाणकडं दुक्खं, अकट्ठु अकट्ठु पाणा भूया जीवा सत्ता वेयणं वेदेंतीति वत्तव्वं ।

जे ते एवमाहंसु मिच्छा ते एवमाहंसु । अहं पुण एवमाइक्खामि एवं भासामि एवं पण्णवेमि एवं परूवेमि- किच्चं दुक्खं, फुसं दुक्खं, कज्जमाणकडं दुक्खं । कट्ठु कट्ठु पाणा भूया जीवा सत्ता वेयणं वेयंतीति वत्तव्वयं सिया ।

॥ बीओ उद्देसो समत्तो ॥

तइओ उद्देसो

१ तिहिं ठाणेहिं मायी मायं कट्ठु णो आलोएज्जा, णो पडिक्कमेज्जा, णो णिंदेज्जा, णो गरिहेज्जा, णो विउट्ठेज्जा, णो विसोहेज्जा, णो अकरणयाए अब्भुट्ठेज्जा, णो अहारिहं पायच्छित्तं तवोकम्मं पडिवज्जेज्जा, तं जहा- अकरिंसु वाहं, करेमि वाहं, करिस्सामि वाहं ।

२ तिहिं ठाणेहिं मायी मायं कट्ठु णो आलोएज्जा, णो पडिक्कमेज्जा जाव णो पडिवज्जेज्जा, तं जहा- अकित्ती वा मे सिया, अवण्णे वा मे सिया, अविणए वा मे सिया ।

३ तिहिं ठाणेहिं मायी मायं कट्ठु णो आलोएज्जा जाव पडिवज्जेज्जा, तं जहा- कित्ती वा मे परिहाइस्सइ, जसे वा मे परिहाइस्सइ पूयासक्कारे वा मे परिहाइस्सइ ।

४ तिहिं ठाणेहिं मायी मायं कट्ठु आलोएज्जा, पडिक्कमेज्जा जाव पडि- वज्जेज्जा, तं जहा- माइस्स णं अस्सिं लोए गरहिए भवइ, उववाए गरहिए भवइ, आजार्इ गरहिया भवइ ।

- ५ तिहिं ठाणेहिं मायी मायं कट्टु आलोएज्जा जाव पडिवज्जेज्जा, तं जहा- अमाइस्स णं अस्सिं लोए पसत्थे भवइ, उववाए पसत्थे भवइ, आजाई पसत्था भवइ ।
- ६ तिहिं ठाणेहिं मायी मायं कट्टु आलोएज्जा जाव पडिवज्जेज्जा, तं जहा- णाणद्वयाए, दंसणद्वयाए, चरित्तद्वयाए ।
- ७ तओ पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- सुयधरे, अत्थधरे, तदुभयधरे ।
- ८ कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा तओ वत्थाइं धारित्तए वा परिहरित्तए वा, तं जहा- जंगिए, भंगिए, खोमिए ।
- ९ कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा तओ पायाइं धारित्तए वा परिहरित्तए वा, तं जहा- लाउयपाए वा, दारुपाए वा, मट्ठियापाए वा ।
- १० तिहिं ठाणेहिं वत्थं धरेज्जा, तं जहा- हिरिवत्तियं, दुगुंछावत्तियं परीसह- वत्तियं ।
- ११ तओ आयरक्खा पण्णत्ता, तं जहा- धम्मियाए पडिचोयणाए पडिचोएत्ता भवइ, तुसिणीए वा सिया, उट्ठित्ता वा आयाए एगंतमंतमवक्कमेज्जा ।
- १२ णिग्गंथस्स णं गिलायमाणस्स कप्पंति तओ वियडदत्तीओ पडिग्गाहित्तए, तं जहा- उक्कोसा, मज्झिमा, जहण्णा ।
- १३ तिहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे साहम्मियं संभोगियं विसंभोगियं करेमाणे णाइक्कमइ, तं जहा- सयं वा दट्ठं, सइदियस्स वा णिसम्म, तच्चं मोसं आउट्ठइ, चउत्थं णो आउट्ठइ ।
- १४ तिविहा अणुण्णा पण्णत्ता, तं जहा- आयरियत्ताए, उवज्झायत्ताए, गणित्ताए ।
तिविहा समणुण्णा पण्णत्ता, तं जहा- आयरियत्ताए, उवज्झायत्ताए, गणित्ताए एवं उवसंपया एवं विजहणा ।
- १५ तिविहे वयणे पण्णत्ते, तं जहा- तव्वयणे, तदण्णवयणे, णोअवयणे । तिविहे अवयणे पण्णत्ते, तं जहा- णोतव्वयणे, णोतदण्णवयणे, अवयणे ।
- १६ तिविहे मणे पण्णत्ते, तं जहा- तम्मणे, तदण्णमणे, णोअमणे । तिविहे अमणे पण्णत्ते, तं जहा- णोतम्मणे, णोतदण्णमणे, अमणे ।
- १७ तिहिं ठाणेहिं अप्पवुट्ठीकाए सिया, तं जहा- तस्सिं च णं देसंसि वा पएसंसि वा णो बहवे उदगजोणिया जीवा य पोग्गला य उदगत्ताए वक्कमंति विउक्कमंति चयंति उववज्जंति ।
देवा णागा जक्खा भूया णो सम्ममाराहिया भवंति, तत्थ समुट्ठियं उदगपोग्गलं परिणयं वासिउकामं अण्णं देसं साहरंति ।
अब्भवद्दलं च णं समुट्ठियं परिणयं वासिउकामं वाउकाए विधुणइ । इच्चेहिं तिहिं ठाणेहिं अप्पवुट्ठीकाए सिया ।

- १८ तिहिं ठाणेहिं महावुढीकाए सिया, तं जहा- तस्सिं च णं देसंसि वा पएसंसि वा बहवे उदगजोणिया जीवा य पोग्गला य उदगत्ताए वक्कमंति विउक्कमंति चयंति उववज्जंति । देवा णागा जक्खा भूया सम्ममाराहिया भवन्ति, अण्णत्थ समुद्धियं उदगपोग्गलं परिणयं वासिउकामं तं देसं साहरन्ति । अब्भवद्दलं च णं समुद्धियं परिणयं वासिउकामं णो वाउकाए विधुणइ । इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं महावुढीकाए सिया ।
- १९ तिहिं ठाणेहिं अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु इच्छेज्ज माणुसं लोगं हव्वमा-गच्छित्तए णो चेव णं संचाएइ हव्वमागच्छित्तए, तं जहा- अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु दिव्वेसु कामभोगेसु मुच्छिए गिद्धे गढिए अज्झोववण्णे, से णं माणुस्सए कामभोगे णो आढाइ, णो परियाणाइ, णो अढं बंधइ, णो णियाणं पगरेइ, णो ठिइपकप्पं पगरेइ । अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु दिव्वेसु कामभोगेसु मुच्छिए गिद्धे गढिए अज्झोववण्णे, तस्स णं माणुस्सए पेम्मे वोच्छिण्णे दिव्वे संकंते भवइ । अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु दिव्वेसु कामभोगेसु मुच्छिए गिद्धे गढिए अज्झोववण्णे, तस्स णं एवं भवइ-इण्हिं गच्छं, मुहुत्तं गच्छं, तेणं कालेणमप्पाउया माणुस्सा कालधम्मणा संजुत्ता भवन्ति । इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु इच्छेज्ज माणुसं लोगं हव्वमागच्छित्तए णो चेव णं संचाएइ हव्वमागच्छित्तए ।
- २० तिहिं ठाणेहिं अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु इच्छेज्ज माणुसं लोगं हव्व- मागच्छित्तए, संचाएइ हव्वमागच्छित्तए । अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु दिव्वेसु कामभोगेसु अमुच्छिए अगिद्धे अगढिए अणज्झोववण्णे, तस्स णं एवं भवइ-अत्थि णं मम माणुस्सए भवे आयरिएइ वा उवज्झाएइ वा पवत्तएइ वा थेरेइ वा गणीइ वा गणधरेइ वा गणावच्छेदेइ वा, जेसिं पभावेणं मए इमा एयारूवा दिव्वा देविइढी, दिव्वा देवजुई, दिव्वे देवाणुभावे लद्धे पत्ते अभिसमण्णागए, तं गच्छामि णं ते भगवंते वंदामि णमंसामि सक्कारेमि सम्माणेमि कल्लाणं मंगलं देवयं चेइयं पज्जुवासामि । अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु दिव्वेसु कामभोगेसु अमुच्छिए जाव अणज्झो- ववण्णे, तस्स णं एवं भवइ- एस णं माणुस्सए भवे णाणीइ वा तवस्सीइ वा अइ-दुक्कर दुक्करकारए, तं गच्छामि णं ते भगवंते वंदामि णमंसामि जाव पज्जुवासामि । अणुणोववण्णे देवे देवलोएसु जाव अणज्झोववण्णे तस्स णं एवं भवइ- अत्थि णं मम माणुस्सए भवे मायाइ वा पियाइ वा भायाइ वा भगिणीइ वा भज्जाइ वा पुत्ताइ वा धूयाइ वा सुण्हाइ वा, तं गच्छामि णं तेसिमंतियं पाउब्भवामि, पासंतु ता मे इमं एयारूवं दिव्वं देविइढिं देवजुइं दिव्वं देवाणुभावं लद्धं पत्तं अभिसमण्णागयं ।

इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु इच्छेज्ज माणुसं लोगं हव्वमागच्छित्तए, संचाएइ हव्वमागच्छित्तए ।

२१ तओ ठाणाइं देवे पीहेज्जा, तं जहा- माणुस्सगं भवं, आरिए खेत्ते जम्मं, सुकुलपच्चायाइं ।

२२ तिहिं ठाणेहिं देवे परितप्पेज्जा, तं जहा- अहो ! णं मए संते बले, संते वीरिए, संते पुरिसक्कारपरक्कमे खेमंसि सुभिक्षंसि आयरियउवज्झाएहिं विज्ज- माणेहिं कल्लसरीरेणं णो बहुए सुए अहीए ।

अहो ! णं मए इहलोगपडिबद्धेणं परलोगपरंमुहेणं विसयतिसिएणं णो दीहे सामण्णपरियाए अणुपालिए ।

अहो ! णं मए इड्ढि-रस-सायगरुणं भोगासंसिद्धेणं णो विसुद्धे चरित्ते फासिए । इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं देवे परितप्पेज्जा ।

२३ तिहिं ठाणेहिं देवे चइस्सामित्ति जाणइ, तं जहा- विमाणाभरणाइं णिप्पभाइं पासित्ता, कप्परुक्खगं मिलायमाणं पासित्ता, अप्पणो तेयलेस्सं परिहायमाणिं जाणित्ता; इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं देवे चइस्सामित्ति जाणइ ।

२४ तिहिं ठाणेहिं देवे उव्वेगमागच्छेज्जा, तं जहा-

अहो ! णं मए इमाओ एयारूवाओ दिव्वाओ देविड्ढीओ दिव्वाओ देवजुईओ दिव्वाओ देवाणुभावाओ लद्धाओ पत्ताओ अभिसमण्णागयाओ चइयव्वं भविस्सइ ।

अहो ! णं मए माउओयं पिउसुक्कं तं तदुभयसंसद्वं तप्पढमयाए आहारो आहारेयव्वो भविस्सइ ।

अहो ! णं मए कलमल-जंबालाए असुईए उव्वेयणियाए भीमाए गब्भवसहीए वसियव्वं भविस्सइ ।

इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं देवे उव्वेगमागच्छेज्जा ।

२५ तिसंठिया विमाणा पण्णत्ता, तं जहा- वट्ठा, तंसा, चउरंसा ।

तत्थ णं जे ते वट्ठा विमाणा, ते णं पुक्खरकण्णियासंठाणसंठिया सव्वओ समंता पागारपरिक्खित्ता एगदुवारा पण्णत्ता ।

तत्थ णं जे ते तंसा विमाणा, ते णं सिंघाडगसंठाणसंठिया दुहओपागार- परिक्खित्ता एगओ वेइयापरिक्खित्ता तिदुवारा पण्णत्ता ।

तत्थ णं जे ते चउरंसा विमाणा, ते णं अक्खाडगसंठाणसंठिया सव्वओ समंता वेइयापरिक्खित्ता चउदुवारा पण्णत्ता ।

२६ तिपइड्डिया विमाणा पण्णत्ता, तं जहा- घणोदधिपइड्डिया, घणवायपइड्डिया, ओवासंतरपइड्डिया ।

२७ तिविहा विमाणा पण्णत्ता, तं जहा- अवड्डिया, वेउव्विया, पारिजाणिया ।

- ३८ तिविहा णेरइया पणत्ता, तं जहा- सम्मादिट्ठी, मिच्छादिट्ठी सम्मामिच्छा-दिट्ठी । एवं विगल्लिंदियवज्जं जाव वेमाणियाणं ।
- ३९ तओ दुग्गईओ पणत्ताओ, तं जहा- णेरइयदुग्गई, तिरिक्ख- जोणियदुग्गई, मणुयदुग्गई ।
- ३० तओ सुगईओ पणत्ताओ, तं जहा- सिद्धसुगई, देवसुगई, मणुस्ससुगई ।
- ३१ तओ दुग्गया पणत्ता, तं जहा- णेरइय दुग्गया, तिरिक्खजोणिय दुग्गया, मणुस्स दुग्गया ।
- ३२ तओ सुगया पणत्ता, तं जहा- सिद्धसुगया, देवसुगया, मणुस्ससुगया ।
- ३३ चउत्थभत्तियस्स णं भिक्खुस्स कप्पंति तओ पाणगाइं पडिगाहित्तए, तं जहा- उस्सेइमे, संसेइमे, चाउलधोवणे ।
- ३४ छट्ठभत्तियस्स णं भिक्खुस्स कप्पंति तओ पाणगाइं पडिगाहित्तए, तं जहा- तिलोदए, तुसोदए, जवोदए ।
- ३५ अट्ठमभत्तियस्स णं भिक्खुस्स कप्पंति तओ पाणगाइं पडिगाहित्तए, तं जहा- आयामए, सोवीरए, सुद्धवियडे ।
- ३६ तिविहे उवहडे पणत्ते, तं जहा- फलिओवहडे सुद्धोवहडे संसट्ठोवहडे ।
- ३७ तिविहे ओग्गहिते पणत्ते, तं जहा- जं च ओगिण्हइ, जं च साहरइ, जं च आसगंसि(थासगंसि) पक्खिवइ ।
- ३८ तिविहा ओमोयरिया पणत्ता, तं जहा- उवगरणोमोयरिया भत्तपाणोमोयरिया, भावोमोयरिया ।
- ३९ उवगरणोमोयरिया तिविहा पणत्ता, तं जहा- एगे वत्थे, एगे पाए, चियत्तोवहि साइज्जणया ।
- ४० तओ ठाणा णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा अहियाए असुभाए अखमाए अणिस्सेसाए अणाणुगामियत्ताए भवंति, तं जहा- कूअणया, कक्करणया, अवज्झाणया ।
- ४१ तओ ठाणा णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा हियाए सुहाए खमाए णिस्सेसाए आणुगामिअत्ताए भवंति, तं जहा- अकूअणया, अकक्करणया, अणवज्झाणया ।
- ४२ तओ सल्ला पणत्ता, तं जहा- मायासल्ले, णियाणसल्ले, मिच्छादंसणसल्ले ।
- ४३ तिहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे संखित्तविउलतेउलेस्से भवइ, तं जहा- आयावणयाए खंतिक्खमाए, अपाणएणं तवोकम्मएणं ।
- ४४ तिमासियं णं भिक्खुपडिमं पडिवण्णस्स अणगारस्स कप्पंति तओ दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए, तओ पाणगस्स ।

- ४५ एगराइयं भिक्खुपडिमं सम्मं अणुपालेमाणस्स अणगारस्स इमे तओ ठाणा अहियाए असुभाए अखमाए अणिस्सेयसाए अणाणुगामियत्ताए भवंति, तं जहा- उम्मायं वा लभिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं पाउणेज्जा, केवलीपण्णत्ताओ वा धम्माओ भंसेज्जा ।
- ४६ एगराइयं भिक्खुपडिमं सम्मं अणुपालेमाणस्स अणगारस्स तओ ठाणा हियाए सुभाए खमाए णिस्सेसाए आणुगामियताए भवंति, तं जहा- ओहिणाणे वा से समुप्पज्जेज्जा, मणपज्जवणाणे वा से समुप्पज्जेज्जा, केवलणाणे वा से समुप्पज्जेज्जा ।
- ४७ जंबुद्दीवे दीवे तओ कम्मभूमीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- भरहे, एरवए, महा- विदेहे । एवं धायइसंडे दीवे पुरित्थिमद्धे जाव पुक्खरवरदीवइढपच्चत्थिमद्धे ।
- ४८ तिविहे दंसणे पण्णत्ते तं जहा- सम्मदंसणे, मिच्छदंसणे, सम्मामिच्छदंसणे । तिविहा रुई पण्णत्ता, तं जहा- सम्मरुई, मिच्छरुई सम्मामिच्छरुई । तिविहे पओगे पण्णत्ते, तं जहा- सम्मपओगे, मिच्छपओगे, सम्मामिच्छपओगे ।
- ४९ तिविहे ववसाए पण्णत्ते, तं जहा- धम्मिए ववसाए, अधम्मिए ववसाए, धम्मियाधम्मिए ववसाए । अहवा तिविहे ववसाए पण्णत्ते, तं जहा- पच्चक्खे, पच्चइए, आणुमाणिए । अहवा तिविहे ववसाए पण्णत्ते, तं जहा- इहलोइए, परलोइए, इहलोइयपरलोइए ।
- ५० इहलोइए ववसाए तिविहे पण्णत्ते, तं जहा- लोइए, वेइए, सामइए । लोइए ववसाए तिविहे पण्णत्ते, तं जहा- अत्थे, धम्मे, कामे । वेइए ववसाए तिविहे पण्णत्ते, तं जहा- रिउव्वेए, जउव्वेए, सामवेए । सामइए ववसाए तिविहे पण्णत्ते तं जहा- णाणे, दंसणे, चरित्ते ।
- ५१ तिविहा अत्थजोणी पण्णत्ता, तं जहा- सामे, दंडे, भेदे ।
- ५२ तिविहा पोग्गला पण्णत्ता, तं जहा- पओगपरिणया, मीसा परिणया, वीससा परिणया ।
- ५३ तिपइड्डिया णरगा पण्णत्ता, तं जहा- पुढविपइड्डिया, आगासपइड्डिया आयपइड्डिया णेगम-संगह-ववहाराणं पुढविपइड्डिया, उज्जुसुयस्स आगासपइड्डिया, तिण्हं सद्धणयाणं आयपइड्डिया ।
- ५४ तिविहे मिच्छत्ते पण्णत्ते, तं जहा- अकिरिया, अविणए, अण्णाणे ।
- ५५ अकिरिया तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- पओगकिरिया, समुदाणकिरिया, अण्णाण किरिया ।
- ५६ पओगकिरिया तिविहा, पण्णत्ता, तं जहा- मणपओगकिरिया, वइपओग-किरिया, कायपओगकिरिया ।
- ५७ समुदाणकिरिया तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- अणंतरसमुदाण- किरिया, परंपरसमु-दाणकिरिया, तदुभयसमुदाणकिरिया ।
- ५८ अण्णाणकिरिया तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- मतिअण्णाणकिरिया, सुयअण्णाण किरिया, विभंगअण्णाणकिरिया ।

- ५९ अविणए तिविहे पणत्ते, तं जहा- देसच्चाई, णिरालंबणया, णाणापेज्जदोसे।
- ६० अण्णाणे तिविहे पणत्ते, तं जहा- देसण्णाणे, सव्वण्णाणे, भावण्णाणे ।
- ६१ तिविहे धम्मए पणत्ते, तं जहा- सुयधम्मए, चरित्तधम्मए, अत्थिकायधम्मए ।
- ६२ तिविहे उवक्कमे पणत्ते, तं जहा- धम्मिण उवक्कमे, अधम्मिण उवक्कमे, धम्मियाधम्मिण उवक्कमे ।
- अहवा तिविहे उवक्कमे पणत्ते, तं जहा- आओवक्कमे, परोवक्कमे, तदुभयोवक्कमे ।
- ६३ तिविहे वेयावच्चे पणत्ते, तं जहा- आयवेयावच्चे, परवेयावच्चे, तदुभय- वेयावच्चे ।
- ६४ तिविहे अणुग्गहे पणत्ते, तं जहा- आयअणुग्गहे, परअणुग्गहे, तदुभय- अणुग्गहे ।
- ६५ तिविहा अणुसट्ठी पणत्ता, तं जहा- आयअणुसट्ठी, परअणुसट्ठी, तदुभय- अणुसट्ठी ।
- ६६ तिविहे उवालंभे पणत्ते, तं जहा- आओवालंभे, परोवालंभे, तदुभयोवा- लंभे ।
- ६७ तिविहा कहा पणत्ता, तं जहा- अत्थकहा, धम्मकहा, कामकहा ।
- ६८ तिविहे विणिच्छए पणत्ते, तं जहा- अत्थविणिच्छए, धम्मविणिच्छए, कामविणिच्छए ।
- ६९ तहारूवं णं भंते ! समणं वा माहणं वा पज्जुवासमाणस्स किंफला पज्जवा-सणया ? सवणफला जाव सिद्धिगइ गमण पज्जवसाणफले समणाउसो ।

॥ तइओ उद्देसो समत्तो ॥

चउत्थो उद्देसो

- १ पडिमापडिवण्णस्स णं अणगारस्स कप्पंति तओ उवस्सया पडिलेहित्तए, तं जहा- अहे आगमणगिहंसि वा, अहे वियडगिहंसि वा, अहे रुक्खमूलगिहंसि वा । एवं अणुण्णवित्तए, उवाइणित्तए ।
- २ पडिमापडिवण्णस्स णं अणगारस्स कप्पंति तओ संथारगा पडिलेहित्तए, तं जहा- पुढवीसिला, कट्टसिला, अहासंथडमेव । एवं अणुण्णवित्तए, उवाइणित्तए।
- ३ तिविहे काले पणत्ते, तं जहा- तीए, पडुप्पण्णे, अणागए । तिविहे समए पणत्ते, तं जहा- तीए, पडुप्पण्णे, अणागए । एवं आवलिया आणापाणू थोवे लवे मुहुत्ते अहोरत्ते जाव वाससयसहस्से पुव्वंगे पुव्वे जाव ओसप्पिणी । तिविहे पोग्गलपरियट्ठे पणत्ते, तं जहा- तीए, पडुप्पण्णे, अणागए ।

- ४ तिविहे वयणे पण्णत्ते, तं जहा- एगवयणे, दुवयणे, बहुवयणे । अहवा तिविहे वयणे पण्णत्ते, तं जहा- इत्थिवयणे, पुंवयणे, णपुंसगवयणे । अहवा तिविहे वयणे पण्णत्ते, तं जहा- तीयवयणे, पडुप्पणवयणे, अणागयवयणे ।
- ५ तिविहा पण्णवणा पण्णत्ता, तं जहा- णाणपण्णवणा, दंसणपण्णवणा, चरित्त- पण्णवणा ।
- ६ तिविहे सम्मे पण्णत्ते, तं जहा- णाणसम्मे, दंसणसम्मे, चरित्तसम्मे ।
- ७ तिविहे उवघाए पण्णत्ते, तं जहा- उग्गमोवघाए, उप्पायणोवघाए, एसणो- वघाए ।
तिविहा विसोही पण्णत्ता, तं जहा- उग्गमविसोही, उप्पायणविसोही, एसणाविसोही ।
- ८ तिविहा आराहणा पण्णत्ता, तं जहा- णाणाराहणा, दंसणाराहणा, चरित्ता- राहणा ।
णाणाराहणा तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- उक्कोसा, मज्झिमा, जहण्णा । एवं दंसणाराहणा वि, चरित्ताराहणा वि।
- ९ तिविहे संकिलेसे पण्णत्ते, तं जहा- णाणसंकिलेसे, दंसणसंकिलेसे, चरित्त-संकिलेसे ।
तिविहे असंकिलेसे पण्णत्ते, तं जहा- णाणअसंकिलेसे, दंसणअसंकिलेसे, चरित्तअसंकिलेसे ।
- १० तिविहे अइक्कमे पण्णत्ते, तं जहा- णाणअइक्कमे, दंसणअइक्कमे, चरित्तअइक्कमे । तिविहे वइक्कमे पण्णत्ते, तं जहा- णाणवइक्कमे, दंसणवइक्कमे, चरित्तवइक्कमे । तिविहे अइयारे पण्णत्ते, तं जहा- णाणअइयारे, दंसणअइयारे, चरित्त अइयारे । तिविहे अणायारे पण्णत्ते तं जहा- णाणअणायारे, दंसणअणायारे, चरित्तअणायारे।
- ११ तिण्हमइक्कमाणं आलोएज्जा, पडिक्कमेज्जा, णिंदेज्जा, गरहेज्जा, विउट्टेज्जा, विसोहेज्जा, अकरणयाए, अब्भुट्टेज्जा, अहारिहं पायच्छित्तं तवोकम्मं पडिवज्जेज्जा, तं जहा- णाणाइक्कमस्स, दंसणाइक्कमस्स, चरित्ताइक्कमस्स ।
एवं तिण्हं वइक्कमाणं, तिण्हं अइयाराणं, तिण्हं अणायाराणं आलावगो भाणियव्वो ।
- १२ तिविहे पायच्छित्ते पण्णत्ते, तं जहा- आलोयणारिहे, पडिक्कमणारिहे, तदुभयारिहे ।
- १३ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं तओ अकम्मभूमीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- हेमवए, हरिवासे, देवकुरा।
- १४ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरेणं तओ अकम्मभूमीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- उत्तरकुरा, रम्मगवासे, हेरण्णवए ।
- १५ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं तओ वासा पण्णत्ता, तं जहा- भरहे, हेमवए, हरिवासे।

- १६ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरेणं तओ वासा पण्णत्ता, तं जहा- रम्मगवासे हेरण्णवए, एरवए ।
- १७ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं तओ वासहरपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- चुल्लहिमवंते, महाहिमवंते, णिसढे ।
- १८ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरेणं तओ वासहरपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- णीलवंते, रुप्पी, सिहरी ।
- १९ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं तओ महादहा पण्णत्ता, तं जहा- पउमदहे, महापउमदहे, तिगिंछदहे । तत्थ णं तओ देवयाओ महिड्ढियाओ जाव पत्तिओवमट्ठिइयाओ परिवसंति, तं जहा- सिरी, हिरी, धिई ।
एवं उत्तरेण वि, णवरं- केसरिदहे, महापोंडरीयदहे, पोंडरीयदहे । देवयाओ- कित्ती, बुद्धी, लच्छी ।
- २० जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं चुल्लहिमवंताओ वासहरपव्वयाओ पउमदहाओ महादहाओ तओ महाणईओ पवहंति, तं जहा- गंगा, सिंधू, रोहियंसा ।
- २१ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरेणं सिहरीओ वासहरपव्वयाओ पोंडरीय-दहाओ महादहाओ तओ महाणईओ पवहंति, तं जहा- सुवण्णकूला, रत्ता, रत्तवई ।
- २२ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमेणं सीयाए महाणईए उत्तरेणं तओ अंतरणईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- गाहावई, दहवई, पंकवई ।
- २३ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स, पव्वयस्स पुरत्थिमेणं सीयाए महाणईए दाहिणेणं तओ अंतरणईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- तत्तजला, मत्तजला, उम्मत्तजला ।
- २४ जंबुद्वीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमेणं सीओदाए महाणईए दाहिणेणं तओ अंतरणईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- खीरोदा, सीहसोया, अंतोवाहिणी ।
- २५ जंबुद्वीवे देवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमेणं सीयोदाए महाणईए उत्तरेणं तओ अंतरणईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- उम्मिमालिणी, फेणमालिणी, गंभीरमालिणी ।
- २६ एवं धायइसंडे दीवे पुरत्थिमद्धे वि अकम्मभूमीओ आढवेत्ता जाव अंतर- णईओत्ति णिरवसेसं भाणियव्वं जाव पुक्खरवरदीवड्ढपच्चत्थिमद्धे तहेव णिरवसेसं भाणियव्वं ।
- २७ तिहिं ठाणेहिं देसे पुढवी चलेज्जा, तं जहा- अहे णं इमीसे रयणप्पभाए पुढवीए उराला पोग्गला णिवएज्जा । तए णं उराला पोग्गला णिवयमाणा देसं, पुढवी चलेज्जा ॥१॥ महोरए वा महिड्ढीए जाव महासोकखे इमीसे रयणप्पभाए पुढवीए अहे उम्मज्जणिमज्जियं करेमाणे

देसं पुढवी चलेज्जा ॥२॥ णागसुवण्णाण वा संगामंसि वट्टमाणंसि देसं पुढवी चलेज्जा ॥३॥
इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं देसे पुढवी चलेज्जा ।

२८ तिहिं ठाणेहिं केवलकप्पा पुढवी चलेज्जा, तं जहा- अहे णं इमीसे रयणप्पभाए पुढवीए घणवाए गुप्पेज्जा, तए णं से घणवाए गुप्पिए समाणे घणोदहिमेएज्जा, तए णं से घणोदही एइए समाणे केवलकप्पं पुढविं चालेज्जा ॥१॥ देवे वा महिइडिए जाव महासोक्खे तहारूवस्स समणस्स माहणस्स वा इइडिं जुइं जसं बलं वीरियं पुरिसक्कार-परक्कमं उवदंसेमाणे केवलकप्पं पुढविं चालेज्जा ॥२॥ देवासुरसंगामंसि वा वट्टमाणंसि केवलकप्पा पुढवी चलेज्जा ॥३॥

इच्चेएहिं तिहिं ठाणेहिं केवलकप्पा पुढवी चलेज्जा ।

२९ तिविहा देवकिव्विसिया पण्णत्ता, तं जहा- तिपलिओवमट्ठिईया तिसागरोवम-ट्ठिईया तेरससागरोवमट्ठिईया ।

कहिं णं भंते ! तिपलिओवमट्ठिईया देवकिव्विसिया परिवसंति ? उप्पिं जोइसियाणं, हेड्ढिं सोहम्मीसाणेसु कप्पेसु, एत्थ णं तिपलिओवमट्ठिईया देवकिव्वि- सिया परिवसंति ।

कहि णं भंते ! तिसागरोवमट्ठिईया देव किव्विसिया परिवसंति ? उप्पिं सोहम्मीसाणाणं कप्पाणं, हेड्ढिं सणकुमारमाहिंदेसु कप्पेसु, एत्थ णं तिसागरोवमट्ठिईया देवकिव्विसिया परिवसंति ।

कहि णं भंते ! तेरससागरोवमट्ठिईया देवकिव्विसिया परिवसंति ? उप्पिं बंभलोगस्स कप्पस्स, हेड्ढिं लंतगे कप्पे, एत्थ णं तेरससागरोवमट्ठिईया देवकिव्विसिया परिवसंति ।

३० सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो बाहिरपरिसाए देवाणं तिण्णि पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता । सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो अब्भिंतरपरिसाए देवीणं तिण्णि पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता । ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो बाहिरपरिसाए देवीणं तिण्णि पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता ।

३१ तिविहे पायच्छित्ते पण्णत्ते, तं जहा- णाणपायच्छित्ते, दंसणपायच्छित्ते, चरित्तपायच्छित्ते ।

३२ तओ अणुग्घाइमा पण्णत्ता, तं जहा- हत्थकम्मं करेमाणे, मेहुणं सेवेमाणे, राईभोयणं भुंजमाणे ।

३३ तओ पारंचिया पण्णत्ता, तं जहा- दुट्ठे पारंचिए, पमत्ते पारंचिए, अण्णमण्णं करेमाणे पारंचिए ।

३४ तओ अणवट्ठप्पा पण्णत्ता, तं जहा- साहम्मियाणं तेणियं करेमाणे अण्ण- धम्मियाणं तेणियं करेमाणे, हत्थातालं दलयमाणे ।

३५ तओ णो कप्पंति पच्चावेतए, तं जहा- पंडए, वाइए, कीवे ।

एवं तओ णो कप्पंति मुंडावित्तए, सिक्खावित्तए, उवद्वावेत्तए, संभुंजित्तए, संवासित्तए, तं जहा- पंडए, वाइए, कीवे ।

३६ तओ अवायणिज्जा पण्णत्ता, तं जहा- अविणीए, विगईपडिबद्धे, अवि- ओसवियपाहुडे ।

३७ तओ कप्पंति वाइत्तए, तं जहा- विणीए, अविगईपडिबद्धे, विओसवियपाहुडे ।

३८ तओ दुसण्णप्पा पण्णत्ता, तं जहा- दुढे, मूढे, वुग्गाहिए ।

३९ तओ सुसण्णप्पा पण्णत्ता, तं जहा- अदुढे, अमूढे अवुग्गाहिए ।

४० तओ मंडलिया पव्वया पण्णत्ता, तं जहा- माणुसुत्तरे, कुंडलवरे, रुयगवरे ।

४१ तओ महइमहालया पण्णत्ता, तं जहा- जंबुद्वीवए मंदरे मंदरेसु, सयंभूरमणे समुद्धे समुद्धेसु, बंभलोए कप्पे कप्पेसु ।

४२ तिविहा कप्पठिई पण्णत्ता, तं जहा- सामाइयकप्पठिई, छेदोवद्वावणिय-कप्पठिई, णिव्विसमाणकप्पठिई ।

अहवा तिविहा कप्पठिई पण्णत्ता, तं जहा- णिव्विद्वकप्पठिई, जिणकप्पठिई, थेरकप्पठिई ।

४३ णेरइयाणं तओ सरीरगा पण्णत्ता, तं जहा- वेउव्विए, तेयए, कम्मए । असुर कुमाराणं तओ सरीरगा पण्णत्ता, तं जहा- वेउव्विए, तेयए, कम्मए । एवं सव्वेसिं देवाणं । पुढविकाइयाणं तओ सरीरगा पण्णत्ता, तं जहा-ओरालिए, तेयए, कम्मए । एवं वाउकाइयवज्जाणं जाव चउरिंदियाणं ।

४४ गुरुं पडुच्च तओ पडिणीया पण्णत्ता, तं जहा- आयरियपडिणीए, उवज्झाय पडिणीए, थेरपडिणीए ।

४५ गइं पडुच्च तओ पडिणीया पण्णत्ता, तं जहा- इहलोगपडिणीए, परलोग- पडिणीए, दुहओलोगपडिणीए ।

४६ समूहं पडुच्च तओ पडिणीया पण्णत्ता, तं जहा- कुलपडिणीए, गणपडि- णीए, संघपडिणीए ।

४७ अणुकंपं पडुच्च तओ पडिणीया पण्णत्ता, तं जहा- तवस्सिपडिणीए, गिलाणपडिणीए, सेहपडिणीए ।

४८ भावं पडुच्च तओ पडिणीया पण्णत्ता, तं जहा- णाणपडिणीए, दंसण-पडिणीए, चरित्तपडिणीए ।

४९ सुयं पडुच्च तओ पडिणीया पण्णत्ता, तं जहा- सुयपडिणीए, अत्थपडिणीए तदुभयपडिणीए ।

५० तओ पिइयंगा पण्णत्ता, तं जहा- अट्ठी, अट्ठिमिंजा, केसमंसुरोमणहे । तओ माउयंगा पण्णत्ता, तं जहा- मंसे, सोणिए, मत्थुलिंगे ।

- ५१ तिहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे महाणिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ, तं जहा- कया णं अहं अप्पं वा बहुयं सुयं अहिज्जिस्सामि ! ॥१॥ कया णं अहं एकल्ल- विहारपडिमं उवसंपज्जित्ता णं विहरिस्सामि ! ॥२॥ कया णं अहं अपच्छिम- मारणंतियसंलेहणा-झूसणा-झूसिए भत्तपाणपडियाइक्खिए पाओवगए कालं अणव- कंखमाणे विहरिस्सामि ! ॥३॥
एवं समणसा सवयसा सकायसा पागडेमाणे समणे णिग्गंथे महाणिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ।
- ५२ तिहिं ठाणेहिं समणोवासए महाणिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ, तं जहा- कया णं अहं अप्पं वा बहुयं वा परिग्गहं परिचइस्सामि ! ॥१॥ कया णं अहं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइस्सामि ! ॥२॥ कया णं अहं अपच्छिम-मारणंतिय संलेहणा-झूसणा-झूसिए भत्तपाणपडियाइक्खिए पाओवगए कालं अणवकंखमाणे विहरिस्सामि ! ॥३॥
एवं समणसा सवयसा सकायसा पागडेमाणे समणोवासए महाणिज्जरे महा- पज्जवसाणे भवइ।
- ५३ तिविहे पोग्गलपडिघाए पण्णत्ते, तं जहा- परमाणुपोग्गले परमाणुपोग्गलं पप्प पडिहण्णिज्जा, लुक्खत्ताए वा पडिहण्णिज्जा, लोगंतं वा पडिहण्णिज्जा ।
- ५४ तिविहे चक्खू पण्णत्ते, तं जहा- एगचक्खू, बिचक्खू, तिचक्खू ।
छउमत्थे णं मणुस्से एगचक्खू, देवे बिचक्खू, तहारूवे समणे वा माहणे वा उप्पणणाणदंसणधरे तिचक्खुत्ति वत्तव्वं सिया ।
- ५५ तिविहे अभिसमागमे पण्णत्ते, तं जहा- उड्ढं, अहं, तिरियं ।
जया णं तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स वा अइसेसे णाणदंसणे समुप्पज्जइ, से णं तप्पढमयाए उड्ढमभिसमेइ, तओ तिरियं, तओ पच्छा अहे । अहोलोगे णं दुरभिगमे पण्णत्ते समणाउसो!
- ५६ तिविहा इड्ढी पण्णत्ता, तं जहा- देविड्ढी, राइड्ढी, गणिड्ढी ।
- ५७ देविड्ढी तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- विमाणिड्ढी, विगुव्वणिड्ढी, परियारणिड्ढी। अहवा देविड्ढी तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- सचित्ता, अचित्ता, मीसिया ।
- ५८ राइड्ढी तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- रण्णो अइज्जाणिड्ढी (अतियाणिड्ढी), रण्णो णिज्जाणिड्ढी, रण्णो बल-वाहण-कोस-कोट्ठागारिड्ढी । अहवा राइड्ढी तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- सचित्ता, अचित्ता, मीसिया ।
- ५९ गणिड्ढी तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- णाणिड्ढी, दंसणिड्ढी, चरित्तिड्ढी । अहवा गणिड्ढी तिविहा पण्णत्ता, तं जहा- सचित्ता, अचित्ता, मीसिया ।
- ६० तओ गारवा पण्णत्ता, तं जहा- इड्ढीगारवे, रसगारवे, सायागारवे ।

- ६१ तिविहे करणे पण्णत्ते, तं जहा- धम्मिए करणे, अधम्मिए करणे, धम्मिया- धम्मिए करणे ।
- ६२ तिविहे भगवया धम्मे पण्णत्ते, तं जहा- सुअहिज्झिए, सुज्झाइए, सुतव-स्सिए । जया सुअहिज्झियं भवइ तया सुज्झाइयं भवइ, जया सुज्झाइयं भवइ तया सुतवस्सियं भवइ, से सुअहिज्झिए सुज्झाइए सुतवस्सिए सुयक्खाए णं भगवया धम्मे पण्णत्ते ।
- ६३ तिविहा वावत्ती पण्णत्ता, तं जहा- जाणू अजाणू वित्तिगिच्छा। एवं अज्झोव- वज्जणा परियावज्जणा ।
- ६४ तिविहे अंते पण्णत्ते, तं जहा- लोगंते, वेयंते, समयंते ।
- ६५ तओ जिणा पण्णत्ता, तं जहा- ओहिणाणजिणे, मणपज्जवणाणजिणे, केवल-णाणजिणे । तओ केवली पण्णत्ता, तं जहा- ओहिणाणकेवली, मणपज्जवणाण- केवली, केवलणाणकेवली । तओ अरहा पण्णत्ता, तं जहा- ओहिणाणअरहा, मणपज्जवणाणअरहा, केवलणाणअरहा ।
- ६६ तओ लेसाओ दुब्भिगंधाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कण्हलेसा, णीललेसा, काउलेसा । तओ लेसाओ सुब्भिगंधाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- तेउलेसा, पम्हलेसा, सुक्कलेसा ।
- ६७ तओ लेसाओ दोग्गइगामिणीओ, संकिलिद्धाओ, अमणुण्णाओ, अविसुद्धाओ, अप्पसत्थाओ, सीयलुक्खाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कण्हलेसा, णीललेसा, काउलेसा ।
- तओ लेसाओ सोगइगामिणीओ, असंकिलिद्धाओ मणुण्णाओ, विसुद्धाओ, पसत्थाओ, णिद्धुण्हाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- तेउलेसा, पम्हलेसा, सुक्कलेसा ।
- ६८ तिविहे मरणे पण्णत्ते, तं जहा- बालमरणे, पंडियमरणे, बालपंडियमरणे । बालमरणे तिविहे पण्णत्ते, तं जहा- ठियलेस्से, संकिलिद्धलेस्से, पज्जवजाय- लेस्से । पंडियमरणे तिविहे पण्णत्ते, तं जहा- ठियलेस्से, असंकिलिद्धलेस्से, पज्जव- जायलेस्से । बालपंडियमरणे तिविहे पण्णत्ते, तं जहा- ठियलेस्से, असंकिलिद्धलेस्से, अपज्जवजायलेस्से ।
- ६९ तओ ठाणा अववसियस्स अहियाए असुहाए अखमाए अणिस्सेसाए अणाणु- गामियत्ताए भवंति, तं जहा-
- से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए णिग्गंथे पावयणे संकिए कंखिए वित्तिगिच्छिए भेदसमावण्णे कलुससमावण्णे णिग्गंथं पावयणं णो सद्वहइ णो पत्तियइ, णो रोएइ, तं परीसहा अभिजुंजिय अभिजुंजिय अभिभवन्ति, णो से परीसहे अभिजुंजिय-अभिजुंजिय अभिभवइ ।
- से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए पंचहिं महव्वएहिं संकिए जाव कलुससमावण्णे पंच महव्वयाइं णो सद्वहइ जाव णो से परीसहे अभिजुंजिय अभिजुंजिय अभिभवइ ।

से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए छहिं जीवणिकाएहिं संकिए जाव कलुससमावण्णे छ जीवणिकाए णो सद्वहइ जाव णो से परीसहे अभिजुंजिय-अभिजुंजिय अभिभवइ ।

७० तओ ठाणा ववसियस्स हियाए सुहाए खमाए णिस्सेसाए आणुगामियत्ताए भवंति, तं जहा-
से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए णिग्गंथे पावयणे णिस्संकिए णिक्कंखिए
णिव्वित्तिगिच्छिए णो भेदसमावण्णे णो कलुससमावण्णे णिग्गंथं पावयणं सद्वहइ, पत्तियइ,
रोएइ, से परीसहे अभिजुंजिय-अभिजुंजिय अभिभवइ, णो तं परीसहा अभिजुंजिय अभिजुंजिय
अभिभवन्ति ।

से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए समाणे पंचहिं महव्वएहिं णिस्संकिए जाव
णो कलुससमावण्णे, पंच महव्वयाइं सद्वहइ जाव णो तं परीसहा अभिजुंजिय अभिजुंजिय
अभिभवन्ति ।

से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए छहिं जीवणिकाएहिं णिस्संकिए जाव णो
कलुससमावण्णे, छ जीवणिकाए सद्वहइ जाव णो तं परीसहा अभिजुंजिय अभिजुंजिय
अभिभवन्ति ।

७१ एगमेगा णं पुढवी तिहिं वलएहिं सव्वओ समंता संपरिक्खित्ता, तं जहा- घणोदधिवलएणं,
घणवायवलएणं, तणुवायवलएणं ।

७२ णेरइया णं उक्कोसेणं तिसमइएणं विग्गहेणं उववज्जंति । एवं एगिंदियवज्जं जाव
वेमाणियाणं ।

७३ खीणमोहस्स णं अरहओ तओ कम्मंसा जुगवं खिज्जंति, तं जहा- णाणा वरणिज्जं,
दंसणावरणिज्जं, अंतराइयं ।

७४ अभिईणक्खत्ते तितारे पण्णत्ते । एवं सवणे, अस्सिणी, भरणी, मगसिरे, पूसे, जेढा ।

७५ धम्माओ णं अरहाओ संती अरहा तिहिं सागरोवमेहिं तिचउब्भागपत्ति-ओवमऊणएहिं
वीईक्कंतेहिं समुप्पण्णे ।

७६ समणस्स णं भगवओ महावीरस्स जाव तच्चाओ पुरिसजुगाओ जुगंतकरभूमी ।

७७ मल्ली णं अरहा तिहिं पुरिससएहिं सद्धिं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए ।
पासे णं अरहा तिहिं पुरिससएहिं सद्धिं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए ।

७८ समणस्स णं भगवतो महावीरस्स तिण्णिसया चउद्धसपुव्वीणं अजिणाणं जिणसंकासाणं
सव्वक्खरसण्णिवार्डणं जिणा इव अवितहं वागरमाणाणं उक्कोसिया चउद्धसपुव्विसंपया होत्था ।

७९ तओ तित्थयरा चक्कवट्ठी होत्था, तं जहा-संती कुंथू अरो ।

८० तओ गेविज्जविमाण पत्थडा पण्णत्ता, तं जहा- हेट्ठिम-गेविज्ज- विमाणपत्थडे, मज्झिम-गेविज्जविमाणपत्थडे, उवरिम-गेविज्जविमाणपत्थडे ।

हेट्ठिमगेविज्जविमाणपत्थडे तिविहे पण्णत्ते, तं जहा- हेट्ठिमहेट्ठिमगेविज्ज-विमाणपत्थडे, हेट्ठिममज्झिमगेविज्जविमाणपत्थडे, हेट्ठिमउवरिमगेविज्जविमाण- पत्थडे ।

मज्झिम गेविज्ज विमाण पत्थडे तिविहे पण्णत्ते तं जहा- मज्झिमहेट्ठिम-गेविज्जं, विमाणपत्थडे, मज्झिममज्झिमगेविज्जविमाणपत्थडे, मज्झिमउवरिमगेविज्ज विमाणपत्थडे ।

उवरिमगेविज्जविमाणपत्थडे तिविहे पण्णत्ते, तं जहा- उवरिमहेट्ठिम- गेविज्ज विमाणपत्थडे, उवरिममज्झिमगेविज्जविमाणपत्थडे उवरिम उवरिम गेविज्जविमाण पत्थडे ।

८१ जीवाणं तिद्वाणणिव्वत्तिण पोग्गले पावकम्मत्ताए चिणिंसु वा चिणंति वा चिणिस्संति वा, तं जहा- इत्थिणिव्वत्तिण, पुरिसणिव्वत्तिण, णपुंसगणिव्वत्तिण । एवं उवचिण-बंध उदीर-वेद तह णिज्जरा चेव ।

८२ तिपएसिया खंधा अणंता पण्णत्ता । एवं जाव तिगुणलुक्खा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।

॥ चउत्थो उद्देसो समत्तो ॥

॥ तइअं ठाणं समत्तं ॥

चउत्थं ठाणं

पढमो उद्देसो

१ चत्तारि अंतकिरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- तत्थ खलु इमा पढमा अंतकिरिया अप्पकम्मपच्चायाए यावि भवइ। से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए संजमबहुले संवरबहुले समाहिबहुले लूहे तीरट्ठी उवहाणवं दुक्खक्खवे तवस्सी। तस्स णं णो तहप्पगारे तवे भवइ, णो तहप्पगारा वेयणा भवइ । तहप्पगारे पुरिसज्जाए दीहेणं परियाएणं सिज्झइ बुज्झइ मुच्चइ परिणिव्वाइ सव्वदुक्खाणमंतं करेइ, जहा से भरहे राया चाउरंतचक्कवट्ठी । पढमा अंतकिरिया ।

अहारा दोच्चा अंतकिरिया महाकम्मपच्चायाए यावि भवइ । से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए संजमबहुले जाव दुक्खक्खवे तवस्सी । तस्स णं तहप्पगारे तवे भवइ, तहप्पगारा वेयणा भवइ । तहप्पगारे पुरिसजाए णिरुद्धेणं परियाएणं सिज्झइ बुज्झइ जावसव्वदुक्खाण मंतं करेइ, जहा से गयसूमाले अणगारे । दोच्चा अंतकिरिया ।

अहावरा तच्चा अंतकिरिया- महाकम्मपच्चायाए यावि भवइ । से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए। संजमबहुले जाव तवस्सी । तस्स णं तहप्पगारे तवे भवइ, तहप्पगारा वेयणा भवइ । तहप्पगारे पुरिसजाए दीहेणं परियाएणं सिज्झइ जाव सव्वदुक्खाणमंतं करेइ, जहा से सणंकुमारे राया चाउरंतचक्कवट्ठी । तच्चा अंतकिरिया ।

अहावरा चउत्था अंतकिरिया- अप्पकम्मपच्चायाए यावि भवइ । से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए संजमबहुले जाव तवस्सी । तस्स णं णो तहप्पगारे तवे भवइ, णो तहप्पगारा वेयणा भवइ । तहप्पगारे पुरिसजाए णिरुद्धेणं परियाएणं सिज्झइ जाव सव्वदुक्खाणमंतं करेइ, जहा सा मरुदेवा भगवई । चउत्था अंतकिरिया ।

२ चत्तारि रुक्खा पण्णत्ता, तं जहा- उण्णए णाममेगे उण्णए, उण्णए णाममेगे पणए, पणए णाममेगे उण्णए, पणए णाममेगे पणए ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- उण्णए णाममेगे उण्णए जाव पणए णाममेगे पणए।

३ चत्तारि रुक्खा पण्णत्ता, तं जहा- उण्णए णाममेगे उण्णयपरिणए, उण्णए णाममेगे पणयपरिणए, पणए णाममेगे उण्णयपरिणए, पणए णाममेगे पणयपरिणए ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता तं जहा- उण्णए णाममेगे उण्णयपरिणए एवं चउभंगो।

४ चत्तारि रुक्खा पण्णत्ता, तं जहा- उण्णए णाममेगे उण्णयरूवे, तहेव चउभंगो

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- उण्णए णाममेगे उण्णयरूवे, तहेव चउभंगो ।

५ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- उण्णए णाममेगे उण्णयमणे उण्णए णाममेगे पणयमणे, पणए णाममेगे उण्णयमणे, पणए णाममेगे पणयमणे । एवं संकप्पे, पण्णे, दिट्ठी, सीलायारे, ववहारे, परक्कमे वि चउभंगो ।

६ चत्तारि रुक्खा पण्णत्ता, तं जहा- उज्जू णाममेगे उज्जू, उज्जू णाममेगे वंके, वंके णाममेगे उज्जू, वंके णाममेगे वंके एवामेव चत्तारि पुरिस जाया पण्णत्ता, तं जहा- उज्जू णाममेगे उज्जू चउभंगो। एवं जहा उण्णयपणएहि गमो तहा उज्जू वंकेहि वि भाणियव्वो जाव परक्कमे।

७ पडिमापडिवण्णस्स णं अणगारस्स कप्पंति चत्तारि भासाओ भासित्तए, तं जहा- जायणी, पुच्छणी, अणुण्णवणी, पुट्ठस्स वागरणी ।

८ चत्तारि भासाजाया पण्णत्ता, तं जहा- सच्चमेगं भासज्जायं, बीयं मोसं, तइयं सच्चमोसं चउत्थं असच्चमोसं ।

९ चत्तारि वत्था पण्णत्ता, तं जहा- सुद्धे णामं एगे सुद्धे, सुद्धे णामं एगे असुद्धे, असुद्धे णामं एगे सुद्धे, असुद्धे णामं एगे असुद्धे ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- सुद्धे णामं एगे सुद्धे, सुद्धे णामं एगे असुद्धे, असुद्धे णामं एगे सुद्धे, असुद्धे णामं एगे असुद्धे ।

एवं परिणय, रूवे वत्था सपडिवक्खा । एवं संकप्पे जाव परक्कमे अपडिवक्खा ॥

१० चत्तारि सुया पण्णत्ता, तं जहा- अइजाए, अणुजाए, अवजाए, कुलिंगाले ।

११ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- सच्चे णामं एगे सच्चे, सच्चे णामं एगे असच्चे, असच्चे णामं एगे सच्चे, असच्चे णामं एगे असच्चे । एवं परिणए जाव परक्कमे ।

१२ चत्तारि वत्था पण्णत्ता, तं जहा- सुई णामं एगे सुई, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- सुई णामं एगे सुई, चउभंगो। एवं जहेव सुद्धेणं वत्थेणं भणियं तहेव सुईणा वि जाव परक्कमे ।

१३ चत्तारि कोरवा पण्णत्ता, तं जहा- अंबपलंबकोरवे, तालपलंबकोरवे, वल्लि- पलंबकोरवे, मेंढविसाणकोरवे ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अंबपलंबकोरवसमाणे, ताल- पलंबकोरवसमाणे, वल्लिपलंबकोरवसमाणे, मेंढविसाणकोरवसमाणे ।

१४ चत्तारि घुणा पण्णत्ता, तं जहा- तयक्खाए, छल्लिक्खाए, कट्ठक्खाए, सारक्खाए । एवामेव चत्तारि भिक्खागा पण्णत्ता, तं जहा- तयक्खायसमाणे, छल्लिक्खायसमाणे, कट्ठक्खायसमाणे, सारक्खायसमाणे ।

तयक्खायसमाणस्स णं भिक्खागस्स सारक्खायसमाणे तवे पण्णत्ते । सारक्खायसमाणस्स णं भिक्खागस्स तयक्खायसमाणे तवे पण्णत्ते । छल्लिक्खाय समाणस्स णं भिक्खागस्स कट्ठक्खायसमाणे तवे पण्णत्ते । कट्ठक्खाय समाणस्स णं भिक्खागस्स छल्लिक्खायसमाणे तवे पण्णत्ते ।

१५ चउव्विहा तणवणस्सइकाइया पण्णत्ता, तं जहा-अग्गबीया, मूलबीया, पोर्बीया, खंधबीया ।

१६ चउहिं ठाणेहिं अहुणोववण्णे णेरइए णिरयलोयंसि इच्छेज्जा माणुसं लोगं हव्वमागच्छित्तए, णो चेव णं संचाएइ हव्वमागच्छित्तए -

अहुणोववण्णे णेरइए णिरयलोयंसि समुब्भूयं वेयणं वेयमाणे इच्छेज्जा माणुसं लोगं हव्वमागच्छित्तए, णो चेव णं संचाएइ हव्वमागच्छित्तए ।

अहुणोववण्णे णेरइए णिरयलोयंसि णिरयपालेहिं भुज्जो भुज्जो अहिद्विज्जमाणे इच्छेज्जा । माणुसं लोगं हव्वमागच्छित्तए, णो चेव णं संचाएइ हव्वमागच्छित्तए ।

अहुणोववण्णे णेरइए णिरयवेयणिज्जंसि कम्मंसि अक्खीणंसि अवेइयंसि अणिज्जिण्णंसि इच्छेज्जा। माणुसं लोगं हव्वमागच्छित्तए णो चेव णं संचाएइ हव्वमागच्छित्तए ।

अहुणोववण्णे णेरइए णिरयाउयंसि कम्मंसि अक्खीणंसि अवेइयंसि अणिज्जि- ण्णंसि इच्छेज्जा माणुसं लोगं हव्वमागच्छित्तए णो चेव णं संचाएइ हव्वमागच्छित्तए ।

इच्चेएहिं चउहिं ठाणेहिं अहुणोववण्णे णेरइए णिरयलोगंसि इच्छेज्जा माणुसं लोगं हव्वमागच्छित्तए णो चेव णं संचाएइ हव्वमागच्छित्तए ।

१७ कप्पंति णिग्गंथीणं चत्तारि संघाडीओ धारित्तए वा परिहरित्तए वा, तं जहा- एगं दुहत्थवित्थारं, दो तिहत्थवित्थारं, एगं चउहत्थवित्थारं ।

१८ चत्तारि ज्ञाणा पण्णत्ता, तं जहा- अट्ठे ज्ञाणे, रोद्धे ज्ञाणे, धम्मं ज्ञाणे, सुक्के ज्ञाणे ।

१९ अट्ठज्ञाणे चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- अमणुण्ण संपओग संपउत्ते, तस्स विप्पओग सइ-समण्णागए यावि भवइ । मणुण्ण संपओग संपउत्ते, तस्स अविप्पओग सइ-समण्णागए यावि भवइ । आयंक संपओग संपउत्ते, तस्स विप्पओग सइ-समण्णागए यावि भवइ । परिजुसिय-कामभोग-संपओग-संपउत्ते, तस्स अविप्पओग सइसमण्णागए यावि भवइ ।

२० अट्ठस्स णं ज्ञाणस्स चत्तारि लक्खणा पण्णत्ता, तं जहा- कंदणया, सोयणया, तिप्पणया पडिदेवणया ।

२१ रोद्धे ज्ञाणे चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- हिंसाणुबंधि, मोसाणुबंधि, तेणाणुबंधि, सारक्खणाणुबंधि ।

२२ रुद्धस्स णं ज्ञाणस्स चत्तारि लक्खणा पण्णत्ता, तं जहा- ओसण्णदोसे, बहुदोसे, अण्णाणदोसे, आमरणंतदोसे ।

२३ धम्मं ज्ञाणे चउव्विहे चउप्पडोयारे पण्णत्ते, तं जहा- आणाविजए, अवायविजएविवागविजए, संठाणविजए ।

२४ धम्मस्स णं ज्ञाणस्स चत्तारि लक्खणा पण्णत्ता, तं जहा- आणारुई, णिसग्गरुई, सुत्तरुई, ओगाढरुई ।

२५ धम्मस्स णं ज्ञाणस्स चत्तारि आलंबणा पण्णत्ता, तं जहा- वायणा, पडिपुच्छणा परियट्ठणा, धम्मकहा ।

२६ धम्मस्स णं ज्ञाणस्स चत्तारि अणुप्पेहाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- एगाणुप्पेहा, अणिच्चाणुप्पेहा, असरणाणुप्पेहा, संसाराणुप्पेहा ।

२७ सुक्के ज्ञाणे चउव्विहे चउप्पडोयारे पण्णत्ते, तं जहा- पुहुत्तवियक्के सवियारी, एगत्तवियक्के अवियारी, सुहुमकिरिए अणियट्ठी, समुच्छिण्णकिरिए अप्पडिवाई ।

२८ सुक्कस्स णं ज्ञाणस्स चत्तारि लक्खणा पण्णत्ता, तं जहा- अव्वहे, असम्मोहे, विवेगे, विउस्सग्गे ।

- ३९ सुक्कस्स णं झाणस्स चत्तारि आलंबणा पणत्ता, तं जहा- खंती, मुत्ती, अज्जवे, मद्दवे ।
- ३० सुक्कस्स णं झाणस्स चत्तारि अणुप्पेहाओ पणत्ताओ, तं जहा- अणंत-वत्तियाणुप्पेहा, विप्परिणामाणुप्पेहा, असुभाणुप्पेहा, अवायाणुप्पेहा ।
- ३१ चउव्विहा देवाण ठिई पणत्ता, तं जहा- देवे णाममेगे, देवसिणाए णाममेगे, देवपुरोहिए णाममेगे, देवपज्जलणे णाममेगे ।
- ३२ चउव्विहे संवासे पणत्ते, तं जहा- देवे णाममेगे देवीए सद्धिं संवासं गच्छेज्जा, देवे णाममेगे छवीए सद्धिं संवासं गच्छेज्जा, छवी णाममेगे देवीए सद्धिं संवासं गच्छेज्जा, छवी णाममेगे छवीए सद्धिं संवास गच्छेज्जा ।
- ३३ चत्तारि कसाया पणत्ता, तं जहा- कोहकसाए, माणकसाए, मायाकसाए, लोभकसाए । एवं णेरइयाणं जाव वेमाणियाणं ।
- ३४ चउपइट्ठिए कोहे पण्णए, तं जहा- आय पइट्ठिए, परपइट्ठिए, तदुभय पइट्ठिएअपइट्ठिए । एवं णेरइयाणं जाव वेमाणियाणं । एवं जाव लोहे जाव वेमाणियाणं ।
- ३५ चउहिं ठाणेहिं कोहुप्पत्ती सिया, तं जहा- खेत्तं पडुच्च, वत्थुं पडुच्च, सरीरं पडुच्च, उवहिं पडुच्च । एवं णेरइयाणं जाव वेमाणियाणं । एवं जाव लोहुप्पत्ती जाव वेमाणियाणं ।
- ३६ चउव्विहे कोहे पणत्ते, तं जहा- अणंताणुबंधी कोहे, अपच्चकखाण कोहे, पच्चकखाणावरणे कोहे, संजलणे कोहे । एवं णेरइयाणं जाव वेमाणियाणं । एवं जाव लोहे जाव वेमाणियाणं ।
- ३७ चउव्विहे कोहे पणत्ते, तं जहा- आभोगणिव्वत्तिए, अणाभोगणिव्वत्तिए, उवसंते, अणुवसंते । एवं णेरइयाणं जाव वेमाणियाणं । एवं जाव लोहे जाव वेमाणियाणं ।
- ३८ जीवा णं चउहिं ठाणेहिं अट्ठकम्मपगडीओ चिणिंसु, तं जहा- कोहेणं, माणेणं, मायाए, लोभेणं । एवं जाव वेमाणियाणं ।
एवं चिणंति एस दंडओ, एवं चिणिस्संति एस दंडओ, एवमेणं तिण्णि दंडगा । एवं उवचिणिंसु उवचिणंति उवचिणिस्संति, बंधिंसु बंधंति बंधिस्संति, उदीरिंसु उदीरंति उदीरिस्संति, वेदंसु वेदंति वेदिस्संति, णिज्जरेंसु, णिज्जरेंति णिज्जरिस्संति जाव वेमाणियाणं ।
- ३९ चत्तारि पडिमाओ पणत्ताओ, तं जहा- समाहिपडिमा, उवहाणपडिमा, विवेगपडिमा, विउस्सग्गपडिमा ।
- ४० चत्तारि पडिमाओ पणत्ताओ, तं जहा- भद्दा, सुभद्दा, महाभद्दा, सव्वओभद्दा ।
- ४१ चत्तारि पडिमाओ पणत्ताओ, तं जहा- खुड्डिया मोयपडिमा, महल्लिया मोयपडिमा, जवमज्झा, वडरमज्झा ।

- ४२ चत्तारि अत्थिकाया अजीवकाया पणत्ता, तं जहा- धम्मत्थिकाए, अधम्म- त्थिकाए, आगासत्थिकाए, पोग्गलत्थिकाए ।
- ४३ चत्तारि अत्थिकाया अरुविकाया पणत्ता, तं जहा- धम्मत्थिकाए, अधम्मत्थि- काए, आगासत्थिकाए, जीवत्थिकाए ।
- ४४ चत्तारि फला पणत्ता, तं जहा- आमे णाममेगे आममहुरे, आमे णाममेगे पक्कमहुरे, पक्के णाममेगे आममहुरे, पक्के णाममेगे पक्कमहुरे ।
एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- आमे णाममेगे आममहुर- फलसमाणे, आमे णाममेगे पक्कमहुरफलसमाणे, पक्के णाममेगे आममहुर- फलसमाणे, पक्के णाममेगे पक्कमहुरफलसमाणे ।
- ४५ चउत्विहे सच्चे पणत्ते, तं जहा- काउज्जुयया, भासुज्जुयया, भावुज्जुयया, अविसंवायणाजोगे। चउत्विहे मोसे पणत्ते, तं जहा- कायअणुज्जुयया, भासअणुज्जुयया, भावअणुज्जुयया, विसंवायणाजोगे ।
- ४६ चउत्विहे पणिहाणे पणत्ते, तं जहा- मणपणिहाणे, वइपणिहाणे, काय- पणिहाणे, उवगरणपणिहाणे । एवं णेरइयाणं पंचिंदियाणं जाव वेमाणियाणं ।
- ४७ चउत्विहे सुप्पणिहाणे पणत्ते, तं जहा- मणसुप्पणिहाणे, वइसुप्पणिहाणे कायसुप्पणिहाणे, उवगरणसुप्पणिहाणे एवं संजय मणुस्साणवि ।
- ४८ चउत्विहे दुप्पणिहाणे पणत्ते, तं जहा- मणदुप्पणिहाणे, वइदुप्पणिहाणे, कायदुप्पणिहाणे, उवगरणदुप्पणिहाणे । एवं पंचिंदियाणं जाव वेमाणियाणं ।
- ४९ चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- आवायभद्दए णाममेगे णो संवासभद्दए संवासभद्दए णाममेगे णो आवायभद्दए, एगे आवायभद्दए वि संवासभद्दए वि, एगे णो आवायभद्दए णो संवासभद्दए ।
- ५० चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- अप्पणो णाममेगे वज्जं पासइ णो परस्स, परस्स णाममेगे वज्जं पासइ णो अप्पणो, एगे अप्पणो वि वज्जं पासइ परस्सवि, एगे णो अप्पणो वज्जं पासइ णो परस्स ।
- ५१ चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- अप्पणो णाममेगे वज्जं उदीरेइ णो परस्स, परस्स णाममेगे वज्जं उदीरेइ णो अप्पणो, एगे अप्पणो वि वज्जं उदीरेइ परस्स वि, एगे णो अप्पणो वज्जं उदीरेइ णो परस्स ।
- ५२ चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- अप्पणो णाममेगे वज्जं उवसामेइ णो परस्स, परस्स णाममेगे वज्जं उवसामेइ णो अप्पणो, एगे अप्पणोवि वज्जं उवसामेइ परस्सवि, एगे णो अप्पणो वज्जं उवसामेइ णो परस्स ।

- ५३ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अब्भुट्ठेइ णाममेगे णो अब्भुट्ठावेइ, अब्भुट्ठावेइ णाममेगे णो अब्भुट्ठेइ, एगे अब्भुट्ठेइ वि अब्भुट्ठावेइ वि, एगे णो अब्भुट्ठेइ णो अब्भुट्ठावेइ । एवं वंदइ, सक्कारेइ, सम्माणेइ, पूएइ, वाएइ, पडिच्छइ, पुच्छइ, वागरेइ भाणियव्वो।
- ५४ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- सुत्तधरे णाममेगे णो अत्थधरे, अत्थधरे णाममेगे णो सुत्तधरे, एगे सुत्तधरे वि अत्थधरे वि, एगे णो सुत्तधरे णो अत्थधरे ।
- ५५ चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो चत्तारि लोगपाला पण्णत्ता, तं जहा- सोमे, जमे, वरुणे, वेसमणे । एवं बलिस्सवि-सोमे, जमे, वेसमणे, वरुणे। धरणस्स-कालपाले, कोलपाले, सेलपाले, संखपाले ।
- भूयाणंदस्स- कालपाले, कोलपाले, संखपाले, सेलपाले । वेणुदेवस्स- चित्ते, विचित्ते, चित्तपक्खे, विचितपक्खे । वेणुदालिस्स-चित्ते, विचित्ते, विचित्तपक्खे, चित्तपक्खे । हरिकंतस्स-पभे, सुप्पभे, पभकंते, सुप्पभकंते । हरिस्सहस्स-पभे, सुप्पभे, सुप्पभकंते, पभकंते। अग्गिसिहस्स-तेऊ, तेउसिहे, तेउकंते, तेउप्पभे । अग्गिमाणवस्स-तेऊ, तेउसिहे, तेउप्पभे, तेउकंते । पुण्णस्स-रूवे, रूवंसे, रूवकंते, रूवप्पभे । विसिद्धस्स- रूवे, रूवंसे, रूवप्पभे, रूवकंते। जलकंतस्स-जले, जलए, जलकंते, जलप्पभे । जलप्पहस्स-जले, जलए, जलप्पहे, जलकंते। अमियगइस्स-तुरियगई, खिप्पगई, सीहगई, सीहविक्कमगई। अमियवाहणस्स-तुरियगई, खिप्पगई, सीहविक्कमगई, सीहगई । वेलंबस्स-काले, महाकाले, अंजणे, रिट्ठे । पभंजणस्स- काले, महाकाले, रिट्ठे, अंजणे । घोसस्स-आवत्ते, वियावत्ते, णंदियावत्ते, महाणंदियावत्ते । महाघोसस्स- आवत्ते, वियावत्ते, महाणंदिया वत्ते, णंदियावत्ते ।
- सक्कस्स- सोमे, जमे, वरुणे, वेसमणे । ईसाणस्स- सोमे, जमे, वेसमणे, वरुणे । एवं एगंतरिया जाव अच्चुयस्स ।
- ५६ चउव्विहा वाउकुमारा पण्णत्ता, तं जहा- काले, महाकाले, वेलंबे, पभंजणे।
- ५७ चउव्विहा देवा पण्णत्ता, तं जहा- भवणवासी, वाणमंतरा, जोइसिया, विमाणवासी ।
- ५८ चउव्विहे पमाणे पण्णत्ते, तं जहा- दव्वप्पमाणे, खेत्तप्पमाणे, कालप्पमाणे, भावप्पमाणे ।
- ५९ चत्तारि दिसाकुमारिमहत्तरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- रूया, रूयंसा, सुरूवा, रूयावई ।
- ६० चत्तारि विज्जुकुमारिमहत्तरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- चित्ता, चित्तकणगा, सतेरा, सोयामणी ।
- ६१ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो मज्झिमपरिसाए देवाणं चत्तारि पलिओवमाइं ठिइ पण्णत्ता ।
- ६२ ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो मज्झिमपरिसाए देवीणं चत्तारि पलिओवमाइं ठिइ पण्णत्ता।
- ६३ चउव्विहे संसारे पण्णत्ते, तं जहा- दव्वसंसारे, खेत्तसंसारे, कालसंसारे, भावसंसारे ।

- ६४ चउव्विहे दिट्ठिवाए पण्णत्ते, तं जहा- परिकम्मं, सुत्ताइं, पुव्वगए, अणुजोगे।
- ६५ चउव्विहे पायच्छित्ते, पण्णत्ते, तं जहा- णाणपायच्छित्ते, दंसणपायच्छित्ते, चरित्तपायच्छित्ते, वियत्तकिच्चपायच्छित्ते।
- ६६ चउव्विहे पायच्छित्ते पण्णत्ते, तं जहा- पडिसेवणापायच्छित्ते, संजोयणा- पायच्छित्ते, आरोवणापायच्छित्ते, पलिउंचणापायच्छित्ते।
- ६७ चउव्विहे काले पण्णत्ते, तं जहा- पमाणकाले, अहाउयणिव्वत्तिकाले, मरण- काले, अद्धाकाले।
- ६८ चउव्विहे पोग्गलपरिणामे पण्णत्ते, तं जहा- वण्णपरिणामे, गंधपरिणामे, रसपरिणामे, फासपरिणामे ।
- ६९ भरहेरवएसु णं वासेसु पुरिम पच्छिम वज्जा मज्झिमगा बावीसं अरहंता भगवंतो चाउज्जामं धम्मं पण्णवेंति, तं जहा- सव्वाओ पाणाइवायाओ वेरमणं, सव्वाओ मुसावायाओ वेरमणं, सव्वाओ अदिण्णादाणाओ वेरमणं, सव्वाओ बहिद्धा- दाणाओ वेरमणं ।
- ७० सव्वेसु णं महाविदेहेसु अरहंता भगवंतो चाउज्जामं धम्मं पण्णवेंति, तं जहा- सव्वाओ पाणाइवायाओ वेरमणं जाव सव्वाओ बहिद्धादाणाओ वेरमणं ।
- ७१ चत्तारि दुग्गईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- णेरइयदुग्गई, तिरिक्खजोणियदुग्गई, मणुस्सदुग्गई, देवदुग्गई ।
- ७२ चत्तारि सोग्गईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- सिद्धसोग्गई, देवसोग्गई, मणुयसोग्गई, सुकुलपच्चायाई।
- ७३ चत्तारि दुग्गया पण्णत्ता, तं जहा- णेरइयदुग्गया, तिरिक्खिजोणिय- दुग्गया, मणुयदुग्गया, देवदुग्गया ।
- ७४ चत्तारि सुग्गया पण्णत्ता, तं जहा- सिद्धसुग्गया, देवसुग्गया, मणुयसुग्गया, सुकुलपच्चायाया।
- ७५ पढमसमयजिणस्स णं चत्तारि कम्मंसा खीणा भवन्ति, तं जहा- णाणवरणिज्जं, दंसणावरणिज्जं, मोहणिज्जं, अंतराइयं ।
- ७६ उप्पण्णाणदंसणधरे णं अरहा जिणे केवली चत्तारि कम्मंसे वेदेइ, तं जहा- वेयणिज्जं, आउयं, णामं, गोयं ।
- ७७ पढमसमयसिद्धस्स णं चत्तारि कम्मंसा जुगवं खिण्णंति, तं जहा- वेयणिज्जं, आउयं, णामं, गोयं।
- ७८ चउहिं ठाणेहिं हासुप्पत्ती सिया, तं जहा- पासेत्ता, भासेत्ता, सुणेत्ता, संभरेत्ता ।

- ७९ चउव्विहे अंतरे पण्णत्ते, तं जहा- कट्ठंतरे, पम्हंतरे, लोहंतरे, पत्थरंतरे । एवामेव इत्थीए वा पुरिसस्स वा चउव्विहे अंतरे पण्णत्ते, तं जहा- कट्ठंतरसमाणे, पम्हंतरसमाणे, लोहंतरसमाणे पत्थरंतरसमाणे ।
- ८० चत्तारि भयगा पण्णत्ता, तं जहा- दिवसभयए, जत्ताभयए, उच्चत्तभयए, कब्बालभयए ।
- ८१ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- संपागडपडिसेवी णामेगे णो पच्छण्ण-पडिसेवी, पच्छण्णपडिसेवी णामेगे णो संपागडपडिसेवी, एगे संपागडपडिसेवी वि पच्छण्णपडिसेवी वि, एगे णो संपागडपडिसेवी णो पच्छण्णपडिसेवी ।
- ८२ चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो सोमस्स महारण्णो चत्तारि अग्ग-महिसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कणगा, कणगलता, चित्तगुत्ता, वसुंधरा । एवं जमस्स, वरुणस्स, वेसमणस्स ।
- ८३ बलिस्स णं वइरोयणिंदस्स वइरोयणरण्णो सोमस्स महारण्णो चत्तारि अग्गमहिसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- मियगा, सुभद्धा, विज्जुया, असणी । एवं जमस्स, वेसमणस्स, वरुणस्स ।
- ८४ धरणस्स णं णागकुमारिंदस्स णागकुमाररण्णो कालवालस्स महारण्णो चत्तारि अग्गमहिसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- असोगा, विमला, सुप्पभा, सुदंसणा । एवं जाव संखवालस्स ।
- ८५ भूताणंदस्स णं णागकुमारिंदस्स णागकुमाररण्णो कालवालस्स महारण्णो चत्तारि अग्गमहिसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- सुणंदा, सुभद्धा, सुजाता, सुमणा । एवं जाव सेलवालस्स । जहा धरणस्स एवं सव्वेसिं दाहिणिंदलोगपालाणं जाव घोसस्स । जहा भूताणंदस्स एवं जाव महाघोसस्स लोगपालाणं ।
- ८६ कालस्स णं पिसाइंदस्स पिसायरण्णो चत्तारि अग्गमहिसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कमला, कमलप्पभा, उप्पला, सुदंसणा । एवं महाकालस्स वि ।
- ८७ सुरूवस्स णं भूतिंदस्स भूतरण्णो चत्तारि अग्गमहिसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- रूववई, बहुरूवा सुरूवा, सुभगा । एवं पडिरूवस्स वि ।
- ८८ पुण्णभद्दस्स णं जक्खिंदस्स जक्खरण्णो चत्तारि अग्गमहिसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पुण्णा, बहुपुण्णिया, उत्तमा, तारगा । एवं माणिभद्दस्स वि ।
- ८९ भीमस्स णं रक्खसिंदस्स रक्खसरण्णो चत्तारि अग्गमहिसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पउमा, वसुमती, कणगा, रयणप्पभा । एवं महाभीमसस्स वि ।
- ९० किण्णरस्स णं किण्णरिंदस्स किण्णरण्णो चत्तारि अग्गमहिसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- वडैसा, केउमई, रईसेणा, रईप्पभा । एवं किंपुरिसस्स वि ।

- ९१ सप्पुरिसस्स णं किंपुरिसिंदस्स किंपुरिसरण्णो चत्तारि अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा-रोहिणी, णवमिता, हिरी, पुप्फवई । एवं महापुरिसस्स वि ।
- ९२ अइकायस्स णं महोरगिंदस्स महोरगरण्णो चत्तारि अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा-भुयगा, भूयगवई, महाकच्छा, फुडा । एवं महाकायस्स वि ।
- ९३ गीयरइस्स णं गंधव्विंदस्स गंधव्वरण्णो चत्तारि अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा-सुघोसा, विमला, सुस्सरा, सरस्सई । एवं गीयजसस्स वि ।
- ९४ चंदस्स णं जोइसिंदस्स जोइसरण्णो चत्तारि अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा-चंदप्पभा, दोसिणाभा, अच्चिमाली, पभंकरा । एवं सूरस्स वि, णवरं सूरप्पभा, दोसिणाभा, अच्चिमाली, पभंकरा ।
- ९५ इंगालस्स णं महागहस्स चत्तारि अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा-विजया, वेजयंती, जयंती, अपराजिया । एवं सव्वेसिं महग्गहाणं जाव भावकेउस्स ।
- ९६ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो सोमस्स महारण्णो चत्तारि अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा-रोहिणी, मयणा, चित्ता, सोमा । एवं जाव वेसमणस्स ।
- ९७ ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो सोमस्स महारण्णो चत्तारि अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा-पुढवी, राई, रयणी, विज्जू । एवं जाव वरुणस्स ।
- ९८ चत्तारि गोरसविगईओ पण्णत्ताओ, तं जहा-खीरं, दहिं, सप्पिं, णवणीयं ।
- ९९ चत्तारि सिणेहविगईओ पण्णत्ताओ, तं जहा-तेल्लं, घयं, वसा, णवणीयं ।
- १०० चत्तारि महाविगईओ, तं जहा-महुं, मंसं, मज्जं, णवणीयं ।
- १०१ चत्तारि कूडागारा पण्णत्ता, तं जहा-गुत्ते णामं एगे गुत्ते, गुत्ते णामं एगे अगुत्ते, अगुत्ते णामं एगे गुत्ते, अगुत्ते णामं एगे अगुत्ते ।
एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा-गुत्ते णामं एगे गुत्ते, गुत्ते णामं एगे अगुत्ते, अगुत्ते णामं एगे गुत्ते, अगुत्ते णामं एगे अगुत्ते ।
- १०२ चत्तारि कूडागारसालाओ पण्णत्ताओ, तं जहा-गुत्ता णाममेगा गुत्तदुवारा, गुत्ता णाममेगा अगुत्तदुवारा, अगुत्ता णाममेगा गुत्तदुवारा, अगुत्ता णाममेगा अगुत्तदुवारा ।
एवामेव चत्तारि इत्थीओ पण्णत्ताओ, तं जहा-गुत्ता णाममेगा गुत्तिंदिया, गुत्ता णाममेगा अगुत्तिंदिया, अगुत्ता णाममेगा गुत्तिंदिया, अगुत्ता णाममेगा अगुत्तिंदिया ।
- १०३ चउव्विहा ओगाहणा पण्णत्ता, तं जहा-दव्वोगाहणा, खेत्तोगाहणा, कालो-गाहणा भावोगाहणा ।
- १०४ चत्तारि पण्णत्तीओ अंगबाहिरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा-चंदपण्णत्ती, सूरपण्णत्ती, जंबुद्दीवपण्णत्ती, दीवसागरपण्णत्ती ।

॥ पढमो उद्देशो समत्तो ॥

बीओ उद्देशो

- १ चत्तारि पडिसंलीणा पण्णत्ता, तं जहा- कोहपडिसंलीणे, माणपडिसंलीणे, मायापडिसंलीणे, लोभपडिसंलीणे ।
चत्तारि अपडिसंलीणा पण्णत्ता, तं जहा- कोहअपडिसंलीणे माणअपडि-संलीणे, मायाअपडिसंलीणे, लोभअपडिसंलीणे ।
- २ चत्तारि पडिसंलीणा पण्णत्ता, तं जहा- मणपडिसंलीणे, वइपडिसंलीणे, कायपडिसंलीणे, इंदियपडिसंलीणे ।
चत्तारि अपडिसंलीणा पण्णत्ता, तं जहा- मणअपडिसंलीणे, वइअपडिसंलीणे, कायअपडिसंलीणे, इंदियअपडिसंलीणे ।
- ३ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- दीणे णाममेगे दीणे, दीणे णाममेगे अदीणे, अदीणे णाममेगे दीणे, अदीणे णाममेगे अदीणे ॥ १ ॥
- ४ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- दीणे णाममेगे दीणपरिणए, दीणे णाममेगे अदीणपरिणए, अदीणे णाममेगे दीणपरिणए, अदीणे णाममेगे अदीणपरिणए ॥ २ ॥
- ५ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- दीणे णाममेगे दीणरूवे, दीणे णाममेगे अदीणरूवे, अदीणे णाममेगे दीणरूवे, अदीणे णाममेगे अदीणरूवे ॥ ३ ॥
एवं दीणमणे, दीणसंकप्पे, दीणपण्णे, दीणदिट्ठी, दीणसीलायारे, दीणववहारे, दीण परक्कमे, दीणवित्ती, दीणजाई, दीणभासी, दीणोभासी, दीणसेवी, दीणपरियाएदीणपरियाले, एवं सव्वेसिं चउभंगी भाणियव्वो ।
- ६ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अज्जे णाममेगे अज्जे, अज्जे णाममेगे अणज्जे, अणज्जे णाममेगे अज्जे, अणज्जे णाममेगे अणज्जे ।
एवं अज्जपरिणए, अज्जरूवे, अज्जमणे, अज्जसंकप्पे, अज्जपण्णे, अज्ज- दिट्ठी, अज्जसीलायारे, अज्जववहारे, अज्जपरक्कमे, अज्जवित्ती, अज्जजाई, अज्ज-भासी, अज्जोवभासी, अज्जसेवी, अज्जपरियाए, अज्जपरियाले एवं सत्तरस्स आलावगा जहा दीणेणं भणिया तहा अज्जेण वि भाणियव्वा ।
- ७ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अज्जे णाममेगे अज्जभावे, अज्जे णाममेगे अणज्जभावे, अणज्जे णाममेगे अज्जभावे, अणज्जे णाममेगे अणज्जभावे ।
- ८ चत्तारि उसभा पण्णत्ता, तं जहा- जाइसंपण्णे, कुलसंपण्णे, बलसंपण्णे, रूवसंपण्णे ।
एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जाइसंपण्णे, कुलसंपण्णे, बलसंपण्णे रूवसंपण्णे ।

- [illegible]

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- संकिण्णे णाममेगे भद्दमणे, चउभंगो ।

- २० मधुगुलिय-पिंगलकखो, अणुपुव्व-सुजाय-दीहणंगूलो ।
 पुरओ उदग्गधीरो, सव्वंगसमाहिओ भद्दो ॥ १ ॥
 चल बहल विसम चम्मो, थूलसिरो थूलण पेण ।
 थूलणह दंतवालो, हरिपिंगल लोयणो मंदो ॥ २ ॥
 तणुओ तणुयग्गीवो, तणुयतओ तणुयदंतणहवालो ।
 भीरु तत्थुव्विगो, तासी य भवे मिए णामं ॥ ३ ॥
 एएसिं हत्थीणं थोवं थोवं, तु जो अणुहरति हत्थी ।
 रूवेण व सीलेण व, सो संकिण्णोति णायव्वो ॥ ४ ॥
 भद्दो मज्जइ सरए, मंदो उण मज्जए वसंतंमि ।
 मिओ मज्जइ हेमंते, संकिण्णो सव्वकालंमि ॥ ५ ॥

- २१ चत्तारि विकहाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- इत्थिकहा, भत्तकहा, देसकहा, रायकहा ।

- २२ इत्थिकहा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- इत्थीणं जाइकहा, इत्थीणं कुलकहा, इत्थीणं रूवकहा,
 इत्थीणं णेवत्थ कहा ।

- २३ भत्तकहा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- भत्तस्स आवावकहा, भत्तस्स णिव्वाव- कहा, भत्तस्स
 आरंभकहा, भत्तस्स णिड्ढाणकहा ।

- २४ देसकहा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- देसविहिकहा, देसविकप्पकहा, देसच्छंदकहा,
 देसणेवत्थकहा ।

- २५ रायकहा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- रण्णो अइजाणकहा, रण्णो णिज्जाण- कहा, रण्णो
 बलवाहणकहा, रण्णो कोसकोट्टागारकहा ।

- २६ चउव्विहा कहा पण्णत्ता, तं जहा- अक्खेवणी, विक्खेवणी, संवेयणी, णिव्वेयणी ।

- २७ अक्खेवणी कहा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- आयारअक्खेवणी, ववहार अक्खेवणी,
 पण्णत्तिअक्खेवणी, दिट्ठिवायअक्खेवणी ।

- २८ विक्खेवणी कहा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- ससमयं कहेइ, ससमयं कहित्ता परसमयं कहेइ,
 परसमयं कहेत्ता ससमयं ठावइत्ता भवइ, सम्मावायं कहेइ, सम्मावायं कहेत्ता मिच्छावायं
 कहेइ, मिच्छावायं कहेत्ता सम्मावायं ठावइत्ता भवइ ।

- २९ संवेयणी कहा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- इहलोगसंवेयणी, परलोगसंवेयणी,
 आयसरीरसंवेयणी, परसरीरसंवेयणी ।

- ३० णिव्वेयणी कहा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- इहलोगे दुच्चिण्णा कम्मा इहलोगे दुहफलविवागसंजुत्ता भवंति। इहलोगे दुच्चिण्णा कम्मा परलोगे दुहफल-विवागसंजुत्ता भवंति। परलोगे दुच्चिण्णा कम्मा इहलोगे दुहफलविवागसंजुत्ता भवंति । परलोगे दुच्चिण्णा कम्मा परलोगे दुहफलविवागसंजुत्ता भवंति ।
- इहलोगे सुचिण्णा कम्मा इहलोगे सुहफलविवागसंजुत्ता भवंति । इहलोगे सुचिण्णा कम्मा परलोगे सुहफलविवागसंजुत्ता भवंति । परलोगे सुचिण्णा कम्मा इहलोगे सुहफलविवागसंजुत्ता भवंति । परलोगे सुचिण्णा कम्मा परलोगे सुहफल- विवागसंजुत्ता भवंति ।
- ३१ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- किसे णाममेगे किसे, किसे णाममेगे दढे, दढे णाममेगे किसे, दढे णाममेगे दढे ।
- ३२ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- किसे णाममेगे किससरीरे, किसे णाममेगे दढसरीरे, दढे णाममेगे किससरीरे, दढे णाममेगे दढसरीरे ।
- ३३ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- किससरीरस्स णाममेगस्स णाणदंसणे समुप्पज्जइ णो दढसरीरस्स । दढसरीरस्स णाममेगस्स णाणदंसणे समुप्पज्जइ णो किससरीरस्स । एगस्स किससरीरस्सवि णाणदंसणे समुप्पज्जइ दढसरीरस्सवि । एगस्स णो किससरीरस्स णाणदंसणे समुप्पज्जइ णो दढसरीरस्स ।
- ३४ चउहिं ठाणेहिं णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा अस्सिं समयंसि अइसेसे णाणदंसणे समुप्पज्जिउकामेवि ण समुप्पज्जेज्जा, तं जहा- अभिक्खणं-अभिक्खणं इत्थिकहं भत्तकहं देसकहं कहेत्ता भवइ । विवेगेण विउस्सग्गेणं णो सम्ममप्पाणं भावित्ता भवइ । पुव्वरत्तावररत्तकालसमयंसि णो धम्मजागरियं जागरइत्ता भवइ । फासुयस्स एसणिज्जस्स उंछस्स सामुदाणियस्स णो सम्मं गवेसित्ता भवइ ।
- इच्चेएहिं चउहिं ठाणेहिं णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा अस्सिं समयंसि अइसेसे णाणदंसणे समुप्पज्जिउकामेवि, णो समुप्पज्जेज्जा ।
- ३५ चउहिं ठाणेहिं णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा अस्सिं समयंसि अइसेसे णाणदंसणे समुप्पज्जिउकामे समुप्पज्जेज्जा, तं जहा- इत्थिकहं भत्तकहं देसकहं रायकहं णो कहेत्ता भवइ । विवेगेण विउस्सग्गेणं सम्ममप्पाणं भावेत्ता भवइ। पुव्वरत्तावररत्त- कालसमयंसि धम्मजागरियं जागरइत्ता भवइ । फासुयस्स एसणिज्जस्स उंछस्स सामुदाणियस्स सम्मं गवेसित्ता भवइ ।
- एच्चेएहिं चउहिं ठाणेहिं णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा अस्सिं समयंसि अइसेसे णाणदंसणे समुप्पज्जिउकामे समुप्पज्जेज्जा ।
- ३६ णो कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा चउहिं महापाडिवएहिं सज्झायं करेत्तए, तं जहा- आसाढपाडिवए, इंदमहपाडिवए, कत्तियपाडिवए, सुगिम्हग-पाडिवए ।

- ३७ णो कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा चउहिं संझाहि सज्झायं करेत्तए, तं जहा- पढमाए, पच्छिमाए, मज्झण्हे, अड्ढरत्ते ।
- ३८ कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा चउक्कालं सज्झायं करेत्तए, तं जहा- पुव्वण्हे, अवरण्हे, पओसे, पच्चूसे ।
- ३९ चउव्विहा लोग्गिइ पण्णत्ता तं जहा- आगासपइट्ठिए वाए, वायपइट्ठिए उदधी, उदधिपइट्ठिया पुढवी, पुढविपइट्ठिया तसा थावरा पाणा ।
- ४० चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- तहे णाममेगे, णोतहे णाममेगे, सोवत्थी णाममेगे, पहाणे णाममेगे ।
- ४१ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता तं जहा- आयंतकरे णाममेगे णो परंतकरे, परंतकरे णाममेगे णो आयंतकरे, एगे आयंतकरेवि परंतकरेवि, एगे णो आयंतकरे णो परंतकरे ।
- ४२ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- आयंतमे णाममेगे णो परंतमे, परंतमे णाममेगे णो आयंतमे, एगे आयंतमे वि परंतमे वि एगे णो आयंतमे णो परंतमे ।
- ४३ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- आयंदमे णाममेगे णो परंदमे, परंदमे णाममेगे णो आयंदमे, एगे आयंदमे वि, परंदमे वि, एगे णो आयंदमे णो परंदमे ।
- ४४ चउव्विहा गरहा पण्णत्ता, तं जहा- उवसंपज्जामित्तेगा गरहा, वित्तिगिच्छा- मित्तेगा गरहा, जंकिंचिमिच्छामित्तेगा गरहा, एवंपि पण्णत्ता एगा गरहा ।
- ४५ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अप्पणो णाममेगे अलमंथू भवइ णो परस्स, परस्स णाममेगे अलमंथू भवइ णो अप्पणो, एगे अप्पणो वि अलमंथू भवइ परस्स वि, एगे णो अप्पणो अलमंथू भवइ णो परस्स ।
- ४६ चत्तारि मग्गा पण्णत्ता, तं जहा- उज्जू णाममेगे उज्जू, उज्जू णाममेगे वंके, वंके णाममेगे उज्जू, वंके णाममेगे वंके ।
एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- उज्जू णाममेगे उज्जू, उज्जू णाममेगे वंके, वंके णाममेगे उज्जू, वंके णाममेगे वंके ।
- ४७ चत्तारि मग्गा पण्णत्ता, तं जहा- खेमे णाममेगे खेमे, खेमे णाममेगे अखेमे, अखेमे णाममेगे खेमे, अखेमे णाममेगे अखेमे ।
एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- खेमे णाममेगे खेमे, खेमे णाममेगे अखेमे, अखेमे णाममेगे खेमे, अखेमे णाममेगे अखेमे ।
- ४८ चत्तारि मग्गा पण्णत्ता, तं जहा- खेमे णाममेगे खेमरूवे, खेमे णाममेगे अखेमरूवे, अखेमे णाममेगे खेमरूवे, अखेमे णाममेगे अखेमरूवे ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता तं जहा- खेमे णाममेगे खेमरूवे, खेमे णाममेगे अखेमरूवे, अखेमे णाममेगे खेमरूवे, अखेमे णाममेगे अखेमरूवे ।

४९ चत्तारि संबुक्का पण्णत्ता, तं जहा- वामे णाममेगे वामावत्ते, वामे णाममेगे दाहिणावत्ते, दाहिणे णाममेगे वामावत्ते, दाहिणे णाममेगे दाहिणावत्ते ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- वामे णाममेगे वामावत्ते, वामे णाममेगे दाहिणावत्ते, दाहिणे णाममेगे वामावत्ते, दाहिणे णाममेगे दाहिणावत्ते ।

५० चत्तारि धूमसिहाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- वामा णाममेगा वामावत्ता, चउभंगो। एवामेव चत्तारि इत्थीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- वामा णाममेगा वामावत्ता, चउभंगो।

५१ चत्तारि अगिसिहाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- वामा णाममेगा वामावत्ता, चउभंगो । एवामेव चत्तारि इत्थीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- वामा णाममेगा वामावत्ता, चउभंगो ।

५२ चत्तारि वायमंडलिया पण्णत्ता, तं जहा- वामा णाममेगा वामावत्ता, चउभंगो। एवामेव चत्तारि इत्थीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- वामा णाममेगा वामावत्ता, चउभंगो।

५३ चत्तारि वणसंडा पण्णत्ता, तं जहा- वामे णाममेगे वामावत्ते, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- वामे णाममेगे वामावत्ते, चउभंगो ।

५४ चउहिं ठाणेहिं णिग्गंथे णिग्गंथिं आलवमाणे वा संलवमाणे वा णाइक्कमइ, तं जहा- पंथं पुच्छमाणे वा, पंथं देसमाणे वा, असणं वा पाणं वा खाइमं वा साइमं वा दलेमाणे वा, असणं वा पाणं वा खाइमं वा साइमं वा दलावेमाणे वा ।

५५ तमुक्कायस्स णं चत्तारि णामधेज्जा पण्णत्ता, तं जहा- तमेइ वा, तमुक्काए-इवा, अंधकारेइ वा, महंधकारेइ वा।

५६ तमुक्कायस्स णं चत्तारि णामधेज्जा पण्णत्ता, तं जहा- लोयंधगारेइ वा, लोगतमसेइ वा, देवंधगारेइ वा देवतमसेइ वा ।

५७ तमुक्कायस्स णं चत्तारि णामधेज्जा पण्णत्ता, तं जहा- वातफलिहेइ वा, वातफलिहखोभेइ वा, देवरण्णेइ वा, देववूहेइ वा ।

५८ तमुक्काए णं चत्तारि कप्पे आवरित्ता चिड्डइ, तं जहा- सोहम्मीसाणं सणंकुमार माहिंदं ।

५९ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- संपागडपडिसेवी णाममेगे, पच्छण्ण पडिसेवी णाममेगे, पडुप्पण्णणंदी णाममेगे णिस्सरणणंदी णाममेगे ।

६० चत्तारि सेणाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- जइत्ता णाममेगा णो पराजिणित्ता, पराजिणित्ता णाममेगा णो जइत्ता, एगा जइत्ता वि पराजिणित्ता वि, एगा णो जइत्ता णो पराजिणित्ता ।

એવામેવ ચત્તારિ પુરિસજાયા પળ્લત્તા, તં જહા- જહિત્તા ણામમેગે ણો પરાજિણિત્તા, પરાજિણિત્તા ણામમેગે ણો જહિત્તા, એગે જહિત્તા વિ પરાજિણિત્તા વિ, એગે ણો જહિત્તા ણો પરાજિણિત્તા ।

૬૧ ચત્તારિ સેનાઓ પળ્લત્તાઓ, તં જહા- જહિત્તા ણામમેગા જયહિ, જહિત્તા ણામમેગા પરાજિણહિ, પરાજિણિત્તા ણામમેગા જયહિ, પરાજિણિત્તા ણામમેગા પરાજિણહિ ।

એવામેવ ચત્તારિ પુરિસજાયા પળ્લત્તા, તં જહા-જહિત્તા ણામમેગે જયહિ, જહિત્તા ણામમેગે પરાજિણતિ, પરાજિણિત્તા ણામમેગે જયહિ, પરાજિણિત્તા ણામમેગે પરાજિણહિ ।

૬૨ ચત્તારિ રાહિઓ પળ્લત્તાઓ, તં જહા- પવ્વયરાહિ, પુઢવિરાહિ, વાલુયરાહિ, ઉદગરાહિ । એવામેવ ચઠ્ઠિવેહિ કોહે પળ્લત્તે, તં જહા- પવ્વયરાહિસમાણે, પુઢવિ રાહિસમાણે, વાલુયરાહિ સમાણે, ઉદગરાહિ સમાણે ।

પવ્વયરાહિ સમાણં કોહમણુપવિઢ્ઢે જીવે કાલં કરેહિ, ણેરહિએસુ ઉવવજ્જહિ । પુઢવીરાહિ સમાણં કોહમણુપવિઢ્ઢે જીવે કાલં કરેહિ, તિરિક્ખજોણિએસુ ઉવવજ્જહિ । વાલુયરાહિ સમાણં કોહમણુપવિઢ્ઢે જીવે કાલં કરેહિ, મણુસ્સેસુ ઉવવજ્જહિ । ઉદગરાહિ સમાણં કોહમણુપવિઢ્ઢે જીવે કાલં કરેહિ, દેવેસુ ઉવવજ્જહિ ।

૬૩ ચત્તારિ થંભા પળ્લત્તા, તં જહા- સેલથંભે, અઢ્ઢિથંભે, દારુથંભે, તિણિસલયાથંભે । એવામેવ ચઠ્ઠિવેહિ માણે પળ્લત્તે, તં જહા- સેલથંભસમાણે, અઢ્ઢિથંભસમાણે, દારુથંભસમાણે તિણિસલયાથંભસમાણે ।

સેલથંભસમાણં માણં અણુપવિઢ્ઢે જીવે કાલં કરેહિ, ણેરહિએસુ ઉવવજ્જહિ । અઢ્ઢિથંભસમાણં માણં અણુપવિઢ્ઢે કાલં કરેહિ, તિરિક્ખજોણિએસુ ઉવવજ્જહિ । દારુથંભસમાણં માણં અણુપવિઢ્ઢે જીવે કાલં કરેહિ, મણુસ્સેસુ ઉવવજ્જહિ । તિણિસલયાથંભસમાણં માણં અણુપવિઢ્ઢે જીવે કાલં કરેહિ, દેવેસુ ઉવવજ્જહિ ।

૬૪ ચત્તારિ કેયણા પળ્લત્તા, તં જહા- વંસીમૂલકેયણે, મેઢવિસાણકેયણે, ગોમુત્તિકેયણે, અવલેહણિયકેયણે । એવામેવ ચઠ્ઠિવેહિ માયા પળ્લત્તા, તં જહા- વંસીમૂલકેયણસમાણા, મેઢવિસાણકેયણસમાણા, ગોમુત્તિકેયણસમાણા અવલેહણિય- કેયણસમાણા ।

વંસીમૂલકેયણ સમાણં માયમણુપવિઢ્ઢે જીવે કાલં કરેહિ, ણેરહિએસુ ઉવવજ્જહિ, મેઢવિસાણકેયણસમાણં માયમણુપવિઢ્ઢે જીવે કાલં કરેહિ, તિરિક્ખજોણિએસુ ઉવ- વજ્જહિ । ગોમુત્તિ કેયણસમાણં માયમણુપવિઢ્ઢે જીવે કાલં કરેહિ, મણુસ્સેસુ ઉવવજ્જહિ । અવલેહણિય કેયણસમાણં માયમણુપવિઢ્ઢે જીવે કાલં કરેહિ, દેવેસુ ઉવવજ્જહિ ।

૬૫ ચત્તારિ વત્થા પળ્લત્તા, તં જહા- કિમિરાગરત્તે, કદ્દમરાગરત્તે, ઁંજણરાગરત્તે, હલિદ્ધરાગરત્તે । એવામેવ ચઠ્ઠિવેહિ લોભે પળ્લત્તે, તં જહા- કિમિરાગરત્તવત્થસમાણે, કદ્દમરાગરત્ત વત્થસમાણે, ઁંજણરાગરત્તવત્થસમાણે, હલિદ્ધરાગરત્તવત્થસમાણે ।

किमिरागरत्तवत्थसमाणं लोभमणुपविट्ठे जीवे कालं करेइ, णेरइएसु उववज्जइ।
कद्धमरागरत्तवत्थसमाणं लोभमणुपविट्ठे जीवे कालं करेइ, तिरिक्खजोणिएसु उववज्जइ ।
खंजण रागरत्तवत्थसमाणं लोभमणुपविट्ठे जीवे कालं करेइ, मणुस्सेसु उववज्जइ । हलिद्ध
रागरत्तवत्थसमाणं लोभमणुपविट्ठे जीवे कालं करेइ, देवेसु उववज्जइ ।

- ६६ चउव्विहे संसारे पण्णत्ते, तं जहा- णेरइयसंसारे, तिरिक्खजोणियसंसारे, मणुस्ससंसारे,
देवसंसारे।
- ६७ चउव्विहे आउए पण्णत्ते, तं जहा- णेरइयआउए, तिरिक्खजोणियआउए मणुस्साउए, देवाउए ।
- ६८ चउव्विहे भवे पण्णत्ते, तं जहा- णेरइयभवे, तिरिक्खजोणियभवे, मणुस्सभवे, देवभवे ।
- ६९ चउव्विहे आहारे पण्णत्ते, तं जहा- असणे, पाणे, खाइमे, साइमे ।
- ७० चउव्विहे आहारे पण्णत्ते, तं जहा- उवक्खरसंपण्णे, उवक्खडसंपण्णे, सभावसंपण्णे,
परिजुसियसंपण्णे ।
- ७१ चउव्विहे बंधे पण्णत्ते, तं जहा- पगइबंधे, ठिइबंधे, अणुभावबंधे, पएस- बंधे ।
- ७२ चउव्विहे उवक्कमे पण्णत्ते, तं जहा- बंधणोवक्कमे, उदीरणोवक्कमे, उवसामणोवक्कमे,
विप्परिणामणोवक्कमे।
- ७३ बंधणोवक्कमे चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- पगइबंधणोवक्कमे, ठिइबंधणो-वक्कमे,
अणुभावबंधणोवक्कमे, पएसबंधणोवक्कमे ।
- ७४ उदीरणोवक्कमे चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- पगइउदीरणोवक्कमे, ठिइउदीरणो-वक्कमे,
अणुभावउदीरणोवक्कमे, पएसउदीरणोवक्कमे ।
- ७५ उवसामणोवक्कमे चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- पगइउवसामणोवक्कमे, ठिइ- उवसामणोवक्कमे,
अणुभावउवसामणोवक्कमे, पएसउवसामणोवक्कमे ।
- ७६ विप्परिणामणोवक्कमे चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- पगइविप्परिणाम-णोवक्कमे,
ठिइविप्परिणामणोवक्कमे, अणुभावविप्परिणामणोवक्कमे पएसविप्परिणामणो-वक्कमे ।
- ७७ चउव्विहे अप्पाबहुए पण्णत्ते, तं जहा- पगइअप्पाबहुए, ठिइअप्पाबहुए, अणुभावअप्पाबहुए,
पएसअप्पाबहुए ।
- ७८ चउव्विहे संकमे पण्णत्ते, तं जहा- पगइसंकमे, ठिइसंकमे, अणुभावसंकमे, पएससंकमे ।
- ७९ चउव्विहे णिधत्ते पण्णत्ते, तं जहा- पगइणिधत्ते ठिइणिधत्ते अणुभावणिधत्ते, पएसणिधत्ते।

- ८० चउव्विहे णिकायिए पण्णत्ते, तं जहा- पगइणिकायिए, ठिइणिकायिए, अणु-भावणिकायिए, पएसणिकायिए ।
- ८१ चत्तारि एक्का पण्णत्ता, तं जहा- दविएक्कए, माउएक्कए, पज्जवेक्कए, संगहेक्कए ।
- ८२ चत्तारि कती पण्णत्ता, तं जहा- दवियकती, माउयकती, पज्जवकती, संगहकती ।
- ८३ चत्तारि सव्वा पण्णत्ता, तं जहा- णामसव्वए, ठवणसव्वए, आएससव्वए, णिरवसेससव्वए ।
- ८४ माणुसुत्तरस्स णं पव्वयस्स चउदिसिं चत्तारि कूडा पण्णत्ता, तं जहा- रयणे, रयणुच्चए, सव्वरयणे, रयणसंचए ।
- ८५ जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु तीयाए उस्सप्पिणीए सुसमसुसमाए समाए चत्तारि सागरोवमकोडाकोडीओ कालो होत्था ।
- ८६ जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु इमीसे ओसप्पिणीए सुसमसुसमाए समाए चत्तारि सागरोवमकोडाकोडीओ कालो पण्णत्तो ।
- ८७ जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु आगमेस्साए उस्सप्पिणीए सुसमसुसमाए समाए चत्तारि सागरोवमकोडाकोडीओ कालो भविस्सइ ।
- ८८ जंबुद्धीवे दीवे देवकुरुउत्तरकुरुवज्जाओ चत्तारि अकम्मभूमीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- हेमवए, हेरण्णवए, हरिवरिसे, रम्मगवरिसे।
तत्थ णं चत्तारि वट्टवेयड्ढपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- सद्दावाई, वियडावाई, गंधावाई, मालवंतपरियाए ।
तत्थ णं चत्तारि देवा महिड्ढिया जाव पलिओवमट्ठिइया परिवसंति, तं जहा- साई, पभासे, अरुणे, पउमे ।
- ८९ जंबुद्धीवे दीवे महाविदेहे वासे चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- पुव्वविदेहे, अवरविदेहे, देवकुरा, उत्तरकुरा ।
- ९० सव्वे वि णं णिसढणीलवंतवासहरपव्वया चत्तारि जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं, चत्तारि गाउसयाइं उव्वेहेणं पण्णत्ता।
- ९१ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीताए महाणईए उत्तरकूले चत्तारि वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- चित्तकूडे, पम्हकूडे, णलिणकूडे, एग- सेले ।
- ९२ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीताए महाणईए दाहिणकूले चत्तारि वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- तिकूडे, वेसमणकूडे, अंजणे, मातंजणे।

- ९३ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीतोदाए महाणईए दाहिण- कूले चत्तारि वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- अंकावती, पम्हावती, आसीविसे, सुहावहे।
- ९४ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीतोदाए महाणईए उत्तरकूले चत्तारि वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- चंदपव्वए, सूरपव्वए, देवपव्वए, णाग- पव्वए ।
- ९५ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स चउसु विदिसासु चत्तारि वक्खार- पव्वया पण्णत्ता, तं जहा- सोमणसे, विज्जुप्पभे, गंधमायणे, मालवंते ।
- ९६ जंबुद्धीवे दीवे महाविदेहे वासे जहण्णपए चत्तारि अरहंता, चत्तारि चक्कवट्ठी, चत्तारि बलदेवा, चत्तारि वासुदेवा उप्पज्जिंसु वा उप्पज्जंति वा उप्पज्जिस्संति वा।
- ९७ जंबुद्धीवे दीवे मंदरे पव्वए चत्तारि वणा पण्णत्ता, तं जहा- भद्धसालवणे, णंदणवणे, सोमणसवणे, पंडगवणे ।
- ९८ जंबुद्धीवे दीवे मंदरे पव्वए पंडगवणे चत्तारि अभिसेगसिलाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पंडुकंबलसिला, अइपंडुकंबलसिला, रत्तकंबलसिला, अइरत्तकंबलसिला।
- ९९ मंदरचूलिया णं उवरिं चत्तारि जोयणाइं विक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- १०० धायइसंडदीवपुरत्थिमद्धेवि कालं आदिं करेत्ता जाव मंदरचूलियत्ति । एवं जाव पुक्खरवरदीवपच्चत्थिमद्धे जाव मंदरचूलियत्ति।
जंबुद्धीवे आवासगं तु, कालाओ चूलिया जाव ।
धायइसंडे पुक्खरवरे य, पुव्वावरे पासे ॥१॥
- १०१ जंबुद्धीवस्स णं दीवस्स चत्तारि दारा पण्णत्ता, तं जहा- विजये, वेजयंते, जयंते, अपराजिये ।
तेणं दारा चत्तारि जोयणाइं विक्खंभेणं, तावइयं चेव पवेसेणं पण्णत्ता ।
तत्थ णं चत्तारि देवा महिइडिया जाव पलिओवमट्ठिइया परिवसंति, तं जहा- विजये, वेजयंते, जयंते, अपराजिए।
- १०२ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं चुल्लहिमवंतस्स वासहरपव्वयस्स चउसु विदिसासु लवणसमुद्धं तिण्णि, तिण्णि जोयणसयाइं ओगाहत्ता, एत्थ णं चत्तारि अंतरदीवा पण्णत्ता, तं जहा- एगोरुयदीवे, आभासियदीवे, वेसाणियदीवे णंगोलियदीवे ।
तेसु णं दीवेसु चउव्विहा मणुस्सा परिवसंति, तं जहा- एगुरुया, आभासिया, वेसाणिया, णंगोलिया ।
- १०३ तेसि णं दीवाणं चउसु विदिसासु लवणसमुद्धं चत्तारि चत्तारि जोयणसयाइं ओगहेत्ता, एत्थ णं चत्तारि अंतरदीवा पण्णत्ता, तं जहा- हयकण्णदीवे, गयकण्णदीवे, गोकण्णदीवे, सक्कुलिकण्णदीवे ।

तेसु णं दीवेसु चउव्विहा मणुस्सा परिवसंति, तं जहा- हयकण्णा गयकण्णा, गोकण्णा, सक्कुलिकण्णा ।

१०४ तेसि णं दीवाणं चउसु विदिसासु लवणसमुद्धं पंच-पंच जोयणसयाइं ओगाहित्ता, एत्थ णं चत्तारि अंतरदीवा पण्णत्ता, तं जहा- आयंसमुहदीवे, मेंढमुह दीवे, अओमुहदीवे, गोमुहदीवे ।

तेसु णं दीवेसु चउव्विहा मणुस्सा परिवसंति, तं जहा- आयंसमुहा, मेंढमुहा, अओमुहा, गोमुहा ।

१०५ तेसि णं दीवाणं चउसु विदिसासु लवणसमुद्धं छ-छ जोयणसयाइं ओगाहित्ता, एत्थ णं चत्तारि अंतरदीवा पण्णत्ता, तं जहा- आसमुहदीवे, हत्थिमुहदीवे सीहमुह- दीवे, वग्घमुहदीवे ।

तेसु णं दीवेसु चउव्विहा मणुस्सा परिवसंति, तं जहा- आसमुहा, हत्थिमुहा, सीहमुहा, वग्घमुहा ।

१०६ तेसि णं दीवाणं चउसु विदिसासु लवणसमुद्धं सत्त-सत्त जोयणसयाइं ओगाहित्ता, एत्थ णं चत्तारि अंतरदीवा पण्णत्ता, तं जहा- आसकण्णदीवे, हत्थि- कण्णदीवे, अकण्णदीवे, कण्णपाउरणदीवे ।

तेसु णं दीवेसु चउव्विहा मणुस्सा परिवसंति तं जहा- आसकण्णा, हत्थि- कण्णा, अकण्णा, कण्णपाउरणा ।

१०७ तेसि णं दीवाणं चउसु विदिसासु लवणसमुद्धं अट्ठट्ठ जोयणसयाइं ओगाहित्ता, एत्थ णं चत्तारि अंतरदीवा पण्णत्ता, तं जहा- उक्कामुहदीवे, मेहमुहदीवे, विज्जु- मुहदीवे, विज्जुदंतदीवे ।

तेसु णं दीवेसु चउव्विहा मणुस्सा परिवसंति, तं जहा- उक्कामुहा, मेहमुहा, विज्जुमुहा, विज्जुदंता ।

१०८ तेसि णं दीवाणं चउसु विदिसासु लवणसमुद्धं णव णव जोयणसयाइं ओगाहित्ता, एत्थ णं चत्तारि अंतरदीवा पण्णत्ता, तं जहा- घणदंतदीवे, लट्ठदंतदीवे, गूढदंत दीवे, सुद्धदंतदीवे ।

तेसु णं दीवेसु चउव्विहा मणुस्सा परिवसंति, तं जहा- घणदंता, लट्ठदंता, गूढदंता, सुद्धदंता ।

१०९ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं सिहरिस्स वासहरपव्वयस्स चउसु विदिसासु लवणसमुद्धं तिण्णि-तिण्णि जोयणसयाइं ओगाहित्ता, एत्थ णं चत्तारि अंतरदीवा पण्णत्ता, तं जहा- एगोरुयदीवे, सेसं तहेव णिरवसेसं भाणियव्वं जाव सुद्धदंता ।

११० जंबुद्धीवस्स णं दीवस्स बाहिरिल्लाओ वेइयंताओ चउदिसिं लवणसमुद्धं पंचाणउइं पंचाणउइं जोयणसहस्साइं ओगाहित्ता, एत्थ णं महइमहालया महालंजर- संठाणसंठिया चत्तारि महापायाला पण्णत्ता, तं जहा- वलयामुहे, केउए, जूवए, ईसरे ।

तत्थ णं चत्तारि देवा महिड्ढिया जाव पलिओवमट्ठिइया परिवसंति, तं जहा- काले, महाकाले, वेलंबे, पभंजणे ।

- १११ जंबुद्धीवस्स णं दीवस्स बाहिरिल्लाओ वेइयंताओ चउद्धिसिं लवणसमुद्धं बायालीसं बायालीसं जोयणसहस्साइं ओगाहिल्ला, एत्थ णं चउण्हं वेलंधरणागराईणं चत्तारि आवासपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- गोथूभे, उदओभासे, संखे, दगसीमे ।
तत्थ णं चत्तारि देवा महिइडिया जाव पलिओवमद्धिईया परिवसंति, तं जहा- गोथूभे, सिवए, संखे, मणोसिलाए ।
- ११२ जंबुद्धीवस्स णं दीवस्स बाहिरिल्लाओ वेइयंताओ चउसु विदिसासु लवणसमुद्धं बायालीसं बायालीसं जोयणसहस्साइं ओगाहिल्ला, एत्थ णं चउण्हं अणुवेलंधर णागराईणं चत्तारि आवासपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- कक्कोडए, विज्जुप्पभे, केलासे, अरुणप्पभे ।
तत्थ णं चत्तारि देवा महिइडिया जाव पलिओवमद्धिईया परिवसंति, तं जहा- कक्कोडए, कद्धमए, केलासे, अरुणप्पभे ।
- ११३ लवणे णं समुद्धे चत्तारि चंदा पभासिंसु वा पभासंति वा पभासिस्संति वा । चत्तारि सूरिया तविंसु वा तवंति वा तविस्संति वा । चत्तारि कित्तियाओ जाव चत्तारि भरणीओ जोगं जोइंसु वा जोइंति वा जोइस्संति वा । तेसिं णं देवा- चत्तारि अग्गी जाव चत्तारि जमा । चत्तारि अंगारा जाव चत्तारि भावकेऊ चारं चरिंसु वा चरंति वा चरिस्संति वा ।
- ११४ लवणस्स णं समुद्धस्स चत्तारि दारा पण्णत्ता, तं जहा- विजए, वेजयंते, जयंते, अपराजिए ।
ते णं दारा चत्तारि जोयणाइं विक्खंभेणं तावइयं पवेसेणं पण्णत्ता ।
तत्थ णं चत्तारि देवा महिइडिया जाव पलिओवमद्धिईया परिवसंति, तं जहा- विजए, वेजयंते, जयंते, अपराजिए ।
- ११५ धायइसंडे णं दीवे चत्तारि जोयणसयसहस्साइं चक्कवालविक्खंभेणं पण्णत्ते ।
- ११६ जंबुद्धीवस्स णं दीवस्स बहिया चत्तारि भरहाइं, चत्तारि एरवयाइं । एवं जहा सदुद्धेसए तहेव णिरवसेसं भाणियव्वं जाव चत्तारि मंदरा चत्तारि मंदरचूलियाओ ।
- ११७ णंदीसरवरस्स णं दीवस्स चक्कवाल-विक्खंभस्स बहुमज्झदेसभागे चउद्धिसिं चत्तारि अंजणगपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- पुरत्थिमिल्ले अंजणगपव्वए, दाहिणिल्ले अंजणगपव्वए, पच्चत्थिमिल्ले अंजणगपव्वए, उत्तरिल्ले अंजणगपव्वए ।
ते णं अंजणगपव्वया चउरासिइं जोयणसहस्साइं उड्ढं उच्चत्तेणं, एगं जोयणसहस्सं उव्वेहेणं, मूले दसजोयणसहस्साइं विक्खंभेणं, तदणंतं च णं मायाए मायाए परिहायमाणा परिहायमाणा उवरिमेगं जोयणसहस्सं विक्खंभेणं पण्णत्ता ।
मूले इक्कतीसं जोयणसहस्साइं छच्च तेवीसे जोयणसए परिकखेवेणं, उवरिं तिण्णि-तिण्णि जोयणसहस्साइं एगं च बावडुं जोयणसयं परिकखेवेणं । मूले विच्छिण्णा मज्झे संखित्ता उप्पिं तणुया गोपुच्छसंठाणसंठिया ।

सव्वअंजणमया अच्छा सण्हा लण्हा घट्ठा मट्ठा णीरया णिम्मला णिप्पंका णिककंडच्छाया सप्पभा सस्सिरीया सउज्जोया पासाईया दरिसणीया अभिरूवा पडिरूवा ।

११८

तेसि णं अंजणगपव्वयाणं उवरिं बहुसमरमणिज्जा भूमिभागा पण्णत्ता । तेसि णं बहुसमरमणिज्जाणं भूमिभागाणं बहुमज्झदेसभागे चत्तारि सिद्धाययणा पण्णत्ता । ते णं सिद्धाययणा एगं जोयणसयं आयामेणं, पण्णासं जोयणाइं विक्खंभेणं, बावत्तरिं जोयणाइं उड्ढं उच्चत्तेणं ।

तेसिं णं सिद्धायतणाणं चउदिसिं चत्तारि दारा पण्णत्ता, तं जहा-देवदारे, असुरदारे, णागदारे सुवण्णदारे । तेसु णं दारेसु चउव्विहा देवा परिवसंति, तं जहा-देवा, असुरा, णागा, सुवण्णा ।

तेसि णं दाराणं पुरओ चत्तारि मुहमंडवा पण्णत्ता । तेसि णं मुहमंडवाणं पुरओ चत्तारि पेच्छाघरमंडवा पण्णत्ता । तेसि णं पेच्छाघरमंडवाणं बहुमज्झदेसभागे चत्तारि वइरामया अक्खाडगा पण्णत्ता । तेसि णं वइरामयाणं अक्खाडगाणं बहुमज्झदेसभागे चत्तारि मणिपेढियाओ पण्णत्ताओ । तासि णं मणिपेढियाणं उवरिं चत्तारि सीहासणा पण्णत्ता । तेसि णं सिहासणाणं उवरिं चत्तारि विजयदूसा पण्णत्ता । तेसि णं विजयदूसगाणं बहुमज्झदेसभागे चत्तारि वइरामया अंकुसा पण्णत्ता । तेसु णं वइरामएसु अंकुसेसु चत्तारि कुंभिका मुत्तादामा पण्णत्ता । ते णं कुंभिका मुत्तादामा पत्तेयं पत्तेयं अण्णेहिं तदद्धउच्चत्तपमाणमित्तेहिं चउहिं अद्धकुंभिकेहिं मुत्तादामेहिं सव्वओ समंता संपरिक्खत्ता ।

तेसि णं पेच्छाघरमंडवाणं पुरओ चत्तारि मणिपेढियाओ पण्णत्ताओ । तासि णं मणिपेढियाणं उवरिं चत्तारि- चत्तारि चेइयथूभा पण्णत्ता । तेसि णं चेइयथूभाणं पत्तेयं-पत्तेयं चउदिसिं चत्तारि मणिपेढियाओ पण्णत्ताओ । तासि णं मणिपेढियाणं उवरिं चत्तारि जिणपडिमाओ सव्वरयणामईओ संपलियंकणिसण्णाओ थूभाभिमुहाओ चिड्ढंति, तं जहा- रिसभा, वद्धमाणा, चंदाणणा, वारिसेणा ।

तेसि णं चेइयथूभाणं पुरओ चत्तारि मणिपेढियाओ पण्णत्ताओ । तासि णं मणिपेढियाणं उवरिं चत्तारि चेइयरुक्खा पण्णत्ताओ । तेसि णं चेइयरुक्खाणं पुरओ चत्तारि मणिपेढियाओ पण्णत्ताओ । तासि णं मणिपेढियाणं उवरिं चत्तारि महिंदज्झया पण्णत्ता । तेसि णं महिंदज्झयाणं पुरओ चत्तारि णंदाओ पुक्खरिणीओ पण्णत्ताओ । तासि णं पुक्खरिणीणं पत्तेयं-पत्तेयं चउदिसिं चत्तारि वणसंडा पण्णत्ताओ, तं जहा- पुरत्थिमेणं, दाहिणेणं, पच्चत्थिमेणं, उत्तरेणं ।

पुव्वेणं असोगवणं, दाहिणओ होइ सत्तवण्णवणं ।

अवरेणं चंपगवणं, चूयवणं उत्तरे पासे ॥१॥]

११९

तत्थ णं जे से पुरत्थिमिल्ले अंजणगपव्वए, तस्स णं चउदिसिं चत्तारि णंदाओ पुक्खरिणीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- णंदुत्तरा, णंदा, आणंदा, णंदिवद्धणा । ताओ णं णंदाओ पुक्खरिणीओ

एगं जोयणसयसहस्सं आयामेणं, पण्णासं जोयण- सहस्साइं विक्खंभेणं, दसजोयणसयाइं उव्वेहेणं ।

तासि णं पुक्खरिणीणं पत्तेयं-पत्तेयं चउद्विसिं चत्तारि तिसोवाण- पडिरूवगा पण्णत्ता । तेसि णं तिसोवाणपडिरूवगाणं पुरओ चत्तारि तोरणा पण्णत्ता, तं जहा- पुरत्थिमेणं दाहिणेणं, पच्चत्थिमेणं, उत्तरेणं ।

तासि णं पुक्खरिणीणं पत्तेयं-पत्तेयं चउद्विसिं चत्तारि वणसंडा पण्णत्ता, तं जहा- पुरओ(पुरत्थिमेणं), दाहिणेणं, पच्चत्थिमेणं उत्तरेणं ।

पुव्वे णं असोगवणं, दाहिणओ होइ सत्तवण्णवणं ।

अवरे णं चंपगवणं चूयवणं उत्तरे पासे ॥ १ ॥

१२० तासि णं पुक्खरिणीणं बहुमज्झदेसभागे चत्तारि दधिमुहगपव्वया पण्णत्ता । ते णं दधिमुहगपव्वया चउसद्धिं जोयणसहस्साइं उड्ढं उच्चत्तेणं, एगं जोयणसहस्सं उव्वेहेणं, सव्वत्थ समा पल्लगसंठाणसंठिया, दस जोयणसहस्साइं विक्खंभेणं, एक्कतीसं जोयणसहस्साइं छच्च तेवीसे जोयणसए परिकखेवेणं; सव्वरयणामया अच्छा जाव पडिरूवा ।

तेसि णं दधिमुहगपव्वयाणं उवरिं बहुसमरमणिज्जा भूमिभागा पण्णत्ता । सेसं जहेव अंजणगपव्वयाणं तहेव णिरवसेसं भाणियव्वं जाव चूयवणं उत्तरे पासे ।

१२१ तत्थ णं जे से दाहिणिल्ले अंजणगपव्वए, तस्स णं चउद्विसिं चत्तारि णंदाओ पुक्खरिणीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- भद्धा, विसाला, कुमुदा, पौंडरीगिणी । ताओ णं णंदाओ पुक्खरिणीओ एगं जोयणसयसहस्सं सेसं तं चेव जाव दधिमुहग- पव्वया जाव वणसंडा ।

१२२ तत्थ णं जे से पच्चत्थिमिल्ले अंजणगपव्वए, तस्स णं चउद्विसिं चत्तारि णंदाओ पुक्खरिणीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- णंदिसेणा, अमोहा, गोथूभा, सुदंसणा। सेसं तं चेव, तहेव दधिमुहग पव्वया जाव वणसंडा ।

१२३ तत्थ णं जे से उत्तरिल्ले अंजणगपव्वए, तस्स णं चउद्विसिं चत्तारि णंदाओ पुक्खरिणीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- विजया, वेजयंती, जयंती, अपराजिता । ताओ णं णंदाओ पुक्खरिणीओ एगं जोयणसयसहस्सं आयामेणं सेसं तं चेव पमाणं, तहेव दधिमुहगपव्वया जाव वणसंडा ।

१२४ णंदीसरवरस्स णं दीवस्स चक्कवाल-विक्खंभस्स बहुमज्झदेसभागे चउसु विदिसासु चत्तारि रतिकरगपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- उत्तरपुरत्थिमिल्ले रतिकरग- पव्वए, दाहिणपुरत्थिमिल्ले रतिकरगपव्वए, दाहिण पच्चत्थिमिल्ले रतिकरगपव्वए उत्तरपच्चत्थिमिल्ले रतिकरगपव्वए ।
ते णं रतिकरगपव्वया दस जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं, दस गाउयसयाइं उव्वेहेणं, सव्वत्थसमा झल्लरिसंठाणसंठिया; दस जोयणसहस्साइं विक्खंभेणं एक्कतीसं जोयणसहस्साइं छच्च तेवीसे जोयणसए परिकखेवेणं; सव्वरयणामया अच्छा जाव पडिरूवा ।

- १२५ तत्थ णं जे से उत्तरपुरत्थिमिल्ले रतिकरगपव्वए, तस्स णं चउद्धिसिं ईसाणस्स देविंदस्स देवरण्णो चउण्हमग्गमहिसीणं जंबुद्धीवपमाणाओ चत्तारि रायहाणीओ पण्ण- त्ताओ, तं जहा- णंदुत्तरा, णंदा, उत्तरकुरा, देवकुरा । कण्हाए, कण्हराईए, रामाए, रामरक्खियाए ।
- १२६ तत्थ णं जे से दाहिणपुरत्थिमिल्ले रतिकरगपव्वए, तस्स णं चउद्धिसिं सक्कस्स देविंदस्स देवरण्णो चउण्हमग्गमहिसीणं जंबुद्धीवपमाणाओ चत्तारि रायहा- णीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- समणा, सोमणसा, अच्चिमाली, मणोरमा । पउमाए, सिवाए, सतीए, अंजूए ।
- १२७ तत्थ णं जे से दाहिणपच्चत्थिमिल्ले रतिकरगपव्वए, तस्स णं चउद्धिसिं सक्कस्स देविंदस्स देवरण्णो चउण्हमग्गमहिसीणं जंबुद्धीव पमाणमेत्ताओ चत्तारि रायहाणीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- भूता, भूतवड्ढेसा, गोथूभा, सुंदसणा । अमलाए अच्छराए, णवमियाए, रोहिणीए ।
- १२८ तत्थ णं जे से उत्तरपच्चत्थिमिल्ले रतिकरगपव्वए, तस्स णं चउद्धिसिं ईसाणस्स देविंदस्स देवरण्णो चउण्हमग्गमहिसीणं जंबुद्धीवप्पमाणमेत्ताओ चत्तारि रायहाणीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- रयणा, रयणुच्चया, सव्वरयणा, रयणसंचया । वसूए, वसुगुत्ताए वसुमित्ताए, वसुंधराए ।
- १२९ चउव्विहे सच्चे पण्णत्ते, तं जहा- णामसच्चे, ठवणसच्चे, दव्वसच्चे, भाव- सच्चे ।
- १३० आजीवियाणं चउव्विहे तवे पण्णत्ते, तं जहा- उग्गतवे, घोरतवे, रस- णिज्जूहणया, जिब्भिंदियपडिसंलीणया ।
- १३१ चउव्विहे संजमे पण्णत्ते, तं जहा- मणसंजमे, वइसंजमे, कायसंजमे, उवगरणसंजमे ।
- १३२ चउव्विहे चियाए पण्णत्ते, तं जहा- मणचियाए, वइचियाए, कायचियाए, उवगरणचियाए ।
- १३३ चउव्विहा अकिंचणया पण्णत्ता, तं जहा- मणअकिंचणया, वइअकिंचणया, कायअकिंचणया, उवगरणअकिंचणया ।

॥ बीओ उद्देसो समत्तो ॥

तइओ उद्देसो

- १ चत्तारि उदगा पण्णत्ता, तं जहा- कद्धमोदए, खंजणोदए, वालुओदए, सेलोदए ।
एवामेव चउव्विहे भावे पण्णत्ते, तं जहा- कद्धमोदगसमाणे, खंजणोदगसमाणे, वालुओदगसमाणे, सेलोदगसमाणे ।
कद्धमोदगसमाणं भावमणुपविट्ठे जीवे कालं करेइ, णेरइएसु उववज्जइ । खंजणोदगसमाणं भावमणुपविट्ठे जीवे कालं करेइ, तिरिक्खजोणिएसु उववज्जइ । वालुओदगसमाणं भावमणुपविट्ठे जीवे कालं करेइ, मणुस्सेसु उववज्जइ । सेलोदगसमाणं भावमणुपविट्ठे जीवे कालं करेइ, देवेसु उववज्जइ ।

- २ चत्तारि पक्खी पण्णत्ता, तं जहा- रुतसंपण्णे णाममेगे णो रूवसंपण्णे, रूवसंपण्णे णाममेगे णो रुतसंपण्णे, एगे रुतसंपण्णे वि रूवसंपण्णे वि, एगे णो रुतसंपण्णे णो रूवसंपण्णे ।
एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- रुतसंपण्णे णाममेगे णो रूवसंपण्णे, रूवसंपण्णे णाममेगे णो रुतसंपण्णे, एगे रुतसंपण्णे वि रूवसंपण्णे वि, एगे णो रुतसंपण्णे णो रूवसंपण्णे ।
- ३ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- पत्तियं करेमीतेगे पत्तियं करेइ, पत्तियं करेमीतेगे अपत्तियं करेइ, अपत्तियं करेमीतेगे पत्तियं करेइ, अपत्तियं करेमीतेगे अपत्तियं करेइ ।
- ४ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अप्पणो णाममेगे पत्तियं करेइ णो परस्स, परस्स णाममेगे पत्तियं करेइ णो अप्पणो, एगे अप्पणो वि पत्तियं करेइ परस्स वि, एगे णो अप्पणो पत्तियं करेइ णो परस्स ।
- ५ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- पत्तियं पवेसामीतेगे पत्तियं पवेसेइ, पत्तियं पवेसामीतेगे अपत्तियं पवेसेइ, अपत्तियं पवेसामीतेगे पत्तियं पवेसेइ, अपत्तियं पवेसामीतेगे अपत्तियं पवेसेइ ।
- ६ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अप्पणो णाममेगे पत्तियं पवेसेइ णो परस्स, परस्स णाममेगे पत्तियं पवेसेइ णो अप्पणो, एगे अप्पणो वि पत्तियं पवेसेइ परस्स वि, एगे णो अप्पणो पत्तियं पवेसेइ णो परस्स ।
- ७ चत्तारि रुक्खा पण्णत्ता, तं जहा- पत्तोवए, पुप्फोवए, फलोवए, छायोवए ।
एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- पत्तोवारुक्खसमाणे, पुप्फो- वारुक्खसमाणे, फलोवारुक्खसमाणे, छायोवारुक्खसमाणे ।
- ८ भारणं वहमाणस्स चत्तारि आसासा पण्णत्ता, तं जहा- जत्थ णं अंसाओ अंसं साहरइ, तत्थवि य से एगे आसासे पण्णत्ते ॥१॥ जत्थवि य णं उच्चारं वा पासवणं वा परिद्वेइ, तत्थवि य से एगे आसासे पण्णत्ते ॥२॥ जत्थवि य णं णागकुमारावासंसि वा सुवण्णकुमारावासंसि वा वासं उवेइ, तत्थवि य से एगे आसासे पण्णत्ते ॥३॥ जत्थवि य णं आवकहाए चिद्वइ, तत्थवि य से एगे आसासे पण्णत्ते ॥४॥
एवामेव समणोवासगस्स चत्तारि आसासा पण्णत्ता, तं जहा- जत्थवि य णं सीलव्वय- गुणव्वय-वेरमणं-पच्चक्खाण-पोसहोववासाइं पडिवज्जइ, तत्थवि य से एगे आसासे पण्णत्ते ॥१॥
जत्थवि य णं सामाइयं देसावगासियं सम्ममणुपालेइ, तत्थवि य से एगे आसासे पण्णत्ते ॥२॥
जत्थवि य णं चाउदसइमुद्धिपुण्णमासिणीसु पडिपुण्णं पोसहं सम्मं अणुपालेइ, तत्थवि य से एगे आसासे पण्णत्ते ॥३॥

जत्थवि य णं अपच्छिम-मारणंतिय संलेहणा झूसणा झूसिए भत्तपाण पडियाइक्खिए पाओवगए कालमणवकंखमाणे विहरइ, तत्थ वि य से एगे आसासे पण्णत्ते ॥४॥

- ९ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- उदियोदिए णाममेगे, उदियत्थमिए णाममेगे, अत्थमियोदिए णाममेगे, अत्थमियत्थमिए णाममेगे ।
भरहे राया चाउरंतचक्कवट्ठी णं उदियोदिए, बंभदत्ते णं राया चाउरंतचक्कवट्ठी उदियत्थमिए, हरिएसबले णं अणगारे अत्थमियोदिए, काले णं सोयरिये अत्थमियत्थ- मिए ।
- १० चत्तारि जुम्मा पण्णत्ता, तं जहा- कडजुम्मे, तेओगे, दावरजुम्मे, कलिओए ।
- ११ णेरइयाणं चत्तारि जुम्मा पण्णत्ता, तं जहा- कडजुम्मे, तेओगे, दावरजुम्मे, कलिओए । एवं असुरकुमाराणं जाव वेमाणियाणं सव्वेसिं जहा णेरइयाणं ।
- १२ चत्तारि सूरा पण्णत्ता, तं जहा- खंतिसूरे, तवसूरे, दाणसूरे, जुद्धसूरे । खंतिसूरा अरहंता, तवसूरा अणगारा, दाणसूरे वेसमणे, जुद्धसूरे वासुदेवे ।
- १३ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- उच्चे णाममेगे उच्चच्छंदे, उच्चे णाममेगे णीयच्छंदे, णीए णाममेगे उच्चच्छंदे, णीए णाममेगे णीयच्छंदे ।
- १४ असुरकुमाराणं चत्तारि लेसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कण्हलेसा, णीललेसा, काउलेसा, तेउलेसा ।
एवं जाव थणियकुमाराणं । एवं पुढवि-आउ-वणस्सइकाइयाणं, वाणमंतराणं सव्वेसिं जहा असुरकुमाराणं ।
- १५ चत्तारि जाणा पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्ते, जुत्ते णाममेगे अजुत्ते, अजुत्ते णाममेगे जुत्ते, अजुत्ते णाममेगे अजुत्ते ।
एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्ते, जुत्ते णाममेगे अजुत्ते, अजुत्ते णाममेगे जुत्ते, अजुत्ते णाममेगे अजुत्ते ।
- १६ चत्तारि जाणा पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्तपरिणए, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्तपरिणए, चउभंगो ।
- १७ चत्तारि जाणा पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्तरूवे, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्तरूवे, चउभंगो ।
- १८ चत्तारि जाणा पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्तसोभे, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्तसोभे, चउभंगो ।
- १९ चत्तारि जुग्गा पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्ते, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्ते, चउभंगो ।

एवं जहा जाणेण चत्तारि आलावगा तहा जुग्गेणवि, पडिपक्खो तहेव पुरिसजाता जाव सोभेत्ति।

२० चत्तारि सारही पण्णत्ता, तं जहा- जोयावइत्ता णाममेगे णो विजोयावइत्ता, विजोयावइत्ता णाममेगे णो जोयावइत्ता, एगे जोयावइत्ता वि विजोयावइत्ता वि, एगे णो जोयावइत्ता णो विजोयावइत्ता ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जोयावइत्ता णाममेगे णो विजोयावइत्ता, विजोयावइत्ता णामं एगे णो जोयावइत्ता, एगे जोयावइत्ता वि विजोयावइत्ता वि, एगे णो जोयावइत्ता णो विजोयावइत्ता ।

२१ चत्तारि हया पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्ते, चउभंगो ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जुत्ते णाममेगे जुत्ते, चउभंगो। एवं जुत्तपरिणए, जुत्तरूवे, जुत्तसोभे; सव्वेसिं चउभंगो । पडिपक्खो पुरिसजाया चउभंगो ।

एवं जहा हयाणं तहा गयाणं वि भाणियव्वं, पडिपक्खो तहेव पुरिसजाया।

२२ चत्तारि जुग्गारिता पण्णत्ता, तं जहा- पंथजाई णाममेगे णो उप्पहजाई, उप्पहजाई णाममेगे णो पंथजाई, एगे पंथजाई वि उप्पहजाई वि, एगे णो पंथजाई णो उप्पहजाई ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- पंथजाई णाममेगे णो उप्पहजाई, चउभंगो ।

२३ चत्तारि पुप्फा पण्णत्ता, तं जहा- रूवसंपण्णे णाममेगे णो गंधसंपण्णे, गंधसंपण्णे णाममेगे णो रूवसंपण्णे, एगे रूवसंपण्णे वि गंधसंपण्णे वि, एगे णो रूवसंपण्णे णो गंधसंपण्णे ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- रूवसंपण्णे णाममेगे णो सीलसंपण्णे, सीलसंपण्णे णाममेगे णो रूवसंपण्णे, एगे रूवसंपण्णे वि सीलसंपण्णे वि, एगे णो रूवसंपण्णे णो सीलसंपण्णे।

२४ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जाइसंपण्णे णाममेगे णो कुलसंपण्णे, चउभंगो ॥१॥

२५ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- जातिसंपण्णे णाममेगे णो बलसंपण्णे, चउभंगो ॥२॥

एवं जाइए रूवेण, जाइए सुएण, जाइए सीलेण, जाइए चरित्तेण; चत्तारि आलावगा- ६॥ एवं कुलेण बलेण, कुलेण रूवेण, कुलेण सुएण, कुलेण सीलेण, कुलेण चरित्तेण- ५॥ एवं बलेण रूवेण जाव बलेण चरित्तेण- ४॥ एवं रूवेण सुएण जाव रूवेण चरित्तेण- ३॥ एवं सुएण सीलेण, सुएण चरित्तेण- २॥ एवं सीलेण चरित्तेण- १॥ चत्तारि आलावगा । एतेया एक्कवीसं भंगीओ भाणियव्वा।

२६ चत्तारि फला पण्णत्ता, तं जहा- आमलगमहुरे, मुद्धियामहुरे, खीरमहुरे, खंडमहुरे ।

एवामेव चत्तारि आयरिया पण्णत्ता, तं जहा- आमलगमहुरफलसमाणे, मुद्धिया-महुरफलसमाणे, खीरमहुरफलसमाणे खंडमहुरफलसमाणे ।

- २७ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- आयवेयावच्चकरे णाममेगे णो पर- वेयावच्चकरे, परवेयावच्चकरे णाममेगे णो आयवेयावच्चकरे, एगे आयवेयावच्च- करे वि परवेयावच्चकरे वि, एगे णो आयवेयावच्चकरे णो परवेयावच्चकरे ।
- २८ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- करेइ णाममेगे वेयावच्चं णो पडिच्छइ, पडिच्छइ णाममेगे वेयावच्चं णो करेइ, एगे करेइ वि वेयावच्चं पडिच्छइ वि, एगे णो करेइ वेयावच्चं णो पडिच्छइ ।
- २९ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अट्ठकरे णाममेगे णो माणकरे, माणकरे णाममेगे णो अट्ठकरे, एगे अट्ठकरेवि माणकरेवि, एगे णो अट्ठकरे णो माणकरे ।
- ३० चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- गणट्ठकरे णाममेगे णो माणकरे, चउभंगो ।
- ३१ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- गणसंगहकरे णाममेगे णो माणकरे, चउभंगो ।
- ३२ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- गणसोभकरे णाममेगे णो माणकरे, चउभंगो ।
- ३३ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- गणसोहिकरे णाममेगे णो माणकरे, चउभंगो ।
- ३४ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- रूवं णाममेगे जहइ णो धम्मं, धम्मं णाममेगे जहइ णो रूवं, एगे रूवं पि जहइ धम्मं पि, एगे णो रूवं जहइ णो धम्मं ।
- ३५ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- धम्मं णाममेगे जहइ णो गणसंठिइं, चउभंगो ।
- ३६ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- पियधम्मं णाममेगे णो दढधम्मं, दढधम्मं णाममेगे णो पियधम्मं, एगे पियधम्मं वि दढधम्मं वि, एगे णो पियधम्मं णो दढधम्मं ।
- ३७ चत्तारि आयरिया पण्णत्ता, तं जहा- पच्चावणायरिए णाममेगे णो उवट्ठावणा- यरिए, उवट्ठावणायरिए णाममेगे णो पच्चावणायरिए, एगे पच्चावणायरिएवि उवट्ठा- वणायरिए वि, एगे णो पच्चावणायरिए णो उवट्ठावणायरिए धम्मायरिए ।
- ३८ चत्तारि आयरिया पण्णत्ता, तं जहा- उट्ठेसणायरिए णाममेगे णो वायणायरिए वायणायरिए णाममेगे णो उट्ठेसणायरिए, एगे उट्ठेसणायरिए वि वायणायरिए वि, एगे णो उट्ठेसणायरिए णो वायणायरिए, धम्मायरिए ।
- ३९ चत्तारि अंतेवासी पण्णत्ता, तं जहा- पच्चावणंतेवासी णाममेगे णो उवट्ठावण अंतेवासी, उवट्ठावण अंतेवासी णाममेगे णो पच्चावणंतेवासी, एगे पच्चावण अंतेवासी वि उवट्ठावण अंतेवासी वि, एगे णो पच्चावणंतेवासी णो उवट्ठावण अंतेवासी, धम्मंतेवासी ।

- ४० चत्तारि अंतेवासी पणत्ता, तं जहा- उद्देसणंतेवासी णाममेगे णो वायणंतेवासी, वायणंतेवासी णाममेगे णो उद्देसणंतेवासी, एगे उद्देसणंतेवासी वि वायणंतेवासी वि, एगे णो उद्देसणंतेवासी णो वायणंतेवासी, धम्मंतेवासी ।
- ४१ चत्तारि णिग्गंथा पणत्ता, तं जहा- राइणिए समणे णिग्गंथे महाकम्मे महाकिरिए अणातावी असमिए धम्मस्स अणाराहए भवइ। राइणिए समणे णिग्गंथे अप्पकम्मे अप्पकिरिए आतावी समिए धम्मस्स आराहए भवइ । ओमराइणिए समणे णिग्गंथे महाकम्मे महाकिरिए अणातावी असमिए धम्मस्स अणाराहए भवइ। ओमराइणिए समणे णिग्गंथे अप्पकम्मे अप्पकिरिए आतावी समिए धम्मस्स आराहए भवइ ।
- ४२ चत्तारि णिग्गंथीओ पणत्ताओ, तं जहा- राइणिया समणी णिग्गंथी महा- कम्मा, एवं चेव चउभंगो ।
- ४३ चत्तारि समणोवासगा पणत्ता, तं जहा- राइणिए समणोवासए महाकम्मे, तहेव चउभंगो ।
- ४४ चत्तारि समणोवासियाओ पणत्ताओ, तं जहा- राइणिया समणोवासिया महाकम्मा, तहेव चत्तारि गमा ।
- ४५ चत्तारि समणोवासगा पणत्ता, तं जहा- अम्मापिउसमाणे, भाईसमाणे, मित्तसमाणे, सवत्तिसमाणे।
- ४६ चत्तारि समणोवासगा पणत्ता, तं जहा- अद्दागसमाणे, पडागसमाणे, खाणु- समाणे, खरकंटयसमाणे ।
- ४७ समणस्स णं भगवओ महावीरस्स समणोवासगाणं सोहम्मे कप्पे अरुणाभे विमाणे चत्तारि पलिओवमाइं ठिई पणत्ता ।
- ४८ चउहिं ठाणेहिं अहुणोववण्णे देवे देवलोगेसु इच्छेज्ज माणुसं लोगं हव्वं आगच्छित्तए, णो चेव णं संचाएइ हव्वमागच्छित्तए, तं जहा-
अहुणोववण्णे देवे देवलोगेसु दिव्वेसु कामभोगेसु मुच्छिए, गिद्धे, गढिए अज्झोववण्णे, से णं माणुस्सए कामभोगे णो आढाइ, णो परियाणाइ, णो अट्ठं बंधइ, णो णियाणं पगरेइ, णो ठिईपगप्पं पगरेइ ॥१॥
अहुणोववण्णे देवे देवलोगेसु दिव्वेसु कामभोगेसु मुच्छिए, गिद्धे, गढिए अज्झोववण्णे तस्स णं माणुस्सए पेमे वोच्छिण्णे दिव्वे संकंते भवइ ॥२॥
अहुणोववण्णे देवे देवलोगेसु दिव्वेसु कामभोगेसु मुच्छिए, गिद्धे, गढिए, अज्झोववण्णे, तस्स णं एवं भवइ- इण्हिं गच्छं, मुहुत्तेणं गच्छं तेणं कालेणं अप्पाउया मणुस्सा कालधम्मणा संजुत्ता भवंति ॥३॥

अहुणोववण्णे देवे देवलोगेसु दिव्वेसु कामभोगेसु मुच्छिए, गिद्धे, गढिए, अज्झोववण्णे, तस्स णं माणुस्सए गंधे पडिकूले यावि भवइ, उड्ढं पि य णं माणुस्सए गंधे जाव चत्तारि पंच जोयणसयाइं हव्वमागच्छइ ॥४॥

इच्चेएहिं चउहिं ठाणेहिं अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु इच्छेज्ज माणुसं लोगं हव्वमागच्छित्तए, णो चेव णं संचाएइ हव्वमागच्छित्तए ।

४९

चउहिं ठाणेहिं अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु इच्छेज्ज माणुसं लोगं हव्वमा- गच्छित्तए, संचाएइ हव्वमागच्छित्तए, तं जहा-

अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु दिव्वेसु कामभोगेसु अमुच्छिए अगिद्धे अगढिए अणज्झोववण्णे, तस्स णं एवं भवइ- अत्थि खलु मम माणुस्सए भवे आयरिए इ वा उवज्झाए इ वा पवत्ती इ वा थेरे इ वा गणी इ वा गणधरे इ वा गणावच्छेदे इ वा, जेसिं पभावेणं मए इमा एयारूवा दिव्वा देविड्ढी दिव्वा देवजुइ दिव्वे देवाणुभावे लद्धे पत्ते अभिसमण्णागए, तं गच्छामि णं ते भगवंते वंदामि जाव पज्जुवासामि ।

अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु जाव तस्स णं एवं भवइ- एस णं माणुस्सए भवे णाणी इ वा तवस्सी इ वा अइदुक्कर-दुक्कर कारगे, तं गच्छामि णं ते भगवंते वंदामि जाव पज्जुवासामि ।

अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु जाव तस्स णं एवं भवइ- अत्थि णं मम माणुस्सए भवे मायाइ वा पियाइ वा भायइ वा भगिणीइ वा भज्जाइ वा पुत्ताइ वा धूयाइ वा सुण्हाइ वा, तं गच्छामि णं तेसिमंतियं पाउब्भवामि, पासंतु ता मे इमं एयारूवं दिव्व देविड्ढिं, दिव्वं देवजुइं, दिव्वं देवाणुभावं लद्धं पत्तं अभिसमण्णागयं ।

अहुणोववण्णे देवे देवलोगेसु जाव तस्सणमेवं भवइ- अत्थि णं मम माणुस्सए भवे मित्तेइ वा सहाइ वा सुहीइ वा सहाएइ वा संगइएइ वा, तेसिं च णं अम्हे अण्णमण्णस्स संगारे पडिसुए भवइ- जो मे पुव्विं चयइ से संबोहेयव्वे ।

इच्चेएहिं चउहिं ठाणेहिं अहुणोववण्णे देवे देवलोएसु इच्छेज्ज माणुसं लोगं हव्वमागच्छित्तए, संचाएइ हव्वमागच्छित्तए ।

५०

चउहिं ठाणेहिं लोगंधगारे सिया, तं जहा- अरहंतेहिं वोच्छिज्जमाणेहिं, अरहंतपण्णत्ते धम्मे वोच्छिज्जमाणे, पुव्वगए वोच्छिज्जमाणे, जायतेए वोच्छिज्जमाणे ।

५१

चउहिं ठाणेहिं लोउज्जोए सिया, तं जहा- अरहंतेहिं जायमाणेहिं, अरहंतेहिं पव्वयमाणेहिं, अरहंताणं णाणुप्पायमहिमासु, अरहंताणं परिनिव्वाणमहिमासु ।

एवं देवंधयारे, देवुज्जोए, देवसण्णिवाए, देवुककलियाए, देवकहकहए ।

५२

चउहिं ठाणेहिं देविंदा माणुसं लोगं हव्वमागच्छंति, एवं जहा तिठाणे जाव चउहिं ठाणेहिं लोगंतिया देवा माणुस्सं लोगं हव्वमागच्छेज्जा । तं जहा- अरहंतेहिं जायमाणेहिं, अरहंतेहिं पव्वयमाणेहिं, अरहंताणं णाणुप्पायमहिमासु, अरहंताणं परिणिव्वाणमहिमासु ।

५३

चत्तारि दुहसेज्जाओ पण्णत्ताओ, तं जहा-

तत्थ खलु इमा पढमा दुहसेज्जा- से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए णिग्गंथे पावयणे संकिए कंखिए वित्तिगिच्छिए भेयसमावण्णे कलुससमावण्णे णिग्गंथं पावयणं णो सद्वहइ णो पत्तियइ णो रोएइ, णिग्गंथं पावयणं असद्वहमाणे अपत्तियमाणे अरोएमाणे मणं उच्चावयं णियच्छइ, विणिघायमावज्जइ । पढमा दुहसेज्जा ।

अहावरा दोच्चा दुहसेज्जा- से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए सएणं लाभेणं णो तुस्सइ, परस्स लाभमासाएइ पीहेइ पत्थेइ अभिलसइ, परस्स लाभं आसाएमाणे पिहेमाणे पत्थेमाणे अभिलसमाणे मणं उच्चावयं णियच्छइ, विणिघातमावज्जइ । दोच्चा दुहसेज्जा ।

अहावरा तच्चा दुहसेज्जा- से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए दिव्वे माणुस्सए कामभोगे आसाएइ पिहेइ पत्थेइ अभिलसइ, दिव्वे माणुस्सए कामभोगे आसाएमाणे पीहेमाणे पत्थेमाणे अभिलसमाणे मणं उच्चावयं णियच्छइ, विणिघायमावज्जइ- तच्चा दुहसेज्जा ।

अहावरा चउत्था दुहसेज्जा- से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए तस्स णं एवं भवइ- जया णं अहमगारवासमावसामि तदा णमहं संवाहण- परिमद्वण- गायब्भंग- गायुच्छोलणाइं लभामि, जप्पभिइं च णं अहं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए तप्पभिइं च णं अहं संवाहण परिमद्वण गायब्भंग गायुच्छोलणाइं णो लभामि । से णं संवाहण परिमद्वण गायब्भंग गायुच्छोलणाइं आसाएइ पीहेइ पत्थेइ अभिलसइ, से णं संवाहण परिमद्वण गायब्भंग गायुच्छोलणाइं आसाएमाणे पीहेमाणे पत्थेमाणे अभिलसमाणे मणं उच्चावयं णियच्छइ, विणिघाय- मावज्जइ । चउत्था दुहसेज्जा ।

५४

चत्तारि सुहसेज्जाओ पण्णत्ताओ, तं जहा-

तत्थ खलु इमा पढमा सुहसेज्जा- से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए णिग्गंथे पावयणे णिस्संकिए णिक्कंखिए णिव्वित्तिगिच्छिए णो भेदसमावण्णे णो कलुस समावण्णे णिग्गंथं पावयणं सद्वहइ पत्तियइ रोएइ, णिग्गंथं पावयणं सद्वहमाणे पत्तियमाणे रोएमाणे णो मणं उच्चावयं णियच्छइ, णो विणिघायमावज्जइ । पढमा सुहसेज्जा ।

अहावरा दोच्चा सुहसेज्जा- से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए सएणं लाभेणं तुस्सइ परस्स लाभं णो आसाएइ णो पीहेइ णो पत्थेइ णो अभिलसइ, परस्स लाभमणासाएमाणे अपीहेमाणे अपत्थेमाणे अणभिलसमाणे णो मणं उच्चावयं णियच्छइ, णो विणिघायमावज्जइ । दोच्चा सुहसेज्जा ।

अहावरा तच्चा सुहसेज्जा-से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए दिव्वमाणुस्सए कामभोगे णो आसाएइ णो पीहेइ णो पत्थेइ णो अभिलसइ, दिव्वमाणुस्सए कामभोगे अणासाएमाणे अपीहेमाणे अपत्थेमाणे अणभिलसमाणे णो मणं उच्चावयं णियच्छइ, णो विणिघायमावज्जइ । तच्चा सुहसेज्जा ।

अहावरा चउत्था सुहसेज्जा- से णं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए तस्स णं एवं भवइ- जइ ताव अरहंता भगवंतो हट्ठा अरोगा बलिया कल्लसरीरा अण्णयराइं ओरालाइं

कल्लाणाइं विउलाइं पययाइं पग्गहियाइं महाणु-भागाइं कम्मकखयकरणाइं तवोकम्माइं पडिवज्जंति, किमंग पुण अहं अब्भोव- गमिओवक्कमियं वेयणं णो सम्मं सहामि खमामि तितिकखेमि अहियासेमि?

ममं च णं अब्भोवगमिओवक्कमियं वेयणं सम्ममसहमाणस्स अखममाणस्स अतितिकखेमाणस्स अणहियासेमाणस्स किं मण्णे कज्जइ ? एगंतसो मे पावे कम्मे कज्जइ। ममं च णं अब्भोवगमिओवक्कमियं वेयणं सम्मं सहमाणस्स खममाणस्स तितिकखेमाणस्स अहियासेमाणस्स किं मण्णे कज्जइ? एगंतसो मे णिज्जरा कज्जइ। चउत्था सुहसेज्जा ।

- ५५ चत्तारि अवायणिज्जा पण्णत्ता, तं जहा- अविणीए, विगइपडिबद्धे, अविओस- वियपाहुडे, माई।
- ५६ चत्तारि वायणिज्जा पण्णत्ता, तं जहा- विणीए, अविगइपडिबद्धे, विओस- वियपाहुडे, अमाई ।
- ५७ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- आयंभरे णाममेगे णो परंभरे, परंभरे णाममेगे णो आयंभरे, एगे आयंभरे वि परंभरे वि, एगे णो आयंभरे णो परंभरे ।
- ५८ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- दुग्गए णाममेगे दुग्गए, दुग्गए णाममेगे सुग्गए, सुग्गए णाममेगे दुग्गए, सुग्गए णाममेगे सुग्गए ।
- ५९ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता तं जहा- दुग्गए णाममेगे दुव्वए, दुग्गए णाममेगे सुव्वए, सुग्गए णाममेगे दुव्वए, सुग्गए णाममेगे सुव्वए ।
- ६० चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- दुग्गए णाममेगे दुप्पडियाणंदे, दुग्गए णाममेगे सुप्पडियाणंदे, चउभंगो ।
- ६१ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा-दुग्गए णाममेगे दुग्गइगामी, दुग्गए णाममेगे सुग्गइगामी, चउभंगो ।
- ६२ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- दुग्गए णाममेगे दुग्गइ गए, दुग्गए णाममेगे सुग्गइ गए, चउभंगो ।
- ६३ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- तमे णाममेगे तमे, तमे णाममेगे जोई, जोई णाममेगे तमे, जोई णाममेगे जोई ।
- ६४ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- तमे णाममेगे तमबले, चउभंगो ।
- ६५ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- तमे णाममेगे तमबलपज्जलणे, चउभंगो।
- ६६ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- परिण्णायकम्मे णाममेगे णो परिण्णाय- सण्णे, परिण्णायसण्णे णाममेगे णो परिण्णायकम्मे, एगे परिण्णायकम्मे वि परिण्णाय सण्णे वि, एगे णो परिण्णायकम्मे णो परिण्णायसण्णे ।

- ६७ चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- परिण्णायकम्मे णाममेगे णो परिण्णाय- गिहावासे, परिण्णायगिहावासे णाममेगे णो परिण्णायकम्मे, एगे परिण्णायकम्मे वि परिण्णायगिहावासे वि, एगे णो परिण्णायकम्मे णो परिण्णाय गिहावासे ।
- ६८ चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- परिण्णायसण्णे णाममेगे णो परिण्णाय- गिहावासे परिण्णायगिहावासे णाममेगे णो परिण्णाय सण्णे । एगे परिण्णायसण्णे वि परिण्णाय गिहावासे वि, एगे णो परिण्णाय सण्णे णो परिण्णाय गिहावासे ।
- ६९ चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- इहत्थे णाममेगे णो परत्थे, परत्थे णाममेगे णो इहत्थे, एगे इहत्थे वि परत्थे वि, एगे णो इहत्थे णो परत्थे ।
- ७० चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- एगेणं णाममेगे वड्ढइ एगेणं हायइ, एगेणं णाममेगे वड्ढइ दोहिं हायइ, दोहिं णाममेगे वड्ढइ एगेणं हायइ, दोहिं णाममेगे वड्ढइ दोहिं हायइ ।
- ७१ चत्तारि कंथगा पणत्ता, तं जहा- आइण्णे णाममेगे आइण्णे, आइण्णे, णाममेगे खलुंके, खलुंके णाममेगे आइण्णे, खलुंके णाममेगे खलुंके । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- आइण्णे णाममेगे आइण्णे, चउभंगो ।
- ७२ चत्तारि कंथगा पणत्ता, तं जहा- आइण्णे णाममेगे आइण्णयाए वहइ, आइण्णे णाममेगे खलुंक्त्ताए वहइ, खलुंके णाममेगे आइण्णत्ताए वहइ, खलुंके णाममेगे खलुंक्त्ताए वहइ । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- आइण्णे णाममेगे आइण्णयाए वहइ, चउभंगो ।
- ७३ चत्तारि कंथगा पणत्ता, तं जहा- जाइसंपण्णे णाममेगे णो कुलसंपण्णे, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- जाइसंपण्णे णाममेगे णो कुलसंपण्णे, चउभंगो ।
- ७४ चत्तारि कंथगा पणत्ता, तं जहा- जाइसंपण्णे णाममेगे णो बलसंपण्णे, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया, पणत्ता, तं जहा- जाइसंपण्णे णाममेगे णो बलसंपण्णे, चउभंगो ।
- ७५ चत्तारि कंथगा पणत्ता, तं जहा- जाइसंपण्णे णाममेगे णो रूवसंपण्णे, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- जाइसंपण्णे णाममेगे णो रूवसंपण्णे, चउभंगो ।
- ७६ चत्तारि कंथगा पणत्ता, तं जहा- जाइसंपण्णे णाममेगे णो जयसंपण्णे, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- जाइसंपण्णे णाममेगे णो जयसंपण्णे, चउभंगो ।
- ७७ एवं कुलसंपण्णेण य बलसंपण्णेण य चउभंगो । कुलसंपण्णेण य रूवसंपण्णेण य चउभंगो । कुलसंपण्णेण य जयसंपण्णेण य चउभंगो ।
एवं बलसंपण्णेण य रूवसंपण्णेण य चउभंगो । बलसंपण्णेण जयसंपण्णेण चउभंगो । एवं रूवसंपण्णेण य जयसंपण्णेण य चउभंगो । सव्वत्थ पुरिसजाया पडिवक्खो ।

- ७८ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा-सीहत्ताए णाममेगे णिक्खंते सीहत्ताए विहरइ, सीहत्ताए णाममेगे णिक्खंते सीयालत्ताए विहरइ, सीयालत्ताए णाममेगे णिक्खंते सीहत्ताए विहरइ, सीयालत्ताए णाममेगे णिक्खंते सीयालत्ताए विहरइ ।
- ७९ चत्तारि लोगे समा पण्णत्ता, तं जहा- अपइट्ठाणे णरए, जंबुद्धीवे दीवे, पालए जाणविमाणे, सव्वट्ठसिद्धे महाविमाणे ।
- ८० चत्तारि लोगे समा सपक्खिं सपडिदिसिं पण्णत्ता, तं जहा- सीमंतए णरए, समयक्खेत्ते, उडुविमाणे, इसीपब्भारा पुढवी ।
- ८१ उड्डलोए णं चत्तारि बिसरीरा पण्णत्ता तं जहा- पुढविकाइया, आउकाइया, वणस्सइकाइया, उराला तसा पाणा । एवं अहोलोए वि चत्तारि बिसरीरा पण्णत्ता। एवं तिरियलोए वि ।
- ८२ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- हिरिसत्ते, हिरिमणसत्ते, चलसत्ते, थिरसत्ते ।
- ८३ चत्तारि सेज्जपडिमाओ पण्णत्ताओ । चत्तारि वत्थपडिमाओ पण्णत्ताओ । चत्तारि पायपडिमाओ पण्णत्ताओ । चत्तारि ठाणपडिमाओ पण्णत्ताओ ।
- ८४ चत्तारि सरीरगा जीवफुडा पण्णत्ता, तं जहा- वेउव्विए, आहारए, तेयए, कम्मए ।
- ८५ चत्तारि सरीरगा कम्ममुम्मीसगा पण्णत्ता, तं जहा- ओरालिए, वेउव्विए, आहारए, तेयए ।
- ८६ चउहिं अत्थिकाएहिं लोगे फुडे पण्णत्ते, तं जहा- धम्मत्थिकाएणं, अधम्मत्थि काएणं, जीवत्थिकाएणं, पुग्गलत्थिकाएणं ।
- ८७ चउहिं बादरकाएहिं उववज्जमाणेहिं लोगे फुडे पण्णत्ते, तं जहा- पुढवि काइएहिं, आउकाइएहिं, वाउकाइएहिं, वणस्सइकाइएहिं ।
- ८८ चत्तारि पएसग्गेणं तुल्ला पण्णत्ता, तं जहा- धम्मत्थिकाए, अधम्मत्थिकाए लोगागासे, एगजीवे ।
- ८९ चउण्हमेगं सरीरं णो सुपस्सं भवइ, तं जहा- पुढविकाइयाणं, आउकाइयाणं, तेउकाइयाणं, वणस्सइकाइयाणं ।
- ९० चत्तारि इंदियत्था पुट्ठा वेदेंति, तं जहा- सोइंदियत्थे, घाणिंदियत्थे, जिब्भिंदि-यत्थे, फासिंदियत्थे।
- ९१ चउहिं ठाणेहिं जीवा य पोग्गला य णो संचाएंति बहिया लोगंता गमणयाएतं जहा- गइअभावेणं, णिरुवग्गहयाए, लुक्खत्ताए, लोगाणुभावेणं ।
- ९२ चउव्विहे णाए पण्णत्ते, तं जहा- आहरणे, आहरणतद्देसे, आहरणतद्दोसे, उवण्णासोवणए ।
- ९३ आहरणे चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- अवाए, उवाए, ठवणाकम्मे, पडुप्पण्ण- विणासी ।

- ९४ आहरणतद्देसे चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- अणुसिद्धी, उवालंभे, पुच्छा, णिस्सावयणे ।
- ९५ आहरणतद्देसे चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- अधम्मजुत्ते, पडिलोमे, अत्तोवणीएदुरुवणीए ।
- ९६ उवण्णासोवणए चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- तव्वत्थुए, तयण्णवत्थुए, पडिणिभे, हेउ ।
- ९७ हेऊ चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- जावए, थावए, वंसए, लूसए । अहवा हेऊ चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- पच्चक्खे, अणुमाणे, ओवम्म, आगमे । अहवा-हेऊ चउव्विहे पण्णत्ते, तं जहा- अत्थि त्तं अत्थि सो हेऊ, अत्थित्तं णत्थि सो हेऊ, णत्थित्तं अत्थि सो हेऊ, णत्थित्तं णत्थि सो हेऊ ।
- ९८ चउव्विहे संखाणे पण्णत्ते, तं जहा- परिकम्मं, ववहारे, रज्जू , रासी ।
- ९९ अहोलोए णं चत्तारि अंधयारं करंति, तं जहा- णरगा, णेरइया, पावाइं कम्माइं, असुभा पोग्गला ।
- १०० तिरियलोए णं चत्तारि उज्जोयं करंति तं जहा- चंदा, सूरा, मणी, जोई ।
- १०१ उड्ढलोए णं चत्तारि उज्जोयं करंति तं जहा- देवा, देवीओ, विमाणा, आभरणा ।

॥ तइओ उद्देसो समत्तो ॥

चउत्थो उद्देसो

- १ चत्तारि पसप्पगा पण्णत्ता, तं जहा- अणुप्पण्णाणं भोगाणं उप्पाएत्ता एगे पसप्पए, पुव्वुप्पण्णाणं भोगाणं अविप्पओगेणं एगे पसप्पए, अणुप्पण्णाणं सोक्खाणं उप्पाइत्ता एगे पसप्पए, पुव्वुप्पण्णाणं सोक्खाणं अविप्पओगेणं एगे पसप्पए ।
- २ णेरइयाणं चउव्विहे आहारे पण्णत्ते, तं जहा- इंगालोवमे, मुम्मुरोवमे, सीयले, हिमसीयले ।
- ३ तिरिक्खजोणियाणं चउव्विहे आहारे पण्णत्ते, तं जहा- कंकोवमे, बिलोवमे, पाणमंसोवमे, पुत्तमंसोवमे ।
- ४ मणुस्साणं चउव्विहे आहारे पण्णत्ते, तं जहा-असणे, पाणे, खाइमे, साइमे ।
- ५ देवाणं चउव्विहे आहारे पण्णत्ते, तं जहा-वण्णमंते, गंधमंते, रसमंते, फासमंते ।
- ६ चत्तारि जाइआसीविसा पण्णत्ता, तं जहा- विच्छुयजाइआसीविसे, मंडुक्क- जाइआसीविसे, उरगजाइआसीविसे, मणुस्सजाइआसीविसे ।
- विच्छुयजाइआसीविसस्स णं भंते ! केवइए विसए पण्णत्ते ?

पभू णं विच्छुयजाइआसीविसे अद्धभरहप्पमाणमेत्तं बौदिं विसेणं विसपरिणयं विसट्टमाणिं करित्तए। विसए से विसट्टताए, णो चेव णं संपईए करेसु वा करेइ वा करिस्संति वा ।

मंडुक्कजाइआसीविसस्स पुच्छा ? पभू णं मंडुक्कजाइआसीविसे भरहप्पमाण मेत्तं बौदिं विसेणं विसपरिणयं विसट्टमाणिं करित्तए । सेसं तं चेव जाव करिस्संति ।

उरगजाइ पुच्छा ? पभू णं उरगजाइआसीविसे जंबुद्दीवपमाणमेत्तं बौदिं । सेसं तं चेव जाव करिस्संति चेव ।

मणुस्सजाइ पुच्छा ? पभू णं मणुस्सजाइआसीविसे समयखेत्तपमाणमेत्तं बौदिं सेसं तं चेव जाव करिस्संति ।

७ चउव्विहे वाही पण्णत्ते, तं जहा- वाइए, पित्तिए, सिंभिए, सण्णिवाइए ।

८ चउव्विहा तिगिच्छा पण्णत्ता, तं जहा- विज्जो ओसहाइं आउरे परियारए ।

९ चत्तारि तिगिच्छगा पण्णत्ता, तं जहा- आयतिगिच्छए णाममेगे णो पर तगिच्छए, परतिगिच्छए णाममेगे णो आयतिगिच्छए, एगे आयतिगिच्छए वि परतिगिच्छए वि, एगे णो आयतिगिच्छए णो परतिगिच्छए ।

१० चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- वणकरे णाममेगे णो वणपरिमासी, वणपरिमासी णाममेगे णो वणकरे, एगे वणकरे वि वणपरिमासी वि, एगे णो वणकरे णो वणपरिमासी ।

११ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- वणकरे णाममेगे णो वणसारक्खी, चउभंगो ।

१२ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- वणकरे णाममेगे णो वणसंरोही, चउभंगो ।

१३ चत्तारि वणा पण्णत्ता, तं जहा- अंतोसल्ले णाममेगे णो बाहिंसल्ले, बाहिंसल्ले णाममेगे णो अंतोसल्ले, एगे अंतोसल्ले वि बाहिंसल्ले वि, एगे णो अंतोसल्ले णो बाहिंसल्ले ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अंतोसल्ले णाममेगे णो बाहिंसल्ले, चउभंगो ।

१४ चत्तारि वणा पण्णत्ता, तं जहा- अंतोदुट्ठे णाममेगे णो बाहिंदुट्ठे, चउभंगो ।

एवमेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अंतोदुट्ठे णाममेगे णो बाहिंदुट्ठे, चउभंगो ।

१५ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- सेयंसे णाममेगे सेयंसे, सेयंसे णाममेगे पावंसे, पावंसे णाममेगे सेयंसे, पावंसे णाममेगे पावंसे ।

१६ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- सेयंसे णाममेगे सेयंसेत्ति सालिसए, सेयंसे णाममेगे पावंसेत्तिसालिसए। पावंसे णाममेगे सेयंसेत्ति सालिसए, पावंसे णाममेगे सेयंसेत्ति सालिसए।

१७ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- सेयंसे णाममेगे सेयंसेइ मण्णइ, सेयंसे णाममेगे पावंसेइ मण्णइ, चउभंगो ।

- १८ चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- सेयंसे णाममेगे सेयंसेत्तिसालिसए मण्णइ, सेयंसे णाममेगे पावंसेत्तिसालिसए मण्णइ ।
- १९ चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- आघवइत्ता णाममेगे णो पविभावइत्ता, पविभावइत्ता णाममेगे णो आघवइत्ता, एगे आघवइत्ता वि पविभावइत्ता वि, एगे णो आघवइत्ता णो पविभावइत्ता ।
- २० चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- आघवइत्ता णाममेगे णो उंछजीविसंपण्णे, उंछजीविसंपण्णे णाममेगे णो आघवइत्ता, एगे आघवइत्ता वि उंछजीविसंपण्णे वि, एगे णो आघवइत्ता णो उंछजीविसंपण्णे ।
- २१ चउव्विहा रुक्खविगुव्वणा पणत्ता, तं जहा- पवालत्ताए, पत्तत्ताए, पुप्फत्ताए, फलत्ताए ।
- २२ चत्तारि वादिसमोसरणा पणत्ता, तं जहा- किरियावादी, अकिरियावादी, अण्णाणियावादी वेणइयावादी ।
णेरइयाणं चत्तारि वादिसमोसरणा पणत्ता, तं जहा- किरियावादी जाव वेणइयावादी । एवं असुरकुमाराणं वि जाव थणियकुमाराणं । एवं विगलिंदियवज्जं जाव वेमाणियाणं ।
- २३ चत्तारि मेहा पणत्ता, तं जहा- गज्जित्ता णाममेगे णो वासित्ता, वासित्ता णाममेगे णो गज्जित्ता, एगे गज्जित्तावि वासित्तावि, एगे णो गज्जित्ता णो वासित्ता । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- गज्जित्ता णाममेगे णो वासित्ता, चउभंगो ।
- २४ चत्तारि मेहा पणत्ता, तं जहा- गज्जित्ता णाममेगे णो विज्जुयाइत्ता, चउभंगो। एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- गज्जित्ता णाममेगे णो विज्जुयाइत्ता, चउभंगो ।
- २५ चत्तारि मेहा पणत्ता, तं जहा- वासित्ता णाममेगे णो विज्जुयाइत्ता, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- वासित्ता णाममेगे णो विज्जुयाइत्ता, चउभंगो ।
- २६ चत्तारि मेहा पणत्ता, तं जहा- कालवासी णाममेगे णो अकालवासी, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- कालवासी णाममेगे णो अकालवासी, चउभंगो ।
- २७ चत्तारि मेहा पणत्ता, तं जहा- खेत्तवासी णाममेगे णो अखेत्तवासी, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पणत्ता, तं जहा- खेत्तवासी णाममेगे णो अखेत्तवासी, चउभंगो ।
- २८ चत्तारि मेहा पणत्ता, तं जहा- जणइत्ता णाममेगे णो णिम्मवइत्ता, णिम्मवइत्ता णाममेगे णो जणइत्ता, एगे जणइत्ता वि णिम्मवइत्ता वि, एगे णो जणइत्ता णो णिम्मवइत्ता ।
एवामेव चत्तारि अम्मापियरो पणत्ता, तं जहा- जणइत्ता णाममेगे णो णिम्म- वइत्ता, चउभंगो ।

- २९ चत्तारि मेहा पण्णत्ता, तं जहा- देसवासी णाममेगे णो सव्ववासी, चउभंगो। एवामेव चत्तारि रायाणो पण्णत्ता, तं जहा- देसाहिवइ णाममेगे णो सव्वाहिवइ, चउभंगो ।
- ३० चत्तारि मेहा पण्णत्ता, तं जहा- पुक्खलसंवट्टए, पज्जुण्णे, जीमूए, जिम्मे ।
पुक्खलसंवट्टए णं महामेहे एगेणं वासेणं दसवाससहस्साइं भावेइ । पज्जुण्णे णं महामेहे एगेणं वासेणं दसवासयाइं भावेइ । जीमूए णं महामेहे एगेणं वासेणं दसवासाइं भावेइ । जिम्मे णं महामेहे बहूहिं वासेहिं एगं वासं भावेइ वा ण वा भावेइ ।
- ३१ चत्तारि करंडगा पण्णत्ता, तं जहा- सोवागकरंडए, वेसियाकरंडए, गाहावइ- करंडए, रायकरंडए। एवामेव चत्तारि आयरिया पण्णत्ता, तं जहा- सोवागकरंडगसमाणे, वेसिया-करंडगसमाणे, गाहावइकरंडगसमाणे, रायकरंडगसमाणे ।
- ३२ चत्तारि रुक्खा पण्णत्ता, तं जहा- साले णाममेगे सालपरियाए, साले णाममेगे एरंड परियाए, एरंडे णाममेगे सालपरियाए, एरंडे णाममेगे एरंडपरियाए । एवामेव चत्तारि आयरिया पण्णत्ता, तं जहा- साले णाममेगे सालपरियाए, चउभंगो ।
- ३३ चत्तारि रुक्खा पण्णत्ता, तं जहा- साले णाममेगे सालपरिवारे, चउभंगो । एवामेव चत्तारि आयरिया पण्णत्ता, तं जहा- साले णाममेगे सालपरिवारे चउभंगो।
सालदुम मज्झयारे, जह साले णाम होइ दुमराया ।
इय सुंदर आयरिए, सुंदर सीसे मुणेयव्वे ॥ १ ॥
एरंड मज्झयारे, जह साले णाम होइ दुमराया ।
इय सुंदर आयरिए, मंगुल सीसे मुणेयव्वे ॥ २ ॥
सालदुम मज्झयारे, एरंडे णाम होइ दुमराया ।
इय मंगुल आयरिए, सुंदर सीसे मुणेयव्वे ॥ ३ ॥
एरंड मज्झयारे, एरंडे णाम होइ दुमराया ।
इय मंगुल आयरिए, मंगुल सीसे मुणेयव्वे ॥ ४ ॥
- ३४ चत्तारि मच्छा पण्णत्ता, तं जहा- अणुसोयचारी पडिसोयचारी अंतचारी मज्झचारी । एवामेव चत्तारि भिक्खागा पण्णत्ता, तं जहा- अणुसोयचारी, पडि- सोयचारी, अंतचारी, मज्झचारी ।
- ३५ चत्तारि गोला पण्णत्ता, तं जहा- महुसिथगोले, जउगोले, दारुगोले, मट्टियागोले ।
एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- महुसिथगोलसमाणे, जउगोलसमाणे, दारुगोलसमाणे, मट्टियागोलसमाणे ।
- ३६ चत्तारि गोला पण्णत्ता, तं जहा- अयगोले, तउगोले, तंबगोले, सीसगोले। एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- अयगोलसमाणे तउगोलसमाणे तंबगोलसमाणे सीसगोलसमाणे।

- ३७ चत्तारि गोला पण्णत्ता, तं जहा- हिरण्णगोले, सुवण्णगोले, रयणगोले, वयरगोले । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- हिरण्णगोलसमाणे, सुवण्णगोलसमाणे, रयणगोलसमाणे, वयरगोलसमाणे ।
- ३८ चत्तारि पत्ता पण्णत्ता, तं जहा- असिपत्ते, करपत्ते, खुरपत्ते, कलंबचीरिया पत्ते । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- असिपत्तसमाणे जाव कलंबचीरियापत्तसमाणे ।
- ३९ चत्तारि कडा पण्णत्ता, तं जहा- सुंबकडे, विदलकडे, चम्मकडे, कंबलकडे । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- सुंबकडसमाणे जाव कंबलकडसमाणे ।
- ४० चउव्विहा चउप्पया पण्णत्ता, तं जहा- एगखुरा, दुखुरा, गंडीपया, सणप्फया ।
- ४१ चउव्विहा पक्खी पण्णत्ता, तं जहा- चम्मपक्खी, लोमपक्खी, समुग्गपक्खी, विततपक्खी ।
- ४२ चउव्विहा खुड्डपाणा पण्णत्ता, तं जहा- बेइंदिया, तेइंदिया, चउरिंदिया, संमुच्छिम-पंचिंदियतिरिक्खजोणिया ।
- ४३ चत्तारि पक्खी पण्णत्ता, तं जहा- णिवइत्ता णाममेगे णो परिवइत्ता, परिवइत्ता णाममेगे णो णिवइत्ता, एगे णिवइत्ता वि परिवइत्ता वि, एगे णो णिवइत्ता णो परिवइत्ता ।
एवामेव चत्तारि भिक्खागा पण्णत्ता, तं जहा- णिवइत्ता णाममेगे णो परिवइत्ता, चउभंगो ।
- ४४ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- णिक्कट्ठे णाममेगे णिक्कट्ठे, णिक्कट्ठे णाममेगे अणिक्कट्ठे, अणिक्कट्ठे णाममेगे णिक्कट्ठे, अणिक्कट्ठे णाममेगे अणिक्कट्ठे ।
- ४५ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- णिक्कट्ठे णाममेगे णिक्कट्ठप्पा, णिक्कट्ठे णाममेगे अणिक्कट्ठप्पा, अणिक्कट्ठे णाममेगे णिक्कट्ठप्पा, अणिक्कट्ठे णाममेगे अणिक्कट्ठप्पा ।
- ४६ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- बुहे णाममेगे बुहे, बुहे णाममेगे अबुहे, अबुहे णाममेगे बुहे, अबुहे णाममेगे अबुहे ।
- ४७ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- बुहे णाममेगे बुहहियए, बुहे णाममेगे अबुहहियए, अबुहे णाममेगे बुहहियए, अबुहे णाममेगे अबुहहियए ।
- ४८ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- आयाणुकंपए णाममेगे णो पराणुकंपए पराणुकंपए णाममेगे णो आयाणुकंपए, एगे आयाणुकंपए वि पराणुकंपए वि, एगे णो आयाणुकंपए णो पराणुकंपए ।
- ४९ चउव्विहे संवासे पण्णत्ते, तं जहा- दिव्वे, आसुरे, रक्खसे, माणुसे ।
- ५० चउव्विहे संवासे पण्णत्ते, तं जहा- देवे णाममेगे देवीए सद्धिं संवासं गच्छइ, देवे णाममेगे असुरीए सद्धिं संवासं गच्छइ, असुरे णाममेगे देवीए सद्धिं संवासं गच्छइ, असुरे णाममेगे असुरीए सद्धिं संवासं गच्छइ ।

- ५१ चउव्विहे संवासे पण्णत्ते, तं जहा- देवे णाममेगे देवीए सद्धिं संवासं गच्छइ, देवे णाममेगे रक्खसीए सद्धिं संवासं गच्छइ, रक्खसे णाममेगे देवीए सद्धिं संवासं गच्छइ, रक्खसे णाममेगे रक्खसीए सद्धिं संवासं गच्छइ ।
- ५२ चउव्विहे संवासे पण्णत्ते, तं जहा- देवे णाममेगे देवीए सद्धिं संवासं गच्छइ, देवे णाममेगे मणुस्सीए सद्धिं संवासं गच्छइ, मणुस्से णाममेगे देवीए सद्धिं संवासं गच्छइ, मणुस्से णाममेगे मणुस्सीए सद्धिं संवासं गच्छइ ।
- ५३ चउव्विहे संवासे पण्णत्ते, तं जहा- असुरे णाममेगे असुरीए सद्धिं संवासं गच्छइ, असुरे णाममेगे रक्खसीए सद्धिं संवासं गच्छइ, रक्खसे णाममेगे असुरीए सद्धिं संवासं गच्छइ, रक्खसे णाममेगे रक्खसीए सद्धिं संवासं गच्छइ ।
- ५४ चउव्विहे संवासे पण्णत्ते, तं जहा- असुरे णाममेगे असुरीए सद्धिं संवासं गच्छइ, असुरे णाममेगे मणुस्सीए सद्धिं संवासं गच्छइ, मणुस्से णाममेगे असुरीए सद्धिं संवासं गच्छइ, मणुस्से णाममेगे मणुस्सीए सद्धिं संवासं गच्छइ ।
- ५५ चउव्विहे संवासे पण्णत्ते, तं जहा- रक्खसे णाममेगे रक्खसीए सद्धिं संवासं गच्छइ, रक्खसे णाममेगे मणुस्सीए सद्धिं संवासं गच्छइ, मणुस्से णाममेगे रक्खसीए सद्धिं संवासं गच्छइ, मणुस्से णाममेगे मणुस्सीए सद्धिं संवासं गच्छइ ।
- ५६ चउव्विहे अवद्धंसे पण्णत्ते, तं जहा- आसुरे, आभिओगे, संमोहे, देवकिव्विसे ।
- ५७ चउहिं ठाणेहिं जीवा आसुरत्ताए कम्मं पगरेंति, तं जहा- कोवसीलयाए, पाहुडसीलयाए, संसत्ततवोकम्मणेणं, णिमित्ताजीवयाए ।
- ५८ चउहिं ठाणेहिं जीवा आभिओगत्ताए कम्मं पगरेंति, तं जहा- अत्तुक्कोसेणं, परपरिवाएणं, भूइकम्मणेणं, कोउयकरणेणं ।
- ५९ चउहिं ठाणेहिं जीवा सम्मोहत्ताए कम्मं पगरेंति, तं जहा- उम्मग्गदेसणाए, मग्गंतराएणं, कामासंसप्पओगेणं, भिज्जाणियाणकरणेणं ।
- ६० चउहिं ठाणेहिं जीवा देवकिव्विसियत्ताए कम्मं पगरेंति, तं जहा- अरहंताणं अवण्णं वदमाणे, अरहंतपण्णत्तस्स धम्मस्स अवण्णं वदमाणे, आयरियउवज्झा-याणमवण्णं वदमाणे, चाउवण्णस्स संघस्स अवण्णं वदमाणे ।
- ६१ चउव्विहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- इहलोगपडिबद्धा, परलोगपडिबद्धा, दुहओलोगपडिबद्धा, अप्पडिबद्धा ।
- ६२ चउव्विहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- पुरओपडिबद्धा, मग्गओपडिबद्धा, दुहओपडिबद्धा, अप्पडिबद्धा ।

- ६३ चउव्विहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- ओवायपव्वज्जा, अक्खायपव्वज्जा, संगारपव्वज्जा, विहगगइपव्वज्जा ।
- ६४ चउव्विहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- तुयावइत्ता, पुयावइत्ता, बुआवइत्ता, परिपुयावइत्ता ।
- ६५ चउव्विहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- णडखइया, भडखइया, सीहखइया, सियालखइया ।
- ६६ चउव्विहा किसी पण्णत्ता, तं जहा- वाविया, परिवाविया, णिंदिया, परिणिंदिया । एवामेव चउव्विहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- वाविया, परिवाविया, णिंदिया, परिणिंदिया ।
- ६७ चउव्विहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- धण्णपुंजियसमाणा धण्णविरल्लिय समाणा, धण्णविक्खियसमाणा, धण्णसंकट्टियसमाणा ।
- ६८ चत्तारि सण्णाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- आहारसण्णा, भयसण्णा, मेहुणसण्णा, परिग्गहसण्णा ।
- ६९ चउहिं ठाणेहिं आहारसण्णा समुप्पज्जइ, तं जहा- ओमकोट्टयाए, छुहा- वेयणिज्जस्स कम्मस्स उदएणं, मईए, तदट्ठोवओगेणं ।
- ७० चउहिं ठाणेहिं भयसण्णा समुप्पज्जइ, तं जहा- हीणसत्तताए, भयवेयणिज्जस्स कम्मस्स उदएणं, मईए, तदट्ठोवओगेणं ।
- ७१ चउहिं ठाणेहिं मेहुणसण्णा समुप्पज्जइ, तं जहा- चियमंससोणियत्ताए, मोहणिज्जस्स कम्मस्स उदएणं, मईए, तदट्ठोवओगेणं ।
- ७२ चउहिं ठाणेहिं परिग्गहसण्णा समुप्पज्जइ, तं जहा- अविमुत्तयाए, लोभ-वेयणिज्जस्स कम्मस्स उदएणं, मईए, तदट्ठोवओगेणं ।
- ७३ चउव्विहा कामा पण्णत्ता, तं जहा- सिंगारा, कलुणा, बीभच्छा, रोद्धा । सिंगारा कामा देवाणं, कलुणा कामा मणुयाणं, बीभच्छा कामा तिरिक्खजोणियाणं, रोद्धा कामा णेरइयाणं ।
- ७४ चत्तारि उदगा पण्णत्ता, तं जहा- उत्ताणे णाममेगे उत्ताणोदए, उत्ताणे णाममेगे गंभीरोदए, गंभीरे णाममेगे उत्ताणोदए, गंभीरे णाममेगे गंभीरोदए ।
एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- उत्ताणे णाममेगे उत्ताण-हियए, चउभंगो ।
- ७५ चत्तारि उदगा पण्णत्ता, तं जहा- उत्ताणे णाममेगे उत्ताणोभासी, उत्ताणे णाममेगे गंभीरोभासी, गंभीरे णाममेगे उत्ताणोभासी, गंभीरे णाममेगे गंभीरोभासी ।
एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- उत्ताणे णाममेगे उत्ताणो- भासी, चउभंगो ।
- ७६ चत्तारि उदही पण्णत्ता, तं जहा- उत्ताणे णाममेगे उत्ताणोदही उत्ताणे णाममेगे गंभीरोदही, गंभीरे णाममेगे उत्ताणोदही, गंभीरे णाममेगे गंभीरोदही ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- उत्ताणे णाममेगे उत्ताणहियए उत्ताणे णाममेगे गंभीरहियए, गंभीरे णाममेगे उत्ताणहियए, गंभीरे णाममेगे गंभीर हियए ।

७७ चत्तारि उदही पण्णत्ता, तं जहा- उत्ताणे णाममेगे उत्ताणोभासी, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- उत्ताणे णाममेगे उत्ताणोभासी, चउभंगो ।

७८ चत्तारि तरगा पण्णत्ता, तं जहा- समुद्धं तरामीतेगे समुद्धं तरइ, समुद्धं तरामीतेगे गोप्पयं तरइ, गोप्पयं तरामीतेगे समुद्धं तरइ, गोप्पयं तरामीतेगे गोप्पयं तरइ ।

७९ चत्तारि तरगा पण्णत्ता, तं जहा- समुद्धं तरेत्ता णाममेगे समुद्धे विसीयइ, समुद्धं तरेत्ता णाममेगे गोप्पए विसीयइ, गोप्पयं तरेत्ता णाममेगे समुद्धे विसीयइ, गोप्पयं तरेत्ता णाममेगे गोप्पए विसीयइ ।

८० चत्तारि कुंभा पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णे णाममेगे पुण्णे, पुण्णे णाममेगे तुच्छे, तुच्छे णाममेगे पुण्णे, तुच्छे णाममेगे तुच्छे । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णे णाममेगे पुण्णे, चउभंगो ।

८१ चत्तारि कुंभा पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णे णाममेगे पुण्णोभासी, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णे णाममेगे पुण्णोभासी, चउभंगो ।

८२ चत्तारि कुंभा पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णे णाममेगे पुण्णरूवे, चउभंगो । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णे णाममेगे पुण्णरूवे, चउभंगो ।

८३ चत्तारि कुंभा पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णेवि एगे पियट्ठे, पुण्णेवि एगे अवदले, तुच्छेवि एगे पियट्ठे, तुच्छेवि एगे अवदले ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णेवि एगे पियट्ठे, चउभंगो ।

८४ चत्तारि कुंभा पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णेवि एगे विस्संदइ, पुण्णेवि एगे णो विस्संदइ, तुच्छेवि एगे विस्संदइ, तुच्छेवि एगे णो विस्संदइ । एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- पुण्णेवि एगे विस्संदइ, चउभंगो ।

८५ चत्तारि कुंभा पण्णत्ता, तं जहा- भिण्णे, जज्जरिए, परिस्साई, अपरिस्साई । एवामेव चउव्विहे चरित्ते पण्णत्ते, तं जहा- भिण्णे, जज्जरिए, परिस्साई, अपरिस्साई ।

८६ चत्तारि कुंभा पण्णत्ता, तं जहा- महुकुंभे णाममेगे महुपिहाणे, महुकुंभे णाममेगे विसपिहाणे, विसकुंभे णाममेगे महुपिहाणे, विसकुंभे णाममेगे विसपिहाणे ।

एवामेव चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- महुकुंभे णाममेगे महुपिहाणे, चउभंगो ।

हिययमपावमकलुसं, जीहावि य महरभासिणी णिच्चं ।

जम्मि पुरिसम्मि विज्जइ, से महुकुंभे मधुपिहाणे ॥ १ ॥

हिययमपावमकलुसं, जीहावि य कडुयभासिणी णिच्चं ।

जम्मि पुरिसम्मि विज्जइ, से महकुंभे विसपिहाणे ॥ २ ॥

जं हिययं कलुसमयं, जीहावि य महुरभासिणी णिच्चं ।

जम्मि पुरिसम्मि विज्जइ, से विसकुंभे महपिहाणे ॥ ३ ॥

जं हिययं कलुसमयं, जीहावि य कडुयभासिणी णिच्चं ।

जम्मि पुरिसम्मि विज्जइ, से विसकुंभे विसपिहाणे ॥ ४ ॥

- ८७ चउव्विहा उवसग्गा पण्णत्ता, तं जहा- दिव्वा, माणुसा, तिरिक्ख- जोणिया, आयसंचेयणिज्जा ।
- ८८ दिव्वा उवसग्गा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- हासा, पाओसा, वीमंसा, पुढोवेमाया ।
- ८९ माणुसा उवसग्गा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- हासा, पाओसा, वीमंसा, कुसील पडिसेवणया ।
- ९० तिरिक्खजोणिया उवसग्गा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- भया, पाओसा, आहारहेउया, अवच्चलेणसारक्खणया ।
- ९१ आयसंचेयणिज्जा उवसग्गा चउव्विहा पण्णत्ता, तं जहा- घट्टणया, पवडणया, थंभणया, लेसणया ।
- ९२ चउव्विहे कम्मे पण्णत्ते, तं जहा- सुभे णाममेगे सुभे, सुभे णाममेगे असुभे असुभे णाममेगे सुभे, असुभे णाममेगे असुभे ।
- ९३ चउव्विहे कम्मे पण्णत्ते, तं जहा- सुभे णाममेगे सुभविवागे, सुभे णाममेगे असुभविवागे, असुभे णाममेगे सुभविवागे, असुभे णाममेगे असुभविवागे ।
- ९४ चउव्विहे कम्मे पण्णत्ते, तं जहा- पगडीकम्मे, ठिड्कम्मे अणुभावकम्मे, पएसकम्मे ।
- ९५ चउव्विहे संघे पण्णत्ते, तं जहा- समणा, समणीओ, सावगा, सावियाओ ।
- ९६ चउव्विहा बुद्धी पण्णत्ता, तं जहा- उप्पइया, वेणइया, कम्मिया, पारिणामिया ।
- ९७ चउव्विहा मई पण्णत्ता, तं जहा- उग्गहमई, ईहामई, अवायमई, धारणामई ।
अहवा चउव्विहा मई पण्णत्ता, तं जहा- अरंजरोदगसमाणा, वियरोदगसमाणा, सरोदगसमाणा, सागरोदगसमाणा ।
- ९८ चउव्विहा संसारसमावण्णगा जीवा पण्णत्ता, तं जहा- णेरइया, तिरिक्ख-जोणिया, मणुस्सा, देवा ।
- ९९ चउव्विहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- मणजोगी, वइजोगी, कायजोगी, अजोगी ।
अहवा चउव्विहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- इत्थिवेयगा, पुरिसवेयगा, णपुंसकवेयगा, अवेयगा ।

अहवा चउव्विहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- चक्खुदंसणी, अचक्खुदंसणी, ओहिदंसणी, केवलदंसणी ।

अहवा चउव्विहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- संजया, असंजया, संजया- संजया, णोसंजया णोअसंजया ।

१०० चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- मित्ते णाममेगे मित्ते, मित्ते णाममेगे अमित्ते, अमित्ते णाममेगे मित्ते, अमित्ते णाममेगे अमित्ते ।

१०१ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- मित्ते णाममेगे मित्तरूवे, चउभंगो ।

१०२ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- मुत्ते णाममेगे मुत्ते, मुत्ते णाममेगे अमुत्ते, अमुत्ते णाममेगे मुत्ते, अमुत्ते णाममेगे अमुत्ते ।

१०३ चत्तारि पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- मुत्ते णाममेगे मुत्तरूवे, चउभंगो ।

१०४ पंचिंदियतिरिक्खजोणिया चउगइया चउआगइया पण्णत्ता, तं जहा- पंचिंदिय तिरिक्खजोणिए पंचिंदियतिरिक्खजोणिएसु उववज्जमाणे णेरइएहिंतो वा, तिरिक्ख-जोणिएहिंतो वा, मणुस्सेहिंतो वा, देवेहिंतो वा उववज्जेज्जा ।

से चेव णं से पंचिंदियतिरिक्खजोणिए पंचिंदियतिरिक्खजोणियत्तं विप्पजह- माणे णेरइयत्ताए वा, तिरिक्खजोणियत्ताए वा, मणुस्सत्ताए वा, देवत्ताए वा गच्छेज्जा। एवं चेव मणुस्सावि चउगइया चउआगइया ।

१०५ बेइंदिया णं जीवा असमारंभमाणस्स चउव्विहे संजमे कज्जइ, तं जहा- जिब्भामयाओ सोक्खाओ अवरोवित्ता भवइ, जिब्भामएणं दुक्खेणं असंजोगेत्ता भवइ, फासमयाओ सोक्खाओ अवरोवेत्ता भवइ, फासमएणं दुक्खेणं असंजोगित्ता भवइ ।

१०६ बेइंदिया णं जीवा समारंभमाणस्स चउव्विहे असंजमे कज्जइ, तं जहा- जिब्भामयाओ सोक्खाओ ववरोवित्ता भवइ, जिब्भामएणं दुक्खेणं संजोगित्ता भवइ, फासमयाओ सोक्खाओ ववरोवेत्ता भवइ, फासमएणं दुक्खेणं संजोगित्ता भवइ ।

१०७ सम्मद्धिद्वियाणं णेरइयाणं चत्तारि किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- आरंभिया, परिग्गहिया, मायावत्तिया, अपच्चक्खाणकिरिया । एवं विगलिंदियवज्जं जाव वेमाणियाणं चत्तारि किरियाओ पण्णत्ताओ ।

१०८ चउहिं ठाणेहिंध संते गुणे णासेज्जा, तं जहा- कोहेणं, पडिणिवेसेणं, अकयण्णुयाए, मिच्छत्ताभिणिवेसेणं ।

१०९ चउहिं ठाणेहिं असंते गुणे दीवेज्जा, तं जहा- अब्भासवत्तियं, परच्छंदा-णुवत्तियं, कज्जेहेउं, कयपडिकइयेइ वा।

- ११० णेरइयाणं चउहिं ठाणेहिं सरीरुप्पत्ती सिया, तं जहा- कोहेणं, माणेणं, मायाए, लोभेणं । एवं जाव वेमाणियाणं ।
- १११ णेरइयाणं चउट्ठाणणिव्वत्तिए सरीरे पण्णत्ते, तं जहा- कोहणिव्वत्तिए जाव लोभणिव्वत्तिए । एवं जाव वेमाणियाणं ।
- ११२ चत्तारि धम्मदारा, पण्णत्ता, तं जहा- खंती, मुत्ती, अज्जवे, मद्दवे ।
- ११३ चउहिं ठाणेहिं जीवा णेरइयाउयत्ताए कम्मं पकरेंति, तं जहा- महारंभयाए, महापरिग्गहयाए, पंचिंदियवहेणं, कुणिमाहारेणं ।
- ११४ चउहिं ठाणेहिं जीवा तिरिक्खजोणियाउयत्ताए कम्मं पकरेंति, तं जहा- माइल्लयाए, णियडिल्लयाए, अलियवयणेणं, कूडतुलकूडमाणेणं ।
- ११५ चउहिं ठाणेहिं जीवा मणुस्साउयत्ताए कम्मं पकरेंति, तं जहा- पगइभद्दयाएपगइविणीययाए, साणुक्कोसयाए, अमच्छरियाए ।
- ११६ चउहिं ठाणेहिं जीवा देवाउयत्ताए कम्मं पगरेंति, तं जहा- सरागसंजमेणं, संजमासंजमेणं, बालतवोकम्मणेणं, अकामणिज्जराए ।
- ११७ चउव्विहे वज्जे पण्णत्ते, तं जहा- तते, वितते, घणे, झुसिरे ।
- ११८ चउव्विहे णट्टे पण्णत्ते, तं जहा- अंचिए, रिभिए, आरभडे भसोले ।
- ११९ चउव्विहे गेए पण्णत्ते, तं जहा- उक्खित्तए, पत्तए, मंदए, रोविंदए ।
- १२० चउव्विहे अभिणए पण्णत्ते, तं जहा- दिट्ठंतिए, पाडिसुए, सामण्णओ-विणिवाइयं, लोगमज्झावसिए ।
- १२१ चउव्विहे मल्ले पण्णत्ते, तं जहा- गंथिमे, वेढिमे, पुरिमे, संघाइमे ।
- १२२ चउव्विहे अलंकारे पण्णत्ते, तं जहा- केसालंकारे, वत्थालंकारे, मल्लालंकारे, आभरणालंकारे ।
- १२३ सणंकुमार माहिंदेसु णं कप्पेसु विमाणा चउवण्णा पण्णत्ता, तं जहा- णीला, लोहिया, हालिद्धा, सुक्किल्ला ।
- १२४ महासुक्क-सहस्सारेसु णं कप्पेसु देवाणं भवधारणिज्जा सरीरगा उक्कोसेणं चत्तारि रयणीओ उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- १२५ चत्तारि दगगब्भा पण्णत्ता, तं जहा- उस्सा, महिया, सीया, उसिणा ।
- १२६ चत्तारि दगगब्भा पण्णत्ता, तं जहा- हेमगा, अब्भसंथडा, सीयोसिणा, पंचरुविय ।

माहे उ हेमगा गब्भा, फग्गुणे अब्भसंथडा ।
सीयोसिणा उ चित्ते, वइसाहे पंचरुविया ॥ १ ॥

१२७ चत्तारि मणुस्सीगब्भा पण्णत्ता, तं जहा- इत्थित्ताए, पुरिसत्ताए, णपुंसगत्ताएबिंबत्ताए ।
अप्पं सुक्कं बहुं ओयं, इत्थी तत्थ पजायइ ।
अप्पं ओयं बहुं सुक्कं, पुरिसो तत्थ जायइ ॥ १ ॥
दोण्हंपि रत्तसुक्काणं, तुल्लभावे णपुंसओ ।
इत्थी ओय-समायोगे, बिंबं तत्थ पजायइ ॥ २ ॥

१२८ उप्पायपुव्वस्स णं चत्तारि चूलवत्थू पण्णत्ता ।

१२९ चउव्विहे कव्वे पण्णत्ते, तं जहा- गज्जे, पज्जे, कत्थे, गेए ।

१३० णेरइयाणं चत्तारि समुग्घाया पण्णत्ता, तं जहा- वेयणासमुग्घाए, कसाय-समुग्घाए,
मारणंतियसमुग्घाए, वेउव्वियसमुग्घाए । एवं वाउक्काइयाण वि ।

१३१ अरहओ णं अरिद्वणेमिस्स चत्तारि सया चोद्धसपुव्वीणं अजिणाणं जिण संकासाणं
सव्वक्खरसण्णिवाईणं जिणो इव अवितहं वागरमाणाणं उक्कोसिया चउद्धसपुव्विसंपया होत्था ।

१३२ समणस्स णं भगवओ महावीरस्स चत्तारि सया वादीणं सदेवमणुयासुराए परिसाए
अपराजियाणं उक्कोसिया वादिसंपया हुत्था ।

१३३ हेठिल्ला चत्तारि कप्पा अद्धचंदसंठाणसंठिया पण्णत्ता, तं जहा- सोहम्मं, ईसाणे, सणंकुमारे,
माहिंदे ।

१३४ मज्झिल्ला चत्तारि कप्पा पडिपुण्णचंदसंठाणसंठिया पण्णत्ता, तं जहा- बंभलोगे, लंतए,
महासुक्के, सहस्सारे ।

१३५ उवरिल्ला चत्तारि कप्पा अद्धचंदसंठाणसंठिया पण्णत्ता, तं जहा- आणए पाणए, आरणे,
अच्चुए ।

१३६ चत्तारि समुद्धा पत्तेयरसा पण्णत्ता, तं जहा- लवणोदे, वरुणोदे, खीरोदे, घयोदे ।

१३७ चत्तारि आवत्ता पण्णत्ता, तं जहा- खरावत्ते, उण्णयावत्ते, गूढावत्ते, आमि- सावत्ते ।
एवामेव चत्तारि कसाया पण्णत्ता, तं जहा- खरावत्तसमाणे कोहे, उण्णया-वत्तसमाणे माणे,
गूढावत्तसमाणा माया, आमिसावत्तसमाणे लोभे ।

खरावत्तसमाणं कोहं अणुपविट्ठे जीवे कालं करेइ, णेरइएसु उववज्जइ । उण्णयावत्तसमाणं
माणं अणुपविट्ठे जीवे कालं करेइ, णेरइएसु उववज्जइ । गूढावत्तसमाणं मायं अणुपविट्ठे जीवे

कालं करेइ, णेरइएसु उववज्जइ । आमिसा- वत्तसमाणं लोभं अणुपविट्ठे जीवे कालं करेइ, णेरइएसु उववज्जइ ।

१३८ अणुराहा णक्खत्ते चउत्तारे पण्णत्ते । पुव्वासाढा एवं चेव । उत्तरासाढा एवं चेव ।

१३९ जीवा णं चउट्ठाणणिव्वत्तिए पोग्गले पावकम्मयाए चिणिंसु वा चिणंति वा चिणिस्संति वा तं जहा- णेरइयणिव्वत्तिए, तिरिक्खजो- णियणिव्वत्तिए, मणुस्स- णिव्वत्तिए, देवणिव्वत्तिए । एवं उवचिणिंसु वा उवचिणंति वा उवचिणिस्संति वा । एवं चिण-उवचिण-बंध-उदीर-वेय तह णिज्जरा चेव ।

१४० चउपएसिया खंधा अणंता पण्णत्ता । चउपएसोगाढा पोग्गला अणंता पण्णत्ता । चउसमयट्ठिईया पोग्गला अणंता पण्णत्ता । चउगुणकालगा पोग्गला अणंता पण्णत्ता जाव चउगुणलुक्खा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।

॥ चउत्थो उद्देसो समत्तो ॥

॥ चउत्थं ठाणं समत्तं ॥

पंचम ठाणं

पढमो उद्देसो

१ पंच महव्वया पण्णत्ता, तं जहा- सव्वाओ पाणाइवायाओ वेरमणं, सव्वाओ मुसावायाओ वेरमणं, सव्वाओ अदिण्णादाणाओ वेरमणं, सव्वाओ मेहुणाओ वेरमणं, सव्वाओ परिग्गहाओ वेरमणं ।

२ पंचाणुव्वया पण्णत्ता, तं जहा- थूलाओ पाणाइवायाओ वेरमणं, थूलाओ मुसावायाओ वेरमणं, थूलाओ अदिण्णादाणाओ वेरमणं, सदारसंतोसे, इच्छापरिमाणे ।

३ पंच वण्णा पण्णत्ता, तं जहा- किण्हा, णीला, लोहिया, हालिद्धा, सुक्किल्ला ।

४ पंच रसा पण्णत्ता, तं जहा- तित्ता, कडुया, कसाया, अंबिला, महुरा ।

५ पंच कामगुणा पण्णत्ता, तं जहा- सद्धा, रूवा, गंधा, रसा, फासा ।

६ पंचहिं ठाणेहिं जीवा सज्जंति, तं जहा- सद्देहिं, रूवेहिं, गंधेहिं, रसेहिं फासेहिं । एवं रज्जंति मुच्छंति गिज्झंति अज्झोववज्जंति विणिग्घायमावज्जंति ।

- ७ पंच ठाणा अपरिण्णाया जीवाणं अहियाए असुभाए अखमाए अणिस्सेस्साए अणाणुगामियत्ताए भवन्ति, तं जहा- सद्दा, रूवा, गंधा, रसा, फासा ।
- ८ पंच ठाणा सुपरिण्णाया जीवाणं हियाए सुभाए जाव आणुगामियत्ताए भवन्ति, तं जहा- सद्दा, रूवा, गंधा, रसा, फासा ।
- ९ पंच ठाणा अपरिण्णाया जीवाणं दुग्गइ-गमणाए भवन्ति, तं जहा- सद्दा, रूवा, गंधा, रसा, फासा ।
- १० पंच ठाणा सुपरिण्णाया जीवाणं सुग्गइ-गमणाए भवन्ति, तं जहा- सद्दा, रूवा, गंधा, रसा, फासा ।
- ११ पंचहिं ठाणेहिं जीवा दोग्गइं गच्छन्ति, तं जहा- पाणाइवाएणं, मुसावाएणं, अदिण्णादाणेणं, मेहुणेणं, परिग्गहेणं ।
- १२ पंचहिं ठाणेहिं जीवा सोग्गइं गच्छन्ति, तं जहा- पाणाइवायवेरमणेणं, मुसावायवेरमणेणं, अदिण्णादाणवेरमणेणं, मेहुणवेरमणेणं, परिग्गहवेरमणेणं ।
- १३ पंच पडिमाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- भद्दा, सुभद्दा, महाभद्दा, सव्वतोभद्दा, भद्दुत्तरपडिमा ।
- १४ पंच थावरकाया पण्णत्ता, तं जहा- इंदे थावरकाए, बंभे थावरकाए, सिप्पे थावरकाए, सम्मती थावरकाए, पायावच्चे थावरकाए ।
- १५ पंच थावरकायाहिवई पण्णत्ता, तं जहा- इंदे थावरकायाहिवई, बंभे थावरकायाहिवई, सिप्पे थावरकायाहिवई, सम्मती थावरकायाहिवई, पायावच्चे थावरकायाहिवई ।
- १६ पंचहिं ठाणेहिं ओहिदंसणे समुप्पज्जिउकामे वि तप्पढमयाए खंभाएज्जा, तं जहा- अप्भूयं वा पुढविं पासित्ता तप्पढमयाए खंभाएज्जा । कुंतुरासिभूयं वा पुढविं पासित्ता तप्पढमयाए खंभाएज्जा । महइमहालयं वा महोरगसरीरं पासित्ता तप्पढमयाए खंभाएज्जा । देवं वा महिइडियं महज्जुइयं महाणुभागं महायसं महाबलं महासोक्खं पासित्ता तप्पढमयाए खंभाएज्जा ।
- पुरेसु वा पोराणाइं उरालाइं महइमहालयाइं महाणिहाणाइं पहीणसामियाइं पहीणसेउयाइं पहीणगुत्तागाराइं उच्छिण्णसामियाइं उच्छिण्णसेउयाइं उच्छिण्ण गुत्तागाराइं जाइं इमाइं गामागर णगर खेड कब्बड मडंब दोणमुह-पट्टणासमसंबाह सण्णिवेसेसु सिंघाडग तिग चउक्क चच्चर चउम्मह महापहपहेसु णगर णिद्धमणेसु सुसाण सुण्णागार गिरिकंदरसंति सेलोवट्ठावण भवणगिहेसु सण्णिक्खित्ताइ चिद्धंति, ताइं वा पासित्ता तप्पढमयाए खंभाएज्जा ।
- इच्चेएहिं पंचहिं ठाणेहिं ओहिदंसणे समुप्पज्जिउकामे तप्पढमयाए खंभाएज्जा ।

- १७ पंचहिं ठाणेहिं केवलवरणाणदंसणे समुप्पज्जिउकामे तप्पढमयाए णो खंभाएज्जा, तं जहा-
अप्भूतं वा पुढविं पासित्ता तप्पढमयाए णो खंभाएज्जा । सेसं तहेव जाव भवणगिहेसु
सण्णिक्खित्ताइं चिट्ठंति, ताइं वा पासित्ता तप्पढमयाए णो खंभाएज्जा ।
इच्चेएहिं पंचहिं ठाणेहिं केवलवरणाणदंसणे समुप्पज्जिउकामे तप्पढमयाए णो खंभाएज्जा ।
- १८ णेरइयाणं सरीरगा पंचवण्णा पंचरसा पण्णत्ता, तं जहा- किण्हा, णीला, लोहिया, हालिद्धा,
सुक्किल्ला । तित्ता, कडुया, कसाया, अंबिला, महरा । एवं णिरंतरं जाव वेमाणियाणं ।
- १९ पंच सरीरगा पण्णत्ता, तं जहा- ओरालिए, वेउव्विए, आहारए, तेयए, कम्मए ।
- २० ओरालियसरीरे पंचवण्णे पंचरसे पण्णत्ते, तं जहा- किण्हे, णीले, लोहिए हालिद्धे, सुक्किल्ले ।
तित्ते, कडुए, कसाए, अंबिले, महुरे । एवं वेउव्विय सरीरे जाव कम्मगसरीरे पंचवण्णे पंचरसे
पण्णत्ते, तं जहा- किण्हे जाव सुक्किल्ले । तित्ते जाव महुरे ।
- २१ सव्वे वि णं बादरबोदिधरा कलेवरा पंचवण्णा पंचरसा दुग्ंधा अड्डफासा ।
- २२ पंचहिं ठाणेहिं पुरिम-पच्छिमगाणं जिणाणं दुग्गमं भवइ, तं जहा- दुआइक्खं, दुव्विभज्जं,
दुपस्सं दुतित्तिक्खं, दुरणुचरं ।
- २३ पंचहिं ठाणेहिं मज्झिमगाणं जिणाणं सुग्गमं भवइ, तं जहा- सुआइक्खं, सुविभज्जं, सुपस्सं,
सुतित्तिक्खं, सुरणुचरं ।
- २४ पंच ठाणाइं समणेणं भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णिच्चं वण्णियाइं णिच्चं
कित्तियाइं णिच्चं बुइयाइं णिच्चं पसत्थाइं णिच्चमब्भणुण्णायाइं भवंति, तं जहा- खंती,
मुत्ती, अज्जवे, मद्दवे, लाघवे ।
- २५ पंच ठाणाइं समणेणं भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णिच्चं वण्णियाइं णिच्चं
कित्तियाइं णिच्चं बुइयाइं णिच्चं पसत्थाइं णिच्चं अब्भणुण्णायाइं भवंति, तं जहा- सच्चे,
संजमे, तवे, चियाए, बंभचेरवासे ।
- २६ पंच ठाणाइं समणेणं भगवया, महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णिच्चं वण्णियाइं जाव
अब्भणुण्णायाइं भवंति, तं जहा- उक्खित्तचरए, णिक्खित्तचरए, अंतचरए, पंतचरए, लूहचरए ।
- २७ पंच ठाणाइं समणेणं भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णिच्चं वण्णियाइं जाव
अब्भणुण्णायाइं भवंति, तं जहा- अण्णायचरए, अण्णगिलायचरए, मोणचरए संसड्डकप्पिए,
तज्जायसंसड्डकप्पिए ।
- २८ पंच ठाणाइं समणेणं भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णिच्चं वण्णियाइं जाव
अब्भणुण्णायाइं भवंति, तं जहा- उवणिहिए, सुद्धेसणिए, संखादत्तिए, दिट्ठलाभिए, पुट्ठलाभिए॥

- ३९ पंच ठाणाइं समणेणं भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णिच्चं वण्णियाइं जाव अब्भणुण्णायाइं भवंति, तं जहा- आयंबिलिए, णिव्विए, पुरिमइडिए, परिमितपिंडवाइए, भिण्णपिंडवाइए ॥
- ३० पंच ठाणाइं समणेणं भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णिच्चं वण्णियाइं जाव अब्भणुण्णायाइं भवंति, तं जहा- अरसाहारे, विरसाहारे, अंताहारे, पंताहारे, लूहाहारे ।
- ३१ पंच ठाणाइं समणेणं भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णिच्चं वण्णियाइं जाव अब्भणुण्णायाइं भवंति, तं जहा- अरसजीवी, विरसजीवी, अंतजीवी, पंतजीवी, लूहजीवी ।
- ३२ पंच ठाणाइं समणेणं भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णिच्चं वण्णियाइं जाव अब्भणुण्णायाइं भवंति, तं जहा- ठाणाइए, उक्कुडुआसणिए, पडिमट्टाई, वीरासणिए, णेसज्जिए।
- ३३ पंच ठाणाइं समणेणं भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णिच्चं वण्णियाइं जाव अब्भणुण्णायाइं भवंति, तं जहा- दंडायतिए, लगंडसाई, आयावए, अवाउडए अकंडूयए ।
- ३४ पंचहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे महाणिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ, तं जहा- अगिलाए आयरियवेयावच्चं करेमाणे, अगिलाए उवज्झायवेयावच्चं करेमाणे, अगिलाए थेरवेयावच्चं करेमाणे, अगिलाए तवस्सिवेयावच्चं करेमाणे, अगिलाए गिलाणवेयावच्चं करेमाणे ।
- ३५ पंचहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे महाणिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ, तं जहा- अगिलाए सेहवेयावच्चं करेमाणे, अगिलाए कुलवेयावच्चं करेमाणे, अगिलाए गणवेयावच्चं करेमाणे, अगिलाए संघवेयावच्चं करेमाणे, अगिलाए साहम्मिय-वेयावच्चं करेमाणे।
- ३६ पंचहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे साहम्मियं संभोइयं विसंभोइयं करेमाणे णाइक्कमइ, तं जहा- सकिरियट्ठाणं पडिसेवित्ता भवइ । पडिसेवित्ता णो आलोएइ । आलोइत्ता णो पट्टवेइ । पट्टवेत्ता णो णिव्विसइ । जाइं इमाइं थेराणं ठिइपकप्पाइं भवंति ताइं अइयंचिय-अइयंचिय पडिसेवेइ, से हंद ! हं पडिसेवामि, किं मे थेरा करेस्संति ?
- ३७ पंचहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे साहम्मियं पारंचियं करेमाणे णाइक्कमइ, तं जहा- कुले वसइ कुलस्स भेदाए अब्भुट्ठित्ता भवइ । गणे वसइ गणस्स भेदाए अब्भुट्ठित्ता भवइ । हिंसप्पेही । छिद्वप्पेही । अभिक्खणं-अभिक्खणं पसिणायतणाइं पउंजित्ता भवइ ।
- ३८ आयरियउवज्झायस्स णं गणंसि पंच वुग्गहट्ठाणा पण्णत्ता, तं जहा- आयरियउवज्झाए णं गणंसि आणं वा धारणं वा णो सम्मं पउंजित्ता भवइ । आयरियउवज्झाए णं गणंसि अहाराइणियाए किइक्कम्मं णो सम्मं पउंजित्ता भवइ । आयरियउवज्झाए णं गणंसि जे सुत्तपज्जवजाए धारेइ, ते काले-काले णो सम्ममणुप्पवाइत्ता भवइ । आयरियउवज्झाए णं

गणंसि गिलाणसेहवेयावच्चं णो सम्ममब्भुट्ठित्ता भवइ । आयरियउवज्झाए णं गणंसि अणापुच्छियचारी यावि हवइ, णो आपुच्छियचारी ।

३९ आयरियउवज्झायस्स णं गणंसि पंच अवुग्गहट्ठाणा पण्णत्ता, तं जहा- आयरियउवज्झाए णं गणंसि आणं वा धारणं वा सम्मं पउंजित्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि आहाराइणियाए सम्मं किइकम्मं पउंजित्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि जे सुत्तपज्जवजाए धारेइ, ते काले-काले सम्मं अणुपवाइत्ता भवइ । आयरियउवज्झाए णं गणंसि गिलाणसेहवेयावच्चं सम्मं अब्भुट्ठित्ता भवइ । आयरियउवज्झाए णं गणंसि आपुच्छियचारी यावि भवइ, णो अणापुच्छियचारी ।

४० पंच णिसिज्जाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- उक्कुडुया, गोदोहिया, समपायपुता, पलियंका, अद्धपलियंका ।

४१ पंच अज्जवट्ठाणा पण्णत्ता, तं जहा- साहुअज्जवं साहुमद्धवं, साहुलाघवं, साहुखंती साहुमुत्ती ।

४२ पंच विहा जोइसिया पण्णत्ता, तं जहा- चंदा, सूरा, गहा, णक्खत्ता, ताराओ ।

४३ पंचविहा देवा पण्णत्ता, तं जहा- भवियदव्वदेवा, णरदेवा, धम्मदेवा, देवाहिदेवा भावदेवा ।

४४ पंचविहा परिचारणा पण्णत्ता, तं जहा- कायपरिचारणा, फासपरिचारणा, रूवपरिचारणा, सद्धपरिचारणा, मणपरिचारणा ।

४५ चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो पंच अग्गमहिसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- काली, राई, रयणी, विज्जू, मेहा ।

४६ बलिस्स णं वइरोयणिंदस्स वइरोयणरण्णो पंच अग्गमहिसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- सुंभा, णिसुंभा, रंभा, णिरंभा, मदणा ।

४७ चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो पंच संगामिया अणिया, पंच संगामिया अणियाहिवई पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए, पीढाणिए, कुंजराणिए, महिसाणिए, रहाणिए ।

दुमे पायत्ताणियाहिवई, सोदामे आसराया पीढाणियाहिवई, कुंथू हत्थिराया कुंजराणियाहिवई, लोहियक्खे महिसाणियाहिवई, किण्णरे रहाणियाहिवई ।

४८ बलिस्स णं वइरोयणिंदस्स वइरोयणरण्णो पंच संगामिया अणिया, पंच संगामियाणियाहिवई पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए पीढाणिए, कुंजराणिए महिसाणिए रहाणिए ।

महदुमे पायत्ताणयाहिवई, महासोदामे आसराया पीढाणियाहिवई, मालंकारे हत्थिराया कुंजराणियाहिवई, महालोहियक्खे महिसाणियाहिवई, किंपुरिसे रहाणियाहिवई ।

४९ धरणस्स णं णागकुमारिंदस्स णागकुमाररण्णो पंच संगामिया अणिया, पंच संगामियाणियाहिवई पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए पीढाणिए, कुंजराणिए महिसाणिए रहाणिए ।

भद्वसेणे पायत्ताणियाहिवई, जसोधरे आसराया पीढाणियाहिवई, सुदंसणे हत्थिराया कुंजराणियाहिवई, णीलकंठे महिसाणियाहिवई, आणंदे रहाणियाहिवई।

५० भूयाणंदस्स णं णागकुमारिंदस्स णागकुमाररण्णो पंच संगामियाणिया, पंच संगामियाणियाहिवई पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए पीढाणिए कुंजराणिए महिसाणिए रहाणिए ।

दक्खे पायत्ताणियाहिवई, सुग्गीवे आसराया पीढाणियाहिवई, सुविक्कमे हत्थिराया कुंजराणियाहिवई, सेयकंठे महिसाणियाहिवई, णंदुत्तरे रहाणियाहिवई। एवं जहा धरणस्स तहा सव्वेसिं दाहिणिल्लाणं जाव घोसस्स । जहा भूयाणंदस्स तहा सव्वेसिं उत्तरिल्लाणं जाव महाघोसस्स ।

५१ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो पंच संगामिया अणिया, पंच संगामिया अणियाहिवई पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए, पीढाणिए, कुंजराणिए, उसभाणिए, रहाणिए ।

हरिणेगमेसी पायत्ताणियाहिवई, वाऊ आसराया पीढाणियाहिवई, एरावणे हत्थिराया कुंजराणियाहिवई, दामड्ढी उसभाणियाहिवई, माढरे रहाणियाहिवई ।

५२ ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो पंच संगामिया अणिया पंच संगामिया अणियाहिवई पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए, पीढाणिए, कुंजराणिए, उसभाणिए, रहाणिए ।

लहुपरक्कमे पायत्ताणियाहिवई, महावाऊ आसराया पीढाणियाहिवई, पुप्फदंते हत्थिराया कुंजराणियाहिवई, महादामड्ढी उसभाणियाहिवई, महामाढरे रहाणियाहिवई।

जहा सक्कस्स तहा सव्वेसिं दाहिणिल्लाणं जाव पाणयस्स । जहा ईस्साणस्स तहा सव्वेसिं उत्तरिल्लाणं जाव अच्चुयस्स ।

५३ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो अब्भंतरपरिसाए देवाणं पंच पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता ।

५४ ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो अब्भंतरपरिसाए देवीणं पंच पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता ।

५५ पंचविहा पडिहा पण्णत्ता, तं जहा- गइपडिहा, ठिईपडिहा, बंधणपडिहा, भोगपडिहा, बलवीरिय-पुरिसक्कार-परक्कमपडिहा।

५६ पंचविहे आजीवे पण्णत्ते, तं जहा- जाईआजीवे, कुलाजीवे, कम्माजीवे, सिप्पाजीवे, लिंगाजीवे।

५७ पंच रायककुहा पण्णत्ता, तं जहा- खग्गं, छत्तं, उप्फेसं, पाणहाओ, वालवीयणे ।

५८ पंचहिं ठाणेहिं छउमत्थे णं उदिण्णे परिस्सहोवसग्गे सम्मं सहेज्जा खमेज्जा तित्तिक्खेजा अहियासेज्जा, तं जहा-

उदिण्णकम्मे खलु अयं पुरिसे उम्मत्तगभूए, तेण मे एस पुरिसे अक्कोसइ वा अवहसइ वा णिच्छोडेइ वा णिब्भंछेइ वा बंधेइ वा रुंभइ वा छविच्छेयं करेइ वा, पमारं वा णेइ, उद्वेइ वा,

वत्थं वा पडिग्गहं वा कंबलं वा पायपुंछणं वा आच्छिंदइ वा विच्छिंदइ वा भिंदइ वा अवहरइ वा ॥१॥

जक्खाइठ्ठे खलु अयं पुरिसे, तेण मे एस पुरिसे अक्कोसइ वा जाव अवहरइ वा ॥२॥

ममं च णं तब्भववेयणिज्जे कम्ममे उदिण्णे भवइ, तेण मे एस पुरिसे अक्कोसइ वा जाव अवहरइ वा ॥३॥

ममं च णं सम्मं असहमाणस्स अखममाणस्स अतितिक्खमाणस्स अणहियासेमाणस्स किं मण्णे कज्जइ ? एगंतसो मे पावे कम्ममे कज्जइ ॥४॥

ममं च णं सम्मं सहमाणस्स खममाणस्स तितिक्खमाणस्स अहियासेमाणस्स किं मण्णे कज्जइ ? एगंतसो मे णिज्जरा कज्जइ ॥५॥

इच्चेएहिं पंचहिं ठाणेहिं छउमत्थे उदिण्णे परिसहोवसग्गे सम्मं सहेज्जा खमेज्जा तितिक्खेज्जा अहियासेज्जा ।

५९

पंचहिं ठाणेहिं केवली उदिण्णे परिसहोवसग्गे सम्मं सहेज्जा खमेज्जा तितिक्खेज्जा अहियासेज्जा, तं जहा-

खित्तचित्ते खलु अयं पुरिसे, तेण मे एस पुरिसे अक्कोसइ वा जाव अवहरइ वा । दित्तचित्ते खलु अयं पुरिसे, तेण मे एस पुरिसे अक्कोसइ वा जाव अवहरइ वा । जक्खाइठ्ठे खलु अयं पुरिसे, तेण मे एस पुरिसे अक्कोसइ वा जाव अवहरइ वा । ममं च णं तब्भववेयणिज्जे कम्ममे उदिण्णे भवइ, तेण मे एस पुरिसे अक्कोसइ वा जाव अवहरइ वा ।

ममं च णं सम्मं सहमाणं खममाणं तितिक्खमाणं अहियासेमाणं पासेत्ता बहवे अण्णे छउमत्था समणा णिग्गंथा उदिण्णे-उदिण्णे परीसहोवसग्गे एवं सम्मं सहिस्संति खमिस्संति तितिक्खिस्संति अहियासिस्संति ।

इच्चेएहिं पंचहिं ठाणेहिं केवली उदिण्णे परीसहोवसग्गे सम्मं सहेज्जा खमेज्जा तितिक्खेज्जा अहियासेज्जा ।

६०

पंच हेऊ पण्णत्ता, तं जहा- हेउं ण जाणइ, हेउं ण पासइ, हेउं ण बुज्झइ, हेउं णाभिगच्छइ, हेउं अण्णाणमरणं मरइ ।

६१

पंच हेऊ पण्णत्ता, तं जहा- हेउणा ण जाणइ, हेउणा ण पासइ, हेउणा ण बुज्झइ, हेउणा णाभिगच्छइ, हेउणा अण्णाणमरणं मरइ ।

६२

पंच हेऊ पण्णत्ता, तं जहा- हेउं जाणइ, हेउं पासइ, हेउं बुज्झइ, हेउं अभिगच्छइ, हेउं छउमत्थमरणं मरइ ।

६३

पंच हेऊ पण्णत्ता, तं जहा- हेउणा जाणइ, हेउणा पासइ, हेउणा बुज्झइ, हेउणा अभिगच्छइ, हेउणा छउमत्थमरणं मरइ ।

- ६४ पंच अहेऊ पण्णत्ता, तं जहा- अहेउं ण जाणइ, अहेउं ण पासइ, अहेउं ण बुज्झइ, अहेउं णाभिगच्छइ, अहेउं छउमत्थमरणं मरइ ।
- ६५ पंच अहेऊ पण्णत्ता, तं जहा- अहेउणा ण जाणइ, अहेउणा ण पासइ, अहेउणा ण बुज्झइ, अहेउणा णाभिगच्छइ, अहेउणा छउमत्थमरणं मरइ ।
- ६६ पंच अहेऊ पण्णत्ता, तं जहा- अहेउं जाणइ, अहेउं पासइ, अहेउं बुज्झइ, अहेउं अभिगच्छइ, अहेउं केवलिमरणं मरइ ।
- ६७ पंच अहेऊ पण्णत्ता, तं जहा- अहेउणा जाणइ, अहेउणा पासइ, अहेउणा बुज्झइ, अहेउणा अभिगच्छइ, अहेउणा केवलिमरणं मरइ ।
- ६८ केवलिस्स णं पंच अणुत्तरा पण्णत्ता, तं जहा- अणुत्तरे णाणे, अणुत्तरे दंसणे, अणुत्तरे चरित्ते, अणुत्तरे तवे, अणुत्तरे वीरिए ।
- ६९ पउमप्पहे णं अरहा पंच चित्ते होत्था, तं जहा- चित्ताहिं चुए चइत्ता गब्भं वक्कंते । चित्ताहिं जाए । चित्ताहिं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए । चित्ताहिं अणंते अणुत्तरे णिव्वाघाए णिरावरणे कसिणे पडिपुण्णे केवलवरणाणदंसणे समुप्पण्णे । चित्ताहिं परिणिव्वुए ।
- ७० एवमेएणं अभिलावेणं इमाओ गाहाओ अणुगंतव्वाओ-
 पउमप्पभस्स चित्ता, मूले पुण होइ पुप्फदंतस्स ।
 पुव्वासाढा सीयलस्स, उत्तर विमलस्स भद्दवया ॥१॥
 रेवइ य अणंतजिणो, पूसो धम्मस्स संतिणो भरणी ।
 कुंथुस्स कत्तियाओ, अरस्स तह रेवइओ य ॥२॥
 मुणिसुव्वयस्स सवणो, आस्सिणि णमिणो य णेमिणो चित्ता ।
 पासस्स विसाहाओ, पंच य हत्थुत्तरे वीरो ॥३॥
- ७१ समणे भगवं महावीरे पंचहत्थुत्तरे होत्था, तं जहा- हत्थुत्तराहिं चुए चइत्ता गब्भं वक्कंते । हत्थुत्तराहिं गब्भाओ गब्भं साहरिए । हत्थुत्तराहिं जाए । हत्थुत्तराहिं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए । हत्थुत्तराहिं अणंते अणुत्तरे णिव्वाघाए णिरावरणे कसिणे पडिपुण्णे केवलवरणाणदंसणे समुप्पण्णे ।

॥ पंदमो उद्देसो समत्तो ॥

बीओ उद्देसो

- १ णो कप्पइ णिग्गंथाणं वा णिग्गंथीणं वा इमाओ उद्धिद्धाओ गणियाओ वियंजियाओ पंच महण्णवाओ महाणईओ अंतो मासस्स दुक्खुत्तो वा तिक्खुत्तो वा उत्तरित्तए वा संतरित्तए वा, तं जहा- गंगा, जउणा, सरऊ, एरवई, मही।
पंचहिं ठाणेहिं कप्पइ, तं जहा- भयंसि वा, दुब्भिकखंसि वा, पव्वहेज्ज वा णं कोई, दओघंसि वा एज्जमाणंसि महया वा, अणारिएसु ।
- २ णो कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण व पढमपाउसंसि गामाणुगामं दूइज्जित्तए । पंचहिं ठाणेहिं कप्पइ, तं जहा- भयंसि वा, दुब्भिकखंसि वा, पव्वहेज्ज वा णं कोई, दओघंसि वा एज्जमाणंसि महया वा, अणारिएहिं ।
- ३ वासावासं पज्जोसवियाणं णो कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा गामाणुगामं दूइज्जित्तए । पंचहिं ठाणेहिं कप्पइ, तं जहा- णाणद्वयाए, दंसणद्वयाए चरित्तद्वयाए आयरिय-उवज्झाया वा से वीसुंभेज्जा, आयरिय-उवज्झायाण वा बहिया वेयावच्चकरणयाए।
- ४ पंच अणुग्घाइया पण्णत्ता, तं जहा- हत्थकम्मं करेमाणे, मेहुणं पडिसेवेमाणे, राईभोयणं भुंजेमाणे, सागारियपिंडं भुंजेमाणे, रायपिंडं भुंजेमाणे ।
- ५ पंचहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे रायंतेउरमणुपविसमाणे णाइक्कमइ, तं जहा- णगरे सिया सव्वओ समंता गुत्ते गुत्तदुवारे, बहवे समणमाहणा णो संचाएंति भत्ताए पाणाए वा णिक्खमित्तए वा पविसित्तए वा, तेसिं विण्णवणद्वयाए रायंतेउरमणु- पविसेज्जा ॥१॥ पाडिहारियं वा पीढ-फलग-सेज्जा-संधारगं पच्चप्पिणमाणे रायंतेउर- मणुपविसेज्जा ॥२॥ हयस्स वा गयस्स वा दुद्धस्स आगच्छमाणस्स भीए रायंतेउरमणु- पविसेज्जा॥३॥ परो व णं सहसा वा बलसा वा बाहाए गहाय रायंतेउरमणुपविसेज्जा ॥४॥ बहिया व णं आरामगयं वा उज्जाणगयं वा रायंतेउरजणो सव्वओ समंता संपरिक्खिवित्ता णं सण्णिवेसिज्जा ॥५॥ इच्चेतेहिं पंचहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे रायंतेउरमणुपविसमाणे णाइक्कमइ ।
- ६ पंचहिं ठाणेहिं इत्थी पुरिसेण सद्धिं असंवसमाणी वि गब्भं धरेज्जा, तं जहा- इत्थी दुव्वियडा दुण्णिसण्णा सुक्कपोग्गले अधिद्विज्जा । सुक्कपोग्गलसंसिद्धे वा से वत्थे अंतोजोणीए अणुपवेसेज्जा । सयं वा से सुक्कपोग्गले अणुपवेसेज्जा। परो वा से सुक्कपोग्गले अणुपवेसेज्जा । सीओदगवियडेण वा से आयममाणीए सुक्कपोग्गला अणुपवेसेज्जा; इच्चेएहिं पंचहिं ठाणेहिं इत्थी पुरिसेण सद्धिं असंवसमाणी वि गब्भं धरेज्जा ।
- ७ पंचहिं ठाणेहिं इत्थी पुरिसेण सद्धिं संवसमाणी वि गब्भं णो धरेज्जा, तं जहा- अप्पत्तजोव्वणा, अइकंतजोव्वणा, जाइवंज्झा, गेलण्णपुट्ठा, दोमणंसिया; इच्चेएहिं पंचहिं ठाणेहिं इत्थी पुरिसेण सद्धिं संवसमाणी वि गब्भं णो धरेज्जा।

८ पंचहिं ठाणेहिं इत्थी पुरिसेण सद्धिं संवसमाणी वि णो गब्भं धरेज्जा, तं जहा- णिच्चोउया, अणोउया, वावण्णसोया, वाविद्धसोया, अणंगपडिसेवणी; इच्चेएहिं पंचहिं ठाणेहिं इत्थी पुरिसेण सद्धिं संवसमाणी वि गब्भं णो धरेज्जा ।

९ पंचहिं ठाणेहिं इत्थी पुरिसेण सद्धिं संवसमाणी वि गब्भं णो धरेज्जा, तं जहा- उउम्मि णो णिगामपडिसेविणी यावि भवइ । समागया वा से सुक्कपोग्गला पडिविद्धंसंति । उदिण्णे वा से पित्तसोणिए । पुरा वा देवकम्मणा। पुत्तफले वा णो णिव्विद्धे भवइ; इच्चेएहिं पंचहिं ठाणेहिं इत्थी पुरिसेण सद्धिं संवसमाणी वि गब्भं णो धरेज्जा ।

१० पंचहिं ठाणेहिं णिग्गंथा णिग्गंथीओ य एगयओ ठाणं वा सेज्जं वा णिसीहियं वा चेएमाणे णाइक्कमंति, तं जहा-

अत्थेगइया णिग्गंथा य णिग्गंथीओ य एगं महं अगामियं छिण्णावायं दीहमद्धमडविमणुपविद्धा, तत्थेगयओ ठाणं वा सेज्जं वा णिसीहियं वा चेएमाणा णाइक्कमंति ।

अत्थेगइया णिग्गंथा य णिग्गंथीओ य गामंसि वा णगरंसि वा खेडंसि वा कब्बडंसि वा मडंबंसि वा पट्टणंसि वा दोणमुहंसि वा आगरंसि वा णिगमंसि वा आसमंसि वा सण्णिवेसंसि वा रायहाणिसि वा वासं उवागया, एगइया जत्थ उवस्सयं लभंति, एगइया णो लभंति, तत्थेगयओ ठाणं वा सेज्जं वा णिसीहियं वा चेएमाणा णाइक्कमंति।

अत्थेगइया णिग्गंथा य णिग्गंथीओ य णागकुमारावासंसि वा सुवण्णकुमारा- वासंसि वा वासं उवागया, तत्थेगयओ ठाणं वा सेज्जं वा णिसीहियं वा चेएमाणा णाइक्कमंति ।

आमोसगा दीसंति, ते इच्छंति णिग्गंथीओ चीवरपडियाए पडिगाहित्तए, तत्थेगयओ ठाणं वा सेज्जं वा णिसीहियं वा चेएमाणा णाइक्कमंति ।

जुवाणा दीसंति, ते इच्छंति णिग्गंथीओ मेहुणपडियाए पडिगाहित्तए, तत्थेगयओ ठाणं वा सेज्जं वा णिसीहियं वा चेएमाणा णाइक्कमंति ।

इच्चेएहिं पंचहिं ठाणेहिं णिग्गंथा णिग्गंथीओ य एगयओ ठाणं वा सेज्जं वा णिसीहियं वा चेएमाणा णाइक्कमंति।

११ पंचहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे अचेलए सचेलियाहिं णिग्गंथीहिं सद्धिं संवसमाणे णाइक्कमइ, तं जहा-

खित्तचित्ते समणे णिग्गंथे, णिग्गंथेहिं अविज्जमाणेहिं अचेलए सचेलियाहिं णिग्गंथीहिं सद्धिं संवसमाणे णाइक्कमइ।

एवमेएणं गमएणं दित्तचित्ते, जक्खाइठ्ठे, उम्मायपत्ते, णिग्गंथीपव्वाइयए समणे णिग्गंथे णिग्गंथेहिं अविज्जमाणेहिं अचेलिए सचेलियाहिं णिग्गंथीहिं सद्धिं संवसमाणे णाइक्कमइ ।

१२ पंच आसवदारा पण्णत्ता, तं जहा- मिच्छत्तं, अविरई, पमाओ, कसाया, जोगा ।

- १३ पंच संवरदारा पण्णत्ता, तं जहा- सम्मत्तं, विरई, अपमाओ, अकसाइत्तं, अजोगित्तं ।
- १४ पंच दंडा पण्णत्ता, तं जहा- अट्टादंडे, अणट्टादंडे, हिंसादंडे, अकम्हादंडे, दिट्ठी-विप्परियासियादंडे।
- १५ पंच किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- आरंभिया, पारिग्गहिया, मायावत्तिया, अपच्चक्खाणकिरिया, मिच्छादंसणवत्तिया ।
- १६ मिच्छादिट्ठियाणं णेरइयाणं पंच किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- आरंभिया, पारिग्गहिया, मायावत्तिया, अपच्चक्खाणकिरिया, मिच्छादंसणवत्तिया ।
एवं सव्वेसिं णिरंतरं जाव मिच्छदिट्ठियाणं वेमाणियाणं, णवरं-विगल्लिंदिया मिच्छदिट्ठी ण भण्णंति। सेसं तहेव ।
- १७ पंच किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- काइया, अहिगरणिया, पाओसिया, पारितावणिया, पाणाइवायकिरिया । णेरइयाणं पंच एवं चेव । एवं णिरंतरं जाव वेमाणियाणं ।
- १८ पंच किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- दिट्ठिया, पुट्ठिया, पाडुच्चिया, सामंतोवणिवाइया, साहत्थिया । एवं णेरइयाणं जाव वेमाणियाणं ।
- १९ पंच किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- णेसत्थिया, आणवणिया, वेयारणिया, अणाभोगवत्तिया, अणवकंखवत्तिया । एवं जाव वेमाणियाणं ।
- २० पंच किरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पेज्जवत्तिया, दोसवत्तिया, पओग- किरिया, समुदाणकिरिया, इरियावहिया। एवं मणुस्साण वि । सेसाणं णत्थि ।
- २१ पंचविहा परिण्णा पण्णत्ता, तं जहा- उवहिपरिण्णा, उवस्सयपरिण्णा, कसाय- परिण्णा, जोगपरिण्णा, भत्तपाणपरिण्णा ।
- २२ पंचविहे ववहारे पण्णत्ते, तं जहा- आगमे, सुए, आणा, धारणा, जीए । जहा से तत्थ आगमे सिया, आगमेणं ववहारं पट्ठवेज्जा । णो से तत्थ आगमे सिया जहा से तत्थ सुए सिया, सुएणं ववहारं पट्ठवेज्जा । णो से तत्थ सुए सिया जहा से तत्थ आणा सिया, आणाए ववहारं पट्ठ- वेज्जा । णो से तत्थ आणा सिया जहा से तत्थ धारणा सिया, धारणाए ववहारं पट्ठवेज्जा । णो से तत्थ धारणा सिया जहा से तत्थ जीए सिया, जीएणं ववहारं पट्ठवेज्जा ।
इच्चेएहिं पंचहिं ववहारेहिं ववहारं पट्ठवेज्जा- आगमेणं सुएणं आणाए धारणाए जीएणं ।
जहा-जहा से तत्थ आगमे सुए आणा धारणा जीए तहा-तहा ववहारं पट्ठवेज्जा । से किमाहु भंते ? आगमबलिया समणा णिग्गंथा ।
इच्चेयं पंचविहं ववहारं जया-जया जहिं-जहिं तया-तया तहिं-तहिं अणिस्सिओवस्सियं सम्मं ववहरमाणे समणे णिग्गंथे आणाए आराहए भवइ ।
- २३ संजयमणुस्साणं सुत्ताणं पंच जागरा पण्णत्ता, तं जहा- सद्धा रूवा, गंधा, रसा फासा ।

- २४ संजयमणुस्साणं जागराणं पंच सुत्ता पण्णत्ता, तं जहा- सद्वा जाव फासा ।
- २५ असंजयमणुस्साणं सुत्ताणं वा जागराणं वा पंच जागरा पण्णत्ता, तं जहा- सद्वा जाव फासा ।
- २६ पंचहिं ठाणेहिं जीवा रयं आइज्जंति, तं जहा- पाणाइवाएणं, मुसावाएणं, अदिण्णादाणेणं, मेहुणेणं, परिग्गहेणं ।
- २७ पंचहिं ठाणेहिं जीवा रयं वमंति, तं जहा- पाणाइवायवेरमणेणं, मुसावायवेर-मणेणं, अदिण्णादाणवेरमणेणं, मेहुणवेरमणेणं, परिग्गहवेरमणेणं ।
- २८ पंचमासियं णं भिक्खुपडिमं पडिवण्णस्स अणगारस्स कप्पंति पंच दत्तीओ भोयणस्स पडिगाहेत्तए, पंच पाणगस्स ।
- २९ पंचविहे उवघाए पण्णत्ते, तं जहा- उग्गमोवघाए, उप्पायणोवघाए, एसणोव-घाए परिकम्मोवघाए, परिहरणोवघाए ।
- ३० पंचविहा विसोही पण्णत्ता, तं जहा- उग्गमविसोही, उप्पायणविसोही, एसणविसोही, परिकम्मविसोही, परिहरणविसोही ।
- ३१ पंचहिं ठाणेहिं जीवा दुल्लहबोहियत्ताए कम्मं पकरेंति, तं जहा- अरहंताणं अवण्णं वयमाणे, अरहंतपण्णत्तस्स धम्मस्स अवण्णं वयमाणे, आयरिय- उवज्झायाणं अवण्णं वयमाणे, चाउवण्णस्स संघस्स अवण्णं वयमाणे, विवक्क-तव-बंधेराणं देवाणं अवण्णं वयमाणे ।
- ३२ पंचहिं ठाणेहिं जीवा सुलहबोहियत्ताए कम्मं पकरेंति, तं जहा- अरहंताणं वण्णं वयमाणे, अरहंतपण्णत्तस्स धम्मस्स वण्णं वयमाणे, आयरियउवज्झायाणं वण्णं वयमाणे, चाउवण्णस्स संघस्स वण्णं वयमाणे विवक्क-तव-बंधेराणं देवाणं वण्णं वयमाणे ।
- ३३ पंच पडिसंलीणा पण्णत्ता, तं जहा- सोइंदियपडिसंलीणे, चक्खिंदियपडि- संलीणे, घाणिंदियपडिसंलीणे, जिब्भिंदियपडिसंलीणे, फासिंदियपडिसंलीणे ।
- ३४ पंच अपडिसंलीणा पण्णत्ता, तं जहा- सोइंदिय-अपडिसंलीणे, चक्खिंदिय-अपडिसंलीणे, घाणिंदिय- अपडिसंलीणे, जिब्भिंदिय-अपडिसंलीणे, फासिंदियअपडि- संलीणे ।
- ३५ पंचविहे संवरे पण्णत्ते, तं जहा- सोइंदियसंवरे जाव फासिंदियसंवरे ।
- ३६ पंचविहे असंवरे पण्णत्ते, तं जहा- सोइंदियअसंवरे जाव फासिंदिय-असंवरे ।
- ३७ पंचविहे संजमे पण्णत्ते, तं जहा- सामाइयसंजमे, छेदोवद्वावणियसंजमे, परिहारविसुद्धियसंजमे, सुहमसंपरायसंजमे, अहक्खायचरित्तसंजमे ।
- ३८ एगिंदिया णं जीवा असमारंभमाणस्स पंचविहे संजमे कज्जइ, तं जहा- पुढविकाइयसंजमे, आउकाइयसंजमे, तेउकाइयसंजमे, वाउकाइयसंजमे, वणस्सइ- काइयसंजमे ।

- ३९ एगिंदिया णं जीवा समारभमाणस्स पंचविहे असंजमे कज्जइ, तं जहा- पुढविकाइयअसंजमे जाव वणस्सइकाइयअसंजमे ।
- ४० पंचिंदिया णं जीवा असमारभमाणस्स पंचविहे संजमे कज्जइ, तं जहा- सोइंदियसंजमे जाव फासिंदियसंजमे ।
- ४१ पंचिंदिया णं जीवा समारभमाणस्स पंचविहे असंजमे कज्जइ, तं जहा- सोइंदिय-असंजमे जाव फासिंदिय- असंजमे ।
- ४२ सव्वपाणभूयजीवसत्ताणं असमारभमाणस्स पंचविहे संजमे कज्जइ, तं जहा- एगिंदियसंजमे जाव पंचिंदियसंजमे ।
- ४३ सव्वपाणभूयजीवसत्ताणं समारभमाणस्स पंचविहे असंजमे कज्जइ, तं जहा- एगिंदिय-असंजमे जाव पंचिंदिय-असंजमे ।
- ४४ पंचविहा तणवणस्सइकाइया पण्णत्ता, तं जहा- अग्गबीया, मूलबीया, पोरबीया, खंधबीया, बीयरूहा ।
- ४५ पंचविहे आयारे पण्णत्ते, तं जहा- णाणायारे, दंसणायारे, चरित्तायारे, तवायारे, वीरियायारे ।
- ४६ पंचविहे आयारपक्खे पण्णत्ते, तं जहा- मासिए उग्घाइए, मासिए अणुग्घाइए चउमासिए उग्घाइए, चउमासिए अणुग्घाइए, आरोवणा ।
- ४७ आरोवणा पंचविहा पण्णत्ता, तं जहा- पट्ठविया, ठविया, कसिणा, अकसिणा, हाडहडा ।
- ४८ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणइए उत्तरे णं पंच वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- मालवंते चित्तकूडे, पम्हकूडे, णलिणकूडे, एगसेले ।
- ४९ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणइए दाहिणे णं पंच वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- तिकूडे, वेसमणकूडे, अंजणे, मायंजणे, सोमणसे ।
- ५० जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीओयाए महाणइए दाहिणे णं पंच वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- विज्जुप्पभे, अंकावई, पम्हावई, आसीविसे, सुहावहे ।
- ५१ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीओयाए महाणइए उत्तरे णं पंच वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- चंदपव्वए, सूरपव्वए, णागपव्वए, देवपव्वए गंधमादणे ।
- ५२ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणे णं देवकुराए कुराए पंच महद्दहा पण्णत्ता, तं जहा- णिसहदहे, देवकुरुदहे, सूरदहे, सुलसदहे, विज्जुप्पभदहे ।
- ५३ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं उत्तरकुराए कुराए पंच महादहा पण्णत्ता, तं जहा- णीलवंतदहे, उत्तरकुरुदहे, चंददहे, एरावणदहे, मालवंतदहे ।

- ५४ सव्वेवि णं वक्खारपव्वया सीया-सीओयाओ महाणईओ मंदरं वा पव्वयंतेण पंच जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं, पंचगाउसयाइं उव्वेहेणं ।
- ५५ धायइसंडे दीवे पुरत्थिमद्धे णं मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणईए उत्तरे णं पंच वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- मालवंते, एवं जहा जंबुद्धीवे तहा जाव पुक्खरवरदीवड्ढं पच्चत्थिमद्धे वक्खारपव्वया दहा य उच्चत्तं भाणियव्वं ।
- ५६ समयक्खेत्ते णं पंच भरहाइं, पंच एरवयाइं, एवं जहा चउट्ठाणे बिईयउट्ठेसे तहा एत्थवि भाणियव्वं जाव पंच मंदरा पंच मंदरचूलियाओ, णवरं-उसुयारा णत्थि ।
- ५७ उसभे णं अरहा कोसलिए पंच धणुसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं होत्था ।
- ५८ भरहे णं राया चाउरंतचक्कवट्ठी पंच धणुसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं होत्था ।
- ५९ बाहुबली णं अणगारे, बंभी णं अज्जा, सुंदरी णं अज्जा पंच धणुसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं होत्था ।
- ६० पंचहिं ठाणेहिं सुत्ते विबुज्जेज्जा, तं जहा- सट्ठेणं, फासेणं, भोयणपरिणामेणं, णिद्धक्खएणं, सुविणदंसणेणं ।
- ६१ पंचहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे, णिग्गंथी गिण्हमाणे वा अवलंबमाणे वा णाइक्कमइ, तं जहा- णिग्गंथिं च णं अण्णयरे पसुजाइए वा पक्खिजाइए वा ओहाएज्जा, तत्थ णिग्गंथे णिग्गंथिं गिण्हमाणे वा अवलंबमाणे वा णाइक्कमइ ।
 णिग्गंथे णिग्गंथिं दुग्गंसि वा विसमंसि वा पक्खलमाणिं वा पवडमाणिं वा गिण्हमाणे वा अवलंबमाणे वा णाइक्कमइ ।
 णिग्गंथे णिग्गंथिं सेयंसि वा पंकंसि वा पणगंसि वा उदगंसि वा उक्कसमाणिं वा उबुज्जमाणिं वा गिण्हमाणे वा अवलंबमाणे वा णाइक्कमइ ।
 णिग्गंथे णिग्गंथिं णावं आरुभमाणिं वा आरोहमाणिं वा गिण्हमाणे वा अवलंबमाणे वा णाइक्कमइ ।
 खित्तचित्तं दित्तचित्तं जक्खाइड्ढं उम्मायपत्तं उवसग्गपत्तं साहिगरणं सपायच्छित्तं जाव भत्तपाणपडियाइक्खियं अट्ठजायं वा णिग्गंथिं णिग्गंथे गिण्हमाणे वा अवलंबमाणे वा णाइक्कमइ ।
- ६२ आयरिय-उवज्झायस्स णं गणंसि पंच अइसेसा पण्णत्ता, तं जहा-
 आयरिय-उवज्झाए अंतो उवस्सयस्स पाए णिगिज्झिय-णिगिज्झिय पप्फोडेमाणे वा पमज्जेमाणे वा णाइक्कमइ । आयरिय-उवज्झाए अंतो उवस्सयस्स उच्चारपासवणं विगिंचमाणे वा विसोहेमाणे वा णाइक्कमइ । आयरिय- उवज्झाए पभू इच्छा वेया-वडियं करेज्जा, इच्छा णो करेज्जा । आयरिय-उवज्झाए अंतो उवस्सयस्स एगरायं वा दुरायं वा एगओ वसमाणे

णाइक्कम्मइ । आयरिय-उवज्झाए बाहिं उवस्सयस्स एगरायं वा दुरायं वा एगओ वसमाणे णाइक्कम्मइ ।

६३

पंचहिं ठाणेहिं आयरिय-उवज्झायस्स गणावक्कमणे पण्णत्ते, तं जहा-

आयरिय-उवज्झाए गणंसि आणं वा धारणं वा णो सम्मं पउंजित्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए गणंसि अहारायणियाए किइक्कम्मं वेणइयं णो सम्मं पउंजित्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए गणंसि जे सुयपज्जवजाए धारेइ, ते काले-काले णो सम्ममणुपवादेत्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए गणंसि सगणियाए वा परगणियाए वा णिग्गंथीए बहिल्लेसे भवइ । मित्ते णाइगणे वा से गणाओ अवक्कमेज्जा, तेसिं संगहोवग्गहट्ठयाए गणावक्कमणे पण्णत्ते ।

६४

पंचविहा इइढिमंता मणुस्सा पण्णत्ता, तं जहा- अरहंता, चक्कवट्ठी, बलदेवा, वासुदेवा, भावियप्पाणो अणगारा।

॥ बीओ उद्देसो समत्तो ॥

तइओ उद्देसो

१

पंच अत्थिकाया पण्णत्ता, तं जहा- धम्मत्थिकाए, अधम्मत्थिकाए, आगास-त्थिकाए, जीवत्थिकाए, पोग्गलत्थिकाए ।

२

धम्मत्थिकाए अवण्णे अगंधे अरसे अफासे अरूवी अजीवे सासए अवट्ठिए लोगदव्वे । से समासओ पंचविहे पण्णत्ते, तं जहा- दव्वओ, खेत्तओ, कालओ, भावओ, गुणओ ।

दव्वओ णं धम्मत्थिकाए एगं दव्वं । खेत्तओ लोगपमाणमेत्ते । कालओ ण कयाइ णासी, ण कयाइ ण भवइ, ण कयाइ ण भविस्सइ; भुविं च भवइ य भविस्सइ य, धुवे णिइए सासए अक्खए अव्वए अवट्ठिए णिच्चे । भावओ अवण्णे अगंधे अरसे अफासे । गुणओ गमणगुणे ।

३

अधम्मत्थिकाए एवं चेव, णवरं गुणओ ठाणगुणे ।

४

आगासत्थिकाए एवं चेव णवरं खेत्तओ लोगालोग-पमाणमित्ते, गुणओ अवगाहणागुणे सेसं तं चेव ।

५

जीवत्थिकाए णं एवं चेव, णवरं-दव्वओ णं जीवत्थिकाए अणंताइ दव्वाइं, गुणओ उवओगगुणे।

६

पोग्गलत्थिकाए पंचवण्णे पंचरसे दुगंधे अट्ठफासे रूवी अजीवे सासए अवट्ठिए लोगदव्वे जाव दव्वओ णं पोग्गलत्थिकाए अणंताइं दव्वाइं । खेत्तओ लोगपमाणमेत्ते, कालओ ण कयाइ णासि जाव भावओ वण्णमंते गंधमंते रसमंते फासमंते । गुणओ गहणगुणे ।

७

पंच गईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- णिरयगई, तिरियगई, मणुयगई, देवगई, सिद्धिगई ।

- ८ पंच इंदियत्था पणत्ता, तं जहा- सोइंदियत्थे, चक्खिंदियत्थे, घाणिंदियत्थे, जिब्भिंदियत्थे, फासिंदियत्थे ।
- ९ पंच मुंडा पणत्ता, तं जहा- सोइंदियमुंडे, चक्खिंदियमुंडे, घाणिंदियमुंडे, जिब्भिंदियमुंडे, फासिंदियमुंडे । अहवा पंच मुंडा पणत्ता, तं जहा- कोहमुंडे, माणमुंडे, मायामुंडे, लोभमुंडे, सिरमुंडे ।
- १० अहेलोगे णं पंच बायरा पणत्ता, तं जहा- पुढविकाइया, आउकाइया, वाउ- काइया, वणस्सइकाइया, ओराला तसा पाणा ।
- ११ उड्डलोगे णं पंच बायरा पणत्ता, तं जहा- एवं चेव ।
- १२ तिरियलोगे णं पंच बायरा पणत्ता, तं जहा एगिंदिया जाव पंचिंदिया ।
- १३ पंचविहा बायरतेउकाइया पणत्ता, तं जहा- इंगाले, जाले, मुम्मुरे, अच्ची, अलाए ।
- १४ पंचविहा बादरवाउकाइया पणत्ता, तं जहा- पाईणवाए, पडीणवाए, दाहि- णवाए, उदीणवाए, विदिसवाए ।
- १५ पंचविहा अचित्ता वाउकाइया पणत्ता, तं जहा- अक्कंते, धंते, पीलिए, सरीराणुगते, संमुच्छिमे ।
- १६ पंच णियंठा पणत्ता, तं जहा- पुलाए, बउसे, कुसीले, णियंठे, सिणाए ।
- १७ पुलाए पंचविहे पणत्ते, तं जहा- णाणपुलाए, दंसणपुलाए, चरित्तपुलाए, लिंगपुलाए, अहासुहुमपुलाए णामं पंचमे ।
- १८ बउसे पंचविहे पणत्ते, तं जहा- आभोगबउसे, अणाभोगबउसे, संवुडबउसे, असंवुडबउसे, अहासुहुमबउसे णामं पंचमे ।
- १९ कुसीले पंचविहे पणत्ते, तं जहा- णाणकुसीले, दंसणकुसीले, चरित्तकुसीले, लिंगकुसीले, अहासुहुमकुसीले णामं पंचमे ।
- २० णियंठे पंचविहे पणत्ते, तं जहा- पढमसमयणियंठे, अपढसमयणियंठे, चरिमसमयणियंठे, अचरिमसमयणियंठे, अहासुहुमणियंठे णामं पंचमे ।
- २१ सिणाए पंचविहे पणत्ते, तं जहा- अच्छवी, असबले, अकम्मंसे, संसुद्धणाण- दंसणधरे अरहा जिणे केवली, अपरिस्साई ।
- २२ कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा पंच वत्थाइं धारित्तए वा परिहरेत्तए वा, तं जहा- जंगिए, भंगिए, साणए, पोत्तिए, तिरीडपट्टए णामं पंचमए ।

- २३ कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा पंच रयहरणाइं धारित्तए वा परिहरेत्तए वा, तं जहा-उण्णिणए, उट्ठिए, साणए, वच्चापिच्चिए, मुंजपिच्चिए णामं पंचमए ।
- २४ धम्मण्णं चरमाणस्स पंच णिस्साट्ठाणा पण्णत्ता, तं जहा- छक्काया, गणे, राया, गाहावई, सरीरं ।
- २५ पंच णिही पण्णत्ता, तं जहा- पुत्तणिही, मित्तणिही, सिप्पणिही, धणणिही, धण्णणिही ।
- २६ पंचविहे सोए पण्णत्ते, तं जहा- पुढविसोए, आउसोए, तेउसोए, मंतसोए, बंभसोए ।
- २७ पंच ठाणाइं छउमत्थे सव्वभावेणं ण जाणइ ण पासइ, तं जहा- धम्मत्थिकायं, अधम्मत्थिकायं, आगासत्थिकायं, जीवं असरीरपडिबद्धं, परमाणुपोग्गलं ।
एयाणि चेव उप्पण्णाणदंसणधरे अरहा जिणे केवली सव्वभावेणं जाणइ, पासइ तं जहा- धम्मत्थिकायं, अधम्मत्थिकायं, आगासत्थिकायं, जीवं असरीरपडिबद्धं, परमाणुपोग्गलं ।
- २८ अहोलोए णं पंच अणुत्तरा महइमहालया महाणिरया पण्णत्ता, तं जहा- काले, महाकाले, रोरुए, महारोरुए, अप्पइट्ठाणे ।
- २९ उड्ढलोए णं पंच अणुत्तरा महइमहालया महाविमाणा पण्णत्ता, तं जहा- विजये, वेजयंते, जयंते, अपराजिए, सव्वइसिद्धे ।
- ३० पंच पुरिसजाया पण्णत्ता, तं जहा- हिरिसत्ते, हिरिमणसत्ते, चलसत्ते, थिरसत्ते, उदयणसत्ते ।
- ३१ पंच मच्छा पण्णत्ता, तं जहा- अणुसोयचारी, पडिसोयचारी, अंतचारी, मज्झचारी, सव्वचारी ।
एवामेव पंच भिक्खागा पण्णत्ता, तं जहा- अणुसोयचारी, पडिसोयचारी, अंतचारी, मज्झचारी, सव्वचारी ।
- ३२ पंच वणीमगा पण्णत्ता, तं जहा- अतिहिवणीमगे, किवणवणीमगे, माहण- वणीमगे, साणवणीमगे, समणवणीमगे ।
- ३३ पंचहिं ठाणेहिं अचेलए पसत्थे भवइ, तं जहा- अप्पापडिलेहा, लाघविए पसत्थे, रूवे वेसासिए, तवे अणुण्णाए, विउले इंदियणिग्गहे ।
- ३४ पंच उक्कला पण्णत्ता, तं जहा- दंडुक्कले, रज्जुक्कले, तेणुक्कले, देसुक्कले, सव्वुक्कले ।
- ३५ पंच समिईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- इरियासमिई, भासासमिई, एसणासमिई, आयाणभंडमत्त-
णिकखेवणा-समिई, उच्चारपासवण-खेलसिंघाण- जल्लपारिठावणिया- समिई ।
- ३६ पंचविहा संसारसमावण्णगा जीवा पण्णत्ता, तं जहा- एगिंदिया, बेइंदिया, तेइंदिया, चउरिंदिया, पंचिंदिया ।

- ३७ एगिंदिया पंचगइया पंचागइया पण्णत्ता, तं जहा- एगिंदिए एगिंदिएसु उववज्जमाणे एगिंदिएहिंतो वा जाव पंचिंदिएहिंतो वा उववज्जेज्जा । से चेव णं से एगिंदिए एगिंदियत्तं विप्पजहमाणे एगिंदियत्ताए वा जाव पंचिंदियत्ताए वा गच्छेज्जा ।
बेइंदिया पंचगइया पंचागइया एवं चेव । एवं जाव पंचिंदिया पंचगइया पंचागइया पण्णत्ता, तं जहा- पंचिंदिए जाव गच्छेज्जा ।
- ३८ पंचविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- कोहकसाई, माणकसाई, मायाकसाई, लोभकसाई, अकसाई । अहवा-पंचविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- णेरइया, तिरिक्खजोणिया, मणुस्सा, देवा, सिद्धा ।
- ३९ अह भंते! कल-मसुर-तिल-मुग्ग-मास-णिप्फाव-कुलत्थ-आलिसंदग-सतिण-पलि- मंथगाण-एएसि णं धण्णाणं कुट्ठाउत्ताणं पल्लाउत्ताणं मंचाउत्ताणं मालाउत्ताणं ओलित्ताणं विलित्ताणं लंछियाणं मुद्धियाणं पिहियाणं केवइयं कालं जोणी संचिद्धइ ?
गोयमा ! जहण्णेणं अंतोमुहुत्तं, उक्कोसेणं पंच संवच्छराइं । तेण परं जोणी पमिलायइ, तेण परं जोणी पविद्धंसइ, तेण परं जोणी विद्धंसइ, तेण परं बीए अबीए भवइ, तेण परं जोणी वोच्छेए पण्णत्ते ।
- ४० पंच संवच्छरा पण्णत्ता, तं जहा- णक्खत्तसंवच्छरे, जुगसंवच्छरे, पमाण- संवच्छरे, लक्खणसंवच्छरे, सणिच्छरसंवच्छरे ।
- ४१ जुगसंवच्छरे पंचविहे पण्णत्ते, तं जहा- चंदे, चंदे, अभिवड्ढिए, चंदे, अभिवड्ढिए चेव ।
- ४२ पमाणसंवच्छरे पंचविहे पण्णत्ते, तं जहा- णक्खत्ते, चंदे, उऊ, आइच्चे, अभिवड्ढिए ।
- ४३ लक्खणसंवच्छरे, पंचविहे पण्णत्ते, तं जहा-
समगं णक्खत्ता जोगं जोयंति, समगं उऊ परिणमंति ।
णच्चुण्हं णाइसीओ, बहूदओ होइ णक्खत्तो ॥ १ ॥
ससिं समग पुण्णमासिं, जोएंति विसमचारि णक्खत्ता ।
कडुओ बहूदओ वा, तमाहु संवच्छरं चंदं ॥ २ ॥
विसमं पवालिणो परिणमंति, अणुदुऊ देंति पुप्फफलं ।
वासं ण सम्मं वासइ, तमाहु संवच्छरं कम्मं ॥ ३ ॥
पुढविदगाणं तु रसं, पुप्फफलाणं तु देइ आइच्चो ।
अप्पेण वि वासेणं, सम्मं णिप्फज्जए सस्सं ॥ ४ ॥
आइच्च-तेअ-तविया, खणलवदिवसा उऊ परिणमंति ।
पूरेइ य णिण्णथले, तमाहु अभिवड्ढियं जाण ॥ ५ ॥

- ४४ पंचविहे जीवस्स णिज्जाणमग्गे पण्णत्ते, तं जहा- पाएहिं, ऊरूहिं, उरेणं, सिरेणं सव्वंगेहिं ।
पाएहिं णिज्जायमाणे णिरयगामी भवइ, ऊरूहिं णिज्जायमाणे तिरियगामी भवइ, उरेणं
णिज्जायमाणे मणुयगामी भवइ, सिरेणं णिज्जायमाणे देवगामी भवइ, सव्वंगेहिं णिज्जायमाणे
सिद्धिगइ पज्जवसाणे पण्णत्ते ।
- ४५ पंचविहे छेयणे पण्णत्ते, तं जहा- उप्पायछेयणे, वियच्छेयणे, बंधच्छेयणे, पएसच्छेयणे,
दोधारच्छेयणे ।
- ४६ पंचविहे आणंतरिए पण्णत्ते, तं जहा-उप्पायाणंतरिए, वियाणंतरिए, पए-साणंतरिए,
समयाणंतरिए, सामण्णाणंतरिए।
- ४७ पंचविहे अणंतए पण्णत्ते, तं जहा- णामाणंतए, ठवणाणंतए, दव्वाणंतए, गणणाणंतए
पएसणंतए।
अहवा-पंचविहे अणंतए पण्णत्ते, तं जहा- एगतोणंतए, दुहओणंतए, देसवित्थाराणंतए,
सव्ववित्थाराणंतए, सासयाणंतए ।
- ४८ पंचविहे णाणे पण्णत्ते, तं जहा- आभिणिबोहियणाणे, सुयणाणे, ओहिणाणे, मणपज्जवणाणे,
केवलणाणे ।
- ४९ पंचविहे णाणावरणिज्जे कम्मे पण्णत्ते, तं जहा- आभिणिबोहिय-णाणावर-णिज्जे,
सुयणाणावरणिज्जे, ओहिणाणावरणिज्जे, मणपज्जव-णाणावरणिज्जे, केवल- णाणावरणिज्जे ।
- ५० पंचविहे सज्झाए पण्णत्ते, तं जहा- वायणा, पुच्छणा, परियट्ठणा, अणुप्पेहा, धम्मकहा ।
- ५१ पंचविहे पच्चक्खाणे पण्णत्ते, तं जहा- सद्धहणसुद्धे, विणयसुद्धे, अणुभासणा-सुद्धे,
अणुपालणासुद्धे, भावसुद्धे ।
- ५२ पंचविहे पडिक्कमणे पण्णत्ते, तं जहा- आसवदारपडिक्कमणे, मिच्छत्त- पडिक्कमणे,
कसायपडिक्कमणे, जोगपडिक्कमणे, भावपडिक्कमणे ।
- ५३ पंचहिं ठाणेहिं सुत्तं वाएज्जा, तं जहा- संगहट्ठयाए, उवग्गहट्ठयाए, णिज्ज- रट्ठयाए, सुत्ते वा
मे पज्जवयाए भविस्सइ, सुत्तस्स वा अवोच्छित्ति-णयट्ठयाए ।
- ५४ पंचहिं ठाणेहिं सुत्तं सिक्खेज्जा, तं जहा- णाणट्ठयाए, दंसणट्ठयाए, चरित्त- ट्ठयाए,
वुग्गहविमोयणट्ठयाए, जहत्थे वा भावे जाणिस्सामीति कट्ठु ।
- ५५ सोहम्मीसाणेसु णं कप्पेसु विमाणा पंचवण्णा पण्णत्ता, तं जहा- किण्हा, णीला, लोहिया,
हालिद्धा, सुक्किल्ला।
- ५६ सोहम्मीसाणेसु णं कप्पेसु विमाणा पंचजोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।

- ५७ बंभलोगलंतएसु णं कप्पेसु देवाणं भवधारणिज्जसरीरगा उक्कोसेणं पंचरयणी उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- ५८ णेरइया णं पंचवण्णे पंचरसे पोग्गले बंधिंसु वा बंधंति वा बंधस्संति वा, तं जहा- किण्हे जाव सुक्किल्ले । तित्ते जाव महुरे । एवं जाव वेमाणिया ।
- ५९ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणे णं गंगं महाणइं पंच महाणइओ समप्पेति, तं जहा- जउणा, सरऊ, आदी, कोसी, मही ।
- ६० जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणे णं सिंधुं महाणइं पंच महाणइओ समप्पेति, तं जहा- सयद्द, वियत्था, विभासा, एरावई, चंदभागा ।
- ६१ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं रत्तं महाणइं पंच महाणइओ समप्पेति, तं जहा- किण्हा, महाकिण्हा, णीला, महाणीला, महातीरा ।
- ६२ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं रत्तवइं महाणइं पंच महाणइओ समप्पेति, तं जहा- इंदा, इंदसेणा, सुसेणा, वारिसेणा, महाभोगा ।
- ६३ पंच तित्थयरा कुमारवासमज्झे वसित्ता मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइया, तं जहा- वासुपुज्जे, मल्ली, अरिद्वणेमी, पासे, वीरे ।
- ६४ चमरचंचाए रायहाणीए पंच सभा पण्णत्ता, तं जहा- सुहम्मासभा उववायसभा, अभिसेयसभा, अलंकारियसभा, ववसायसभा ।
- ६५ एगमेगे णं इंदद्वाणे पंच सभाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- सभासुहम्मा, उववायसभा, अभिसेयसभा, अलंकारियसभा, ववसायसभा ।
- ६६ पंच णक्खत्ता पंचतारा पण्णत्ता, तं जहा- धणिद्धा, रोहिणी, पुणव्वसू, हत्थो, विसाहा ।
- ६७ जीवा णं पंचद्वाणिव्वत्तिए पोग्गले पावकम्मत्ताए चिणिंसु वा चिणंति वा चिणिस्संति, वा, तं जहा- एगिंदियणिव्वत्तिए, बेइंदियणिव्वत्तिए, तेइंदियणिव्व-त्तिए, चउरिंदियणिव्वत्तिए, पंचिंदियणिव्वत्तिए । एवं चिण, उवचिण, बंध, उदीर, वेद तह णिज्जरा चेव ।
- ६८ पंचपएसिया खंधा अणंता पण्णत्ता । पंचपएसोगाढा पोग्गला अणंता पण्णत्ता जाव पंचगुणलुक्खा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।

॥ तइओ उद्देसो समत्तो ॥

॥ पंचमं ठाणं समत्तं ॥

छड्ढं ठाणं

- १ छहिं ठाणेहिं संपण्णे अणगारे अरिहइ गणं धारित्तए, तं जहा- सइढी पुरिसजाए, सच्चे पुरिसजाए, मेहावी पुरिसजाए, बहुस्सुए पुरिसजाए, सत्तिमं, अप्पाधिकरणे ।
- २ छहिं ठाणेहिं णिग्गंथे णिग्गंथिं णिण्हमाणे वा अवलंबमाणे वा णाइक्कमइ, तं जहा- खित्तचित्तं, दित्तचित्तं, जक्खाइडुं, उम्मायपत्तं, उवसग्गपत्तं, साहिगरणं ।
- ३ छहिं ठाणेहिं णिग्गंथा णिग्गंथीओ य साहम्मियं कालगयं समायरमाणा णाइक्कमंति, तं जहा- अंतोहिंतो वा बाहिं णीणेमाणा, बाहीहिंतो वा णिब्बाहिं णीणेमाणा, उवेहेमाणा वा, उवासमाणा वा, अणुणवेमाणा वा, तुसिणीए वा संपव्वयमाणा ।
- ४ छ ठाणाइं छउमत्थे सव्वभावेणं ण जाणइ ण पासइ, तं जहा- धम्मत्थिकायं, अधम्मत्थिकायं, आगासं, जीवमसरीरपडिबद्धं, परमाणुपोग्गलं, सद्धं ।
एयाणि चेव उप्पण्ण-णाण-दंसणधरे अरहा जिणे केवली सव्वभावेणं जाणइ पासइ, तं जहा- धम्मत्थिकायं, अधम्मत्थिकायं, आगासं, जीवमसरीरपडिबद्धं, परमाणुपोग्गलं, सद्धं ।
- ५ छहिं ठाणेहिं सव्वजीवाणं णत्थि इइढीइ वा जुईइ वा जसेइ वा बलेइ वा वीरिएइ वा पुरिसक्कार-परक्कमेइ वा, तं जहा- जीवं वा अजीवं करणयाए । अजीवं वा जीवं करणयाए । एगसमए णं वा दो भासाओ भासित्तए । सयं कडं वा कम्मं वेएमि वा मा वा वेएमि । परमाणुपोग्गलं वा छिंदित्तए वा भिंदित्तए अगणि- काएणं वा समादहित्तए । बहिया वा लोगंते गमणयाए ।
- ६ छज्जीवणिकाया पण्णत्ता, तं जहा- पुढविकाइया, आउकाइया, तेउकाइया, वाउकाइया, वणस्सइकाइया, तसकाइया ।
- ७ छ तारग्गहा पण्णत्ता, तं जहा- सुक्के, बुहे, बहस्सइ, अंगारए, सणिच्छरे केऊ ।
- ८ छव्विहा संसारसमावण्णगा जीवा पण्णत्ता, तं जहा- पुढविकाइया, आउकाइया, तेउकाइया, वाउकाइया, वणस्सइकाइया, तसकाइया ।
- ९ पुढविकाइया छगइया छआगइया पण्णत्ता, तं जहा- पुढविकाइए पुढविकाइ- एसु उववज्जमाणे पुढविकाइएहिंतो वा जाव तसकाइएहिंतो वा उववज्जेज्जा ।
से चेव णं से पुढविकाइए पुढविकाइयत्तं विप्पजहमाणे पुढविकाइयत्ताए वा, जाव तसकाइयत्ताए वा गच्छेज्जा ।
आउकाइया छगइया, छआगइया एवं चेव जाव तसकाइया वि छगइया छआगइया ।
- १० छव्विहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- आभिणिबोहियणाणी जाव केवलणाणी, अण्णाणी ।
अहवा- छव्विहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- एगिंदिया जाव पंचिंदिया, अणिंदिया ।
अहवा छव्विहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- ओरालियसरीरी, वेउव्वियसरीरी, आहारगसरीरी, तेयगसरीरी, कम्मगसरीरी, असरीरी ।

- ११ छव्विहा तणवणस्सइकाइया पण्णत्ता, तं जहा- अग्गबीया, मूलबीया, पोरबीया, खंधबीया, बीयरूहा, संमुच्छिमा।
- १२ छट्ठाणाइं सव्वजीवाणं णो सुलभाइं भवंति, तं जहा- माणुस्सए भवे, आरिए खेत्ते जम्मं, सुकुले पच्चायाई, केवलीपण्णत्तस्स धम्मस्स सवणया, सुयस्स वा सद्दहणया, सद्दहियस्स वा पत्तियस्स वा रोइयस्स वा सम्मं काएणं फासणया ।
- १३ छ इंदियत्था पण्णत्ता, तं जहा- सोइंदियत्थे, चक्खिंदियत्थे, घाणिंदियत्थे, जिब्भिंदियत्थे, फासिंदियत्थे, णोइंदियत्थे।
- १४ छव्विहे संवरे पण्णत्ते, तं जहा- सोइंदियसंवरे जाव णोइंदियसंवरे ।
- १५ छव्विहे असंवरे पण्णत्ते, तं जहा- सोइंदिय-असंवरे जाव णोइंदिय- असंवरे।
- १६ छव्विहे साए पण्णत्ते, तं जहा- सोइंदियसाए जाव णोइंदियसाए ।
- १७ छव्विहे असाए पण्णत्ते, तं जहा- सोइंदियअसाए जाव णोइंदियअसाए ।
- १८ छव्विहे पायच्छित्ते पण्णत्ते, तं जहा- आलोयणारिहे, पडिक्कमणारिहे, तदुभयारिहे, विवेगारिहे, विउस्सग्गारिहे, तवारिहे ।
- १९ छव्विहा मणुस्सा पण्णत्ता, तं जहा- जंबूदीवगा, धायइसंडदीव- पुरत्थिमद्धगा, धायइसंडदीव- पच्चत्थिमद्धगा, पुक्खरवरदीवइढ-पुरत्थिमद्धगा, पुक्खरवरदीवइढ- पच्चत्थिमद्धगा, अंतरदीवगा। अहवा-छव्विहा मणुस्सा पण्णत्ता, तं जहा- संमुच्छिममणुस्सा, कम्मभूमगा, अकम्मभूमगा, अंतरदीवगा; गब्भवक्कंतिय मणुस्सा-कम्मभूमगा, अकम्मभूमगा, अंतरदीवगा ।
- २० छव्विहा इइढिमंता मणुस्सा पण्णत्ता, तं जहा- अरहंता, चक्कवट्ठी, बलदेवा, वासुदेवा, चारणा, विज्जाहरा ।
- २१ छव्विहा अणिइढिमंता मणुस्सा पण्णत्ता, तं जहा- हेमवयगा, हेरण्णवयगा, हरिवासगा, रम्मगवासगा, कुरुवासिणो, अंतरदीवगा।
- २२ छव्विहा ओसप्पिणी पण्णत्ता, तं जहा- सुसमसुसमा, सुसमा, सुसमदूसमा, दूसमसुसमा, दूसमा, दूसमदूसमा ।
- २३ छव्विहा उस्सप्पिणी पण्णत्ता, तं जहा- दुस्समदुस्समा, दुस्समा, दुस्समसुसमा, सुसमदुस्समा, सुसमा, सुसमसुसमा।
- २४ जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु तीयाए उस्सप्पिणीए सुसमसुसमाए समाए मणुया छ धणुसहस्साइं उइढमुच्चत्तेणं होत्था, छच्च अद्धपलिओवमाइं परमाउं पालयित्था ।

- २५ जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु इमीसे ओसप्पिणीए सुसमसुसमाए समाए मणुया छ धणुसहस्साइं उड्ढमुच्चत्तेणं पण्णत्ता, छच्च अद्धपलिओवमाइं परमाउं पालयित्था ।
- २६ जंबुद्धीवे दीवे भरहेरवएसु वासेसु आगमेस्साए उस्सप्पिणीए सुसम-सुसमाए समाए मणुया छ धणुसहस्साइं उड्ढमुच्चत्तेणं भविस्संति, छच्च अद्धपलिओवमाइं परामाउं पालइस्संति ।
- २७ जंबुद्धीवे दीवे देवकुरु-उत्तरकुरुकुरासु मणुया छ धणुस्साहस्साइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता, छच्च अद्धपलिओवमाइं परमाउं पालेंति।
एवं धायइसंडदीवपुरत्थिमद्धे चत्तारि आलावगा जाव पुक्खरवरदीवड्ढ- पच्चत्थिमद्धे चत्तारि आलावगा ।
- २८ छव्विहे संघयणे पण्णत्ते, तं जहा- वइरोसभ-णाराय-संघयणे, उसभ-णाराय संघयणे, णाराय-संघयणे, अद्धणाराय-संघयणे, खीलिया-संघयणे, छेवट्ट-संघयणे ।
- २९ छव्विहे संठाणे पण्णत्ते, तं जहा- समचउरंसे, णग्गोहपरिमंडले, साई, खुज्जे, वामणे, हुंडे ।
- ३० छट्ठाणा अणत्तवओ अहियाए असुभाए अखमाए अणीसेसाए अणाणुगामियत्ताए भवंति, तं जहा- परियाए, परियाले, सुए, तवे, लाभे, पूयासक्कारे।
- ३१ छट्ठाणा अत्तवतो हियाए सुभाए खमाए णीसेसाए आणुगामियत्ताए भवंति, तं जहा- परियाए, परियाले, सुए, तवे, लाभे, पूयासक्कारे ।
- ३२ छव्विहा जाइ-आरिया मणुस्सा पण्णत्ता, तं जहा-
अंबट्टा य कलंदा य, वेदेहा वेदिगादिया ।
हरिया चुंचुणा चेव, छप्पया इब्भजाइओ ॥ १ ॥
- ३३ छव्विहा कुलारिया मणुस्सा पण्णत्ता, तं जहा- उग्गा, भोगा, राइण्णा, इक्खागा, णाया, कोरव्वा।
- ३४ छव्विहा लोगट्टिइ पण्णत्ता, तं जहा- आगासपइट्टिए वाए, वायपइट्टिए उदही, उदहिपइट्टिया पुढवी, पुढविपइट्टिया तसा थावरा पाणा, अजीवा जीवपइट्टिया, जीवा कम्मपइट्टिया ।
- ३५ छदिसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पाईणा, पडीणा, दाहिणा, उदीणा, उड्ढा, अधा ।
- ३६ छहिं दिसाहिं जीवाणं गई पवत्तई, तं जहा- पाईणाए, पडीणाए, दाहिणाए, उदीणाए, उड्ढाए, अधाए ।
- ३७ छहिं दिसाहिं जीवाणं आगई, वक्कंती, आहारे, वुड्ढी, णिवुड्ढी, विगुव्वणा, गईपरियाए, समुग्घाए, कालसंजोगे, दंसणाभिगमे, णाणाभिगमे, जीवाभिगमे, अजीवाभिगमे पण्णत्ते, तं जहा- पाईणाए, पडीणाए, दाहिणाए, उदीणाए, उड्ढाए अधाए । एवं पंचिंदिय-तिरिक्ख-जोणियाण वि, मणुस्साण वि ।

- ३८ छहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे आहारमाहारेमाणे णाइक्कमइ, तं जहा-
वेयण वेयावच्चे, ईरियद्वाए य संजमद्वाए ।
तह पाणवत्तियाए, छट्ठं पुण धम्मचिंताए ॥ १ ॥
- ३९ छहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे आहारं वोच्छिंदमाणे णाइक्कमइ, तं जहा-
आयंके उवसग्गे, तित्तिक्खणे बंभचेरगुत्तीए ।
पाणिदया तवहेउं, सरीरवुच्छेयणद्वाए ॥ १ ॥
- ४० छहिं ठाणेहिं आया उम्मायं पाउणेज्जा तं जहा- अरहंताणं अवण्णं वयमाणे, अरहंतपण्णत्तस्स
धम्मस्स अवण्णं वयमाणे, आयरिय-उवज्झायाणं अवण्णं वयमाणे, चाउव्वण्णस्स संघस्स
अवण्णं वयमाणे, जक्खावेसेण चेव, मोहणिज्जस्स चेव कम्मस्स उदएणं।
- ४१ छव्विहे पमाए पण्णत्ते, तं जहा- मज्जपमाए, णिद्वपमाए, विसयपमाए, कसायपमाए,
जूयपमाए, पडिलेहणापमाए।
- ४२ छव्विहा पमायपडिलेहणा पण्णत्ता, तं जहा-
आरभडा संमद्दा, वज्जेयव्वा य मोसली तइया ।
पप्फोडणा चउत्थी, विक्खित्ता वेइया छट्ठी ॥ १ ॥
- ४३ छव्विहा अप्पमायपडिलेहणा पण्णत्ता, तं जहा-
अणच्चावियं अवलियं अणाणुबंधिं अमोसलिं चेव ।
छप्पुरिमा णव खोडा, पाणिपाणविसोहणी ॥ १ ॥
- ४४ छ लेसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कण्हलेसा, णीललेसा, काउलेसा, तेउलेसा, पम्हलेसा,
सुक्कलेसा ।
- ४५ पंचिदियतिरिक्खजोणियाणं छ लेसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कण्हलेसा, णीललेसा, काउलेसा,
तेउलेसा, पम्हलेसा, सुक्कलेसा । एवं मणुस्स-देवाण वि ।
- ४६ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो सोमस्स महारण्णो छ अग्गमहिसीओ पण्णत्ताओ ।
- ४७ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो जमस्स महारण्णो छ अग्गमहिसीओ पण्ण- त्ताओ ।
- ४८ ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो मज्झिमपरिसाए देवाणं छ पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- ४९ छ दिसाकुमारि-महत्तरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- रूवा, रूवंसा, सुरूवा, रूववती, रूवकंता,
रूवप्पभा ।
- ५० छ विज्जुकुमारि-महत्तरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- अला, सक्का, सतेरा, सोयामणि, इंदा,
घणविज्जुया ।

- ५१ धरणस्स णं णागकुमारिंदस्स णागकुमाररण्णो छ अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- अला, सक्का, सतेरा, सोयामणि, इंदा, घणविज्जुया ।
- ५२ भूताणंदस्स णं णागकुमारिंदस्स णागकुमाररण्णो छ अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- रूवा, रूवंसा, सुरूवा, रूववती, रूवकंता, रूवप्पभा । जहा धरणस्स तहा सव्वेसिं दाहिणिल्लाणं जाव घोसस्स । जहा भूताणंदस्स तहा सव्वेसिं उत्तरिल्लाणं जाव महाघोसस्स ।
- ५३ धरणस्स णं णागकुमारिंदस्स णागकुमाररण्णो छस्सामाणिय-साहस्सीओ पण्णत्ताओ । एवं भूताणंदस्स वि जाव महाघोसस्स ।
- ५४ छव्विहा ओग्गहमई पण्णत्ता, तं जहा- खिप्पमोगिण्हइ, बहुमोगिण्हइ, बहुविधमोगिण्हइ, धुवमोगिण्हइ, अणिस्सियमोगिण्हइ, असंदिद्धमोगिण्हइ ।
- ५५ छव्विहा ईहामई पण्णत्ता, तं जहा- खिप्पमीहइ जाव असंदिद्धमीहइ ।
- ५६ छव्विहा अवायमइ पण्णत्ता, तं जहा- खिप्पमवेइ जाव असंदिद्धमवेइ ।
- ५७ छव्विहा धारणामइ पण्णत्ता, तं जहा- बहुं धरेइ, बहुविहं धरेइ, पोराणं धरेइ, दुद्धरं धरेइ, अणिस्सिअं धरेइ, असंदिद्धं धरेइ ।
- ५८ छव्विहे बाहिरए तवे पण्णत्ते, तं जहा- अणसणं, ओमोदरिया, भिक्खायरिया, रसपरिच्चाए, कायकिलेसो, पडिसंलीणता ।
- ५९ छव्विहे अब्भंतरिए तवे पण्णत्ते, तं जहा- पायच्छित्तं, विणओ, वेयावच्चं, सज्झाओ, झाणं, विउस्सग्गो ।
- ६० छव्विहे विवादे पण्णत्ते, तं जहा- ओसक्कइत्ता, उस्सक्कइत्ता, अणुलोमइत्ता, पडिलोमइत्ता, भइत्ता, भेलइत्ता ।
- ६१ छव्विहा खुड्डा पाणा पण्णत्ता, तं जहा- बेइंदिया, तेइंदिया, चउरिंदिया, संमुच्छिम-पंचिंदिय-तिरिक्खजोणिया, तेउकाइया, वाउकाइया ।
- ६२ छव्विहा गोयरचरिया पण्णत्ता, तं जहा- पेडा, अद्धपेडा, गोमुत्तिया, पतंग-वीहिया, संबुक्कावट्टा, गंतुंपच्चागया ।
- ६३ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणे णं इमीसे रयणप्पभाए पुढवीए छ अवक्कंत-महाणिरया पण्णत्ता, तं जहा- लोले, लोलुए, उद्धइडे, णिद्धइडे, जरए, पज्जरए ।
- ६४ चउत्थीए णं पंकप्पभाए पुढवीए छ अवक्कंत-महाणिरया पण्णत्ता, तं जहा- आरे, वारे, मारे, रोरे, रोरुए, खाडखडे ।

- ६५ बंभलोगे णं कप्पे छ विमाण-पत्थडा पण्णत्ता, तं जहा- अरए, विरए, णीरए, णिम्मले, वितिमिरे, विसुद्धे ।
- ६६ चंदस्स णं जोइसिंदस्स जोइसरण्णो छ णक्खत्ता पुव्वंभागा समखेत्ता तीसइ- मुहुत्ता पण्णत्ता, तं जहा- पुव्वाभद्दवया, कत्तिया, महा, पुव्वफग्गुणी, मूलो, पुव्वा- साढा ।
- ६७ चंदस्स णं जोइसिंदस्स जोइसरण्णो छ णक्खत्ता णत्तंभागा अवड्ढक्खेत्ता पण्णरस मुहुत्ता पण्णत्ता, तं जहा- सयभिसया, भरणी, अद्दा, अस्सेसा, साती, जेद्दा ।
- ६८ चंदस्स णं जोइसिंदस्स जोइसरण्णो छ णक्खत्ता, उभयभागा दिवड्ढक्खेत्ता पणयालीसमुहुत्ता पण्णत्ता, तं जहा- रोहिणी, पुणव्वसू, उत्तराफग्गुणी, विसाहा, उत्तरासाढा, उत्तराभद्दवया ।
- ६९ अभिचंदे णं कुलकरे छ धणुसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं होत्था ।
- ७० भरहे णं राया चाउरंतचक्कवट्ठी छ पुव्वसयसहस्साइं महाराया होत्था ।
- ७१ पासस्स णं अरहओ पुरिसादाणियस्स छ सया वादीणं सदेवमणुयासुराए परिसाए अपराजियाणं संपया होत्था ।
- ७२ वासुपुज्जे णं अरहा छहिं पुरिससएहिं सद्धिं मुंडे भवित्ता, अगाराओ, अणगारियं पव्वइए ।
- ७३ चंदप्पभे णं अरहा छम्मासे छउमत्थे होत्था ।
- ७४ तेइंदिया णं जीवा असमारभमाणस्स छव्विहे संजमे कज्जइ, तं जहा- घाणमयाओ सोक्खाओ अवरोवेत्ता भवइ । घाणमएणं दुक्खेणं असंजोएत्ता भवइ । जिब्भामयाओ सोक्खाओ अवरोवेत्ता भवइ, जिब्भामएणं दुक्खेणं असंजोएत्ता भवइ । फासामयाओ सोक्खाओ अवरोवेत्ता भवइ । फासमएणं दुक्खेणं असंजोएत्ता भवइ ।
- ७५ तेइंदिया णं जीवा समारभमाणस्स छव्विहे असंजमे कज्जइ, तं जहा- घाणमयाओ सोक्खाओ ववरोवेत्ता भवइ, घाणमएणं दुक्खेणं संजोएत्ता भवइ । जिब्भामयाओ सोक्खाओ ववरोवेत्ता भवइ, जिब्भामएणं दुक्खेणं संजोएत्ता भवइ । फासामयाओ सोक्खाओ ववरोवेत्ता भवइ, फासमएणं दुक्खेणं संजोएत्ता भवइ ।
- ७६ जंबुद्धीवे दीवे छ अकम्मभूमीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- हेमवए, हेरण्णवए, हरिवासे, रम्मगवासे, देवकुरा, उत्तरकुरा ।
- ७७ जंबुद्धीवे दीवे छव्वासा पण्णत्ता, तं जहा- भरहे एरवए हेमवए हेरण्णवएहरिवासे, रम्मगवासे ।
- ७८ जंबुद्धीवे दीवे छ वासहरपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- चुल्लहिमवंते महाहिम- वंते, णिसढे, णीलवंते, रुप्पी, सिहरी ।

- ७९ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं छ कूडा पण्णत्ता, तं जहा- चुल्लहिमवंतकूडे, वेसमणकूडे, महाहिमवंतकूडे, वेरुलियकूडे, णिसढकूडे, रुयगकूडे ।
- ८० जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरेणं छ कूडा पण्णत्ता, तं जहा- णीलवंतकूडे, उवदंसणकूडे, रुप्पिकूडे, मणिकंचणकूडे, सिहरिकूडे, तिगिंछि- कूडे ।
- ८१ जंबुद्धीवे दीवे छ महद्धहा पण्णत्ता, तं जहा- पउमद्धहे, महापउमद्धहे, तिगिंछिद्धहे, केसरिद्धहे, महापोंडरीयद्धहे, पुंडरीयद्धहे ।
तत्थ णं छ देवयाओ महिड्ढियाओ जाव पलिओवमट्ठिइयाओ परिवसंति, तं जहा- सिरी, हिरी, धिई, किई, बुद्धी, लच्छी ।
- ८२ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं छ महाणईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- गंगा, सिंधू, रोहिया, रोहितंसा, हरी, हरिकंता ।
- ८३ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं छ महाणईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- णरकंता, णारिकंता, सुवण्णकूला, रुप्पकूला, रत्ता, रत्तवती ।
- ८४ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमेणं सीयाए महाणईए उभयकूले छ अंतरणईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- गाहावई, दहवई, पंकवई, तत्तजला, मत्तजला, उम्मत्तजला ।
- ८५ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीतोदाए महाणईए उभयकूले छ अंतरणईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- खीरोदा, सीहसोता, अंतोवाहिणी, उम्मि- मालिणी, फेणमालिणी, गंभीरमालिणी ।
- ८६ धायइसंडदीव-पुरत्थिमद्धे णं छ अकम्मभूमीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- हेमवए हेरण्णवए हरिवासे, रम्मगवासे, देवकुरा, उत्तरकुरा ।
एवं जहा जंबुद्धीवे दीवे जाव अंतरणईओ जाव पुक्खरवरदीवद्ध- पच्चत्थिमद्धे भाणियव्वं ।
- ८७ छ उऊ पण्णत्ता, तं जहा- पाउसे, वरिसारत्ते, सरए, हेमंते, वसंते, गिम्हे ।
- ८८ छ ओमरत्ता पण्णत्ता, तं जहा- तइए पव्वे, सत्तमे पव्वे, एक्कारसमे पव्वे, पण्णरसमे पव्वे, एगूणवीसइमे पव्वे, तेवीसइमे पव्वे ।
- ८९ छ अतिरत्ता पण्णत्ता, तं जहा- चउत्थे पव्वे, अट्ठमे पव्वे, दुवालसमे पव्वे, सोलसमे पव्वे, वीसइमे पव्वे, चउवीसइमे पव्वे ।
- ९० आभिणिबोहियणाणस्स णं छव्विहे अत्थोग्गहे पण्णत्ते, तं जहा- सोइंदिय अत्थोग्गहे, चक्खिंदिय-अत्थोग्गहे, घाणिंदिय-अत्थोग्गहे, जिब्भिंदिय- अत्थोग्गहे, फासिंदिय-अत्थोग्गहे, णोइंदिय-अत्थोग्गहे ।

- ९१ छव्विहे ओहिणाणे पण्णत्ते, तं जहा- आणुगामिए, अणाणुगामिए, वड्ढमाणएहायमाणए, पडिवाई, अपडिवाई ।
- ९२ णो कप्पइ णिग्गंथाण वा णिग्गंथीण वा इमाइं छ अवयणाइं वड्ढत्ते, तं जहा- अलियवयणे, हीलियवयणे, खिसियवयणे, फरुसवयणे, गारत्थिय-वयणे, विउसवियं वा पुणो उदीरित्तए ।
- ९३ छ कप्पस्स पत्थारा पण्णत्ता, तं जहा- पाणाइवायस्स वायं वयमाणे, मुसावायस्स वायं वयमाणे, अदिण्णादाणस्स वायं वयमाणे, अविरइवायं वयमाणे, अपुरिसवायं वयमाणे, दासवायं वयमाणे। इच्चेए छ कप्पस्स पत्थारे पत्थारेत्ता सम्मं अपडिपूरेमाणे तद्वाणपत्ते ।
- ९४ छ कप्पस्स पलिमंथू पण्णत्ता, तं जहा- कोकुइए संजमस्स पलिमंथू, मोहरिए सच्चवयणस्स पलिमंथू, चक्खूलोलुए ईरियावहियाए पलिमंथू, तित्तिणिए एसणागोयरस्स पलिमंथू, इच्छा लोभिए मुत्तिमग्गस्स पलिमंथू, भिज्जा णिदाणकरणे मोक्खमग्गस्स पलिमंथू, सव्वत्थ भगवया अणिदाणया पसत्था।
- ९५ छव्विहा कप्पट्ठिई पण्णत्ता, तं जहा- सामाइयकप्पट्ठिई, छेओवद्वावणियकप्प-ट्ठिई, णिव्विसमाणकप्पट्ठिई, णिव्विड्ढकप्पट्ठिई, जिणकप्पट्ठिई, थेरकप्पट्ठिई ।
- ९६ समणे भगवं महावीरे छट्ठेणं भत्तेणं अपाणएणं मुंडे भविता अगाराओ अणगारियं पव्वइए ।
- ९७ समणस्स णं भगवओ महावीरस्स छट्ठेणं भत्तेणं अपाणएणं अणंते अणुत्तरे णिव्वाघाए णिरावरणे कसिणे पडिपुण्णे केवलवरणाणदंसणे समुप्पण्णे ।
- ९८ समणे भगवं महावीरे छट्ठेणं भत्तेणं अपाणएणं सिद्धे, बुद्धे, मुत्ते, अंतगडे परिणिव्वुडे सव्वदुक्खप्पहीणे ।
- ९९ सणंकुमार माहिंदेसु णं कप्पेसु विमाणा छ जोयणसयाइं उड्ढंउच्चत्तेणं पण्णत्ता।
- १०० सणंकुमार-माहिंदेसु णं कप्पेसु देवाणं भवधारणिज्जगा सरीरगा उक्कोसेणं छ रयणीओ उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- १०१ छव्विहे भोयणपरिणामे पण्णत्ते, तं जहा- मणुण्णे, रसिए, पीणणिज्जे, बिंहणिज्जे, मयणिज्जे, दप्पणिज्जे ।
- १०२ छव्विहे विसपरिणामे पण्णत्ते, तं जहा- डक्के, भुत्ते, णिवइए, मंसाणुसारी, सोणियाणुसारी, अट्ठिमिंजाणुसारी ।
- १०३ छव्विहे पट्ठे पण्णत्ते, तं जहा- संसयपट्ठे, वुग्गहपट्ठे, अणुजोगी, अणुलोमे, तहणाणे, अतहणाणे।
- १०४ चमरचंचा णं रायहाणी उक्कोसेणं छम्मासा विरहिया उववाएणं ।

- १०५ एगमेगे णं इंदद्वाणे उक्कोसेणं छम्मासे विरहिए उववाएणं ।
- १०६ अहेसत्तमा णं पुढवी उक्कोसेणं छम्मासा विरहिया उववाएणं ।
- १०७ सिद्धिगई णं उक्कोसेणं छम्मासा विरहिया उववाएणं ।
- १०८ छव्विहे आउयबंधे पण्णत्ते, तं जहा- जाइणाम-णिहत्ताउए, गइणामणिहत्ताउए ठिइणाम-णिहत्ताउए, ओगाहणाणाम-णिहत्ताउए, पएसणाम- णिहत्ताउए, अणुभागणाम- णिहत्ताउए ।
- १०९ णेरइयाणं छव्विहे आउयबंधे पण्णत्ते, तं जहा- जाइणाम णिहत्ताउए, गतिणाम णिहत्ताउए, ठिइणाम णिहत्ताउए, ओगाहणा-णाम-णिहत्ताउए, पएसणाम णिहत्ताउए, अणुभागणाम णिहत्ताउए । एवं जाव वेमाणियाणं ।
- ११० णेरइया णियमा छम्मासावसेसाउया परभवियाउयं पगरेंति । एवं असुरकुमारा वि जाव थणियकुमारा ।
- १११ असंखेज्जवासाउया सण्णिपंचिंदियतिरिक्खजोणिया णियमं छम्मासावसेसाउया परभवियाउयं पगरेंति ।
- ११२ असंखेज्जवासाउया सण्णिमणुस्सा णियमं छम्मासावसेसाउया परभवियाउयं पगरेंति ।
- ११३ वाणमंतरा जोइसिया वेमाणिया जहा णेरइया ।
- ११४ छव्विहे भावे पण्णत्ते, तं जहा- ओदइए, उवसमिए, खइए, खओवसमिए, पारिणामिए, सण्णिवाइए ।
- ११५ छव्विहे पडिक्कमणे पण्णत्ते, तं जहा- उच्चारपडिक्कमणे, पासवण-पडिक्कमणे, इत्तरिए, आवकहिए, जंकिंचिमिच्छा, सोमणंतिए ।
- ११६ कत्तियाणक्खत्ते छत्तारे पण्णत्ते । असिलेसाणक्खत्ते छत्तारे पण्णत्ते ।
- ११७ जीवा णं छद्वाणणिव्वत्तिए पोग्गले पावकम्मत्ताए चिणिंसु वा चिणंति वा चिणिस्संति वा, तं जहा- पुढविकाइयणिव्वत्तिए, आउकाइयणिव्वत्तिए, तेउकाइय णिव्वत्तिए, वाउकाइयणिव्वत्तिए, वणस्सइकाइयणिव्वत्तिए तसकायणिव्वत्तिए।
एवं चिण-उवचिण-बंध-उदीर-वेय तह णिज्जरा चेव ।
- ११८ छप्पएसिया णं खंधा अणंता पण्णत्ता ।
- ११९ छप्पएसोगाढा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।
- १२० छसमयट्ठिईया पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।
- १२१ छगुणकालगा पोग्गला जाव छगुणलुक्खा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।

॥ छद्दो ठाणं समत्तं ॥

सत्तमं ठाणं

१

सत्तविहे गणावक्कमणे पण्णत्ते, तं जहा- सव्वधम्मो रोएमि । एगइया रोएमि एगइया णो रोएमि । सव्वधम्मो वित्तिगिच्छामि । एगइया वित्तिगिच्छामि एगइया णो वित्तिगिच्छामि । सव्वधम्मो जुहुणामि । एगइया जुहुणामि एगइया णो जुहुणामि । इच्छामि णं भंते! एगल्लविहारपडिमं उवसंपिज्जत्ता णं विहरित्तए ।

२

सत्तविहे विभंगणाणे पण्णत्ते, तं जहा- एगदिसिं लोगाभिगमे, पंचदिसिं लोगाभिगमे, किरियावरणे जीवे, मुदग्गे जीवे, अमुदग्गे जीवे, रूवी जीवे, सव्वमिणं जीवा ।

तत्थ खलु इमे पढमे विभंगणाणे-जया णं तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स वा विभंगणाणे समुप्पज्जइ, से णं तेणं विभंगणाणेणं समुप्पणेणं पासइ पाईणं वा पडिणं वा दाहिणं वा उदीणं वा उड्ढं वा जाव सोहम्मो कप्पे । तस्स णं एवं भवइ- अत्थि णं मम अइसेसे णाणदंसणे समुप्पणे एगदिसिं लोगाभिगमे । संतेगइया समणा वा माहणा वा एवमाहंसु- पंचदिसिं लोगाभिगमे । जे ते एवमाहंसु, मिच्छं ते एवमाहंसु । पढमे विभंगणाणे ।

अहावरे दोच्चे विभंगणाणे- जया णं तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स वा विभंगणाणे समुप्पज्जइ । से णं तेणं विभंगणाणेणं समुप्पणेणं पासइ पाईणं वा पडिणं वा दाहिणं वा उदीणं वा उड्ढं वा जाव सोहम्मो कप्पे । तस्स णं एवं भवइ- अत्थि णं मम अइसेसे णाणदंसणे समुप्पणे- पंचदिसिं लोगाभिगमे । संतेगइया समणा वा माहणा वा एवमाहंसु- एगदिसिं लोगाभिगमे । जे ते एवमाहंसु, मिच्छं ते एवमाहंसु । दोच्चे विभंगणाणे ।

अहावरे तच्चे विभंगणाणे- जया णं तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स वा विभंगणाणे समुप्पज्जइ । से णं तेणं विभंगणाणेणं समुप्पणेणं पासइ पाणे अइवाएमाणे, मुसं वयमाणे, अदिण्णमादियमाणे, मेहुणं पडिसेवमाणे, परिग्गहं परिगिण्हमाणे, राइभोयणं भुंजमाणे, पावं च णं कम्मं कीरमाणं णो पासइ । तस्स णं एवं भवइ- अत्थि णं मम अइसेसे णाणदंसणे समुप्पणे- किरियावरणे जीवे । संतेगइया समणा वा माहणा वा एवमाहंसु- णो किरियावरणे जीवे । जे ते एवमाहंसु मिच्छं ते एवमाहंसु । तच्चे विभंगणाणे ।

अहावरे चउत्थे विभंगणाणे- जया णं तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स वा विभंगणाणे समुप्पज्जइ । से णं तेणं विभंगणाणेणं समुप्पणेणं देवामेव पासइ बाहिरब्भंतरए पोग्गले परियाइत्ता पुढेगत्तं णाणत्तं फुसित्ता फुरित्ता फुट्ठित्ता विउव्वित्ता णं चिद्धित्तए । तस्स णं एवं भवइ- अत्थि णं मम अइसेसे णाणदंसणे समुप्पणे- मुदग्गे जीवे । संतेगइया समणा वा माहणा वा एवमाहंसु- अमुदग्गे जीवे । जे ते एवमाहंसु, मिच्छं ते एवमाहंसु । चउत्थे विभंगणाणे ।

अहावरे पंचमे विभंगणाणे- जया णं तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स वा विभंगणाणे समुप्पज्जइ । से णं तेणं विभंगणाणेणं समुप्पणेणं देवामेव पासइ बाहिरब्भंतरए पोग्गलए

अपरियाइत्ता पुढेगत्तं णाणत्तं फुसित्ता फुरित्ता फुट्ठित्ता विउव्वित्ता णं चिट्ठित्तए । तस्स णं एवं भवइ- अत्थि णं मम अइसेसे णाणदंसणे समुप्पण्णे- अमुदग्गे जीवे। संतेगइया समणा वा माहणा वा एवमाहंसु- मुदग्गे जीवे । जे ते एवमाहंसु, मिच्छं ते एवमाहंसु । पंचमे विभंगणाणे।

अहावरे छट्ठे विभंगणाणे- जया णं तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स वा विभंगणाणे समुप्पज्जइ । से णं तेणं विभंगणाणेणं समुप्पण्णेणं देवामेव पासइ बाहिरब्भंतरए पोग्गले परियाइत्ता वा अपरियाइत्ता वा पुढेगत्तं णाणत्तं फुसित्ता फुरित्ता फुट्ठित्ता विउव्वित्ता णं चिट्ठित्तए। तस्स णं एवं भवइ- अत्थि णं मम अइसेसे णाणदंसणे समुप्पण्णे- रूवी जीवे । संतेगइया समणा वा माहणा वा एवमाहंसु-अरूवी जीवे । जे ते एवमाहंसु, मिच्छं ते एवमाहंसु। छट्ठे विभंगणाणे।

अहावरे सत्तमे विभंगणाणे-जया णं तहारूवस्स समणस्स वा माहणस्स वा विभंगणाणे समुप्पज्जइ । से णं तेणं विभंगणाणेणं समुप्पण्णेणं पासइ सुहुमेणं वायुकाएणं फुडं पोग्गलकायं एयंतं वेयंतं चलंतं खुब्भंतं फंदंतं घट्टंतं उदीरंतं तं तं भावं परिणमंतं । तस्स णं एवं भवइ- अत्थि णं मम अइसेसे णाणदंसणे समुप्पण्णे- सव्वमिणं जीवा। संतेगइया समणा वा माहणा वा एवमाहंसु- जीवा चेव, अजीवा चेव । जे ते एवमाहंसु, मिच्छं ते एवमाहंसु । तस्स णं इमे चत्तारि जीवणिकाया णो सम्ममुवगया भवंति, तं जहा- पुढविकाइया, आउकाइया, तेउकाइया, वाउकाइया । इच्चेएहिं चउहिं जीवणिकाएहिं मिच्छादंडं पवत्तेइ । सत्तमे विभंगणाणे।

३ सत्तविहे जोणिसंगहे पण्णत्ते, तं जहा- अंडया, पोयया, जराउया, रसया, संसेइमा, संमुच्छिमा, उब्भिया ।

४ अंडया सत्तगइया सत्तागइया पण्णत्ता, तं जहा- अंडए अंडएसु उववज्जमाणे अंडगेहितो वा, पोयजेहितो वा, जराउजेहितो वा, रसजेहितो वा, संसेयगेहितो वा, संमुच्छिमेहितो वा, उब्भिगेहितो वा, उववज्जेज्जा ।

सच्चेव णं से अंडए अंडगत्तं विप्पजहमाणे अंडगत्ताए वा, पोयगत्ताए वा, जराउजत्ताए वा, रसजत्ताए वा, संसेयगत्ताए वा, संमुच्छिमत्ताए वा, उब्भिगत्ताए वा गच्छेज्जा ।

५ पोयया सत्तगइया सत्तागइया एवं चेव । एवं सत्तण्ह वि गइरागई भाणियव्वा जाव उब्भियत्ति ।

६ आयरिय-उवज्झायस्स णं गणंसि सत्त संगहठाणा पण्णत्ता, तं जहा- आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि आणं वा धारणं वा सम्मं पउंजित्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि आहाराइणियाए किइकम्मं सम्मं पउंजित्ता भवइ। आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि जे सुत्तपज्जवजाए धारेइ ते काले-काले सम्ममणुप्पवाइत्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि गिलाणसेहवेयावच्चं सम्ममब्भुट्ठित्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि

आपुच्छियचारी यावि भवइ, णो अणापुच्छियचारी । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि अणुप्पणाइं उवगरणाइं सम्मं उप्पाइत्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि पुव्वुप्पणाइं उवकरणाइं सम्मं सारक्खेत्ता संगोवित्ता भवइ, णो असम्मं सारक्खेत्ता संगोवित्ता भवइ ।

७ आयरिय-उवज्झायस्स णं गणंसि सत्त असंगहठाणा पणत्ता, तं जहा- आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि आणं वा धारणं वा णो सम्मं पउंजित्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि आहाराइणियाए किइकम्मं णो सम्मं पउंजित्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि जे सुत्तपज्जवजाए धारेइ ते काले-काले णो सम्म- मणुप्पवाइत्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि गिलाणसेहवेयावच्चं णो सम्म-मब्भुद्वित्ताभवइ । आयरिय- उवज्झाए णं गणंसि अणापुच्छियचारि यावि हवइ, णो आपुच्छियचारी । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि अणुप्पणाइं उवगरणाइं णो सम्मं उप्पाइत्ता भवइ । आयरिय-उवज्झाए णं गणंसि पच्चुप्पणाणं उवगरणाणं णो सम्मं सारक्खेत्ता संगोवेत्ता भवइ ।

८ सत्त पिंडेसणाओ पणत्ताओ । सत्त पाणेसणाओ पणत्ताओ । सत्त उग्गह- पडिमाओ पणत्ताओ ।

९ सत्त सत्तिककया पणत्ता ।

१० सत्त महज्झयणा पणत्ता ।

११ सत्त-सत्तमिया णं भिक्खुपडिमा एगुणपण्णाए राइंदिएहिं एगेण य छण्णउएणं भिक्खासएणं अहासुत्तं अहाकप्पं अहातच्चं अहामग्गं सम्मं काएणं फासिया पालिया सोहिया तीरिया किट्ठिया आराहिया यावि भवइ ।

१२ अहेलोगे णं सत्त पुढवीओ पणत्ताओ । सत्त घणोदहीओ पणत्ताओ । सत्त घणवाया पणत्ता । सत्त तणुवाया पणत्ता । सत्त ओवासंतरा पणत्ता ।

एएसु णं सत्तसु ओवासंतरेसु सत्त तणुवाया पइट्ठिया । एएसु णं सत्तसु तणुवाएसु सत्त घणवाया पइट्ठिया । एएसु णं सत्तसु घणवाएसु सत्त घणोदही पइट्ठिया । एएसु णं सत्तसु घणोदहीसु पिंडलग-पिहुल-संठाण-संठियाओ सत्त पुढवीओ पणत्ताओ, तं जहा- पढमा जाव सत्तमा ।

१३ एयासि णं सत्तण्ह पुढवीणं सत्त णामधेज्जा पणत्ता, तं जहा- घम्मा, वंसा, सेला, अंजणा, रिद्धा, मघा, माघवई ।

१४ एयासि णं सत्तण्हं पुढवीणं सत्त गोत्ता पणत्ता, तं जहा- रयणप्पभा, सक्करप्पभा, वालुयप्पभा, पंकप्पभा, धूमप्पभा, तमा, तमतमा ।

१५ सत्तविहा बायरवाउकाइया पणत्ता, तं जहा- पाईणवाए, पडीणवाए, दाहिणवाए, उदीणवाए, उड्ढवाए, अहेवाए, विदिसिवाए ।

- १६ सत्त संठाणा पण्णत्ता, तं जहा- दीहे, रहस्से, वट्टे, तंसे, चउरंसे, पिहुले, परिमंडले ।
- १७ सत्त भयद्वाणा पण्णत्ता, तं जहा- इहलोगभए, परलोगभए, आदाणभए, अकम्हाभए, वेयणभए, मरणभए, असिलोगभए ।
- १८ सत्तहिं ठाणेहिं छउमत्थं जाणेज्जा, तं जहा- पाणे अइवाएत्ता भवइ । मुसं वइत्ता भवइ । अदिण्णं आदित्ता भवइ । सद्धफरिसरसरूवगंधे आसाएत्ता भवइ । पूयासक्कारं अणुवूहेत्ता भवइ । इमं सावज्जंति पण्णवेत्ता पडिसेवेत्ता भवइ । णो जहावाई तहाकारी यावि भवइ ।
- १९ सत्तहिं ठाणेहिं केवली जाणेज्जा, तं जहा- णो पाणे अइवाइत्ता भवइ । णो मुसं वइत्ता भवइ । णो अदिण्णं आदित्ता भवइ । णो सद्धफरिसरसरूवगंधे आसाएत्ता भवइ । णो पूयासक्कारं अणुवूहेत्ता भवइ । इमं सावज्जंति पण्णवेत्ता णो पडिसेवेत्ता भवइ । जहावाई तहाकारी यावि भवइ ।
- २० सत्त मूलगोत्ता पण्णत्ता, तं जहा- कासवा, गोयमा, वच्छा, कोच्छा, कोसिआ, मंडवा, वासिद्धा ।
- २१ जे कासवा ते सत्तविहा पण्णत्ता, तं जहा- ते कासवा, ते संडिल्ला, ते गोला, ते वाला, ते मुंजइणो, ते पव्वइणो, ते वरिसकण्हा ।
- २२ जे गोयमा ते सत्तविहा पण्णत्ता, तं जहा- ते गोयमा, ते गग्गा, ते भारद्वा, ते अंगिरसा, ते सक्कराभा, ते भक्खराभा, ते उदत्ताभा ।
- २३ जे वच्छा ते सत्तविहा पण्णत्ता, तं जहा- ते वच्छा, ते अग्गेया, ते मित्तेया, ते सामलिणो, ते सेलयया, ते अट्ठिसेणा, ते वीयकण्हा ।
- २४ जे कोच्छा ते सत्तविहा पण्णत्ता, तं जहा- ते कोच्छा, ते मोग्गलायणा, ते पिंगलायणा, ते कोडीणा, ते मंडलिणो, ते हारिता, ते सोमया ।
- २५ जे कोसिआ ते सत्तविहा पण्णत्ता, तं जहा- ते कोसिआ, ते कच्चायणा, ते सालंकायणा, ते गोलिकायणा, ते पक्खिकायणा, ते अग्गिच्चा, ते लोहिच्चा ।
- २६ जे मंडवा ते सत्तविहा पण्णत्ता, तं जहा- ते मंडवा, ते आरिद्धा, ते संमुता, ते तेला, ते एलावच्चा, ते कंडिल्ला, ते खारायणा ।
- २७ जे वसिद्धा ते सत्तविहा पण्णत्ता, तं जहा- ते वसिद्धा, ते उंजायणा, ते जारुकण्हा, ते वग्घावच्चा, ते कोडिण्णा, ते सण्णी, ते पारासरा ।
- २८ सत्त मूल णया पण्णत्ता, तं जहा- णेगमे, संगहे, ववहारे, उज्जुसुए, सद्धे, समभिरूढे, एवंभूए ।
- २९ सत्त सरा पण्णत्ता, तं जहा-

सज्जे रिसभे गंधारे, मज्झिमे पंचमे सरे ।
धेवए चेव णेसादे, सरा सत्त वियाहिया ॥१॥

३० एएसि णं सत्तण्हं सराणं सत्त सरद्वाणा पण्णत्ता, तं जहा-
सज्जं तु अग्गजिब्भाए, उरेण रिसभं सरं ।
कंठुग्गतेण गंधारं, मज्झजिब्भाए मज्झिमं ॥१॥

णासाए पंचमं बूया, दंतोद्वेण य धेवतं ।
मुद्दाणेण य णेसादं, सरद्वाणा वियाहिया ॥२॥

३१ सत्त सरा जीवणिस्सिया पण्णत्ता, तं जहा-
सज्जं रवइ मयूरो, कुक्कुडो रिसभं सरं ।
हंसो णदइ गंधारं, मज्झिमं तु गवेलगा ॥१॥

अह कुसुमसंभवे काले, कोइला पंचमं सरं ।
छट्ठं च सारसा कौचा, णेसायं सत्तमं गजो ॥२॥

३२ सत्त सरा अजीवणिस्सिया पण्णत्ता, तं जहा-
सज्जं रवइ मुइंगो, गोमुही रिसभं सरं ।
संखो णदइ गंधारं, मज्झिमं पुण झल्लरी ॥१॥
चउचलणपइद्वाणा, गोहिया पंचमं सरं ।
आडंबरो धैवतियं, महाभेरी य सत्तमं ॥२॥

३३ एएसिं णं सत्तण्हं सराणं सत्त सरलक्खणा पण्णत्ता, तं जहा-
सज्जेण लभइ वित्तिं, कयं च ण विणस्सइ ।
गावो मित्ता य पुत्ता य, णारीणं चेव वल्लभो ॥१॥
रिसभेण उ एसज्जं, सेणावच्चं धणाणि य ।
वत्थगंधमलंकारं, इत्थिओ सयणाणि य ॥२॥
गंधारे गीतजुत्तिणा, वज्जत्ती कलाहिया ।
भवंति कइणो पण्णा, जे अण्णे सत्थपारगा ॥३॥
मज्झिमसरसंपण्णा, भवंति सुहजीविणो ।
खायइ पियइ देइ, मज्झिमसरमस्सिओ ॥४॥
पंचमसरसंपण्णा, भवंति पुढवीपइ ।
सूरा संगहकत्तारो, अणेगगणणायगा ॥५॥

धेवयसरसंपण्णा, भवंति कलहप्पिया ।
साउणिया वग्गुरिया, सोयरिया मच्छबन्धा य ॥६॥

चंडाला मुट्ठिया मेया, जे अण्णे पावकम्मिणो ।
गोघायगा य जे चोरा, णेसायं सरमस्सिता ॥७॥

३४ एएसि णं सत्तण्हं सराणं तओ गामा पण्णत्ता, तं जहा- सज्जगामे, मज्झिमगामे, गंधारगामे।

३५ सज्जगामस्स णं सत्त मुच्छणाओ पण्णत्ताओ, तं जहा-
मंगी कोरव्वीया, हरी य रयणी य सारकंता य ।
छट्ठी य सारसी णाम, सुद्धसज्जा य सत्तमा ॥१॥

३६ मज्झिमगामस्स णं सत्त मुच्छणाओ पण्णत्ताओ, तं जहा-
उत्तरमंदा रयणी, उत्तरा उत्तरायता ।
अस्सोकंता य सोवीरा, अभीरु हवइ सत्तमा ॥१॥

३७ गंधारगामस्स णं सत्त मुच्छणाओ पण्णत्ताओ, तं जहा-
णंदिया खुद्धिमा पूरिमा य, चउत्थी य सुद्धगंधारा ।
उत्तरगंधारा वि य, पंचमिया हवइ मुच्छा उ ॥१॥
सुद्धुत्तरमायामा, सा छट्ठी णियमसो उ णायव्वा ।
अह उत्तरायता कोडिमा य, सा सत्तमी मुच्छा ॥२॥

३८ सत्त सरा कओ संभवन्ति, गीयस्स का भवइ जोणी ।
कइ समया उस्सासा, कइ वा गीयस्स आगारा ॥१॥

सत्त सरा णाभीओ, भवंति गीयं च रुण्णजोणीयं ।
पदसमया ऊसासा, तिण्णि य गीयस्स आगारा ॥२॥

आइमिउ आरंभता, समुव्वहंता य मज्झगारंमि ।
अवसाणे य झव्वेता, तिण्णि य गेयस्स आगारा ॥३॥

३९ छट्ठोसे अट्ठगुणे, तिण्णि य वित्ताइं दो य भणिइओ ।
जो णाहिइ सो गाहिइ, सुसिक्खिओ रंगमज्झम्मि ॥४॥

४० भीयं दुयं रहस्सं, गायंतो मा य गाहि उत्तालं ।
काकस्सरमणुणासं च, होंति गेयस्स छट्ठोसा ॥५॥

४१ पुण्णं रत्तं अलंकियं च, वत्तं तहा अविघुट्ठं ।
महुरं समं सुललियं, अट्ठ गुणा होंति गेयस्स ॥६॥

उर-कंठ-सिर-विसुद्धं च, गेज्जंते मिउ-रिभिय-पदबद्धं ।

समतालपदुक्खेवं, सत्तसरसीहरं गेयं ॥७॥

तंतिसमं तालसमं, पादसमं लयसमं गहसमं च ।
णीससिय-ऊससिय-समं, संचारसमा सरा सत्त ॥८॥

४२ णिद्धोसं सारवंतं च, हेउजुत्तमलंकियं ।
उवणीयं सोवयारं च, मियं मधुरमेव य ॥९॥

४३ सममद्धसमं चेव, सव्वत्थ विसमं च जं ।
तिण्णि वित्तप्पयाराइं, चउत्थं णोवलब्भइ ॥१०॥

४४ सक्कया पागया चेव, दोण्णि य भणिइ आहिया ।
सरमंडलम्मि गिज्जंते, पसत्था इसिभासिया ॥११॥

४५ केसी गायइ म्हरुं, केसी गायइ खरं च रुक्खं च ।
केसी गायइ चउरं, केसी विलंबं दुतं केसी ॥
विस्सरं पुण केरिसी ॥१२॥

सामा गायइ म्हरुं, काली गायइ खरं च रुक्खं च ।
गोरी गायइ चउरं, काणं विलंबं दुयं अंधा ॥
विस्सरं पुण पिंगला ॥१३॥

४६ सत्त सरा तओ गामा, मुच्छणा एकवीसई ।
ताणा एगूणपण्णासा, समत्तं सरमंडलं ॥१४॥

४७ सत्तविहे कायकिलेसे पण्णत्ते, तं जहा- ठाणाइए, उक्कुडुयासणिए, पडिमठाई, वीरासणिए,
णेसज्जिए, दंडायइए, लगंडसाई ।

४८ जंबुद्धीवे दीवे सत्त वासा पण्णत्ता, तं जहा- भरहे, एरवए, हेमवए, हेरण्णवए, हरिवासे,
रम्मगवासे, महाविदेहे ।

४९ जंबुद्धीवे दीवे सत्त वासहरपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- चुल्लहिमवंते, महाहिमवंते, णिसढे,
णीलवंते, रुप्पी, सिहरी, मंदरे ।

५० जंबुद्धीवे दीवे सत्त महाणईओ पुरत्थाभिमुहीओ लवणसमुद्धं समप्पेति, तं जहा- गंगा, रोहिता,
हरि, सीता, णरकंता, सुवण्णकूला, रत्ता ।

५१ जंबुद्धीवे दीवे सत्त महाणईओ पच्चत्थाभिमुहीओ लवणसमुद्धं समप्पेति, तं जहा- सिंधू,
रोहितंसा, हरिकंता, सीतोदा, णारिकंता, रूप्पकूला, रत्तवई ।

५२ धायइसंडदीवपुरत्थिमद्धे णं सत्त वासा पण्णत्ता, तं जहा- भरहे जाव महाविदेहे ।

५३ धायइसंडदीवपुरत्थिमद्धे णं सत्त वासहरपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- चुल्ल- हिमवंते जाव मंदरे ।

- ५४ धायइसंडदीवपुरत्थिमद्धे णं सत्त महाणईओ पुरत्थाभिमुहीओ कालोयसमुद्धं समप्पेति, तं जहा-
गंगा जाव रत्ता ।
- ५५ धायइसंडदीवपुरत्थिमद्धे णं सत्त महाणईओ पच्चत्थाभिमुहीओ लवणसमुद्धं समप्पेति, तं जहा-
सिंधु जाव रत्तावई ।
- ५६ धायइसंडदीवे पच्चत्थिमद्धे णं सत्त वासा एवं चेव, णवरं पुरत्थाभिमुहीओ लवणसमुद्धं
समप्पेति, पच्चत्थाभिमुहीओ कालोदं । सेसं तं चेव ।
- ५७ पुक्खरवरदीवइडपुरत्थिमद्धे णं सत्त वासा तहेव, णवरं पुरत्थाभिमुहीओ पुक्ख- रोदं समुद्धं
समप्पेति, पच्चत्थाभिमुहीओ कालोदं समुद्धं समप्पेति । सेसं तं चेव ।
- ५८ एवं पच्चत्थिमद्धे वि णवरं पुरत्थाभिमुहीओ कालोदं समुद्धं समप्पेति, पच्चत्थाभिमुहीओ
पुक्खरोदं समप्पेति । सवत्थ वासा वासहरपव्वया णईओ य भाणियव्वाणि ।
- ५९ जंबुद्धीवे दीवे भारहे वासे तीयाए उस्सप्पिणीए सत्त कुलगरा होत्था, तं जहा-
मित्तदामे सुदामे य, सुपासे य सयंपभे ।
विमलघोसे सुघोसे य, महाघोसे य सत्तमे ॥१॥
- ६० जंबुद्धीवे दीवे भारहे वासे इमीसे ओसप्पिणीए सत्त कुलकरा होत्था-
पढमित्थ विमलवाहण, चक्खुम जसमं चउत्थमभिचंदे ।
ततो य पसेणइए, मरुदेवे चेव णाभी य ॥१॥
- ६१ एएसि णं सत्तण्हं कुलकराणं सत्त भारियाओ हुत्था, तं जहा-
चंदयसा चंदकंता, सुरूव पडिरूव चक्खुकंता य ।
सिरिकंता मरुदेवी, कुलकरइत्थीण णामाइं ॥१॥
- ६२ जंबुद्धीवे दीवे भारहे वासे आगमिस्साए उस्सप्पिणीए सत्त कुलकरा भविस्संति-
मित्तवाहण सुभोमे य, सुप्पभे य सयंपभे ।
दत्ते सुहुमे सुबंधू य, आगमेस्सिण होक्खइ ॥१॥
- ६३ विमलवाहणे णं कुलकरे सत्तविहा रुक्खा उवभोगत्ताए हव्वमागच्छिंसु, तं जहा-
मतंगया य भिंगा, चित्तंगा चेव होंति चित्तरसा ।
मणियंगा य अणियणा, सत्तमगा कप्परुक्खा य ॥१॥
- ६४ सत्तविहा दंडणीइ पण्णत्ता, तं जहा- हक्कारे, मक्कारे, धिक्कारे, परिभासे, मंडलबंधे, चारए,
छविच्छेए ।
- ६५ एगमेगस्स णं रण्णो चाउरंतचक्कवट्ठिस्स सत्त एगिंदियरयणा पण्णत्ता, तं जहा- चक्करयणे,
छत्तरयणे, चम्मरयणे, दंडरयणे, असिरयणे, मणिरयणे, काकणि- रयणे ।

- ६६ एगमेगस्स णं रण्णो चाउरंतचक्कवट्ठिस्स सत्त पंचिंदियरयणा पण्णत्ता, तं जहा-सेणावइरयणे, गाहावइरयणे वड्ढइरयणे, पुरोहियरयणे, इत्थिरयणे, आसरयणे, हत्थिरयणे ।
- ६७ सत्तहिं ठाणेहिं ओगाढं दुस्समं जाणेज्जा, तं जहा- अकाले वरिसइ, काले ण वरिसइ, असाहू पुज्जंति, साहू ण पुज्जंति, गुरुहिं जणो मिच्छं पडिवण्णो, मणोदुहया, वइदुहया ।
- ६८ सत्तहिं ठाणेहिं ओगाढं सुसमं जाणेज्जा, तं जहा- अकाले ण वरिसइ, काले वरिसइ, असाहू ण पुज्जंति, साहू पुज्जंति, गुरुहिं जणो सम्मं पडिवण्णो, मणोसुहया, वइसुहया ।
- ६९ सत्तविहा संसारसमावण्णगा जीवा पण्णत्ता, तं जहा- णेरइया, तिरिक्ख- जोणिया, तिरिक्खजोणिणीओ, मणुस्सा, मणुस्सीओ, देवा, देवीओ ।
- ७० सत्तविहे आउभेदे पण्णत्ते, तं जहा-
अज्झवसाण-णिमित्ते, आहारे वेयणा पराघाए ।
फासे आणापाणू, सत्तविहं भिज्जए आउं ॥१॥
- ७१ सत्तविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- पुढविकाइया, आउकाइया, तेउकाइया, वाउकाइया, वणस्सइकाइया, तसकाइया, अकाइया ।
अहवा सत्तविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- कण्हलेसा, णीललेसा, काउलेसा, तेउलेसा, पम्हलेसा, सुक्कलेसा, अलेसा ।
- ७२ बंभदत्ते णं राया चाउरंतचक्कवट्ठी सत्त धणूइं उड्ढं उच्चत्तेणं, सत्त य वाससयाइं परमाउं पालइत्ता कालमासे कालं किच्चा अहेसत्तमाए पुढवीए अप्पइट्ठाणे णरए णेरइयत्ताए उववण्णे ।
- ७३ मल्ली णं अरहा अप्पसत्तमे मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइए, तं जहा- मल्ली विदेहरायवरकण्णगा, पडिबुद्धी इक्खागराया, चंदच्छाये अंगराया, रुप्पी कुणालाहिवई, संखे कासीराया, अदीणसत्तू कुरुराया, जितसत्तू पंचालराया ।
- ७४ सत्तविहे दंसणे पण्णत्ते, तं जहा- सम्मदंसणे, मिच्छदंसणे, सम्मामिच्छदंसणे, चक्खुदंसणे, अचक्खुदंसणे, ओहिदंसणे, केवलदंसणे ।
- ७५ छउमत्थ-वीयरगे णं मोहणिज्जवज्जाओ सत्त कम्मपयडीओ वेएइ, तं जहा- णाणावरणिज्जं, दंसणावरणिज्जं, वेयणिज्जं, आउयं, णामं, गोयं, अंतराइयं ।
- ७६ सत्त ठाणाइं छउमत्थे सव्वभावेणं ण जाणइ ण पासइ, तं जहा- धम्मत्थिकायं, अधम्मत्थिकायं, आगासत्थिकायं, जीवं असरीरपडिबद्धं, परमाणुपोग्गलं, सद्धं, गंधं ।
एयाणि चेव उप्पण्णणाण दंसणधरे अरहा जिणे केवली सव्वभावेणं जाणइ पासइ, तं जहा- धम्मत्थिकायं, अधम्मत्थिकायं, आगासत्थिकायं, जीवं असरीर- पडिबद्धं, परमाणुपोग्गलं, सद्धं, गंधं ।

- ७७ समणे भगवं महावीरे वड़रोसभणारायसंघयणे समचउरंस-संठिए सत्त रयणीओ उड्ढं उच्चत्तेणं होत्था ।
- ७८ सत्त विकहाओ पणत्ताओ, तं जहा- इत्थिकहा, भत्तकहा, देसकहा, रायकहा, मिउकालुणिया, दंसणभेयणी, चरित्तभेयणी ।
- ७९ आयरिय-उवज्झायस्स णं गणंसि सत्त अइसेसा पणत्ता, तं जहा- आयरिय- उवज्झाए अंतो उवस्सयस्स पाए णिगिज्झिय-णिगिज्झिय पप्फोडेमाणे वा पमज्जेमाणे वा णाइक्कमइ । आयरिय-उवज्झाए अंतो उवस्सयस्स उच्चारपासवणं विगिंचमाणे वा विसोहेमाणे वा णाइक्कमइ । आयरिय-उवज्झाए पभू इच्छा वेयावडियं करेज्जा, इच्छा णो करेज्जा । आयरिय-उवज्झाए अंतो उवस्सयस्स एगरायं वा दुरायं वा एगओ वसमाणे णाइक्कमइ । आयरिय-उवज्झाए बाहिं उवस्सयस्स एगरायं वा दुरायं वा एगओ वसमाणे णाइक्कमइ । उवकरणाइसेसे । भत्तपाणाइसेसे ।
- ८० सत्तविहे संजमे पणत्ते, तं जहा- पुढविकाइयसंजमे, आउकाइयसंजमे, तेउकाइयसंजमे, वाउकाइयसंजमे, वणस्सइकाइयसंजमे, तसकाइयसंजमे, अजीव- काइयसंजमे ।
- ८१ सत्तविहे असंजमे पणत्ते, तं जहा- पुढविकाइय असंजमे जाव अजीव- काइय असंजमे ।
- ८२ सत्तविहे आरंभे पणत्ते, तं जहा- पुढविकाइय आरंभे जाव अजीवकाइय- आरंभे । एवं अणारंभे वि । एवं सारंभे वि, एवं असारंभे वि । एवं समारंभे वि, एवं असमारंभे वि ।
- ८३ अह भंते! अयसि-कुसुम्भ-कोद्धव-कंगु-रालग-वरट्ट-कोदूसग-सण-सरिसव- मूलगबीयाणं एसिं णं धण्णाणं कोट्टाउत्ताणं पल्लाउत्ताणं मंचाउत्ताणं मालाउत्ताणं ओलित्ताणं विलित्ताणं लंछियाणं मुद्धियाणं पिहियाणं केवइयं कालं जोणी संचिद्धिइ?
- गोयमा ! जहण्णेणं अंतोमुहुत्तं, उक्कोसेणं सत्त संवच्छराइं । तेण परं जोणी पमिलायइ, तेण परं जोणी विद्धंसइ, तेण परं जोणी पविद्धंसइ, तेण परं बीए अबीए भवइ, तेण परं जोणीवोच्छेदे पणत्ते ।
- ८४ बायरआउकाइयाणं उक्कोसेणं सत्त वाससहस्साइं ठिई पणत्ता ।
- ८५ तच्चाए णं वालुयप्पभाए पुढवीए उक्कोसेणं णेरइयाणं सत्त सागरोवमाइं ठिई पणत्ता ।
- ८६ चउत्थीए णं पंकप्पभाए पुढवीए जहण्णेणं णेरइयाणं सत्त सागरोवमाइं ठिई पणत्ता ।
- ८७ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो वरुणस्स महारण्णो सत्त अग्गमहिसीओ पणत्ताओ ।
- ८८ ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो सोमस्स महारण्णो सत्त अग्गमहिसीओ पणत्ताओ ।
- ८९ ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो जमस्स महारण्णो सत्त अग्गमहिसीओ पणत्ताओ ।

- ९० ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो अब्भिंतरपरिसाए देवाणं सत्त पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- ९१ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो अग्गमहिसीणं देवीणं सत्त पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- ९२ सोहम्मे कप्पे परिग्गहियाणं देवीणं उक्कोसेणं सत्त पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- ९३ सारस्सयमाइच्चाणं देवाणं सत्त देवा सत्तदेवसया पण्णत्ता ।
- ९४ गद्धतोयतुसियाणं देवाणं सत्त देवा सत्त देवसहस्सा पण्णत्ता ।
- ९५ सणकुमारे कप्पे देवाणं उक्कोसेणं सत्त सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- ९६ माहिंदे कप्पे देवाणं उक्कोसेणं साइरेगाइं सत्त सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- ९७ बंभलोगे कप्पे देवाणं जहण्णेणं सत्त सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- ९८ बंभलोय-लंतएसु णं कप्पेसु विमाणा सत्त जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- ९९ भवणवासीणं देवाणं भवधारणिज्जा सरीरगा उक्कोसेणं सत्त रयणीओ उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता । एवं वाणमंतराणं। एवं जोइसियाणं ।
- १०० सोहम्मीसाणेसु णं कप्पेसु देवाणं भवधारणिज्जा सरीरगा उक्कोसेणं सत्त रयणीओ उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- १०१ णंदिस्सरवरस्स णं दीवस्स अंतो सत्त दीवा पण्णत्ता, तं जहा- जंबुद्वीवे, धायइसंडे, पुक्खरवरे, वरुणवरे, खीरवरे, घयवरे, खोयवरे ।
- १०२ णंदीसरवरस्स णं दीवस्स अंतो सत्त समुद्धा पण्णत्ता, तं जहा- लवणे, कालोदे, पुक्खरोदे, वरुणोदे, खीरोदे, घओदे, खोओदे ।
- १०३ सत्त सेढीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- उज्जुआयता, एगओवंका, दुहओवंका, एगओखहा, दुहओखहा, चक्कवाला, अद्धचक्कवाला ।
- १०४ चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो सत्त अणिया, सत्त अणियाहिवई पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए, पीढाणिए, कुंजराणिए, महिसाणिए, रहाणिए, णट्टाणिए, गंधच्चाणिए ।
दुमे पायत्ताणियाहिवई, सोदामे आसराया पीढाणियाहिवई, कुंथू हत्थिराया कुंजराणियाहिवई, लोहियक्खे महिसाणियाहिवई, किण्णरे रहाणियाहिवई, रिद्धे णट्टाणियाहिवई, गीयरई गंधच्चाणियाहिवई ।
- १०५ बलिस्स णं वइरोयणिंदस्स वइरोयणरण्णो सत्ताणिया, सत्त अणियाहिवई, पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए जाव गंधच्चाणिए ।

महद्दुमे पायत्ताणियाहिवई जाव किंपुरिसे रहाणियाहिवई, महारिद्धे णट्टा- णियाहिवई, गीतजसे गंधच्वाणियाहिवई।

१०६ धरणस्स णं णागकुमारिंदस्स नागकुमाररण्णो सत्त अणिया, सत्त अणियाहिवई पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए जाव गंधच्वाणिए।

भद्दसेणे पायत्ताणियाहिवई जाव आणंदे रहाणियाहिवई, णंदणे णट्टाणियाहिवई, तेतली गंधच्वाणियाहिवई ।

१०७ भूयाणंदस्स णं णागकुमारिंदस्स नागकुमाररण्णो सत्त अणिया, सत्त अणिया-हिवई पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए जाव गंधच्वाणिए ।

दक्खे पायत्ताणियाहिवई जाव णंदुत्तरे रहाणियाहिवई, रती णट्टाणियाहिवई, माणसे गंधच्वाणियाहिवई ।

१०८ जहा धरणस्स तहा सच्चेसिं दाहिणिल्लाणं जाव घोसस्स ।

१०९ जहा भूयाणंदस्स तहा सच्चेसिं उत्तरिल्लाणं जाव महाघोसस्स ।

११० सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो सत्त अणिया, सत्त अणियाहिवई पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए जाव रहाणिए, णट्टाणिए, गंधच्वाणिए ।

हरिणेगमेसी पायत्ताणियाहिवई जाव माढरे रहाणियाहिवई, सेए णट्टा-णियाहिवई, तुंबुरु गंधच्वाणियाहिवई ।

१११ ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो सत्त अणिया, सत्त अणियाहिवई पण्णत्ता, तं जहा- पायत्ताणिए जाव गंधच्वाणिए।

लहुपरक्कमे पायत्ताणियाहिवई जाव महासेए णट्टाणियाहिवई, रते गंधच्वा- णियाहिवई ।

११२ जहा सक्कस्स तहा सच्चेसिं दाहिणिल्लाणं जाव आरणस्स ।

११३ जहा ईसाणस्स तहा सच्चेसिं उत्तरिल्लाणं जाव अच्चुयस्स ।

११४ चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो दुमस्स पायत्ताणियाहिवई सत्त कच्चाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पढमा कच्चा जाव सत्तमा कच्चा ।

११५ चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो दुमस्स पायत्ताणियाहिवइस्स पढमाए कच्चाए चउसट्ठि देवसहस्सा पण्णत्ता। जावइया पढमा कच्चा तब्बिगुणा दोच्चा कच्चा । जावइया दोच्चा कच्चा तब्बिगुणा तच्चा कच्चा । एवं जाव जावइया छट्ठा कच्चा तब्बिगुणा सत्तमा कच्चा ।

११६ एवं बलिस्सवि, णवरं महद्दुमे सट्ठिदेवसाहस्सिओ । सेसं तं चेव ।

११७ धरणस्स एवं चेव, णवरं अट्ठावीसं देवसहस्सा । सेसं तं चेव ।

- ११८ जहा धरणस्स तहा जाव महाघोसस्स, णवरं पायत्ताणियाहिवई अण्णे, ते पुव्वभणिया ।
- ११९ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो हरिणेगमेसिस्स सत्त कच्छाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पढमा कच्छा एवं जहा चमरस्स तहा जाव अच्चुयस्स । णाणत्तं पायत्ताणियाहिवईणं । ते पुव्वभणिया। देवपरिमाणं इमं- सक्कस्स चउरासीइं देवसहस्सा, ईसाणस्स असीइं देवसहस्साइं जाव अच्चुयस्स लहुपरक्कमस्स दस देवसहस्सा, एवं जाव जावइया छट्ठा कच्छा तब्बिगुणा सत्तमा कच्छा देवा इमाए गाहाए अणुगंतत्त्वा-
- चउरासीइ असीइ, बावत्तरी सत्तरी य सट्ठी य ।
पण्णा चत्तालीसा, तीसा वीसा य दससहस्सा ॥१॥
- १२० सत्तविहे वयणविकप्पे पण्णत्ते, तं जहा- आलावे, अणालावे, उल्लावे, अणुल्लावे, संलावे, पलावे, विप्पलावे ।
- १२१ सत्तविहे विणए पण्णत्ते, तं जहा- णाणविणए दंसणविणए, चरित्तविणए, मणविणए, वइविणए, कायविणए, लोगोवयारविणए ।
- १२२ पसत्थमणविणए सत्तविहे पण्णत्ते, तं जहा- अपावए, असावज्जे, अकिरिए, णिरुवक्केसे, अण्हयकरे, अच्छविकरे, अभूयाभिसंकणे ।
- १२३ अपसत्थमणविणए सत्तविहे पण्णत्ते तं जहा- पावए, सावज्जे, सकिरिए, सोवक्केसे, अण्हयकरे, छविकरे, भूयाभिसंकणे ।
- १२४ पसत्थवइविणए सत्तविहे पण्णत्ते, तं जहा- अपावए, असावज्जे, अकिरिए, णिरुवक्केसे, अण्हयकरे, अच्छविकरे, अभूयाभिसंकणे ।
- १२५ अपसत्थवइविणए सत्तविहे पण्णत्ते, तं जहा- पावए, सावज्जे, सकिरिए, सोवक्केसे, अण्हयकरे, छविकरे, भूयाभिसंकणे ।
- १२६ पसत्थकायविणए सत्तविहे पण्णत्ते, तं जहा- आउत्तं गमणं, आउत्तं ठाणं, आउत्तं णिसीयणं, आउत्तं तुयट्ठणं, आउत्तं उल्लंघणं, आउत्तं पल्लंघणं, आउत्तं सत्विंदियजोगजुंजणया ।
- १२७ अपसत्थकायविणए सत्तविहे पण्णत्ते, तं जहा- अणाउत्तं गमणं, अणाउत्तं ठाणं, अणाउत्तं णिसीयणं, अणाउत्तं तुयट्ठणं, अणाउत्तं उल्लंघणं, अणाउत्तं पल्लंघणं, अणाउत्तं सत्विंदियजोगजुंजणया ।
- १२८ लोगोवयारविणए सत्तविहे पण्णत्ते, तं जहा- अब्भासवत्तियं, परच्छंदाणु-वत्तियं, कज्जहेउं, कयपडिकइया, अत्तगवेसणया, देसकालण्णया, सव्वत्थेसु अपडिलोमया ।
- १२९ सत्त समुग्घाया पण्णत्ता, तं जहा- वेयणासमुग्घाए, कसायसमुग्घाए, मारणंतिय समुग्घाए, वेउव्वियसमुग्घाए, तेजससमुग्घाए, आहारगसमुग्घाए, केवलिसमुग्घाए।

- १३० मणुस्साणं सत्त समुग्घाया पण्णत्ता एवं चेव ।
- १३१ समणस्स णं भगवओ महावीरस्स तित्थंसि सत्त पवयणणिण्हगा पण्णत्ता, तं जहा- बहुरता, जीवपएसिया, अवत्तिया, सामुच्छेइया, दोकिरिया, तेरासिया, अबद्धिया ।
- १३२ एएसि णं सत्तण्हं पवयणणिण्हगाणं सत्त धम्मायरिया होत्था, तं जहा- जमाली, तीसगुत्ते, आसाढे, आसमित्ते, गंगे, छलुए, गोढामाहिले ।
- १३३ एएसि णं सत्तण्हं पवयणणिण्हगाणं सत्तउप्पत्तिणगरा होत्था, तं जहा- सावत्थी उसभपुरं, सेयविया मिहिल उल्लगातीरं ।
पुरिमंतरंजि दसपुरं, णिण्हगउप्पत्तिणगराइं ॥१॥
- १३४ सायावेयणिज्जस्स णं कम्मस्स सत्तविहे अणुभावे पण्णत्ते, तं जहा- मणुण्णा सद्दा, मणुण्णा रूवा, मणुण्णा गंधा, मणुण्णा रसा, मणुण्णा फासा, मणोसुहया, वइसुहया ।
- १३५ असायावेयणिज्जस्स णं कम्मस्स सत्तविहे अणुभावे पण्णत्ते, तं जहा- अमणुण्णा सद्दा, अमणुण्णा रूवा, अमणुण्णा गंधा, अमणुण्णा रसा, अमणुण्णा फासा, मणोदुहया, वइदुहया ।
- १३६ महा णक्खत्ते सत्त तारे पण्णत्ते ।
- १३७ अभिईयादिया णं सत्त णक्खत्ता पुव्वदारिया पण्णत्ता, तं जहा- अभिई, सवणो, धणिट्ठा, सतभिसया, पुव्वभद्दवया, उत्तरभद्दवया, रेवई ।
- १३८ अस्सिणियादिया णं सत्त णक्खत्ता दाहिणदारिया पण्णत्ता, तं जहा- अस्सिणी, भरणी, कित्तिया, रोहिणी, मिगसिरे, अद्दा, पुणव्वसु ।
- १३९ पुस्सादिया णं सत्त णक्खत्ता अवरदारिया पण्णत्ता, तं जहा- पुस्सो, असिलेसा, मघा, पुव्वाफग्गुणी, उत्तराफग्गुणी, हत्थो, चित्ता ।
- १४० साइआइया तं सत्त णक्खत्ता उत्तरदारिया पण्णत्ता, तं जहा- साइ, विसाहा, अणुराहा, जेट्ठा, मूलो, पुव्वासाढा, उत्तरासाढा ।
- १४१ जंबुद्धीवे दीवे सोमणसे वक्खारपव्वए सत्त कूडा पण्णत्ता, तं जहा- सिद्धे सोमणसे तह, बोद्धव्वे मंगलावईकूडे ।
देवकुरु विमल कंचण, विसिद्धकूडे य बोद्धव्वे ॥१॥
- १४२ जंबुद्धीवे दीवे गंधमायणे वक्खारपव्वए सत्त कूडा पण्णत्ता, तं जहा- सिद्धे य गंधमायण, बोद्धव्वे गंधिलावईकूडे ।
उत्तरकुरु फलिहे, लोहियक्खे आणंदणे चेव ॥१॥
- १४३ बेइंदियाणं सत्त जाइ-कुलकोडि-जोणीपमुह-सयसहस्सा पण्णत्ता ।

१४४ जीवा णं सत्तद्वाणणिव्वत्तिए पोग्गले पावकम्मत्ताए चिणिंसु वा चिणंति वा चिणिस्संति वा, तं जहा- णेरइयणिव्वत्तिए, तिरिक्खजोणिय-णिव्वत्तिए, तिरिक्ख-जोणिणी-णिव्वत्तिए, मणुस्स-णिव्वत्तिए, मणुस्सी-णिव्वत्तिए, देवणिव्वत्तिए, देवी-णिव्वत्तिए । एवं-चिण-उवचिण-बंध- उदीर-वेद तह णिज्जरा चेव ।

१४५ सत्तपएसिया खंधा अणंता पण्णत्ता ।

१४६ सत्तपएसोगाढा पोग्गला जाव सत्तगुणलुक्खा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।

॥ सत्तमं ठाणं समत्तं ॥

अट्ठम ठाणं

१ अट्ठहिं ठाणेहिं संपण्णे अणगारे अरिहइ एगल्लविहारपडिमं उवसंपज्जित्ताणं विहरित्तए, तं जहा- सड्ढी पुरिसजाए, सच्चे पुरिसजाए, मेहावी पुरिसजाए बहुस्सुए पुरिसजाए, सत्तिमं, अप्पाहिगरणे, धिइमं, वीरियसंपण्णे।

२ अट्ठविहे जोणिसंगहे पण्णत्ते, तं जहा- अंडया, पोयया, जराउया, रसया, संसेइया, संमुच्छिमा, उब्भिया, उववाइया।

३ अंडया अट्ठगइया अट्ठागइया पण्णत्ता, तं जहा- अंडए अंडएसु उववज्जमाणे अंडएहिंतो वा, पोयएहिंतो वा जाव उववाइएहिंतो वा उववज्जेज्जा ।

से चेव णं से अंडए अंडगत्तं विप्पजहमाणे अंडयत्ताए वा जाव उववाइयत्ताए वा गच्छेज्जा । एवं पोयया वि जराउया वि । सेसाणं गइरागइ णत्थि।

४ जीवा णं अट्ठ कम्मपगडीओ चिणिंसु वा चिणंति वा चिणिस्संति वा, तं जहा- णाणावरणिज्जं, दरिसणावरणिज्जं, वेयणिज्जं, मोहणिज्जं, आउयं, णामं, गोयं, अंतराइयं ।

५ णेरइया णं अट्ठ कम्मपगडीओ चिणिंसु वा चिणंति वा चिणिस्संति वा एवं चेव । एवं णिरंतरं जाव वेमाणियाणं।

६ जीवा णं अट्ठ कम्मपगडीओ उवचिणिंसु वा उवचिणंति वा उवचिणिस्संति वा, एवं चेव । एवं-चिण- उवचिण-बंध-उदीर-वेय तह णिज्जरा चेव । एए छ चउवीसा दंडगा भाणियव्वा ।

७ अट्ठहिं ठाणेहिं मायी मायं कट्ठु णो आलोएज्जा, णो पडिक्कमेज्जा, णो णिंदेज्जा, णो गरिहेज्जा, णो विउट्ठेज्जा, णो विसोहेज्जा, णो अकरणयाए अब्भुट्ठेज्जा, णो अहारिहं पायच्छित्तं तवोकम्मं पडिवज्जेज्जा, तं जहा- करिंसु वाहं, करेमि वाहं, करिस्सामि वाहं,

अकित्ती वा मे सिया, अवण्णे वा मे सिया, अविणए वा मे सिया, कित्ती वा मे परिहाइस्सइ, जसे वा मे परिहाइस्सइ ।

८

अट्ठहिं ठाणेहिं मायी मायं कट्ठु आलोएज्जा जाव पडिवज्जेज्जा, तं जहा-

मायिस्स पं अस्सिं लोए गरहिए भवइ । उववाए गरहिए भवइ । आयाइ गरहिया भवइ । एगमवि मायी मायं कट्ठु णो आलोएज्जा जाव णो पडिवज्जेज्जा, णत्थि तस्स आराहणा । एगमवि मायी मायं कट्ठु आलोएज्जा जाव पडिवज्जेज्जा, अत्थि तस्स आराहणा । बहुसो वि मायी मायं कट्ठु णो आलोएज्जा जाव णो पडिवज्जेज्जा, णत्थि तस्स आराहणा । बहुसो वि मायी मायं कट्ठु आलोएज्जा जाव पडिवज्जेज्जा, अत्थि तस्स आराहणा । आयरिय-उवज्झायस्स वा मे अइसेसे णाणदंसणे समुप्पज्जेज्जा, से य मममालोएज्जा, मायी णं एस ।

९

मायी णं मायं कट्ठु से जहाणामए अयागरेइ वा तंबागरेइ वा तउआगरेइ वा सीसागरेइ वा रुप्पागरेइ वा सुवण्णागरेइ वा तिलागणीइ वा तुसागणीइ वा बुसागणीइ वा णलागणीइ वा दलागणीइ वा सौंडियालिंछाणि वा भंडियालिंछाणि वा गोलियालिंछाणि वा कुंभारावाएइ वा कवेल्लुआवाएइ वा इट्ठावाएइ वा जंतवाडचुल्लीइ वा लोहारंबरिसाणि वा तत्ताणि समजोइभूयाणि किंसुकफुल्ल-समाणाणि उक्कासहस्साइं विणिम्मय-माणाइं- विणिम्मयमाणाइं, जालासहस्साइं पमुंचमाणाइं-पमुंचमाणाइं इंगालसहस्साइं पविक्खरमाणाइं-पविक्खरमाणाइं, अंतो-अंतो झियायंति, एवामेव मायी मायं कट्ठु अंतो-अंतो झियाइ । जं पि य णं अण्णे केइ वयंति तं पि य णं मायी जाणइ अहमेसे अभिसंकिज्जामि अभिसंकिज्जामि ।

१०

मायी णं मायं कट्ठु अणालोइय अपडिक्कंते कालमासे कालं किच्चा अण्णयरेसु देवलोएसु देवत्ताए उववत्तारो भवंति, तं जहा- णो महिइडिएसु णो महज्जुइएसु णो महाणुभागेसु णो महायसेसु णो महाबलेसु णो महासोक्खेसु णो दुरंगइएसु णो चिरडिइएसु । से णं तत्थ देवे भवइ णो महिइडए जाव णो चिरडिइए ।

जावि य से तत्थ बाहिरब्भंतरिया परिसा भवइ, सावि य णं णो आढाइ णो परिजाणाइ णो महरिहेणं आसणेणं उवणिमंतेइ, भासं पि य से भासमाणस्स जाव चत्तारि पंच देवा अवुत्ता चेव अब्भुट्ठेति-मा बहुं देवे! भासउ, मा बहुं देवे! भासउ ।

११

से णं तओ देवलोगाओ आउक्खएणं भवक्खएणं ठिइक्खएणं अणंतरं चयं चइत्ता इहेव माणुस्सए भवे जाइं इमाइं कुलाइं भवंति, तं जहा- अंतकुलाणि वा पंतकुलाणि वा तुच्छकुलाणि वा दरिदकुलाणि वा भिक्खागकुलाणि वा किवण-कुलाणि वा, तहप्पगारेसु कुलेसु पुमत्ताए पच्चायाइ । से णं तत्थ पुमे भवइ दुरुवे दुवण्णे दुग्गंधे दुरसे दुफासे, अणिट्ठे अकंते अप्पिए अमणुण्णे अमणामे हीणस्सरे दीणस्सरे अणिट्ठस्सरे अकंतस्सरे अप्पियस्सरे अमणुण्णस्सरे अमणामस्सरे अणाएज्जवयणे पच्चायाए ।

जा वि य तत्थ बाहिरब्भंतरिया परिसा भवइ, सा वि य णं णो आढाइ णो परिजाणाइ णो महरिहेणं आसणेणं उवणिमंतेइ, भासं पि य से भासमाणस्स जाव चत्तारि पंच जणा अवुत्ता चेव अब्भुट्ठेति- मा बहुं अज्जउत्तो ! भासउ, मा बहुं अज्जउत्तो भासउ ।

- १२ मायी णं मायं कट्टु आलोइय-पडिक्कंते कालमासे कालं किच्चा अण्णयरेसु देवलोएसु देवत्ताए उववत्तारो भवन्ति, तं जहा- महिइडिएसु जाव चिरडिइएसु । से णं तत्थ देवे भवइ महिइडिए जाव चिरडिइए । हार-विराइय-वच्छे, कडक-तुडिय-थंभिय-भुए अंगदकुंडल-मट्ट-गंडतल-कण्णपीढधारी विचित्तहत्थाभरणे विचित्त-वत्था-भरणे विचित्तमालामउली-कल्लाणगपवर-वत्थ-परिहिए, कल्लाणग-पवर-गंध-मल्ला- णुलेवणधरे भासुरबौदि पलंब वणमालधरे दिव्वेणं वण्णेणं दिव्वेणं गंधेणं दिव्वेणं रसेणं दिव्वेणं फासेणं दिव्वेणं संचाएणं दिव्वेणं संठाणेणं दिव्वाए इइढीए दिव्वाए जुईए दिव्वाए पभाए दिव्वाए छायाए दिव्वाए अच्चीए दिव्वेणं तेएणं दिव्वाए लेस्साए दस दिसाओ उज्जोवेमाणे पभासेमाणे महयाहय-णट्ट-गीय-वाइय-तंती- तल-ताल- तुडिय-घण-मुइंग- पडुप्पवाइय- रवेणं दिव्वाइं भोगभोगाइं भुंजमाणे विहरइ ।
- जा वि य से तत्थ बाहिरब्भंतरिया परिसा भवइ, सा वि य णं आढाइ, परिजाणाइ, महरिहेणं आसणेणं उवणिमंतेइ, भासं पि य से भासमाणस्स जाव चत्तारि पंच देवा अणुत्ता चेव अब्भुट्ठेति- बहुं देवे ! भासउ, बहुं देवे ! भासउ ।
- १३ से णं ताओ देवलोगाओ आउक्खएणं जाव चइत्ता इहेव माणुस्साए भवे जाइं इमाइं कुलाइं भवन्ति-अइढाइं दित्ताइं वित्थिण्ण-विउल-भवण-सयणासण जाणवाहणाइं बहुधण- बहुजायरूव-रययाइं आओग-पओग-संपउत्ताइं विच्छइडिय-पउर-भत्तपाणाइं बहुदासी-दास-गो-महिस-गवेलय-प्पभूयाइं बहुजणस्स अपरिभूयाइं, तहप्पगारेसु कुलेसु पुमत्ताए पच्चायाइ । से णं तत्थ पुमे भवइ सुरूवे सुवण्णे सुगंधे सुरसे सुफासे; इट्ठे कंते पिए मणुण्णे मणामे, अहीणस्सरे अदीणस्सरे इट्ठस्सरे कंतस्सरे पियस्सरे मणुण्णस्सरे मणामस्सरे आदेज्जवयणे पच्चायाए ।
- जा वि य से तत्थ बाहिरब्भंतरिया परिसा भवइ, सा वि य णं आढाइ परिजाणाइ महरिहेणं आसणेणं उवणिमंतेइ, भासंपि य से भासमाणस्स जाव चत्तारि पंच जणा अणुत्ता चेव अब्भुट्ठेति-बहुं अज्जउत्ते ! भासउ; बहुं अज्जउत्ते! भासउ ।
- १४ अट्ठविहे संवरे पण्णत्ते, तं जहा-सोइंदिय-संवरे, चक्खिंदिय-संवरे, घाणिंदिय- संवरे, जिब्भिंदिय-संवरे, फासिंदिय-संवरे, मणसंवरे, वइसंवरे, कायसंवरे ।
- १५ अट्ठविहे असंवरे पण्णत्ते, तं जहा- सोइंदिय-असंवरे, चक्खिंदिय- असंवरे, घाणिंदिय-असंवरे, जिब्भिंदिय- असंवरे, फासिंदिय-असंवरे, मण- असंवरे, वइ-असंवरे, काय-असंवरे ।
- १६ अट्ठ फासा पण्णत्ता, तं जहा- कक्खडे, मउए, गरुए, लहुए, सीए, उसिणे, णिद्धे, लुक्खे ।
- १७ अट्ठविहा लोगट्ठिइ पण्णत्ता, तं जहा- आगासपइट्ठिए वाए, वायपइट्ठिए उदही, उदहिपइट्ठिया पुढवी,
पुढविपइट्ठिया तसा थावरा पाणा, अजीवा जीवपइट्ठिया जीवा कम्मपइट्ठिया, अजीवा जीवसंगहिया, जीवा कम्मसंगहिया ।
- १८ अट्ठविहा गणिसंपया पण्णत्ता, तं जहा- आयारसंपया, सुयसंपया, सरीरसंपया, वयणसंपया, वायणासंपया, मइसंपया, पओगमईसंपया, संगहपरिण्णा णाम अट्ठमा ।
- १९ एगमेगे णं महाणिही अट्ठचक्कवालपइट्ठाणे अट्ठजोयणाइं उइढं उच्चत्तेणं पण्णत्ते ।

- २० अट्ठ समईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- इरियासमिइ, भासासमिइ, एसणासमिइ, आयाणभंड-
मत्तणिकखेवणा-समिइ, उच्चारपासवण- खेलसिंघाणजल्ल- परिट्ठावणिया- समिइ, मणसमिइ,
वइसमिइ, कायसमिइ ।
- २१ अट्ठहिं ठाणेहिं संपण्णे अणगारे अरिहइ आलोयणं पडिच्छित्तए, तं जहा- आयारवं, आधारवं,
ववहारवं, ओवीलए, पकुव्वए, अपरिस्साई, णिज्जावए, अवाय- दंसी ।
- २२ अट्ठहिं ठाणेहिं संपण्णे अणगारे अरिहइ अत्तदोसमालोइत्तए, तं जहा- जाइसंपण्णे, कुलसंपण्णे,
विणयसंपण्णे, णाणसंपण्णे, दंसणसंपण्णे, चरित्तसंपण्णे, खंते, दंते ।
- २३ अट्ठविहे पायच्छित्ते पण्णत्ते, तं जहा- आलोयणारिहे, पडिक्कमणारिहे, तदुभयारिहे,
विवेगारिहे, विउसग्गारिहे, तवारिहे, छेयारिहे, मूलारिहे ।
- २४ अट्ठ मयट्ठाणा पण्णत्ता, तं जहा- जाइमए, कुलमए, बलमए, रूवमए तवमए, सुयमए,
लाभमए, इस्सरियमए ।
- २५ अट्ठ अकिरियावाई पण्णत्ता, तं जहा- एगावाई, अणेगावाई, मितवाई, णिम्मिमतवाई, सायवाई,
समुच्छेयवाई, णिययवाई, ण संतिपरलोगवाई ।
- २६ अट्ठविहे महाणिमित्ते पण्णत्ते, तं जहा- भोमे, उप्पाए, सुविणे, अंतलिकखे, अंगे, सरे,
लक्खणे, वंजणे ।
- २७ अट्ठविहा वयणविभत्ती पण्णत्ता, तं जहा-
णिद्वेसे पढमा होइ, बिइया उवएसणे ।
तइया करणम्मि कया, चउत्थी संपयावणे ॥१॥
पंचमी य अपायाणे, छट्ठी सस्सामिवायणे ।
सत्तमी सण्णिहाणत्थे, अट्ठमी आमंतणी भवे ॥२॥
- २८ तत्थ पढमा विभत्ती, णिद्वेसे सो इमो अहं व त्ति ।
बिइया पुण उवदेसे, भण कुण व इमं व तं वत्ति ॥३॥
तइया करणम्मि कया- णीयं व कयं व तेण व मए वा ।
हंदि णमो साहाए, हवइ चउत्थी पयाणम्मि ॥४॥
अवणे गिण्हसु तत्तो, इत्तोत्ति वा पंचमि अवादाणे ।
छट्ठी तस्स इमस्स वा, गयस्स वा सामि-संबंधे ॥५॥
हवइ पुण सत्तमी तम्मिमम्मि आहारकालभावे य ।
आमंतणी भवे अट्ठमी उ जह हे जुवाण ! त्ति ॥६॥

- ३९ अट्ठ ठाणाइं छउमत्थे सव्वभावेणं ण जाणइ ण पासइ, तं जहा- धम्मत्थिकायं, अधम्मत्थिकायं, आगासत्थिकायं, जीवं असरीरपडिबद्धं, परमाणुपोग्गलं, सद्धं, गंधं, वायं ।
एयाणि चेव उप्पण्णणाणदंसणधरे अरहा जिणे केवली सव्वभावेणं जाणइ पासइ, तं जहा- धम्मत्थिकायं, अधम्मत्थिकायं, आगासत्थिकायं, जीवं असरीर- पडिबद्धं, परमाणुपोग्गलं, सद्धं, गंधं, वायं ।
- ३० अट्ठविहे आउवेदे पण्णत्ते, तं जहा- कुमारभिच्चे, कायतिगिच्छा, सालाई, सल्लहत्ता, जंगोली, भूइविज्जा, खारतंते, रसायणे ।
- ३१ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो अट्ठ अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पउमा, सिवा, सची, अंजू, अमला, अच्छरा, णवमिया, रोहिणी ।
- ३२ ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो अट्ठ अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कण्हा, कण्हराई, रामा, रामरक्खिता, वसू, वसुगुत्ता, वसुमिक्ता, वसुंधरा ।
- ३३ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो सोमस्स महारण्णो अट्ठ अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ ।
ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो वेसमणस्स महारण्णो अट्ठ अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ ।
- ३४ अट्ठ महग्गहा पण्णत्ता, तं जहा- चंदे, सूर, सुक्के, बुहे, बहस्सई, अंगारे, सणिंचरे, केऊ ।
- ३५ अट्ठविहा तणवणस्सइकाइया पण्णत्ता, तं जहा- मूले, कंदे, खंधे, तया, साले, पवाले, पत्ते, पुप्फे ।
- ३६ चउरिंदिया णं जीवा असमारभमाणस्स अट्ठविहे संजमे कज्जइ, तं जहा- चक्खुमाओ सोक्खाओ अववरोवेत्ता भवइ जाव फासामएणं दुक्खेणं असंजोगेत्ता भवइ ।
- ३७ चउरिंदिया णं जीवा समारभमाणस्स अट्ठविहे असंजमे कज्जइ, तं जहा- चक्खुमाओ सोक्खाओ ववरोवेत्ता भवइ जाव फासामएणं दुक्खेणं संजोगेत्ता भवइ ।
- ३८ अट्ठ सुहुमा पण्णत्ता, तं जहा- पाणसुहुमे, पणगसुहुमे, बीयसुहुमे, हरियसुहुमे, पुप्फसुहुमे, अंडसुहुमे, लेणसुहुमे, सिणेहसुहुमे ।
- ३९ भरहस्स णं रण्णो चाउरंतचक्कवट्ठिस्स अट्ठ पुरिसजुगाइं अणुबद्धं सिद्धाइं बुद्धाइं मुत्ताइं अंतगडाइं परिणिव्वुडाइं सव्वदुक्खप्पहीणाइं, तं जहा- आइच्चजसे, महाजसे, अइबले, महाबले, तेयवीरिए कत्तवीरिए दंडवीरिए, जलवीरिए ।
- ४० पासस्स णं अरहओ पुरिसादाणियस्स अट्ठ गणा अट्ठ गणहरा होत्था, तं जहा- सुभे, अज्जघोसे, वसिष्ठे, बंधयारी, सोमे, सिरिधरे, वीरभट्ठे, जसोभट्ठे ।
- ४१ अट्ठविहे दंसणे पण्णत्ते, तं जहा- सम्मदंसणे, मिच्छदंसणे, सम्मामिच्छदंसणे, चक्खुदंसणे, अचक्खुदंसणे, ओहिदंसणे, केवलदंसणे, सुविणदंसणे ।

- ४२ अट्ठविहे अट्ठोवमिह पण्णत्ते । तं जहा- पलिओवमे, सागरोवमे, ओसप्पिणी, उस्सप्पिणी, पोग्गलपरियट्ठे, तीतद्धा, अणागयद्धा, सव्वद्धा ।
- ४३ अरहओ णं अरिट्ठणेमिस्स जाव अट्ठमाओ पुरिसजुगाओ जुगंतकरभूमी । दुवासपरियाए अंतमकासी ।
- ४४ समणेणं भगवया महावीरेणं अट्ठ रायाणो मुंडे भवेत्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइया, तं जहा- वीरंगए वीरजसे, संजय एणिज्जए य रायरिसी ।
सेये सिवे उद्दायणे, तह संखे कासिवद्धणे ॥१॥
- ४५ अट्ठविहे आहारे पण्णत्ते, तं जहा- मणुण्णे असणे, पाणे, खाइमे, साइमे । अमणुण्णे असणे, पाणे, खाइमे, साइमे ।
- ४६ उप्पिं सणंकुमार-माहिंदाणं कप्पाणं हेट्ठिं बंभलोए कप्पे रिट्ठविमाण-पत्थडे, एत्थ णं अक्खाडग-समचउरंस-संठाण-संठियाओ अट्ठ कण्हराईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पुरत्थिमे णं दो कण्हराईओ, दाहिणे णं दो कण्हराईओ, पच्चत्थिमे णं दो कण्हराईओ, उत्तरे णं दो कण्हराईओ । पुरत्थिमा अब्भंतरा कण्हराई दाहिणं कण्हराइं पुट्ठा । दाहिणा अब्भंतरा कण्हराई पच्चत्थिमं बाहिरं कण्हराइं पुट्ठा । पच्चत्थिमा अब्भंतरा कण्हराई उत्तरं बाहिरं कण्हराइं पुट्ठा । उत्तरा अब्भंतरा कण्हराई पुरत्थिमं बाहिरं कण्हराइं पुट्ठा । पुरत्थिमपच्चत्थिमिल्लाओ बाहिराओ दो कण्हराईओ छलंसाओ । उत्तरदाहिणाओ बाहिराओ दो कण्हराईओ तंसाओ । सव्वाओ वि णं अब्भंतरकण्हराईओ चउरंसाओ ।
- ४७ एयासि णं अट्ठण्हं कण्हराईणं अट्ठ णामधेज्जा पण्णत्ता, तं जहा- कण्हराई इ वा मेहराई इ वा मघा इ वा माघवई इ वा वायफलिहे इ वा वायपलिकखोभे इ वा देवफलिहे इ वा देवपलिकखोभे इ वा ।
- ४८ एयासि णं अट्ठण्हं कण्हराईणं अट्ठसु ओवासंतरेसु अट्ठ लोगंतियविमाणा पण्णत्ता, तं जहा- अच्ची, अच्चिमाली, वइरोयणे, पभंकरे, चंदाभे, सुराभे, सुपइट्ठाभे, अग्गिच्चाभे ।
- ४९ एतेसु णं अट्ठसु लोगंतियविमाणेसु अट्ठविहा लोगंतिया देवा पण्णत्ता, तं जहा- सारस्सयमाइच्चा, वण्ही वरुणा य गद्धतोया य ।
तुसिया अव्वाबाहा, अग्गिच्चा चेव बोद्धव्वा ॥१॥
- ५० एएसि णं अट्ठण्हं लोगंतियदेवाणं अजहण्णमणुक्कोसेणं अट्ठ सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- ५१ अट्ठ धम्मत्थिकाय मज्झपएसा पण्णत्ता । अट्ठ अधम्मत्थिकाय मज्झपएसा पण्णत्ता । अट्ठ आगासत्थिकाय मज्झपएसा पण्णत्ता । अट्ठ जीव मज्झपएसा पण्णत्ता ।
- ५२ अरहा णं महापउमे अट्ठ रायाणो मुंडा भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वा- वेस्सइ, तं जहा- पउमं, पउमगुम्मं, णलिणं, णलिणगुम्मं, पउमद्धयं, धणुद्धयं, कणगरहं, भरहं ।

- ५३ कण्हस्स णं वासुदेवस्स अट्ठ अग्गमहिंसीओ अरहओ णं अरिद्वणेमिस्स अंतिए मुंडा भवेत्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइया सिद्धाओ बुद्धाओ मुत्ताओ अंतगडाओ परिणिव्वुडाओ सव्वदुक्खप्पहीणाओ, तं जहा-
पउमावई य गोरी, गंधारी लक्खणा सुसीमा य ।
जंबवई सच्चभामा, रुपिणी अग्गमहिंसीओ ॥१॥
- ५४ वीरियपुव्वस्स णं अट्ठ वत्थू अट्ठ चूलवत्थू पण्णत्ता ।
- ५५ अट्ठ गईओ पण्णत्तओ, तं जहा- णिरयगई, तिरियगई, मणुयगई, देवगई, सिद्धिगई, गुरुगई, पणोल्लणगई, पब्भारगई ।
- ५६ गंगा-सिंधु-रत्ता-रत्तवइ देवीणं दीवा अट्ठ-अट्ठ जोयणाइं आयामविक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- ५७ उक्कामुह-मेहमुह-विज्जुमुह-विज्जुदंतदीवा णं दीवा अट्ठ-अट्ठ जोयणसयाइं आयामविक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- ५८ कालोदे णं समुद्धे अट्ठ जोयणसयसहस्साइं चक्कवालविक्खंभेणं पण्णत्ते ।
- ५९ अब्भंतरपुक्खरद्धे णं अट्ठ जोयणसयसहस्साइं चक्कवालविक्खंभेणं पण्णत्ते। एवं बाहिरपुक्खरद्धे वि ।
- ६० एगमेगस्स णं रण्णो चाउरंतचक्कवट्ठिस्स अट्ठसोवणिए काकणिरयणे छत्तले दुवालसंसिए अट्ठकणिए अधिकरणिसंठिए ।
- ६१ मागहस्स णं जोयणस्स अट्ठ धणुसहस्साइं णिधत्ते पण्णत्ते ।
- ६२ जंबू णं सुदंसणा अट्ठ जोयणाइं उड्ढं उच्चत्तेणं, बहुमज्झदेसभाए अट्ठ जोयणाइं विक्खंभेणं, साइरेगाइं अट्ठ जोयणाइं सव्वग्गेणं पण्णत्ता । कूडसामली णं अट्ठ जोयणाइं एवं चेव ।
- ६३ तिमिसगुहा णं अट्ठ जोयणाइं उड्ढं उच्चत्तेणं ।
- ६४ खंडप्पवायगुहा णं अट्ठ जोयणाइं उड्ढं उच्चत्तेणं ।
- ६५ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणईए उभओ कूले अट्ठ वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- चित्तकूडे, पम्हकूडे, णलिणकूडे, एगसेले, तिकूडे, वेसमणकूडे, अंजले, मायंजणे ।
- ६६ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमेणं सीओयाए महाणईए उभओ कूले अट्ठ वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- अंकावई, पम्हावई, आसीविसे, सुहावहे, चंदपव्वए, सूरपव्वए, णागपव्वए, देवपव्वए ।

- ६७ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणइए उत्तरे णं अट्ठ चक्कवट्ठिविजया पण्णत्ता, तं जहा- कच्छे, सुकच्छे, महाकच्छे, कच्छगावई, आवत्ते, मंगलावत्ते, पुक्खले, पुक्खलावई ।
- ६८ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणइए दाहिणे णं अट्ठ चक्कवट्ठिविजया पण्णत्ता, तं जहा- वच्छे, सुवच्छे, महावच्छे, वच्छगावई, रम्मै, रम्मगे, रमणिज्जे, मंगलावई ।
- ६९ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीओयाए महाणइए दाहिणे णं अट्ठ चक्कवट्ठिविजया पण्णत्ता, तं जहा- पम्हे, सुपम्हे, महापम्हे, पम्हगावई, संखे, णलिणे, कुमुए, सलिलावई ।
- ७० जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीओयाए महाणइए उत्तरे णं अट्ठ चक्कवट्ठिविजया पण्णत्ता, तं जहा- वप्पे, सुवप्पे, महावप्पे, वप्पगावई, वग्गू , सुवग्गू , गंधिल्ले, गंधिलावई ।
- ७१ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणइए उत्तरे णं अट्ठ रायहाणीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- खेमा, खेमपुरी, रिद्धा, रिद्धपुरी, खग्गी, मंजूसा, ओसही, पुंडरीगिणी ।
- ७२ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणइए दाहिणे णं अट्ठ रायहाणीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- सुसीमा, कुंडला, अपराजिया, पभंकरा, अंकावई, पम्हावई, सुभा, रयणसंचया ।
- ७३ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीओयाए महाणइए दाहिणे णं अट्ठ रायहाणीओ, तं जहा- आसपुरा, सीहपुरा, महापुरा, विजयपुरा, अवराजिता, अवरा, असोया, वीतसोगा ।
- ७४ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीओयाए महाणइए उत्तरे णं अट्ठ रायहाणीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- विजया, वेजयंती, जयंती, अपराजिया, चक्कपुरा, खग्गपुरा, अवज्झा, अउज्झा ।
- ७५ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणइए उत्तरे णं उक्कोसपए अट्ठ अरहंता, अट्ठ चक्कवट्ठी, अट्ठ बलदेवा, अट्ठ वासुदेवा उप्पज्जिंसु वा उप्पज्जंति वा उप्पज्जिस्संति वा ।
- ७६ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणइए दाहिणे णं उक्कोसपए एवं चेव ।
- ७७ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीओयाए महाणइए दाहिणे णं उक्कोसपए एवं चेव । एवं उत्तरेण वि ।

- ७८ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणईए उत्तरे णं अट्ठ दीहवेयड्ढा, अट्ठ तिमिसगुहाओ, अट्ठ खंडगप्पवायगुहाओ, अट्ठ कयमालगा देवा, अट्ठ णट्ठमालगा देवा, अट्ठ गंगाकुंडा, अट्ठ गंगाओ, अट्ठ सिंधुकुंडा, अट्ठ सिंधूओ, अट्ठ उसभकूडा पव्वया, अट्ठ उसभकूडदेवा पण्णत्ता ।
- ७९ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं सीयाए महाणईए दाहिणे णं अट्ठ दीहवेयड्ढा एवं चेव जाव अट्ठ उसभकूडदेवा पण्णत्ता, णवरं एत्थ रत्ता-रत्तवती, तासिं चेव कुंडा ।
- ८० जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीओयाए महाणईए दाहिणे णं अट्ठ दीहवेयड्ढा जाव अट्ठ णट्ठमालगा देवा, अट्ठ गंगाकुंडा, अट्ठ सिंधुकुंडा, अट्ठ गंगाओ, अट्ठ सिंधूओ, अट्ठ उसभकूडा पव्वया, अट्ठ उसभकूडदेवा पण्णत्ता ।
- ८१ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीओयाए महाणईए उत्तरे णं अट्ठ दीहवेयड्ढा जाव अट्ठ णट्ठमालगा देवा पण्णत्ता । अट्ठ रत्ताकुंडा, अट्ठ रत्तावड्ढकुंडा, अट्ठ रत्ताओ, अट्ठ रत्तावईओ, अट्ठ उसभकूडपव्वया, अट्ठ उसभकूडदेवा पण्णत्ता ।
- ८२ मंदरचूलिया णं बहुमज्झदेसभाए अट्ठ जोयणाइं विक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- ८३ धायइसंडदीवपुरत्थिमद्धे णं धायइरुक्खे अट्ठ जोयणाइं उड्ढं उच्चत्तेणं, बहुमज्झदेसभाए अट्ठ जोयणाइं विक्खंभेणं, साइरेगाइं अट्ठ जोयणाइं सव्वग्गेणं पण्णत्ते । एवं धायइरुक्खाओ आढवेत्ता सच्चेव जंबूदीववत्तव्वया भाणियव्वा जाव मंदरचूलियत्ति । एवं पच्चत्थिमद्धे वि महाधायइरुक्खाओ आढवेत्ता जाव मंदर- चूलियत्ति ।
- ८४ एवं पुक्खरवरदीवड्ढपुरत्थिमद्धेवि पउमरुक्खाओ आढवेत्ता जाव मंदर चूलियत्ति ।
- ८५ एवं पुक्खरवरदीवड्ढपच्चत्थिमद्धे वि महापउमरुक्खाओ जाव मंदरचूलियत्ति ।
- ८६ जंबुद्धीवे दीवे मंदरे पव्वए भद्दसालवणे अट्ठ दिसाहत्थिकूडा पण्णत्ता, तं जहा- पउमुत्तर णीलवंते, सुहत्थि अंजणागिरी ।
कुमुदे य पलासे य, वड्ढेसे रोयणागिरी ॥१॥
- ८७ जंबुद्धीवस्स णं दीवस्स जगई अट्ठ जोयणाइं उड्ढं उच्चत्तेणं, बहुमज्झदेसभाए अट्ठ जोयणाइं विक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- ८८ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणे णं महाहिमवंते वासहरपव्वए अट्ठ कूडा पण्णत्ता, तं जहा- सिद्ध महाहिमवंते, हिमवंते रोहिता हिरीकूडे ।
हरिकंता हरिवासे, वेरुलिए चेव कूडा उ ॥१॥
- ८९ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं रुप्पिम्मि वासहरपव्वए अट्ठ कूडा पण्णत्ता, तं जहा- सिद्धे य रुप्पि रम्मग, णरकंता बुद्धि रुप्पकूडे य ।

हिरण्णवए मणिकंचणे, य रुप्पिम्मि कूडा उ ॥१॥

- ९० जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमे णं रुयगवरे पव्वए अट्ठ कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
रिद्धे तवणिज्ज कंचण, रयय दिसासोत्थिए पलंबे य । अंजणे अंजणपुल्लए, रुयगस्स पुरत्थिमे
कूडा ॥१॥
तत्थ णं अट्ठ दिसाकुमारिमहत्तरियाओ महिड्डियाओ जाव पलिओवम- द्विईयाओ परिवसंति, तं
जहा-
णंदुत्तरा य णंदा, आणंदा णंदिवद्धणा । विजया य वेजयंति, जयंती अपराजिया ॥२॥

- ९१ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणे णं रुयगवरे पव्वए अट्ठ कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
कणए कंचणे पउमे, णलिणे ससि दिवायरे चेव ।
वेसमणे वेरुल्लिए, रुयगस्स उ दाहिणे कूडा ॥१॥
तत्थ णं अट्ठ दिसाकुमारिमहत्तरियाओ महिड्डियाओ जाव पलिओवमद्विईयाओ परिवसंति, तं
जहा-
समाहारा सुप्पतिण्णा, सुप्पबुद्धा जसोहरा ।
लच्छिवई सेसवई, चित्तगुत्ता वसुंधरा ॥२॥

- ९२ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं रुयगवरे पव्वए अट्ठ कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
सोत्थिए य अमोहे य, हिमवंत मंदरे तहा ।
रुयगे रुयगुत्तमे चंदे, अट्ठमे य सुदंसणे ॥१॥
तत्थ णं अट्ठ दिसाकुमारिमहत्तरियाओ महिड्डियाओ जाव पलिओवमद्विईयाओ परिवसंति, तं
जहा- इलादेवी सुरादेवी, पुढवी पउमावई । एगणासा णवमिया, सीया भद्धा य अट्ठमा ॥२॥

- ९३ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं रुयगवरे पव्वए अट्ठ कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
रयण रयणुच्चए या, सव्वरयण रयणसंचए चेव । विजये य वेजयंते, जयंते अपराजिए ॥१॥
तत्थ णं अट्ठ दिसाकुमारिमहत्तरियाओ महिड्डियाओ जाव पलिओवमद्विईयाओ परिवसंति, तं
जहा- अलंबुसा मिस्सकेसी, पोंडरिगी य वारुणी ।
आसा सव्वगा चेव, सिरी हिरी चेव उत्तरओ ॥२॥

- ९४ अट्ठ अहेलोगवत्थव्वाओ दिसाकुमारिमहत्तरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा-
भोगंकरा भोगवई, सुभोगा भोगमालिणी ।
सुवच्छा वच्छमित्ता य वारिसेणा बलाहगा ॥१॥

- ९५ अट्ठ उड्डलोगवत्थव्वओ दिसाकुमारिमहत्तरियाओ पण्णत्ताओ, तं जहा-
मेघंकरा मेघवई, सुमेघा मेघमालिणी ।

तोयधारा विचित्ता य, पुप्फमाला अणिंदिया ॥१॥

- ९६ अट्ठ कप्पा तिरिय-मिस्सोववण्णगा पण्णत्ता, तं जहा- सोहम्मं, ईसाणे, सणंकुमारे, माहिंदे, बंभलोगे, लंतए, महासुक्के, सहस्सारे ।
- ९७ एएसु णं अट्ठसु कप्पेसु अट्ठ इंदा पण्णत्ता, तं जहा- सक्के, ईसाणे, सणंकुमारे, माहिंदे, बंभे, लंतए, महासुक्के, सहस्सारे ।
- ९८ एएसि णं अट्ठण्हं इंदाणं अट्ठ परियाणिया विमाणा पण्णत्ता, तं जहा- पालए पुप्फए, सोमणसे, सिरिवच्छे, णंदियावत्ते, कामकमे, पीडमणे, मणोरमे ।
- ९९ अट्ठट्ठमिया णं भिक्खुपडिमा चउसट्ठीए राइंदिएहिं दोहि य अट्ठासीएहिं भिक्खासएहिं अहासुत्तं, अहाकप्पं अहामग्गं, अहातच्चं, सम्मं काएणं फासिया पालिया सोहिया तीरिया किट्ठिया अणुपालिया यावि भवइ ।
- १०० अट्ठविहा संसारसमावण्णगा जीवा पण्णत्ता, तं जहा- पढमसमय-णेरइया, अपढमसमय-णेरइया, पढमसमय-तिरिक्खजोणिया, अपढमसमय-तिरिक्खजोणिया, पढमसमय-मणुया, अपढमसमय-मणुया, पढमसमय-देवा, अपढमसमय-देवा ।
- १०१ अट्ठविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- णेरइया, तिरिक्खजोणिया, तिरिक्ख- जोणिणीओ, मणुस्सा, मणुस्सीओ, देवा, देवीओ, सिद्धा ।
- अहवा अट्ठविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- आभिणिबोहियणाणी, सुयणाणी, ओहिणाणी, मणपज्जवणाणी, केवलणाणी, मइअण्णाणी, सुयअण्णाणी, विभंगणाणी ।
- १०२ अट्ठविहे संजमे पण्णत्ते, तं जहा- पढमसमयसुहुमसंपराय-सरागसंजमे, अपढमसमयसुहुमसंपराय-सरागसंजमे, पढमसमयबादरसंपराय-सरागसंजमे, अपढमसमयबादरसंपराय-सरागसंजमे, पढमसमयउवसंतकसाय- वीयरगसंजमे, अपढमसमयउवसंतकसाय-वीयरगसंजमे, पढमसमयखीणकसाय-वीयरगसंजमे, अपढमसमयखीणकसाय-वीयरगसंजमे ।
- १०३ अट्ठ पुढवीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- रयणप्पभा, सक्करप्पभा, वालुयप्पभा, पंकप्पभा, धूमप्पभा, तमा, अहेसत्तमा, ईसिपब्भारा ।
- १०४ ईसिपब्भाराए णं पुढवीए बहुमज्झदेसभागे अट्ठजोयणिए खेत्ते अट्ठ जोयणाइं बाहल्लेणं पण्णत्ते ।
- १०५ ईसिपब्भाराए णं पुढवीए अट्ठ णामधेज्जा पण्णत्ता, तं जहा- ईसि इ वा, ईसिपब्भारा इ वा, तणू इ वा, तणुतणू इ वा, सिद्धी इ वा, सिद्धालए इ वा, मुत्ती इ वा, मुत्तालए इ वा ।

- १०६ अट्ठहिं ठाणेहिं (समणाणं णिग्गंथाणं) सम्मं घडियत्वं, जइयत्वं, परक्कमियत्वं, अस्सिं च णं अट्ठे णो पमाएयत्वं भवइ, तं जहा-
असुयाणं धम्माणं सम्मं सवणयाए अब्भुट्ठेयत्वं भवइ । सुयाणं धम्माणं ओगिण्हणयाए, उवधारणयाए अब्भुट्ठेयत्वं भवइ । णवाणं कम्माणं संजमेणमकरणयाए अब्भुट्ठेयत्वं भवइ । पोराणाणं कम्माणं तवसा विगिंचणयाए विसोहणयाए अब्भुट्ठेयत्वं भवइ । असंगहियपरिजणस्स संगिण्हयाए अब्भुट्ठेयत्वं भवइ । सेहं आयारगोयरं गहणयाए अब्भुट्ठेयत्वं भवइ । गिलाणस्स अगिलाए वेयावच्चकरणयाए अब्भुट्ठेयत्वं भवइ । साहम्मियाणं अहिगरणंसि उप्पण्णंसि तत्थ अणिस्सिओवस्सिओ अप-क्खग्गाही मज्झत्थभावभूए, कहण्णु साहम्मिया अप्पसद्धा अप्पझंझा अप्पतुमंतुमा उवसामणयाए अब्भुट्ठेयत्वं भवइ ।
- १०७ महासुक्क-सहस्सारेसु णं कप्पेसु विमाणा अट्ठ जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- १०८ अरहओ णं अरिद्वणेमिस्स अट्ठसया वाईणं सदेवमणुयासुराए परिसाए वाए अपराजियाणं उक्कोसिया वाइसंपया होत्था ।
- १०९ अट्ठसमइए केवलिसमुग्घाए पण्णत्ते, तं जहा- पढमे समए दंडं करेइ, बीए समए कवाडं करेइ, तइए समए मंथं करेइ, चउत्थे समए लोगं पूरेइ, पंचमे समए लोगं पडिसाहरइ, छट्ठे समए मंथं पडिसाहरइ, सत्तमे समए कवाडं पडिसाहरइ, अट्ठमे समए दंडं पडिसाहरइ ।
- ११० समणस्स णं भगवओ महावीरस्स अट्ठ सया अणुत्तरोववाइयाणं गइकल्लाणाणं ठिईकल्लाणाणं आगमेसिभद्धानं उक्कोसिया अणुत्तरोववाइयसंपया होत्था ।
- १११ अट्ठविहा वाणमंतरा देवा पण्णत्ता, तं जहा- पिसाया, भूया, जक्खा, रक्खसा, किण्णरा, किंपुरिसा, महोरगा, गंधच्चा ।
- ११२ एएसि णं अट्ठविहाणं वाणमंतरदेवाणं अट्ठ चेइयरुक्खा पण्णत्ता, तं जहा-
कलंबो उ पिसायाणं, वडो जक्खाण चेइयं ।
तुलसी भूयाण भवे, रक्खसाणं च कंडओ ॥१॥
असोओ किण्णराणं च, किंपुरिंसाणं तु चंपओ ।
णागरुक्खो भुयंगाणं, गंधच्चाण य तैदुओ ॥२॥
- ११३ इमीसे रयणप्पभाए पुढवीए बहुसमरमणिज्जाओ भूमिभागाओ अट्ठजोयणसए उड्ढं अबाहाए सूरविमाणे चारं चरइ।
- ११४ अट्ठ णक्खत्ता चंदेणं सद्धिं पमद्धं जोगं जोएंति, तं जहा- कत्तिया, रोहिणी, पुणव्वसू, महा, चित्ता, विसाहा, अणुराधा, जेठ्ठा ।
- ११५ जंबुद्वीवस्स णं दीवस्स दारा अट्ठ जोयणाइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।

- ११६ सव्वेसिं पि णं दीवसमुद्धानं दारा अट्ठ जोयणाइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- ११७ पुरिसवेयणिज्जस्स णं कम्मस्स जहण्णेणं अट्ठसंवच्छराइं बंधठिई पण्णत्ता ।
- ११८ जसोकित्तीणामस्स णं कम्मस्स जहण्णेणं अट्ठ मुहुत्ताइं बंधठिई पण्णत्ता ।
- ११९ उच्चागोयस्स णं कम्मस्स जहण्णेणं अट्ठ मुहुत्ताइं बंधठिई पण्णत्ता ।
- १२० तेइंदियाणं अट्ठ जाइ-कुलकोडि-जोणीपमुह-सयसहस्सा पण्णत्ता ।
- १२१ जीवा णं अट्ठठाणणिव्वत्तिए पोग्गले पावकम्मत्ताए चिणिंसु वा चिणंति वा चिणिस्संति वा, तं जहा- पढमसमयणेइयणिव्वत्तिए जाव अपढसमयदेवणिव्व- त्तिए । एवं चिण-उवचिण जाव णिज्जरा चेव ।
- १२२ अट्ठपएसिया खंधा अणंता पण्णत्ता । अट्ठपएसोगाढा पोग्गला अणंता पण्णत्ता जाव अट्ठगुणलुक्खा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।

॥ अट्ठमं ठाणं समत्तं ॥

णवमं ठाणं

- १ णवहिं ठाणेहिं समणे णिग्गंथे संभोइयं विसंभोइयं करेमाणे णाइक्कमइ, तं जहा- आयरियपडिणीयं, उवज्झायपडिणीयं, थेरपडिणीयं, कुलपडिणीयं, गण- पडिणीयं, संघपडिणीयं, णाणपडिणीयं, दंसणपडिणीयं, चरित्तपडिणीयं ।
- २ णव बंभचेरा पण्णत्ता, तं जहा- सत्थपरिण्णा, लोगविजओ, सीओसणिज्जं, सम्मत्तं, आवंती, धूयं, विमोहो, उवहाणसुयं, महापरिण्णा ।
- ३ णव बंभचेरगुत्तीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- विवित्ताइं सयणासणाइं सेवित्ता भवइ; णो इत्थिसंसत्ताइं णो पसुसंसत्ताइं णो पंडगसंसत्ताइं सयणासणाइं सेवित्ता भवइ । णो इत्थीणं कहं कहेत्ता भवइ । णो इत्थिठाणाइं सेवित्ता भवइ । णो इत्थीणं इंदियाइं मणोहराइं मणोरमाइं आलोइत्ता णिज्झाइत्ता भवइ । णो पणीयरसभोई भवइ । णो पाणभोयणस्स अइमायं आहारए सया भवइ । णो पुव्वरयं पुव्वकीलियं सरेत्ता भवइ । णो सद्धानुवाइं णो रूवाणुवाइं णो सिलोगाणुवाइं भवइ । णो सायासोक्खपडिबद्धे यावि भवइ ।
- ४ णव बंभचेर-अगुत्तीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- णो विवित्ताइं सयणासणाइं सेवित्ता भवइ; इत्थीसंसत्ताइं पसुसंसत्ताइं पंडगसंसत्ताइं सयणासणाइं सेवित्ता भवइ । इत्थीणं कहं कहेत्ता भवइ । इत्थिठाणाइं सेवित्ता भवइ । इत्थीणं इंदियाइं मणोहराइं मणोरमाइं आलोइत्ता

णिज्झाइत्ता भवइ । पणीयरसभोई भवइ । पाणभोयणस्स अइमायं आहारए सया भवइ । पुव्वरयं पुव्वकीलियं सरित्ता भवइ । सद्धानुवाई रूवाणुवाई सिलोगाणुवाई भवइ । सायासोक्खपडिबद्धे यावि भवइ ।

५ अभिणंदणाओ णं अरहओ सुमई अरहा णवहिं सागरोवमकोडीसयसहस्सेहिं वीइक्कंतेहिं समुप्पण्णे ।

६ णव सब्भावपयत्था पणत्ता, तं जहा- जीवा, अजीवा, पुण्णं, पावं, आसवो, संवरो, णिज्जरा, बंधो, मोक्खो ।

७ णवविहा संसारसमावण्णगा जीवा पणत्ता, तं जहा- पुढविकाइया, आउकाइया, तेउकाइया, वाउकाइया, वणस्सइकाइया, बेइंदिया, तेइंदिया, चउरिंदिया, पंचिंदिया ।

८ पुढविकाइया णवगइया णवआगइया पणत्ता, तं जहा- पुढविकाइया पुढविकाइएसु उववज्जमाणे पुढविकाइएहिंतो वा जाव पंचिंदिएहिंतो वा उववज्जेज्जा ।

से चेव णं से पुढविकाइए पुढविकायत्तं विप्पजहमाणे पुढविकाइयत्ताए वा जाव पंचिंदियत्ताए वा गच्छेज्जा । एवमाउकाइयावि जाव पंचिंदियत्ति ।

९ णवविहा सव्वजीवा पणत्ता, तं जहा- एगिंदिया, बेइंदिया, तेइंदिया, चउरिंदिया, णेरइया, पंचिंदियतिरिक्खजोणिया, मणुया, देवा, सिद्धा ।

अहवा णवविहा सव्वजीवा पणत्ता, तं जहा- पढमसमयणेरइया, अपढम- समयणेरइया, पढमसमयतिरिया, अपढमसमयतिरिया, पढमसमयमणुया, अपढम- समयमणुया, पढमसमयदेवा, अपढमसमयदेवा, सिद्धा ।

१० णवविहा सव्वजीवोगाहणा पणत्ता, तं जहा- पुढविकाइय-ओगाहणा आउकाइय-ओगाहणा जाव पंचिंदिय- ओगाहणा ।

११ जीवा णं णवहिं ठाणेहिं संसारं वत्तिंसु वा वत्तंति वा वत्तिस्संति वा, तं जहा- पुढविकाइयत्ताए जाव पंचिंदियत्ताए ।

१२ णवहिं ठाणेहिं रोगुप्पत्ती सिया, तं जहा- अच्चासणयाए, अहियासणयाए, अइणिद्धाए अइजागरिणं, उच्चार- णिरोहेणं, पासवण-णिरोहेणं, अद्धाण- गमणेणं, भोयण-पडिकूलयाए, इंदियत्थ-विकोवणयाए ।

१३ णवविहे दरिसणावरणिज्जे कम्मे पणत्ते, तं जहा- णिद्धा, णिद्धाणिद्धा, पयला, पयला-पयला, थीणगिद्धी, चक्खुदंसणावरणे, अचक्खुदंसणावरणे, ओहि- दंसणावरणे, केवलदंसणावरणे ।

१४ अभिई णं णक्खत्ते साइरेगे णवमुहुत्ते चंदेण सद्धिं जोगं जोएइ ।

- १५ अभिइआइया णं णव णक्खत्ता णं चंदस्स उत्तरेणं जोगं जोएंति, तं जहा- अभिई, सवणो धणिद्वा, सयभिसया, पुव्वाभद्वया, उत्तराभद्वया, रेवई, अस्सिणी, भरणी ।
- १६ इमीसे णं रयणप्पभाए पुढवीए बहुसमरमणिज्जाओ भूमिभागाओ णव जोयणसयाइं उड्ढं अबाहाए उवरिल्ले तारारूवे चारं चरइ।
- १७ जंबुद्धीवे णं दीवे णवजोयणिया मच्छा पविसिंसु वा पविसंति वा पविसिस्संति वा ।
- १८ जंबुद्धीवे दीवे भारहे वासे इमीसे ओसप्पिणीए णव बलदेव-वासुदेव-पियरो होत्था, तं जहा- पयावई य बंभे, रोद्धे सोमे सिवे इ य ।
महसीहे अग्गिसीहे, दसरहे णवमे य वसुदेवे ॥१॥
इत्तो आढत्तं जहा समवाये णिरवसेसं जाव एगा से गब्भवसही, सिज्झिहिइ आगमेसेणं ॥
- १९ जंबुद्धीवे दीवे भारहे वासे आगमेसाए उस्सप्पिणीए णव बलदेव-वासुदेवपियरो भविस्संति, णव बलदेव-वासुदेवमायरो भविस्संति । एवं जहा समवाए णिरवेसेसं जाव महाभीमसेणे, सुग्गीवे य अपच्छिमे ।
एए खलु पडिसत्तू , कित्तिपुरिसाण वासुदेवाणं ।
सव्वे वि चक्कजोही, हम्महेहिंती सचक्केहिं ॥१॥
- २० एगमेगे णं महाणिही णव-णव जोयणाइं विक्खंभेणं पण्णत्ते ।
- २१ एगमेगस्स णं रण्णो चाउरंतचक्कवट्ठिस्स णव महाणिहिओ पण्णत्ता, तं जहा- णेसप्पे पंडुयए, पिंगलए सव्वरयणे महापउमे ।
काले य महाकाले, माणवगे महाणिही संखे ॥१॥
णेसप्पम्मि णिवेसा, गामागरणगरपट्टणाणं च ।
दोणमुहमडंबाणं खंधावारावणगिहाणं ॥२॥
गणियस्स य उप्पत्ती, माणुम्माणस्स जं पमाणं च ।
धण्णस्स य बीयाण य, उप्पत्ती पंडुए भणिया ॥३॥
सव्वा आभरणविही, पुरिसाणं जा य होइ महिलाणं ।
आसाण य हत्थीण य, पिंगलणिहिम्मि सा भणिया ॥४॥
रयणाइं सव्वरयणे, चउदस वि वराइं चक्कवट्ठिस्स ।
उप्पज्जंते एगिंदियाइं, तह पंचिंदियाइं च ॥५॥
वत्थाण य उप्पत्ती, णिप्फत्ती चेव सव्वभत्तीणं ।
रंगाण य धोव्वाण य, सव्वा एसा महापउमे ॥६॥

काले कालणाणं, भव्वपुराणं च तिसु वि वंसेसु ।
सिप्पसयं कम्माणि य, तिण्णि पयाए हियकराणि ॥७॥

लोहस्स य उप्पत्ती होइ, महाकाले आगराणं च ।
रुप्पस्स सुवण्णस्स य, मणिमुत्तसिलप्पवालाणं ॥८॥

जोहाण य उप्पत्ती, आवरणाणं च पहरणाणं च ।
सव्वा य जुद्धणीई, माणवगे दंडणीई य ॥९॥

णट्टविही णाडगविही, कव्वस्स य चउव्विहस्स उप्पत्ती ।
संखे महाणिहिम्मि, तुडियंगाणं च सव्वेसिं ॥१०॥

चक्कट्टपइद्वाणा, अट्टुस्सेहा य णव य विक्खंभा ।
बारसदीहा मंजूसंठिया, जाण्हीइ मुहे ॥११॥

वेरुलियमणिकवाडा, कणगमया विविहरयणपडिपुण्णा ।
ससि-सूर-चक्क-लक्खण, अणुसम-वयणोववत्ती य ॥१२॥

पलिओवमट्ठिईया, णिहि-सरिस-णामा य तत्थ खलु देवा ।
जेसिं ते आवासा, अक्किज्जा आहिवच्चा य ॥१३॥

एए णव-णिहिरयणा, पभूय-धणरयण-संचयसमिद्धा ।
जे वसमुपगच्छंति, भरहाहिव-चक्कवट्ठीणं ॥१४॥

२२ णव विगईओ पण्णत्ताओ, तं जहा- खीरं, दधिं, णवणीयं, सप्पिं, तेलं, गुलो, महुं, मज्जं, मंसं ।

२३ णवसोयपरिस्सवा बोंदी पण्णत्ता, तं जहा- दो सोत्ता, दो णेत्ता, दो घाणा, मुहं, पोसए, पाऊ ।

२४ णवविहे पुण्णे, पण्णत्ते, तं जहा- अण्णपुण्णे, पाणपुण्णे, वत्थपुण्णे, लेणपुण्णे, सयणपुण्णे, मणपुण्णे, वइपुण्णे, कायपुण्णे, णमोक्कारपुण्णे ।

२५ णव पावस्सायतणा पण्णत्ता, तं जहा- पाणाइवाए, मुसावाए, अदिण्णादाणे, मेहुणे, परिग्गहे, कोहे, माणे, माया, लोभे ।

२६ णवविहे पावसुयपसंगे पण्णत्ते, तं जहा-
उप्पाए णिमित्ते मंते, आइक्खिए तिगिच्छिए ।
कला आवरणे अण्णाणे मिच्छापवयणे ति य ॥१॥

२७ णव णेउणिया वत्थू पण्णत्ता, तं जहा-
संखाणे णिमित्ते, काइया पोराणे पारिहत्थिए ।

परपंडिए वाई य, भूइकम्मे तिगिच्छिए ॥१॥

- २८ समणस्स णं भगवओ महावीरस्स णव गणा होत्था, तं जहा- गोदासगणे, उत्तरबलिस्सहगणे, उद्देहगणे, चारणगणे, उद्धवाइयगणे, विस्सवाइयगणे, कामइडियगणे, माणवगणे, कोडियगणे ।
- २९ समणेणं भगवया महावीरेणं समणाणं णिग्गंथाणं णवकोडिपरिसुद्धे भिक्खे पण्णत्ते, तं जहा- ण हणइ, ण हणावेइ, हणंतं णाणुजाणइ, ण पयइ, ण पयावेइ, पयंतं णाणुजाणइ, ण किणइ, ण किणावेइ, किणंतं णाणुजाणइ।
- ३० ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो वरुणस्स महारण्णो णव अग्गमहिंसीओ पण्णत्ताओ ।
- ३१ ईसाणस्स णं देविंदस्स देवरण्णो अग्गमहिंसीणं णव पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- ३२ ईसाणे कप्पे उक्कोसेणं देवीणं णव पलिओवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- ३३ णव देवणिकाया पण्णत्ता, तं जहा- सारस्सयमाइच्चा, वण्ही वरुणा य गद्धतोया य । तुसिया अच्चाबाहा, अग्गिच्चा चेव रिद्धा य ॥१॥
- ३४ अच्चाबाहाणं देवाणं णव देवा णव देवसया पण्णत्ता । एवं अग्गिच्चाणं । एवं रिद्धाणं ।
- ३५ णव गेवेज्ज विमाण पत्थडा पण्णत्ता, तं जहा- हेट्ठिम हेट्ठिम गेविज्ज विमाण पत्थडे, हेट्ठिम मज्झिम गेविज्ज विमाण पत्थडे, हेट्ठिम उवरिम गेविज्ज विमाण पत्थडे, मज्झिम हेट्ठिम गेविज्ज विमाण पत्थडे, मज्झिम मज्झिम गेविज्ज विमाण पत्थडे, मज्झिम उवरिम गेविज्ज विमाण पत्थडे, उवरिम हेट्ठिम गेविज्ज विमाण पत्थडे, उवरिम मज्झिम गेविज्ज विमाण पत्थडे, उवरिम उवरिम गेविज्ज विमाण पत्थडे ।
- ३६ एसि णं णवण्हं गेविज्ज विमाण पत्थडाणं णव णामधिज्जा पण्णत्ता, तं जहा- भद्धे सुभद्धे सुजाए, सोमणसे पियदंसणे । सुदंसणे अमोहे य, सुप्पबुद्धे जसोधरे ॥१॥
- ३७ णवविहे आउपरिणामे पण्णत्ते, तं जहा- गइपरिणामे, गइबंधणपरिणामे, ठिईपरिणामे, ठिईबंधणपरिणामे, उड्ढंगारवपरिणामे, अहेंगारवपरिणामे, तिरियंगारव-परिणामे, दीहंगारवपरिणामे, रहस्संगारवपरिणामे ।
- ३८ णवणवमिया णं भिक्खुपडिमा एगासीईए राइंदिएहिं चउहि य पंचुत्तरेहिं भिक्खासएहिं अहासुत्तं जाव आराहिया यावि भवइ ।
- ३९ णवविहे पायच्छित्ते पण्णत्ते, तं जहा- आलोयणारिहे, पडिक्कमणारिहे, तदुभयारिहे, विवेगारिहे, विउस्सग्गारिहे, तवारिहे, छेयारिहे, मूलारिहे, अणवडुप्पारिहे।

- ४० जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणे णं भरहे वासे दीहवेयड्ढे णव कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
सिद्धे भरहे खंडग, माणी वेयड्ढ पुण्ण तिमिसगुहा ।
भरहे वेसमणे या, भरहे कूडाण णामाइं ॥१॥
- ४१ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणे णं णिसहे वासहरपव्वए णव कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
सिद्धे णिसहे हरिवासे, विदेह हरि धिइ य सीओया ।
अवरविदेहे रुयगे, णिसहे कूडाण णामाणि ॥१॥
- ४२ जंबुद्धीवे दीवे मंदरपव्वए णंदणवणे णव कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
णंदणे मंदरे चेव, णिसहे हेमवए रयय रुयए य ।
सागरचित्ते वइरे, बलकूडे चेव बोद्धव्वे ॥१॥
- ४३ जंबुद्धीवे दीवे मालवंतवक्खारपव्वए णव कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
सिद्धे य मालवंते, उत्तरकुरु कच्छ सागरे रयए ।
सीया य पुण्णणामे, हरिस्सहकूडे य बोद्धव्वे ॥१॥
- ४४ जंबुद्धीवे दीवे कच्छे दीहवेयड्ढे णव कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
सिद्धे कच्छे खंडग माणी, वेयड्ढ पुण्ण तिमिसगुहा ।
कच्छे वेसमणे य, कच्छे कूडाण णामाइं ॥१॥
- ४५ जंबुद्धीवे दीवे सुकच्छे दीहवेयड्ढे णव कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
सिद्धे सुकच्छे खंडग माणी, वेयड्ढ पुण्ण तिमिसगुहा ।
सुकच्छे वेसमणे य, सुकच्छे कूडाण णामाइं ॥१॥
एवं जाव पोक्खलावइम्मि दीहवेयड्ढे। एवं वच्छे दीहवेयड्ढे । एवं जाव मंगलावइम्मि
दीहवेयड्ढे।
- ४६ जंबुद्धीवे दीवे विज्जुप्पभे वक्खारपव्वए णव कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
सिद्धे य विज्जुणामे, देवकुरा पम्ह कणग सोवत्थी ।
सीओदा य सयजले, हरिकूडे चेव बोद्धव्वे ॥१॥
- ४७ जंबुद्धीवे दीवे पम्हे दीहवेयड्ढे णव कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
सिद्धे पम्हे खंडग माणी, वेयड्ढ पुण्ण तिमिसगुहा ।
पम्हे वेसमणे य, पम्हे कूडाण णामाइं ॥१॥
- ४८ एवं चेव जाव सलिलावइम्मि दीहवेयड्ढे । एवं वप्पे दीहवेयड्ढे । एवं जाव गंधिलावइम्मि
दीहवेयड्ढे णव कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
सिद्धे गंधिल खंडग माणी, वेयड्ढ पुण्ण तिमिसगुहा ।

गंधिलावइ वेसमणे, कूडाणं होंति णामाइं ॥१॥

एवं सव्वेसु दीहवेयइडेसु दो कूडा सरिसणामगा, सेसा ते चेव ।

४९ जंबुद्दीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं णीलवंते वासहरपव्वए णव कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
सिद्धे णीलवंते विदेह, सीया कित्ती य णारिकंता य ।
अवरविदेहे रम्मगकूडे, उवदंसणे चेव ॥१॥

५० जंबुद्दीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं एरवए दीहवेयइडे णव कूडा पण्णत्ता, तं जहा-
सिद्धेरवए खंडग माणी, वेयइढ पुण्ण तिमिसगुहा ।
एरवए वेसमणे, एरवए कूडणामाइं ॥१॥

५१ पासे णं अरहा पुरिसादाणिए वज्जरिसहणारायसंघयणे समचउरंस संठाण- संठिए णव रयणीओ
उइढं उच्चत्तेणं होत्था ।

५२ समणस्स णं भगवओ महावीरस्स तित्थंसि णवहिं जीवेहिं तित्थयरणामगोत्ते कम्म-
णिव्वत्तिए, तं जहा- सेणिएणं, सुपासेणं, उदाइणा, पोढिलेणं अणगारेणं, दढाउणा, संखेणं,
सतएणं, सुलसाए सावियाए, रेवईए ।

५३ एस णं अज्जो ! कण्हे वासुदेवे, रामे बलदेवे, उदए पेढालपुत्ते, पोढिले, सतए गाहावई, दारुए
णियंठे, सच्चई णियंठीपुत्ते, सावियबुद्धे अंबडे परिव्वायए, अज्जावि णं सुपासा
पासावच्चिज्जा। आगमेस्साए उस्सप्पिणीए चाउज्जामं धम्मं पण्णवइत्ता सिज्झिहंति जाव
अंतं काहंति ।

५४ एस णं अज्जो ! सेणिए राया भिभिसारे कालमासे कालं किच्चा इमीसे रयणप्पभाए पुढवीए
सीमंतए णरए चउरासीइ-वाससहस्स-ठिईयंसि णिरयंसि णेरइयत्ताए उववज्जिहिइ । से णं
तत्थ णेरइए भविस्सइ-काले कालोभासे गंभीरलोमहरिसे भीमे उत्तासणए परमकिण्हे वण्णेणं ।
से णं तत्थ वेयणं वेदिहिइ उज्जलं विउलं पगाढं कडुयं कक्कसं चंडं दुक्खं दुग्गं दिव्वं
दुरहियासं ।

५५ से णं तओ णरयाओ उव्वट्टेत्ता आगमेस्साए उस्सप्पिणीए इहेव जंबुद्दीवे दीवे भरहे वासे
वेयइढगिरिपायमूले पुंडेसु जणवएसु सतदुवारे णगरे संमुइस्स कुलकरस्स भद्दाए भारियाए
कुच्छिंसि पुमत्ताए पच्चायाहिइ ।

तए णं सा भद्दा भारिया णवण्हं मासाणं बहुपडिपुण्णाणं अद्धदुमाण य राइंदियाणं वीइक्कंताणं
सुकुमालपाणिपायं, अहीण-पडिपुण्ण-पंचिंदिय-सरीरं, लक्खण-वंजण-गुणोववेयं, माणुम्माण-
प्पमाण- पडिपुण्ण-सुजाय-सव्वंग- सुंदरगं ससिसोमाकारं कंतं पियदंसणं सुरूवं दारगं पयाहिइ।
जं रयणिं च णं से दारए पयाहिइ, तं रयणिं च णं सयदुवारे णगरे सब्भिंतरबाहिरए भारग्गसो
य कुंभग्गसो य पउमवासे य रयणवासे य वासे वासिहिइ ।

- ५६ तए णं तस्स दारयस्स अम्मापियरो एक्कारसमे दिवसे वीइक्कंते णिवत्ते असुइजायकम्मकरणे संपत्ते बारसाहे अयमेयारूवं गोण्णं गुणणिप्फण्णं णामधिज्जं काहिति- जम्हा णं अम्हमिमंसि दारगंसि जायंसि समाणंसि सयदुवारे णगरे सब्भितरबाहिरए भारग्गसो य कुंभग्गसो य पउमवासे य रयणवासे य वासे वुढे, तं होउ णं अम्हमिमस्स दारगस्स णामधिज्जं महापउमे- महापउमे । तए णं तस्स दारगस्स अम्मापियरो णामधिज्जं काहिति महापउमे त्ति ।
- ५७ तए णं महापउमं दारगं अम्मापियरो साइरेगं अदुवासजायगं जाणित्ता जाव महया-महया रायाभिसेएणं अभिसिंचिहिति । से णं तत्थ राया भविस्सइ महया-हिमवंत-महंत-मलय- मंदर- महिंदसारे रायवण्णओ जाव रज्जं पसासेमाणे विहरिस्सइ।
- ५८ तए णं तस्स महापउमस्स रण्णो अण्णया कयाइ दो देवा महिइडिया महज्जुइया महाणुभागा महायसा महाबला महासोक्खा सेणाकम्मं काहिति, तं जहा- पुण्णभद्वे य माणिभद्वे य । तए णं सयदुवारे णगरे बहवे राईसर-तलवर-माडंबिय-कोडुंबिय-इब्भ-सेट्ठि- सेणावइ- सत्थवाह- प्पभिइओ अण्णमण्णं सद्दावेहिति, एवं वइस्संति-जम्हा णं देवाणुप्पिया! अम्हं महापउमस्स रण्णो दो देवा महिइडिया जाव महासोक्खा सेणाकम्मं करेति, तं जहा- पुण्णभद्वे य माणिभद्वे य; तं होउ णमम्हं देवाणुप्पिया! महापउमस्स रण्णो दोच्चे वि णामधेज्जे देवसेणे, देवसेणे । तए णं तस्स महापउमस्स रण्णो दोच्चे वि णामधेज्जे भविस्सइ देवसेणे त्ति।
- ५९ तए णं तस्स देवसेणस्स रण्णो अण्णया कयाई सेय-संखतल-विमल- सण्णिकासे चउदंते हत्थिरयणे समुप्पज्जिहिइ। तए णं से देवसेणे राया तं सेयं संखतल- विमल-सण्णिकासं चउदंतं हत्थिरयणं दुरूढे समाणे सयदुवारं णगरं मज्झं-मज्झेणं अभिक्खणं-अभिक्खणं अइज्जाहिइ य णिज्जाहिइ य । तए णं सयदुवारे णगरे बहवे राईसर-तलवर जाव अण्णमण्णं सद्दावेहिति, एवं वइस्संति- जम्हा णं देवाणुप्पिया! अम्हं देवसेणस्स रण्णो से संखतल-विमल- सण्णिकासे चउदंते हत्थिरयणे समुप्पण्णे, तं होउ णं अम्हं देवाणुप्पिया! देवसेणस्स तच्चे वि णामधेज्जे, विमलवाहणे । तए णं तस्स देवसेणस्स रण्णो तच्चे वि णामधेज्जे भविस्सइ विमलवाहणे त्ति ।
- ६० तए णं से विमलवाहणे राया तीसं वासाइं अगारवासमज्झे वसित्ता अम्मापिईहिं देवत्तं गएहिं गुरुमहत्तरएहिं अब्भणुण्णाए समाणे, उउम्मि सरए, संबुद्धे अणुत्तरे मोक्खमग्गे पुणरवि लोगंतिएहिं जीयकप्पिएहिं देवेहिं, ताहिं इट्ठाहिं कंताहिं पियाहिं मणुण्णाहिं मणामाहिं उरालाहिं कल्लाणाहिं सिवाहिं धण्णाहिं मंगलाहिं सस्सिरियाहिं वग्गूहिं अभिणंदिज्जमाणे अभिथुव्वमाणे य बहिया सुभूमिभागे उज्जाणे एगं देवदूसमादाय मुंडे भवित्ता आगाराओ अणगारियं पव्वयाहिइ।
- ६१ से णं भगवं जं चेव दिवसं मुंडे भवित्ता अगाराओ अणगारियं पव्वयाहिइ तं चेव दिवसं अयमेयारूवं अभिग्गहं अभिगिण्हिइ- साइरेगाइं दुवालस्सवासाइं णिच्चं वोसइकाए चियत्तदेहे

जे केइ उवसग्गा उप्पज्जिहिंति तं जहा- दिव्वा वा माणुसा वा तिरिक्खजोणिया वा ते उप्पण्णे सम्मं सहिस्सामि, खमिस्सामि, तित्तिक्खिस्सामि, अहियासिस्सामि । तए णं से भगवं ईरियासमिए, भासासमिए जाव गुत्तबंभयारी, अममे, अकिंचणे, छिण्णगंथे, णिरुवलेवे कंसपाए इव मुक्कतोएजहा भावणाए जाव सुहुयहुयासणे इव तेयसा जलंते ।

६२ कंसे संखे जीवे, गगणे वाए य सारए सलिले ।
पुक्खरपत्ते कुम्मे, विहगे खग्गे य भारंडे ॥१॥

कुंजर वसहे सीहे, णगराया चेव सागरमखोभे ।
चंदे सूरु कणगे, वसुंधरा चेव सुहुयहुए ॥२॥

णत्थि णं तस भगवंतस्स कत्थइ पडिबंधे भवइ, से य पडिबंधे चउव्विहे पण्णत्ते तं जहा- अंडए वा पोयए वा उग्गहेइ वा पग्गहिणइ वा जण्णं जण्णं दिसं इच्छइ तण्णं तण्णं दिसं अपडिबद्धे सुचिभूए लहुभूए अप्पगंथे संजमेणं तवसा अप्पाणं भावेमाणे विहरिस्सइ ।

६३ तस्स णं भगवंतस्स अणुत्तरेणं णाणेणं अणुत्तरेणं दंसणेणं अणुत्तरेणं चरित्तेणं एवं आलएणं विहारेणं अज्जवे मद्दवे लाघवे खंती मुत्ती गुत्ती सच्च-संजम-तवगुण-सुचरिय-सोवचिय-फलपरिणिव्वाण-मग्गेणं अप्पाणं भावेमाणस्स ज्ञाणंतरियाए वट्टमाणस्स अणंते अणुत्तरे णिव्वाघाए जाव केवलवरणाणदंसणे समुप्पज्जिहिंति ।

तएणं से भगवं अरहा जिणे भविस्सइ, केवली सव्वण्णू सव्वदरिसी सदेवमणु-आसुरस्स लोगस्स परियागं जाणइ पासइ, सव्वलोए सव्वजीवाणं-आगइं गइं ठियं चयणं उववायं तक्कं मणोमाणसियं, भुत्तं कडं पडिसेवियं आवीकम्मं रहोकम्मं अरहा अरहस्स भागी तं तं कालं मणसवयसकाइए जोगे वट्टमाणानं सव्वलोए सव्वजीवाणं सव्वभावे जाणमाणे पासमाणे विहरइ ।

तएणं से भगवं तेणं अणुत्तरेणं केवलवरणाणदंसणेणं सदेवमणुआसुर-लोगं अभिसमेच्चा समणाणं णिग्गंथाणं पंच महव्वयाइं सभावणाइं छच्च जीवणिकाय धम्मं देसेमाणे विहरिस्सइ ।

६४ से जहाणामए अज्जो ! मए समणाणं णिग्गंथाणं एगे आरंभठाणे पण्णत्ते । एवामेव महापउमे वि अरहा समणाणं णिग्गंथाणं एगं आरंभठाणं पण्णवेहिइ ।

६५ से जहाणामए अज्जो ! मए समणाणं णिग्गंथाणं दुविहे बंधणे पण्णत्ते, तं जहा- पेज्जबंधणे य, दोसबंधणे य । एवामेव महापउमे वि अरहा समणाणं णिग्गंथाणं दुविहं बंधणं पण्णवेहिइ, तं जहा- पेज्जबंधणं च, दोसबंधणं च ।

६६ से जहाणामए अज्जो ! मए समणाणं णिग्गंथाणं तओ दंडा पण्णत्ता, तं जहा- मणदंडे, वयदंडे, कायदंडे । एवामेव महापउमे वि अरहा समणाणं णिग्गंथाणं तओ दंडे पण्णवेहिइ, तं जहा- मणोदंडं वयदंडं कायदंडं । एवं जहा पण्हावागरणाए तहा जाव तेत्तीसं आसायणा पण्णवेहिइ ।

६७] से जहाणामए अज्जो ! मए समणाणं णिग्गंथाणं णग्गभावे मुंडभावे अण्हाणए अदंतवणए अच्छत्तए अणुवाहणए भूमिसेज्जा फलगसेज्जा कट्ठसेज्जा केसलोए बंभचेरवासे परघरपवेसे लद्धावलद्धवित्तीओ पण्णत्ताओ । एवामेव महापउमे वि अरहा समणाणं णिग्गंथाणं णग्गभावं जाव लद्धावलद्धवित्ती पण्णवेहिइ ।

६८] से जहाणामए अज्जो ! मए समणाणं णिग्गंथाणं अहाकम्मिइ इ वा उद्देसिए इ वा मीसज्जाए इ वा अज्झोयरए इ वा पूइए कीए पामिच्चे अच्छेज्जे अणिसट्ठे अभिहडे इ वा कंतारभत्ते इ वा दुब्भिक्खभत्ते इ वा गिलाणभत्ते इ वा वद्धलियाभत्ते इ वा पाहुणभत्ते इ वा मूलभोयणे इ वा कंदभोयणेइ वा फलभोयणे इ वा बीयभोयणेइ वा हरियभोयणेइ वा पडिसिद्धे; एवामेव महापउमे वि अरहा समणाणं णिग्गंथाणं आहाकम्मियं वा जाव पडिसेहिस्सइ ।

६९] से जहाणामए अज्जो ! मए समणाणं णिग्गंथाणं पंचमहव्वइए सपडिक्कमणे अचेलए धम्मं पण्णत्ते; एवामेव महापउमे वि अरहा समणाणं णिग्गंथाणं पंचमहव्वइयं सपडिक्कमणं अचेलगं धम्मं पण्णवेहिइ ।

से जहाणामए अज्जो ! मए समणोवासगाणं पंचाणुव्वइए सत्तसिक्खावइएदुवालसविहे सावगधम्मं पण्णत्ते। एवामेव महापउमे वि अरहा समणोवासगाणं पंचाणुव्वइयं सत्तसिक्खावइयं दुवालसविहं सावगधम्मं पण्णविस्सइ ।

७०] से जहाणामए अज्जो ! मए समणाणं णिग्गंथाणं सेज्जायरपिंडे इ वा रायपिंडे इ वा पडिसिद्धे; एवामेव महापउमे वि अरहा समणाणं णिग्गंथाणं सेज्जायरपिंडं वा रायपिंडं वा पडिसेहिस्सइ ।

से जहाणामए अज्जो ! मम णव गणा एगारस गणधरा । एवामेव महापउमस्स वि अरहओ णव गणा एगारस गणहरा भविस्संति ।

से जहाणामए अज्जो ! अहं तीसं वासाइं अगारवासमज्झे वसित्ता मुंडे भवित्ता अगारओ अणगारियं पव्वइए, दुवालस संवच्छराइं तेरस पक्खा छउमत्थ-परियागं पाउणित्ता तेरसहिं पक्खेहिं ऊणगाइं तीसं वासाइं केवलिपरियागं पाउणित्ता, बायालीसं वासाइं सामण्णपरियागं पाउणित्ता, बावत्तरिवासाइं सव्वाउयं पालइत्ता सिज्झिस्सं जाव सव्वदुक्खाणमंतं करेस्सं । एवामेव महापउमे वि अरहा तीसं वासाइं अगारवासमज्झे वसित्ता मुंडे भवित्ता आगाराओ अणगारियं पव्वहिइ, दुवालस संवच्छराइं तेरसपक्खा छउमत्थपरियागं पाउणित्ता, तेरसहिं पक्खेहिं ऊणगाइं तीसं वासाइं केवलिपरियागं पाउणित्ता, बायालीसं वासाइं सामण्णपरियागं पाउणित्ता, बावत्तरिवासाइं सव्वाउयं पालइत्ता सिज्झिहिइ जाव सव्वदुक्खाणमंतं काहिइ-

जस्सील-समायारो, अरहा तित्थंकरो महावीरो ।

तस्सील-समायारो, होहिइ अरहा महापउमो ॥१॥

७१] णव णक्खत्ता चंदस्स पच्छंभागा पण्णत्ता, तं जहा-
अभिई सवणो धणिट्ठा, रेवइ अस्सिणि मग्गसिर पूसो ।

हत्थो चित्ता य तहा, पच्छंभागा णव हवन्ति ॥१॥

- ७२ आणय-पाणय-आरणच्चुएसु कप्पेसु विमाणा णव जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- ७३ विमलवाहणे णं कुलकरे णव धणुसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं होत्था ।
- ७४ उसभेणं अरहा कोसलिएणं इमीसे ओसप्पिणीए णवहिं सागरोवमकोडा- कोडीहिं वीडक्कंताहिं तित्थे पवत्तिए ।
- ७५ घणदंत-लड्ढदंत-गूढदंत-सुद्धदंतदीवा णं दीवा णव-णव जोयणसयाइं आयामविक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- ७६ सुक्कस्स णं महागहस्स णव वीहीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- हयवीही, गयवीही, णागवीही, वसहवीही, गोवीही, उरगवीही, अयवीही, मियवीही, वेसाण- वीही ।
- ७७ णवविहे णोकसायवेयणिज्जे कम्ममे पण्णत्ते, तं जहा- इत्थिवेए, पुरिसवेए, णपुंसकवेए, हासे, रई, अरई, भये, सोगे, दुगुंछा ।
- ७८ चउरिंदियाणं णव जाइ-कुलकोडी-जोणिपमुह-सयसहस्सा पण्णत्ता ।
- ७९ भुयगपरिसप्प-थलचर-पंचिंदियतिरिक्ख-जोणियाणं णव जाइ-कुलकोडी- जोणिपमुहसयसहस्सा पण्णत्ता ।
- ८० जीवा णं णवद्वाणणिव्वत्तिए पोग्गले पावकम्मत्ताए चिणिंसु वा चिणंति वा चिणिस्संति वा, तं जहा- पुढविकाइयणिव्वत्तिए जाव पंचिंदियणिव्वत्तिए ।
एवं-चिण-उवचिण बंध-उदीर-वेद तह णिज्जरा चेव ।
- ८१ णवपएसिया खंधा अणंता पण्णत्ता जाव णवगुणलुक्खा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।

॥ णवमं ठाणं समत्तं ॥

दसमं ठाणं

- १ दसविहा लोगट्ठिई पण्णत्ता, तं जहा- जण्णं जीवा उद्दाइत्ता-उद्दाइत्ता तत्थेव-तत्थेव भुज्जो-भुज्जो पच्चायंति; एवंप्पेगा लोगट्ठिई पण्णत्ता ।
जण्णं जीवाणं सया समियं पावे कम्ममे कज्जइ; एवंप्पेगा लोगट्ठिई पण्णत्ता ।
जण्णं जीवाणं सया समियं मोहणिज्जे पावे कम्ममे कज्जइ; एवंप्पेगा लोगट्ठिई पण्णत्ता ।
ण एवं भूयं वा भव्वं वा भविस्सइ वा जं जीवा अजीवा भविस्संति, अजीवा वा जीवा भविस्संति; एवंप्पेगा लोगट्ठिई पण्णत्ता ।

ण एवं भूयं वा भव्वं वा भविस्सइ वा जं तसा पाणा वोच्छिज्जिस्संति थावरा पाणा भविस्संति, थावरा पाणा वोच्छिज्जिस्संति तसा पाणा भविस्संति; एवंप्पेगा लोगट्ठिई पण्णत्ता।

ण एवं भूयं वा भव्वं वा भविस्सइ वा जं लोए अलोए भविस्सइ, अलोए वा लोए भविस्सइ; एवंप्पेगा लोगट्ठिई पण्णत्ता ।

ण एवं भूयं वा भव्वं वा भविस्सइ वा जं लोए अलोए पविस्सइ, अलोए वा लोए पविस्सइ; एवंप्पेगा लोगट्ठिई पण्णत्ता ।

जाव ताव लोगे ताव ताव जीवा, जाव ताव जीवा ताव ताव लोए; एवंप्पेगा लोगट्ठिई पण्णत्ता।

जाव ताव जीवाण य पोग्गलाण य गइपरियाए, ताव ताव लोए, जाव ताव लोगे ताव ताव जीवाण य पोग्गलाण य गइपरियाए, एवंप्पेगा लोगट्ठिई पण्णत्ता।

सव्वेसु वि णं लोगंतेसु अबद्धपासपुट्ठा पोग्गला लुक्खत्ताए कज्जंति, जेणं जीवा य पोग्गला य णो संचायंति बहिया लोगंता गमणयाए, एवंप्पेगा लोगट्ठिई पण्णत्ता ।

२ दसविहे सद्धे पण्णत्ते, तं जहा-
णीहारी पिंडिमे लुक्खे, भिण्णे जज्जरिए इ य ।
दीहे रहस्से पुहत्ते य, काकणी खिंखिणिस्सरे ॥१॥

३ दस इंदियत्थातीता पण्णत्ता, तं जहा- देसेण वि एगे सद्धां सुणिंसु । सव्वेण वि एगे सद्धां सुणिंसु । देसेण वि एगे रूवां पासिंसु । सव्वेण वि एगे रूवां पासिंसु । एवं गंधां रसां फासां जाव सव्वेण वि एगे फासां पडिसंवेदेंसु।

४ दस इंदियत्था पडुप्पण्णा पण्णत्ता, तं जहा- देसेण वि एगे सद्धां सुणेंति । सव्वेण वि एगे सद्धां सुणेंति जाव फासां । सव्वेण वि एगे फासां पडि- संवेदेंति ।

५ दस इंदियत्था अणागया पण्णत्ता, तं जहा- देसेण वि एगे सद्धां सुणिस्संति। सव्वेण वि एगे सद्धां सुणिस्संति जाव सव्वेण वि एगे फासां पडिसंवेदेस्संति ।

६ दसहिं ठाणेहिं अच्छिण्णे पोग्गले चलेज्जा, तं जहा- आहारिज्जमाणे वा चलेज्जा । परिणामेज्जमाणे वा चलेज्जा। उस्ससिज्जमाणे वा चलेज्जा। णिस्ससिज्जमाणे वा चलेज्जा । वेएज्जमाणे वा चलेज्जा । णिज्जरिज्जमाणे वा चलेज्जा । विउव्विज्जमाणे वा चलेज्जा । परियारिज्जमाणे वा चलेज्जा । जक्खाइट्ठे वा चलेज्जा । वायपरिगए वा चलेज्जा ।

७ दसहिं ठाणेहिं कोहुप्पत्ति सिया, तं जहा- मणुण्णां मे सद्ध-फरिस-रस-रूव- गंधां अवहरिंसु। अमणुण्णां मे सद्ध-फरिस-रस-रूव-गंधां उवहरिंसु ।
मणुण्णां मे सद्ध जाव अवहरइ । अमणुण्णां मे सद्ध जाव उवहरइ ।

मणुण्णाइं मे सद्ध जाव अवहरिस्सइ । अमणुण्णाइं मे सद्ध जाव उवहरिस्सइ । मणुण्णाइं मे सद्ध जाव अवहरिंसु वा अवहरइ वा अवहरिस्सइ वा । अमणुण्णाइं मे सद्ध जाव उवहरिंसु वा उवहरइ वा उवहरिस्सइ वा ।

मणुण्णामणुण्णाइं मे सद्ध जाव अवहरिंसु वा अवहरइ वा अवहरिस्सइ वा, उवहरिंसु वा उवहरइ वा उवहरिस्सइ वा ।

अहं च णं आयरिय-उवज्झायाणं सम्मं वट्टामि, ममं च णं आयरिय-उवज्झाया मिच्छं विप्पडिवण्णा ।

- ८ दसविहे संजमे पण्णत्ते, तं जहा- पुढविकाइयसंजमे, आउकाइयसंजमे, तेउकाइयसंजमे, वाउकाइयसंजमे, वणस्सइकाइयसंजमे, बेइंदियसंजमे, तेइंदियसंजमे, चउरिंदियसंजमे, पंचिंदियसंजमे, अजीवकायसंजमे ।
- ९ दसविहे असंजमे पण्णत्ते, तं जहा- पुढविकाइयअसंजमे जाव वणस्सइ-काइयअसंजमे, बेइंदियअसंजमे जाव अजीवकायअसंजमे ।
- १० दसविहे संवरे पण्णत्ते, तं जहा- सोइंदियसंवरे, चक्खिंदियसंवरे, घाणिंदिय-संवरे, जिब्भिंदियसंवरे, फासिंदियसंवरे, मणसंवरे, वयसंवरे, काय संवरे उवगरण-संवरे, सूचीकुसग्गसंवरे ।
- ११ दसविहे असंवरे पण्णत्ते, तं जहा- सोइंदियअसंवरे जाव फासिंदियअसंवरे, मणअसंवरे, वयअसंवरे, कायअसंवरे, उवगरणअसंवरे, सूचीकुसग्गअसंवरे ।
- १२ दसहिं ठाणेहिं अहमंतीइ थंभिज्जा, तं जहा- जाइमएण वा, कुलमएण वा जाव इस्सरियमएण वा, णागसुवण्णा वा मे अंतियं हव्वमागच्छंति, पुरिसधम्मो वा मे उत्तरिए आहोहिए णाणदंसणे समुप्पण्णे ।
- १३ दसविहा समाही पण्णत्ता, तं जहा- पाणाइवायवेरमणे, मुसावायवेरमणे, अदिण्णादाणवेरमणे, मेहुणवेरमणे, परिग्गहवेरमणे, इरियासमिई, भासासमिई, एसणासमिई, आयाण-भंडमत्त-णिक्खेवणासमिई, उच्चार-पासवण- खेल- सिंघाण- जल्ल-पारिद्वावणिया समिई ।
- १४ दसविहा असमाही पण्णत्ता, तं जहा- पाणाइवाए जाव परिग्गहे, इरिया असमिई जाव उच्चार-पासवण-खेल-सिंघाण- जल्ल-पारिद्वावणिया- असमिई ।
- १५ दसविहा पव्वज्जा पण्णत्ता, तं जहा- छंदा, रोसा, परिजुण्णा, सुविणा पडिस्सुया सारणिया, रोगिणिया, अणाढिया, देवसण्णत्ती वच्छाणुबंधिया ।
- १६ दसविहे समणधम्मं पण्णत्ते, तं जहा- खंती, मुत्ती, अज्जवे, मद्दवे, लाघवे, सच्चे, संजमे, तवे, चियाए, बंधचेरवासे ।

- १७ दसविहे वेयावच्चे पण्णत्ते, तं जहा- आयरियवेयावच्चे, उवज्झायवेयावच्चे, थेरवेयावच्चे तवस्सिवेयावच्चे, गिलाणवेयावच्चे, सेहवेयावच्चे, कुलवेयावच्चे, गणवेयावच्चे, संघवेयावच्चे, साहम्मियवेयावच्चे ।
- १८ दसविहे जीवपरिणामे पण्णत्ते, तं जहा- गइपरिणामे, इंदियपरिणामे, कसायपरिणामे, लेसापरिणामे, जोगपरिणामे, उवओगपरिणामे, णाणपरिणामे, दंसण- परिणामे, चरित्तपरिणामे, वेयपरिणामे ।
- १९ दसविहे अजीवपरिणामे पण्णत्ते, तं जहा- बंधणपरिणामे, गइपरिणामे, संठाणपरिणामे, भेयपरिणामे, वण्णपरिणामे रसपरिणामे, गंधपरिणामे, फासपरिणामे, अगुरुलहुपरिणामे, सद्दपरिणामे ।
- २० दसविहे अंतलिक्खए असज्झाइए पण्णत्ते, तं जहा- उक्कावाए, दिसिदाहे, गज्जिए, विज्जुए, णिग्घाए, जुवए, जक्खालित्ते, धूमिया, महिया रयुग्घाए ।
- २१ दसविहे ओरालिए असज्झाइए पण्णत्ते, तं जहा- अट्ठि, मंसे, सोणिए, असुइसामंते, सुसाणसामंते, चंदोवराए, सूरुवराए, पडणे, रायवुग्गहे, उवस्सयस्स अंतो ओरालिए सरीरगे ।
- २२ पंचिंदिया णं जीवा असमारभमाणस्स दसविहे संजमे कज्जइ, तं जहा- सोयामयाओ सोक्खाओ अववरोवेत्ता भवइ। सोयामएणं दुक्खेणं असंजोगेत्ता भवइ जाव फासामएणं दुक्खेणं असंजोगेत्ता भवइ ।
- २३ पंचिंदिया णं जीवा समारभमाणस्स दसविहे असंजमे कज्जइ, तं जहा- सोयामयाओ सोक्खाओ ववरोवेत्ता भवइ । सोयामएणं दुक्खेणं संजोगेत्ता भवइ जाव फासामएणं दुक्खेणं संजोगेत्ता भवइ ।
- २४ दस सुहुमा पण्णत्ता, तं जहा- पाणसुहुमे, पणगसुहुमे, बीयसुहुमे, हरियसुहुमे, पुप्फसुहुमे, अंडसुहुमे, लेणसुहुमे, सिणेहसुहुमे, गणियसुहुमे, भंगसुहुमे।
- २५ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स दाहिणेणं गंगा-सिंधु-महाणईओ दस महाणईओ समप्पेंति, तं जहा- जउणा, सरऊ, आवी, कोसी, मही, सतद्द, वितत्था, विभासा, एरावती, चंदभागा ।
- २६ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स उत्तरे णं रत्ता-रत्तवईओ महाणईओ दस महाणईओ समप्पेंति, तं जहा- किण्हा, महाकिण्हा, णीला, महाणीला, महातीरा, इंदा, इंदसेणा, सुसेणा, वारिसेणा महाभोगा ।
- २७ जंबुद्धीवे दीवे भरहे वासे दस रायहाणीओ पण्णत्ताओ, तं जहा- चंपा महुरा वाणारसी य, सावत्थी तह य साकेयं । हत्थिणाउरं कंपिल्लं, मिहिला, कोसंबी रायगिहं ॥१॥

- २८ एयासु णं दससु रायहाणीसु दस रायाणो मुंडा भवेत्ता अगाराओ अणगारियं पव्वइया, तं जहा-भरहे, सगरे, मघवं, सणंकुमारे, संती, कुंथू, अरे, महापउमे, हरिसेणे, जयणामे ।
- २९ जंबुद्धीवे दीवे मंदर पव्वए दस जोयणसयाइं उव्वेहेणं, धरणितले दस जोयणसहस्साइं विक्खंभेणं, उवरिं दसजोयणसयाइं विक्खंभेणं, दसदसाइं जोयण- सहस्साइं सव्वग्गेणं पण्णत्ते।
- ३० जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स बहुमज्झदेसभागे इमीसे रयणप्पभाए पुढवीए उवरिमहेट्ठिल्लेसु खुड्डगपयरेसु, एत्थ णं अट्ठपएसिए रुयगे पण्णत्ते, जओ णं इमाओ दस दिसाओ पवहंति, तं जहा- पुरत्थिमा, पुरत्थिमदाहिणा, दाहिणा, दाहिण- पच्चत्थिमा, पच्चत्थिमा, पच्चत्थिमुत्तरा, उत्तरा, उत्तरपुरत्थिमा, उड्ढा, अहा ।
- ३१ एतासि णं दसण्हं दिसाणं दस णामधेज्जा पण्णत्ता, तं जहा- इंदा अग्गेइ जम्मा य, णेरइ वारुणी य वायव्वा ।
सोमा ईसाणी वि य, विमला य तमा य बोद्धव्वा ॥१॥
- ३२ लवणस्स णं समुद्धस्स दस जोयणसहस्साइं गोतित्थविरहिए खेत्ते पण्णत्ते ।
- ३३ लवणस्स णं समुद्धस्स दस जोयणसहस्साइं उदगमाले पण्णत्ते ।
- ३४ सव्वेवि णं महापायाला दसदसाइं जोयणसहस्साइं उव्वेहेणं पण्णत्ता, मूले दस जोयणसहस्साइं विक्खंभेणं पण्णत्ता, बहुमज्झदेसभागे एगपएसियाए सेढीए दसदसाइं जोयणसहस्साइं विक्खंभेणं पण्णत्ता, उवरिं मुहमूले दस जोयणसहस्साइं विक्खंभेणं पण्णत्ता । तेसि णं महापायालाणं कुड्डा सव्ववइरामया सव्वत्थ समा दस जोयणसयाइं बाहल्लेणं पण्णत्ता ।
- ३५ सव्वेवि णं खुड्डा पायाला दस जोयणसयाइं उव्वेहेणं पण्णत्ता, मूले दसदसाइं जोयणाइं विक्खंभेणं पण्णत्ता, बहुमज्झदेसभागे एगपएसियाए सेढीए दस जोयणसयाइं विक्खंभेणं पण्णत्ता, उवरिं मुहमूले दसदसाइं जोयणाइं विक्खंभेणं पण्णत्ता । तेसि णं खुड्डापायालाणं कुड्डा सव्ववइरामया सव्वत्थ समा दस जोयणाइं बाहल्लेणं पण्णत्ता ।
- ३६ धायइसंडगा णं मंदरा दसजोयणसयाइं उव्वेहेणं, धरणीतले देसूणाइं दस जोयणसहस्साइं विक्खंभेणं उवरिं दस जोयणसयाइं विक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- ३७ पुक्खरवरदीवड्डगा णं मंदरा दस जोयणसयाइं उव्वेहेणं, एवं चेव ।
- ३८ सव्वेवि णं वट्टवेयड्डपव्वया दस जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं, दस गाउयसयाइं उव्वेहेणं, सव्वत्थ समा पल्लगसंठिया, दस जोयणसयाइं विक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- ३९ जंबुद्धीवे दीवे दस खेत्ता पण्णत्ता, तं जहा- भरहे, एरवए, हेमवए, हेरण्णवए हरिवासे, रम्मगवासे, पुव्वविदेहे, अवरविदेहे, देवकुरा, उत्तरकुरा ।

- ४० माणुसुत्तरे णं पव्वए मूले दस बावीसे जोयणसए विक्खंभेणं पण्णत्ते ।
- ४१ सव्वेवि णं अंजण पव्वया दस जोयणसयाइं उव्वेहेणं, मूले दस जोयण- सहस्साइं विक्खंभेणं, उवरिं दस जोयणसयाइं विक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- ४२ सव्वेवि णं दहिमुहपव्वया दस जोयणसयाइं उव्वेहेणं, सव्वत्थ समा पल्लग- संठिया, दस जोयणसहस्साइं विक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- ४३ सव्वे वि णं रतिकरपव्वया दस जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं दसगाउयसयाइं उव्वेहेणं, सव्वत्थ समा झल्लरिसंठिया, दस जोयणसहस्साइं विक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- ४४ रुयगवरे णं पव्वए दस जोयणसयाइं उव्वेहेणं, मूले दस जोयणसहस्साइं विक्खंभेणं उवरिं दस जोयणसयाइं विक्खंभेणं पण्णत्ते । एवं कुंडलवरे वि ।
- ४५ दसविहे दवियाणुओगे पण्णत्ते, तं जहा- दवियाणुओगे माउयाणुओगे, एगद्धियाणुओगे, करणाणुओगे, अप्पितणप्पिए, भाविआभाविए, बाहिराबाहिरे, सासयासासए, तहणाणे, अतहणाणे ।
- ४६ चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो तिगिंछिकूडे उप्पायपव्वए मूले दस बावीसे जोयणसए विक्खंभेणं पण्णत्ते ।
- ४७ चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो सोमस्स महारण्णो सोमप्पभे उप्पायपव्वए दस जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं, दस गाउयसयाइं उव्वेहेणं, मूले दस जोयणसयाइं विक्खंभेणं पण्णत्ते ।
- ४८ चमरस्स णं असुरिंदस्स असुरकुमाररण्णो जमस्स महारण्णो जमप्पभे उप्पाय- पव्वए एवं चेव । एवं वरुणस्सवि । एवं वेसमणस्स वि ।
- ४९ बलिस्स णं वइरोयणिंदस्स वइरोयणरण्णो रुयगिंदे उप्पायपव्वए मूले दस बावीसे जोयणसए विक्खंभेणं पण्णत्ते ।
- ५० बलिस्स णं वइरोयणिंदस्स वइरोयणरण्णो सोमस्स एवं चेव, जहा चमरस्स लोयपालाणं तं चेव बलिस्स वि ।
- ५१ धरणस्स णं णागकुमारिंदस्स णागकुमाररण्णो धरणप्पभे उप्पायपव्वए दस जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं, दस गाउयसयाइं उव्वेहेणं, मूले दस जोयणसयाइं विक्खंभेणं ।
- ५२ धरणस्स णं णागकुमारिंदस्स णागकुमाररण्णो कालवालस्स महारण्णो कालवालप्पभे उप्पायपव्वए जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं एवं चेव । एवं जाव संखवालस्स । एवं भूताणंदस्स वि । एवं लोगपालाण वि से जहा धरणस्स । एवं जाव थणियकुमाराणं सलोगपालाणं भाणियव्वं, सव्वेसिं उप्पायपव्वया भाणियव्वा सरिसणामगा ।

- ५३ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो सक्कप्पभे उप्पायपव्वए दस जोयणसहस्साइं उड्ढं उच्चत्तेणं, दस गाउयसहस्साइं उव्वेहेणं, मूले दस जोयणसहस्साइं विक्खंभेणं पण्णत्ते ।
- ५४ सक्कस्स णं देविंदस्स देवरण्णो सोमस्स महारण्णो । जहा सक्कस्स तहा सव्वेसिं लोगपालाणं, सव्वेसिं च इंदाणं जाव अच्चुय त्ति । सव्वेसिं पमाणमेगं ।
- ५५ बायरवणस्सइकाइयाणं उक्कोसेणं दस जोयणसयाइं सरीरोगाहणा पण्णत्ता ।
- ५६ जलचर-पंचिंदिय-तिरिक्खजोणियाणं उक्कोसेणं दस जोयणसयाइं सरीरोगा- हणा पण्णत्ता ।
- ५७ उरपरिसप्प-थलयर-पंचिंदिय-तिरिक्खजोणियाणं उक्कोसेणं दस जोयणसयाइं सरीरोगाहणा पण्णत्ता ।
- ५८ संभवाओ णं अरहाओ अभिणंदणे अरहा दसहिं सागरोवमकोडिसय- सहस्सेहिं वीइक्कंतेहिं समुप्पण्णे ।
- ५९ दसविहे अणंतए पण्णत्ते, तं जहा- णामाणंतए ठवणाणंतए, दव्वाणंतए, गणणाणंतए, पएसाणंतए, एगओणंतए, दुहओणंतए, देसवित्थाराणंतए, सव्व-वित्थाराणंतए सासयाणंतए ।
- ६० उप्पायपुव्वस्स णं दस वत्थू पण्णत्ता । अत्थि-णत्थिप्पवाय पुव्वस्स णं दस चूलवत्थू पण्णत्ता ।
- ६१ दसविहा पडिसेवणा पण्णत्ता, तं जहा-
दप्प पमाय अणाभोगे, आउरे आवईसु य ।
संकिए सहसक्कारे, भयप्पओसा य वीमंसा ॥१॥
- ६२ दस आलोयणदोसा पण्णत्ता, तं जहा-
आकंपइत्ता अणुमाणइत्ता, जं दिट्ठं बायरं च सुहुमं वा ।
छण्णं सद्दाउलगं, बहुजण अव्वत्त तस्सेवी ॥१॥
- ६३ दसहिं ठाणेहिं संपण्णे अणगारे अरिहइ अत्तदोसमालोएत्तए, तं जहा- जाइसंपण्णे, कुलसंपण्णे, विणयसंपण्णे, णाणसंपण्णे, दंसणसंपण्णे, चरित्तसंपण्णे, खंते, दंते, अमायी, अपच्छाणुतावी ।
- ६४ दसहिं ठाणेहिं संपण्णे अणगारे अरिहइ आलोयणं पडिच्छित्तए, तं जहा- आयारवं, आहारवं, ववहारवं, ओवीलए, पकुव्वए, अपरिस्साई, णिज्जावए, अवाय- दंसी, पियधम्मए, दढधम्मए ।
- ६५ दसविधे पायच्छित्ते, तं जहा- आलोयणारिहे, पडिक्कमणारिहे, तदुभयारिहे, विवेगारिहे, विउसग्गारिहे, तवारिहे, छेयारिहे, मूलारिहे, अणवडुप्पारिहे, पारंचियारिहे ।

- ६६ दसविहे मिच्छत्ते पणत्ते, तं जहा- अधम्मे धम्मसण्णा, धम्मे अधम्मसण्णा, उम्मग्गे मग्गसण्णा, मग्गे उम्मग्गसण्णा, अजीवेसु जीवसण्णा, जीवेसु अजीवसण्णा, असाहुसु साहुसण्णा, साहुसु असाहुसण्णा, अमुत्तेसु मुत्तसण्णा, मुत्तेसु अमुत्त- सण्णा ।
- ६७ चंदप्पभे णं अरहा दस पुव्वसयसहस्साइं सव्वाउयं पालइत्ता सिद्धे बुद्धे मुत्ते अंतगडे परिणिव्वुडे सव्वदुक्खप्पहीणे।
- ६८ धम्मे णं अरहा दस वाससयसहस्साइं सव्वाउयं पालइत्ता सिद्धे बुद्धे मुत्ते अंतगडे परिणिव्वुडे सव्वदुक्खप्पहीणे ।
- ६९ णमी णं अरहा दस वाससहस्साइं सव्वाउयं पालइत्ता सिद्धे बुद्धे मुत्ते अंतगडे परिणिव्वुडे सव्वदुक्खप्पहीणे ।
- ७० पुरिससीहे णं वासुदेवे दस वाससयसहस्साइं सव्वाउयं पालइत्ता छट्ठीए तमाए पुढवीए णेरइयत्ताए उववण्णे ।
- ७१ णमी णं अरहा दस धणूइं उड्ढं उच्चत्तेणं, दस य वाससयाइं सव्वाउयं पालइत्ता सिद्धे बुद्धे मुत्ते अंतगडे परिणिव्वुडे सव्वदुक्खप्पहीणे ।
- ७२ कण्हे णं वासुदेवे दस धणूइं उड्ढं उच्चत्तेणं, दस य वाससयाइं सव्वाउयं पालइत्ता तच्चाए वालुयप्पभाए पुढवीए णेरइयत्ताए उववण्णे ।
- ७३ दसविहा भवणवासी देवा पणत्ता, तं जहा- असुरकुमारा जाव थणिय-कुमारा ।
- ७४ एएसि णं दसविहाणं भवणवासीणं देवाणं दस चेइयरुक्खा पणत्ता, तं जहा- आसोत्थ सत्तिवण्णे, सामलि उंबर सिरीस दहिवण्णे ।
वंजुल पलास वग्घा, तए य कणियारुक्खे ॥१॥
- ७५ दसविहे सोक्खे पणत्ते, तं जहा-
आरोग्ग दीहमाउं, अड्ढेज्जं काम भोग संतोसे ।
अत्थि सुहभोग णिक्खम्ममेव तत्तो अणवाहे ॥१॥
- ७६ दसविहे उवघाए पणत्ते, तं जहा- उग्गमोवघाए, उप्पायणोवघाए एसणोवघाए, परिकम्मोवघाए, परिहरणोवघाए, णाणोवघाए, दंसणोवघाए, चरित्तो- वघाए, अचियत्तोवघाए, सारक्खणोवघाए।
- ७७ दसविहा विसोही पणत्ता, तं जहा- उग्गमविसोही, उप्पायणविसोही, एसणाविसोही, परिकम्मविसोही, परिहरणविसोही, णाणविसोही, दंसणविसोही, चरित्तविसोही, अचियत्तविसोही, सारक्खणविसोही ।

- ७८ दसविहे संकिलेसे पण्णत्ते, तं जहा- उवहिसंकिलेसे, उवस्सयसंकिलेसे, कसायसंकिलेसे, भत्तपाणसंकिलेसे, मणसंकिलेसे, वइसंकिलेसे, कायसंकिलेसे, णाणसंकिलेसे, दंसणसंकिलेसे, चरित्तसंकिलेसे ।
- ७९ दसविहे असंकिलेसे पण्णत्ते, तं जहा- उवहि असंकिलेसे जाव चरित्त-असंकिलेसे ।
- ८० दसविहे बले पण्णत्ते, तं जहा- सोइंदियबले जाव फासिंदियबले, णाणबले, दंसणबले, चरित्तबले, तवबले, वीरियबले ।
- ८१ दसविहे सच्चे पण्णत्ते, तं जहा-
णवय सम्मय ठवणा, णामे रूवे पडुच्चसच्चे य ।
ववहार भाव जोगे, दसमे ओवम्मसच्चे य ॥१॥
- ८२ दसविहे मोसे पण्णत्ते, तं जहा-
कोहे माणे माया लोभे, पिज्जे तहेव दोसे य ।
हास भए अक्खाइय, उवघाय णिस्सिए दसमे ॥१॥
- ८३ दसविहे सच्चामोसे पण्णत्ते, तं जहा- उप्पण्णमीसए, विगयमीसए, उप्पण्ण-विगयमीसए, जीवमीसए, अजीवमीसए, जीवाजीवमीसए, अणंतमीसए, परित्तमीसए, अद्धामीसए, अद्धदामीसए ।
- ८४ दिट्ठिवायस्स णं दस णामधेज्जा पण्णत्ता, तं जहा- दिट्ठिवाए इ वा, हेउवाए इ वा, भूयवाए इ वा, तच्चावाए इ वा, सम्मावाए इ वा, धम्मावाए इ वा, भासाविजए इ वा, पुव्वगए इ वा, अणुयोगए इ वा, सव्वपाणभूय- जीवसत्तसुहावहे इ वा ।
- ८५ दसविहे सत्थे पण्णत्ते, तं जहा-
सत्थमग्गी विसं लोणं, सिणेहो खारमंबिलं ।
दुप्पउत्तो मणो वाया, काओ भावो य अविरई ॥१॥
- ८६ दसविहे दोसे पण्णत्ते, तं जहा-
तज्जायदोसे मतिभंगदोसे, पसत्थारदोसे परिहरणदोसे ।
सलक्खण-क्कारण-हेउदोसे, संकामणं णिग्गह-वत्थुदोसे ॥१॥
- ८७ दसविहे विसेसे पण्णत्ते, तं जहा-
वत्थु तज्जायदोसे य, दोसे एगट्ठिए इ य ।
कारणे य पडुप्पण्णे, दोसे णिच्चेहिय अट्ठमे ॥
अत्तणा उवणीए य, विसेसेइ य ते दस ॥१॥

- ८८ दसविहे सुद्धवायाणुओगे पण्णत्ते, तं जहा- चंकारे, मंकारे, पिंकारे, सेयंकारे, सायंकारे, एगत्ते, पुहत्ते, संजूहे, संकामिए, भिण्णे ।
- ८९ दसविहे दाणे पण्णत्ते, तं जहा-
अणुकंपा संगहे चेव, भये कालुणिए त्ति य ।
लज्जाए गारवेणं च, अहम्मे उण सत्तमे ॥
धम्मे य अड्डमे वुत्ते, काहीइ य कतंति य ॥१॥
- ९० दसविहा गई पण्णत्ता, तं जहा- णिरयगइ, णिरयविग्गहगइ, तिरियगइ, तिरियविग्गहगइ, मणुयगइ मणुयविग्गहगइ, देवगइ, देवविग्गहगइ, सिद्धिगई, सिद्धिविग्गहगई ।
- ९१ दस मुंडा पण्णत्ता, तं जहा- सोइंदियमुंडे, चक्खिंदियमुंडे, घाणिंदियमुंडे, जिब्भिंदियमुंडे, फासिंदियमुंडे, कोहमुंडे, माणमुंडे मायामुंडे लोभमुंडे, सिरमुंडे।
- ९२ दसविहे संखाणे पण्णत्ते, तं जहा-
परिकम्मं ववहारो रज्जू, रासी कला सवण्णे य ।
जावंतावइ वग्गो, घणो य तह वग्गवग्गो वि कप्पो य ॥१॥
- ९३ दसविहे पच्चक्खाणे पण्णत्ते, तं जहा-
अणागयमइक्कंतं, कोडीसहियं णियंटियं चेव ।
सागारमणागारं परिमाणकडं णिरवसेसं ॥
संकेयगं चेव अद्दाए, पच्चक्खाणं दसविहं तु ॥१॥
- ९४ दसविहा सामायारी पण्णत्ता, तं जहा-
इच्छा मिच्छा तहक्कारो, आवस्सिया य णिसीहिया ।
आपुच्छणा य पडिपुच्छा, छंदणा य णिमंतणा ॥
उवसंपया य काले, सामायारी दसविहा उ ॥१॥
- ९५ समणे भगवं महावीरे छउमत्थकालियाए अंतिमराइयंसि इमे दस महासुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे, तं जहा- एगं च णं महं घोररूवदित्तधरं तालपिसायं सुमिणे पराजियं पासित्ता णं पडिबुद्धे । एगं च णं महं सुक्किलपक्खगं पुंसकोइलगं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे। एगं च णं महं चित्तविचित्तपक्खगं पुंसकोइलं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे। एगं च णं महं दामदुगं सव्वरयणामयं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे । एगं च णं महं सेतं गोवग्गं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे । एगं च णं महं पउमसरं सव्वओ समंता कुसुमियं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे । एगं च णं महं सागरं उम्मी-वीची-सहस्सकलियं भुयाहिं तिण्णं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे । एगं च णं महं दिणयरं तेयसा जलंतं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे । एगं च णं महं हरि-वेरुलिय-वण्णाभेणं णियएणमंतेणं माणुसुत्तरं पव्वयं सव्वओ समंता आवेढियं परिवेढियं

सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे । एगं च णं महं मंदरे पव्वए मंदरचूलियाए उवरिं सीहासणवरगयं अत्ताणं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे ।

९६

जण्णं समणे भगवं महावीरे एगं च णं महं घोररूवदित्तधरं तालपिसायं सुमिणे पराजियं पासित्ता णं पडिबुद्धे, तण्णं समणेणं भगवया महावीरेणं मोहणिज्जे कम्मे मूलओ उग्घाए ।

जण्णं समणे भगवं महावीरे एगं च महं सुक्किलपक्खगं पुंसकोइलगं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे, तण्णं समणे भगवं महावीरे सुक्कज्झाणोवगए विहरइ ।

जण्णं समणे भगवं महावीरे एगं च णं महं चित्तविचित्तपक्खगं पुंसकोइलं सुविणे पासित्ता णं पडिबुद्धे, तण्णं समणे भगवं महावीरे ससमय-परसमयियं चित्तविचित्तं दुवालसंगं गणिपिडगं आघवेइ पण्णवेइ परूवेइ दंसेइ णिदंसेइ उवदंसेइ, तं जहा- आयारं, सूयगडं, ठाणं, समवायं, विवाहपण्णत्ति, णायधम्मकहाओ, उवासगदसाओ, अंतगडदसाओ, अणुत्तरोववाइयदसाओ, पण्हावागरणाइं, विवागसुयं, दिट्ठिवायं ।

जण्णं समणे भगवं महावीरे एगं च णं महं दामदुगं सव्वरयणामयं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे, तण्णं समणे भगवं महावीरे दुविहं धम्मं पण्णवेइ, तं जहा- अगारधम्मं च अणगारधम्मं च ।

जण्णं समणे भगवं महावीरे एगं च णं महं सेयं गोवग्गं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे, तण्णं समणस्स भगवओ महावीरस्स चाउव्वणाइण्णे संघे, तं जहा- समणा, समणीओ, सावगा, सावियाओ ।

जण्णं समणे भगवं महावीरे एगं च णं महं पउमसरं सव्वओ समंता कुसुमियं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे, तण्णं समणे भगवं महावीरे चउव्विहे देवे पण्णवेइ, तं जहा- भवणवासी, वाणमंतरे, जोइसिए, वेमाणिए ।

जण्णं समणे भगवं महावीरे एगं च णं महं सागरं उम्मीवीची-सहस्स-कलियं भुयाहिं तिण्णं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे, तण्णं समणेणं भगवया महावीरेणं अणाइए अणवदग्गे दीहमद्धे चाउरंते संसारकंतारे तिण्णे ।

जण्णं समणे भगवं महावीरे एगं च णं महं दिणयरं तेयसा जलंतं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे, तण्णं समणस्स भगवओ महावीरस्स अणंते अणुत्तरे णिव्वाघाए णिरावरणे कसिणे पडिपुण्णे केवलवरणाणदंसणे समुप्पण्णे ।

जण्णं समणे भगवं महावीरे एगं च णं महं हरि-वेरुलिय-वण्णाभेणं णियएणं अंतेणं माणुसुत्तरं पव्वयं सव्वओ समंता आवेढियं परिवेढियं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे तण्णं समणस्स भगवओ महावीरस्स सदेवमणुयासुरलोगे उराला कित्ति-वण्ण-सद्ध-सिलोगा परिगुव्वंति-इइ खलु समणे भगवं महावीरे, इइ खलु समणे भगवं महावीरे ।

जण्णं समणे भगवं महावीरे एगं च णं महं मंदरे पव्वए मंदरचूलियाए उवरिं सीहासणवरगयं अत्ताणं सुमिणे पासित्ता णं पडिबुद्धे, तण्णं समणे भगवं महावीरे सदेवमणुयासुराए परिसाए मज्झगए केवलिपण्णत्तं धम्मं आघवेइ पण्णवेइ परूवेइ दंसेइ णिदंसेइ उवदंसेइ ।

९७ दसविहे सरागसम्मद्वंसणे पण्णत्ते, तं जहा-
णिसग्गुवएसरुई, आणारुई सुत्तबीयरुइमेव ।
अभिगम वित्थारुई, किरिया संखेव धम्मरुई ॥१॥

९८ दस सण्णाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- आहारसण्णा, भयसण्णा, मेहुणसण्णा, परिग्गहसण्णा, कोहसण्णा, माणसण्णा, मायासण्णा लोभसण्णा, लोगसण्णा, ओह- सण्णा ।

९९ णेरइयाणं दस सण्णाओ एवं चेव । एवं णिरंतरं जाव वेमाणियाणं ।

१०० णेरइया णं दसविहं वेयणं पच्चणुभवमाणा विहरंति, तं जहा- सीयं, उसिणं, खुहं, पिवासं, कंडुं, परज्झं, भयं, सोगं, जरं, वाहिं ।

१०१ दस ठाणाइं छउमत्थे सव्वभावेणं ण जाणइ ण पासइ, तं जहा- धम्मत्थिकायं, अधम्मत्थिकायं, आगासत्थिकायं, जीवं असरीरपडिबद्धं, परमाणुपोग्गलं, सद्धं, गंधं, वायं, अयं जिणे भविस्सइ वा ण वा भविस्सइ, अयं सव्वदुक्खाणमंतं करेस्सइ वा ण वा करेस्सइ ।

एयाणि चेव उप्पण्णणाणदंसणधरे अरहा जिणे केवली सव्वभावेणं जाणइ, पासइ, तं जहा- धम्मत्थिकायं, अधम्मत्थिकायं, आगासत्थिकायं, जीवं असरीर- पडिबद्धं, परमाणुपोग्गलं, सद्धं, गंधं, वायं, अयं जिणे भविस्सइ वा ण वा भविस्सइ, अयं सव्वदुक्खाणमंतं करेस्सइ वा ण वा करेस्सइ ।

१०२ दस दसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- कम्मविवागदसाओ, उवासगदसाओ, अंतगडदसाओ, अणुत्तरोववाइयदसाओ, आयारदसाओ, पण्हावागरणदसाओ, बंध- दसाओ, दोगिद्धिदसाओ, दीहदसाओ, संखेवियदसाओ ।

१०३ कम्मविवागदसाणं दस अज्झयणा पण्णत्ता, तं जहा-
मियापुत्ते य गोत्तासे, अंडे सगडेति यावरे ।
माहणे णंदिसेणे य सोरिए य उदुंबरे ॥
सहसुद्धाहे आमलए, कुमारे लेच्छई इ य ॥१॥

१०४ उवासगदसाणं दस अज्झयणा पण्णत्ता, तं जहा-
आणंदे कामदेवे य, गाहावई चूलणीपिया ।
सुरादेवे चुल्लसतए, गाहावई कुंडकोलिए ॥
सद्दालपुत्ते महासयए, णंदिणीपिया सालिहीपिया ॥१॥

१०५ अंतगडदसाणं दस अज्झयणा पण्णत्ता, तं जहा-

णमि मातंगे सोमिले, रामगुत्ते सुदंसणे चेव ।
जमाली य भगाली य, किंकसे चिल्लाए ति य ॥
फाले अंबडपुत्ते य, एमेए दस आहिया ॥१॥

१०६ अणुत्तरोववाइयदसाणं दस अज्झयणा पण्णत्ता, तं जहा-
इसिदासे य धण्णे य, सुणक्खत्ते, कत्तिए इ य ।
संठाणे सालिभद्दे य, आणंदे तेयली इ य ॥
दसण्णभद्दे अइमुत्ते, एमेए दस आहिया ॥१॥

१०७ आयारदसाणं दस अज्झयणा पण्णत्ता, तं जहा- वीसं असमाहिट्ठाणा, एगवीसं सबला, तेत्तीसं
आसायणाओ, अट्ठविहा गणिसंपया, दस चित्तसमाहिट्ठाणा, एगारस उवासगपडिमाओ, बारस
भिक्खुपडिमाओ, पज्जोसवणाकप्पो, तीसं मोहणिज्जट्ठाणा, आजाइट्ठाणं ।

१०८ पण्हावागरणदसाणं दस अज्झयणा पण्णत्ता, तं जहा-उवमा, संखा, इसि-भासियाइं,
आयरियभासियाइं, महावीरभासियाइं, खोमगपसिणाइं, कोमलपसिणाइं, अट्ठागपसिणाइं,
अंगुट्ठपसिणाइं, बाहुपसिणाइं ।

१०९ बंधदसाणं दस अज्झयणा पण्णत्ता, तं जहा- बंधे य मोक्खे य देवइडि दसारमंडले वि य ।
आयरिय-विप्पडिवत्ती, उवज्झाय-विप्पडिवत्ती, भावणा, विमुत्ती, सातो, कम्ममे ।

११० दोगिद्धिदसाणं दस अज्झयणा पण्णत्ता, तं जहा- वाए, विवाए, उववाए, सुखित्ते(सुखेए),
कसिणे, बायालीसं सुमिणा, तीसं महासुमिणा, बावत्तरिं सव्वसुमिणा हारे रामगुत्ते य, एमेए
दस आहिया ।

१११ दीहदसाणं दस अज्झयणा पण्णत्ता, तं जहा-
चंदे सूरु य सुक्के य, सिरिदेवी पभावई ।
दीवसमुट्ठोवत्ती बहूपुत्ती मंदरे ति य ॥
थेरे संभूतिविजए य, थेरे पम्ह ऊसासणीसासे ॥१॥

११२ संखेवियदसाणं दस अज्झयणा पण्णत्ता, तं जहा- खुड्डिया विमाणपविभत्ती, महल्लिया
विमाणपविभत्ती, अंगचूलिया, वग्गचूलिया, विवाहचूलिया, अरुणोववाएवरुणोववाए,
गरुलोववाए, वेलंधरोववाए, वेसमणोववाए ।

११३ दस सागरोवमकोडाकोडीओ कालो ओसप्पिणीए ।

११४ दस सागरोवमकोडाकोडीओ कालो उस्सप्पिणीए ।

११५ दसविधा णेरइया पण्णत्ता, तं जहा- अणंतरोववण्णा, परंपरोववण्णा, अणंतरावगाढा,
परंपरावगाढा, अणंतराहारगा, परंपराहारगा, अणंतरपज्जत्ता, परंपरपज्जत्ता, चरिमा, अचरिमा ।
एवं णिरंतरं जाव वेमाणिया ।

- ११६ चउत्थीए णं पंकप्पभाए पुढवीए दस णिरयावाससयसहस्सा पण्णत्ता ।
- ११७ रयणप्पभाए पुढवीए जहण्णेणं णेरइयाणं दसवाससहस्साइं ठिई पण्णत्ता ।
- ११८ चउत्थीए णं पंकप्पभाए पुढवीए उक्कोसेणं णेरइयाणं दस सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- ११९ पंचमाए धूमप्पभाए पुढवीए जहण्णेणं णेरइयाणं दस सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- १२० असुरकुमाराणं जहण्णेणं दस वाससहस्साइं ठिई पण्णत्ता । एवं जाव थणियकुमाराणं ।
- १२१ बायरवणस्सइकाइयाणं उक्कोसेणं दस वाससहस्साइं ठिई पण्णत्ता ।
- १२२ वाणमंतराणं देवाणं जहण्णेणं दस वाससहस्साइं ठिई पण्णत्ता ।
- १२३ बंभलोगे कप्पे देवाणं उक्कोसेणं दस सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- १२४ लंतए कप्पे देवाणं जहण्णेणं दस सागरोवमाइं ठिई पण्णत्ता ।
- १२५ दसहिं ठाणेहिं जीवा आगमेसिभद्दत्ताए कम्मं पगरेंति, तं जहा-अणिदाण-याए, दिट्ठिसंपण्णयाए, जोगवाहियाए, खंतिखमणयाए, जिइंदिययाए, अमाइल्ल-याए, अपासत्थयाए, सुसामण्णयाए, पवयणवच्छल्लयाए, पवयणउब्भावणयाए।
- १२६ दसविहे आसंसप्पओगे पण्णत्ते, तं जहा- इहलोगासंसप्पओगे, परलोगा-संसप्पओगे, दुहओलोगासंसप्पओगे, जीवियासंसप्पओगे, मरणासंसप्पओगे, कामा-संसप्पओगे, भोगासंसप्पओगे, लाभासंसप्पओगे, पूयासंसप्पओगे, सक्कारा- संसप्पओगे ।
- १२७ दसविहे धम्मं पण्णत्ते, तं जहा- गामधम्मं, णगरधम्मं, रट्ठधम्मं, पासंडधम्मं, कुलधम्मं, गणधम्मं, संघधम्मं, सुयधम्मं, चरित्तधम्मं, अत्थिकायधम्मं ।
- १२८ दस थेरा पण्णत्ता, तं जहा- गामथेरा, णयरथेरा, रट्ठथेरा, पसत्थारथेरा, कुलथेरा, गणथेरा, संघथेरा, जाइथेरा, सुयथेरा, परियायथेरा ।
- १२९ दस पुत्ता पण्णत्ता, तं जहा- अत्तए, खेत्तए, दिण्णए, विण्णए, उरसे, मोहरे, सौंडीरे, संवुड्ढे, उवयाइते, धम्मंतेवासी।
- १३० केवलिस्स णं दस अणुत्तरा पण्णत्ता, तं जहा- अणुत्तरे णाणे, अणुत्तरे दंसणे अणुत्तरे चरित्ते, अणुत्तरे तवे, अणुत्तरे वीरिए, अणुत्तरा खंती, अणुत्तरा मुत्ती, अणुत्तरे अज्जवे, अणुत्तरे मद्दवे, अणुत्तरे लाघवे ।
- १३१ समयखेत्ते णं दस कुराओ पण्णत्ताओ, तं जहा- पंच देवकुराओ, पंच उत्तर- कुराओ ।
तत्थ णं दस महइमहालया महादुमा पण्णत्ता, तं जहा- जम्बूसुदंसणा, धायइरुक्खे, महाधायइरुक्खे, पउमरुक्खे, महापउमरुक्खे, पंच कूडसामलीओ ।

तत्थ णं दस देवा महिड्ढिया जाव परिवसंति, तं जहा-अणाढिए जंबुद्धीवाहि- वई, सुदंसणे, पियदंसणे, पोंडरीए, महापोंडरीए, पंच गरुला वेणुदेवा ।

१३२ दसहिं ठाणेहिं ओगाढं दुस्समं जाणेज्जा, तं जहा- अकाले वरिसइ, काले ण वरिसइ, असाहू पूइज्जंति, साहू ण पूइज्जंति, गुरुसु जणो मिच्छं पडिवण्णो, अमणुण्णा सद्धा अमणुण्णा रूवा, अमणुण्णा गंधा, अमणुण्णा रसा, अमणुण्णा फासा ।

१३३ दसहिं ठाणेहिं ओगाढं सुसमं जाणेज्जा, तं जहा- अकाले ण वरिसइ, काले वरिसइ, असाहू ण पूइज्जंति, साहू पूइज्जंति, गुरुसु जणो सम्मं पडिवण्णो, मणुण्णा सद्धा, मणुण्णा रूवा, मणुण्णा गंधा, मणुण्णा रसा, मणुण्णा फासा॥

१३४ सुसमसुसमाए णं समाए दसविहा रुक्खा उवभोगत्ताए हव्वमागच्छंति, तं जहा- मतंगया य भिंगा, तुडियंगा दीव जोइ चित्तंगा । चित्तरसा मणियंगा, गेहागारा अणियणा य ॥१॥

१३५ जंबुद्धीवे दीवे भरहे वासे तीयाए उस्सप्पिणीए दस कुलगरा होत्था, तं जहा- सयंजले सयाऊ य, अणंतसेणे य अजियसेणे य । तक्कसेणे भीमसेणे, महाभीमसेणे य सत्तमे ॥१॥ दढरहे, दसरहे, सयरहे ।

१३६ जंबुद्धीवे दीवे भारहे वासे आगमिस्साए उस्सप्पिणीए दस कुलगरा भविस्संति, तं जहा- सीमंकरे, सीमंधरे, खेमंकरे, खेमंधरे, विमलवाहणे, सम्मुई(संमई), पडिसुए, दढधणू, दसधणू सतधणू ।

१३७ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पुरत्थिमेणं सीयाए महाणईए उभओकूले दस वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- मालवंते, चित्तकूडे, पम्हकूडे, णलिणकूडे, एगसेले, तिकूडे, वेसमणकूडे, अंजणे, मायंजणे, सोमणसे ।

१३८ जंबुद्धीवे दीवे मंदरस्स पव्वयस्स पच्चत्थिमे णं सीओयाए महाणईए उभओकूले दस वक्खारपव्वया पण्णत्ता, तं जहा- विज्जुप्पभे, अंकावई, पम्हावई, आसीविसे, सुहावहे, चंदपव्वए, सूरपव्वए, णागपव्वए, देवपव्वए, गंधमायणे ।

१३९ एवं धायइसंडपुरत्थिमद्धे वि वक्खारा भाणियव्वा जाव पुक्खरवरदीवड्ढ पच्चत्थिमद्धे ।

१४० दस कप्पा इंदाहिड्ढिया पण्णत्ता, तं जहा- सोहम्ममे, ईसाणे, सणंकुमारे, माहिंदे, बंभलोए, लंतए, महासुक्के, सहस्सारे, पाणए, अच्चुए ।

१४१ एतेसु णं दससु कप्पेसु दस इंदा पण्णत्ता, तं जहा- सक्के, ईसाणे, सणंकुमारे, माहिंदे, बंभे, लंतए, महासुक्के, सहस्सारे, पाणए, अच्चुए ।

- १४२ एएसि णं दसण्हं इंदाणं दस परिजाणिया विमाणा पण्णत्ता, तं जहा- पालए, पुप्फए, सोमणसे, सिरिवच्छे, णंदियावत्ते, कामकमे, पीडमणे, मणोरमे, विमलवरे, सव्वतोभद्रे ।
- १४३ दसदसमिया णं भिक्खुपडिमा एगेण राइंदियसएणं अद्धछट्ठेहि य भिक्खा- सएहिं अहासुयं अहाकप्पं अहामग्गं अहातच्चं सम्मं काएणं फासिया पालिया सोहिया तीरिया किट्टिया आराहिया यावि भवइ ।
- १४४ दसविहा संसारसमावण्णगा जीवा पण्णत्ता, तं जहा- पढमसमयएगिंदिया, अपढमसमयएगिंदिया, पढमसमयबेइंदिया, अपढमसमयबेइंदिया, पढमसमयतेइंदिया, अपढमसमयतेइंदिया, पढमसमयचउरिंदिया, अपढमसमयचउरिंदिया, पढमसमयपंचिंदिया, अपढमसमयपंचिंदिया ।
- १४५ दसविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- पुढविकाइया, आउकाइया, तेउकाइया, वाउकाइया, वणस्सइकाइया, बेइंदिया, तेइंदिया, चउरिंदिया, पंचिंदिया, अणिंदिया ।
- अहवा दसविहा सव्वजीवा पण्णत्ता, तं जहा- पढमसमयणेइया, अपढम-समयणेइया, पढमसमयतिरिया, अपढमसमयतिरिया, पढमसमयमणुया, अपढम-समयमणुया, पढमसमयदेवा, अपढमसमयदेवा, पढमसमयसिद्धा, अपढमसमयसिद्धा ।
- १४६ वाससताउयस्स णं पुरिसस्स दस दसाओ पण्णत्ताओ, तं जहा- बाला किड्डा य मंदा य, बला पण्णा य, हायणी ।
- पवंचा पब्भारा य, मुम्मूही सायणी तथा ॥१॥
- १४७ दसविहा तणवणस्सइकाइया पण्णत्ता, तं जहा- मूले, कंदे, खंधे, तया, साले, पवाले, पत्ते, पुप्फे, फले, बीये ।
- १४८ सव्वाओ वि णं विज्जाहरसेढीओ दस-दस जोयणाइं विक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- १४९ सव्वाओ वि णं आभिओगसेढीओ दस-दस जोयणाइं विक्खंभेणं पण्णत्ता ।
- १५० गेविज्जगविमाणा णं दस जोयणसयाइं उड्ढं उच्चत्तेणं पण्णत्ता ।
- १५१ दसहिं ठाणेहिं सह तेयसा भासं कुज्जा, तं जहा- केइ तहारूवं समणं वा माहणं वा अच्चासाएज्जा, से य अच्चासाइए समाणे परिकुविए तस्स तेयं णिसिरेज्जा । से तं परियावेइ, से तं परियावेत्ता तामेव सह तेयसा भासं कुज्जा ।
- केइ तहारूवं समणं वा माहणं वा अच्चसाएज्जा, से य अच्चासाइए समाणे देवे परिकुविए तस्स तेयं णिसिरेज्जा । से तं परियावेइ, से तं परियावेत्ता तामेव सह तेयसा भासं कुज्जा ।
- केइ तहारूवं समणं वा माहणं वा अच्चासाएज्जा, से य अच्चासाइए समाणे परिकुविए, देवे वि य परिकुविए ते दुहओ पडिण्णा तस्स तेयं णिसिरेज्जा । ते तं परियावेत्ति, ते तं परियावेत्ता तामेव सह तेयसा भासं कुज्जा ।

केइ तहारूवं समणं वा माहणं वा अच्चासाएज्जा, से य अच्चासाइए समाणे परिकुविए तस्स तेयं णिसिरेज्जा । तत्थ फोडा संमुच्छंति ते फोडा भिज्जंति, ते फोडा भिण्णा समाणा तामेव सह तेयसा भासं कुज्जा ।

केइ तहारूवं समणं वा माहणं वा अच्चासाएज्जा, से य अच्चासाइए समाणे देवे परिकुविए तस्स तेयं णिसिरेज्जा । तत्थ फोडा संमुच्छंति, ते फोडा भिज्जंति, ते फोडा भिण्णा समाणा तामेव सह तेयसा भासं कुज्जा ।

केइ तहारूवं समणं वा माहणं वा अच्चासाएज्जा, से य अच्चासाइए समाणे परिकुविए, देवे वि य परिकुविए ते दुहओ पडिण्णा तस्स तेयं णिसिरेज्जा । तत्थ फोडा संमुच्छंति, ते फोडा भिज्जंति, ते फोडा भिण्णा समाणा तामेव सह तेयसा भासं कुज्जा ।

केइ तहारूवं समणं वा माहणं वा अच्चासाएज्जा, से य अच्चासाइए समाणे परिकुविए तस्स तेयं णिसिरेज्जा । तत्थ फोडा संमुच्छंति, ते फोडा भिज्जंति, तत्थ पुला संमुच्छंति ते पुला भिज्जंति, ते पुला भिण्णा समाणा तामेव सह तेयसा भासं कुज्जा ।

केइ तहारूवं समणं वा माहणं वा अच्चासाएज्जा, से य अच्चासाइए समाणे देवे परिकुविए तस्स तेयं णिसिरेज्जा । तत्थ फोडा संमुच्छंति, ते फोडा भिज्जंति, तत्थ पुला संमुच्छंति ते पुला भिज्जंति, ते पुला भिण्णा समाणा तामेव सह तेयसा भासं कुज्जा ।

केइ तहारूवं समणं वा माहणं वा अच्चासाएज्जा, से य अच्चासाइए समाणे परिकुविए, देवे वि य परिकुविए ते दुहओ पडिण्णा तस्स तेयं णिसिरेज्जा । तत्थ फोडा संमुच्छंति, ते फोडा भिज्जंति, तत्थ पुला संमुच्छंति, ते पुला भिज्जंति, ते पुला भिण्णा समाणा तामेव सह तेयसा भासं कुज्जा ।

केइ तहारूवं समणं वा माहणं वा अच्चासाएमाणे तेयं णिसिरेज्जा, से य तत्थ णो कम्मइ, णो पकम्मइ, अंचियंचियं करेइ, करेत्ता आयाहिणपयाहिणं करेइ, करेत्ता उड्ढं वेहासं उप्पयइ, उप्पएत्ता से णं तओ पडिहए पडिणियत्तइ, पडिणियत्तित्ता तमेव सरीरगं अणुदहमाणेअणुदहमाणे सह तेयसा भासं कुज्जा, जहा वा गोसालस्स मंखलिपुत्तस्स तवे तेए ।

१५२

दस अच्छेरगा पण्णत्ता, तं जहा-

उवसग्ग गब्भहरणं, इत्थीतित्थं, अभाविया परिसा ।

कण्हस्स अवरकंका, उत्तरणं चंदसूराणं ॥१॥

हरिवंसकुलुप्पत्ती, चमरुप्पाओ य अडुसयसिद्धा ।

अस्संजएसु पूया, दस वि अणंतेण कालेण ॥२॥

१५३

इमीसे णं रयणप्पभाए पुढवीए रयणे कंडे दस जोयणसयाइं बाहल्लेणं पण्णत्ते । इमीसे णं रयणप्पभाए पुढवीए वइरे कंडे दस जोयणसयाइं बाहल्लेणं पण्णत्ते । एवं वेरुलिए,

लोहितकखे, मसारगल्ले, हंसगब्भे, पुलए, सोगंधिए, जोइरसे, अंजणे, अंजणपुलए, रययं, जायरूवे, अंके, फलिहे, रिद्धे । जहा रयणे तहा सोलसविहा भाणियच्चा ।

१५४ सव्वे वि णं दीव समुद्धा दस जोयणसयाइं उव्वेहेणं पण्णत्ता । सव्वे वि णं महादहा दस जोयणाइं उव्वेहेणं पण्णत्ता । सव्वे वि णं सल्लिकुंडा दस जोयणाइं उव्वेहेणं पण्णत्ता । सीया सीओया णं महाणईओ मुहमूले दस-दस जोयणाइं उव्वेहेणं पण्णत्ताओ ।

१५५ कत्तियाणकखए सव्वबाहिराओ मण्डलाओ दसमे मंडले चारं चरइ । अणुराधाणकखत्ते सव्वब्भंतराओ मंडलाओ दसमे मंडले चारं चरइ ।

१५६ दस णकखत्ता णाणस्स वुड्ढिकरा पण्णत्ता, तं जहा-
मिगसिरमद्धा पुस्सो, तिण्णि य पुच्चाइं मूलमस्सेसा ।
हत्थो चित्ता य तहा, दस वुड्ढिकराइं णाणस्स ॥१॥

१५७ चउप्पयथलयर पंचिंदियतिरिक्खजोणियाणं दस जाइकुलकोडिजोणिपमुह सयसहस्सा पण्णत्ता ।

१५८ उरपरिसप्प - थलयरपंचिदिय - तिरिक्खजोणियाणं दस - जाइकुलकोडि - जोणिपमुह-
सयसहस्सा पण्णत्ता ।

१५९ जीवा णं दसठाणणिव्वत्तिए पोग्गले पावकम्मत्ताए चिणिंसु वा चिणंति वा चिणिस्संति वा,
तं जहा-पढमसमय- एगिंदियणिव्वत्तिए, अपढमसमय एगिंदिय-णिव्वत्तिए, पढमसमय-
बेइंदिय-णिव्वत्तिए, अपढसमय-बेइंदिय-णिव्वत्तिए, पढमसमय-तेइंदिय-णिव्वत्तिए,
अपढमसमय-तेइंदिय-णिव्वत्तिए, पढमसमय-चउरिंदिय-णिव्वत्तिए, अपढमसमय-चउरिंदिय-
णिव्वत्तिए, पढमसमय-पंचिंदिय-णिव्वत्तिए, अपढमसमय-पंचिंदिय- णिव्वत्तिए ।
एवं चिण-उवचिण-बंध-उदीर-वेय तह णिज्जरा चेव ।

१६० दसपएसिया खंधा अणंता पण्णत्ता । दसपएसोगाढा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।
दससमयठिईया पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।

१६१ दसगुणकालगा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।

१६२ एवं वण्णेहिं गंधेहिं रसेहिं फासेहिं दसगुणलुक्खा पोग्गला अणंता पण्णत्ता ।

॥ दसमं ठाणं समत्तं ॥

॥ ठाणांग सुत्तं समत्तं ॥

Published By:

GLOBAL JAIN AAGAM MISSION

Pawandham, Mahavir Nagar,
Kandivali (W), Mumbai - 400 067